

Anglija od včeraj bližja Evropi

IVAN FISCHER

Ko sta včeraj britanska kraljica Elizabeta in francoski predsednik Francois Mitterrand svečano odprla predor pod Rokavskim prelivom, se je v bistvu urešnil Napoleonov načrt izpred 200 let, obenem pa je Anglija postala manj otok, kot je bila doslej. Najbrž je prav to približanje k celini bilo vzrok dokajšnjega nasprotovanja podanikov njenega angleškega veličanstva do gradnje »eurotunela«. Zavedali so se namreč, da bo konec tisočletne odrezanosti Anglije, odrezanosti, ki je bila po eni strani dobrodošla, saj po Juliju Cezarju v 1. stoletju pr. Kr. in Normanom leta 1066 ni nikomur uspelo vojaško prodreti na Otok, po drugi pa je tudi oteževala življenje Otočanov, vsaj glede povezave s svetom.

Projekt je končno stekel leta 1986, ko so Francozi in Britanci podpisali sporazum o gradnji, in sedaj je postal realnost, draga realnost, a vendarle realnost. Gradnja je stala 100 milijard francoskih frankov, se pravi dvakrat toliko, kolikor je predvideval proračun. Sedaj bo treba te stroške amortizirati in marsikdo napoveduje, da bo družba Eurotunnel s težavo konkurirala trajektom, saj je vožnja po predoru, čeprav odločno hitrejša in udobnejša, dražja od prevoza s trajektom.

V prvem letu delovanja, se pravi leta 1995, naj bi skozi tunel, 50 metrov pod morskim dnom, potovalo 15 milijonov potnikov, 20 milijonov naslednje leto, 25 milijonov leta 1997. Razdaljo med Londonom in Parizom bo vlak pod Rokavskim prelivom prevozil v treh urah.

Odprtje »eurotunela« pa ima v današnji Evropi tudi drug pomen: meje in ovire padajo, narodi se zblizujejo, tudi tako globoko različni, kot so Francozi in Angličani. Zgodovinskih procesov ni mogoče zavreti, zato so toliko bolj anahronistične zahteve po spremembah meja. Meje je treba preseči ne samo fizično, treba je predvsem odpraviti meje, predsodke in apatije, ki so v ljudeh. Samo tako bo Evropa skupnost, v kateri se spleta živeti.

ITALIJA / VLADNA KRIZA

Berlusconi k Scalfaru najbrž v ponedeljek

Do tedaj naj bi dokončno izoblikoval vlado

RIM - Silvio Berlusconi je vse blizu cilju. Po posredovanju predsednika republike Oscarja Luigi Scalfara je tudi Severna liga bolj upravljiva. Na včerajšnjem dopolnjenem srečanju med mandatarjem in »Lumbardi« so zabeležili znatno zblizanje v stališčih, dokončno pa naj bi vlado izoblikovali na plenarnem sestanku voditeljev Kartela svobosčin, ki se je začelo snoci v vladni dvorani v palači poslanske zbornice. Možno je

zato, da se bo mandatar že v ponedeljek povzpela na Kvirinal s seznamom ministrov in s programom, v četrtek pa bi se lahko predstavil senatu za zaupnico.

Berlusconi je včeraj končal krog posvetovanj z vsemi strankami. Zastopstvo DSL ga je med drugim opozorilo tudi na vprašanje pravic slovenske manjšine v Italiji, toda kaže, da mandatar v tem pogledu ni dal posebnih zagotovil.

Na 2. strani

Prevajalka kriva za nerodnost evropskega parlamenta

STRASBOURG - Prevajalka je kriva, da italijansko besedilo resolucije, s katero je evropski parlament izrazil zaskrbljenost zaradi dogajanja v Italiji, ni ustrezal francoskemu izvirniku. Zapletlo se je, ker je bil tekst resolucije večkrat predelan. Tako je pojasnil predsednik evropskega parlamenta Egon Klepsch in dodal, da je resolucija veljavna.

Stališče evropskih parlamentarcev se vzbuja polemike in razprave. Toda Italijanov, kot kaže, nevarnost vrnitve fašizma ne skrbi. Tako izhaja iz razsikave, ki jo je za milanski tehnik Panorama pripravila trzaska SWG.

Na 3. strani

SLOVESNOST OB PRISOTNOSTI KRALJICE ELIZABETE IN PREDSEDNIKA MITTERRANDA

Odpri predor pod Rokavskim prelivom

JUŽNA AFRIKA / VOLITVE

Dokončni rezultati: ANC so volilci dali dve tretjini glasov

Mandela imenoval za podpredsednika diplomata Thaba Mbekija

JOHANNESBURG - Neodvisna volilna komisija je objavila uradne rezultate volitev v Južni Afriki. Kot je znano, je s 62,6 odstotka glasov prepričljivo zmagal Afriški narodni kongres, ki bo v skupščini imel 252 sedežev. Sledi mu De Klerkova Narodna stranka, ki jo je podprlo dobrih 20 odstotkov volilcev in ki bo v 400-clanskem parlamentu tako imela 82 poslancev. Buthelezi jevo stranko Inkatha

bo v parlamentu zastopalo 43 poslancev. Vodja ANC Mandela je imenoval tudi svojega namestnika. Naloge podpredsednika bo opravljal diplomatski veteran, 53-letni Thabo Mbeki. Zulujski voditelj Buthelezi je včeraj sporočil, da sprejema rezultate volitev, se vedno pa ni znano, ali bo pripravljen sodelovati v novi, 17-clanski vladi, ki jo je zmagoviti ANC včeraj že imenoval. (Reuter)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Stoletnica SKD Slavec

Ricmanjsko SKD Slavec je s slavnostno sejo in koncertom MePZ Slavec-Slovenec lepo proslavilo spostovanja in obudovanja vreden jubilej: stoletnico delovanja.

Stran 6

Zlata Cankarjeva priznanja našim dijakom

Sedem trzaskih srednješolcev je včeraj na prireditvi na Vrhniki prejelo zlata Cankarjeva priznanja za uspeh na tekmovanju o znanju slovenščine.

Stran 7

Kandidati za župana v Gorici

Zaveznistva za goriske občinske volitve so v glavnem izoblikovana, stirje kandidati so izbrani, v posameznih strankah pa se še niso polegale polemike, ki bi utegnile povzročiti se kako presečenec.

Stran 9

Finančni trgi reagirali na politično odjugo

Milanska borza in menjalni trg sta včeraj po svoje »pozdravila« odjugo med Bossijem in Berlusconiem in se dodobra ovrednotila.

Stran 27

COQUELLE - Britanska kraljica Elizabeta II. in francoski predsednik Francois Mitterrand (Telefoto AP) sta včeraj slovesno odprla predor pod Rokavskim prelivom. Kraljica je prisotnim z rahlim angleškim naglasom spregovorila v francosčini in poudarila, da se je dolgoletni sen državnikov in strokovnjakov o združitvi otoka in celine, ki ju je narava locila pred 40 milijoni leti, končno uresnil. »Predor je rezultat združitve francoskega poleta in britanskega pragmatizma,« je poudarila. Spregovoril je tudi predsednik Mitterrand, ki je dejal, da je predor se en korak k uresnitvi zelje po združenju Evrope. Slovesnega razpoloženja pa poleg dežja ni zmotila niti grožnja po telefonu, da je na postaji v Frethunu, deset kilometrov od Calaisa, podtaknjena bomba. Policija je takoj posredovala in ugotovila, da je bilo opozorilo lažno. (Reuter, AFP)

Na 12. strani

Piero Fassino v Sloveniji

LJUBLJANA - Na zasedanju socialistične internacionale bo čez dva tedna v Tokiju zelo verjetno na dnevnem redu vključevanje slovenske Združene liste socialdemokratov v socialistično internacionalo kot pridružene članice. Za vključitev ZL so se izrekle največje evropske laburistične, socialdemokratske in socialistične stranke Francije, Velike Britanije, Nemčije, Avstrije in drugih držav. Novica je bila v ospredju razgovorov predsednika ZL Janeza Kocijančiča s Pierom Fassinom, predsednikom komisije internacionale za srednjo in vzhodno Evropo.

Podjetje

Verde Sgaravatti

Obalna cesta 6/1

TRST

Tel. 040/224177

Okrasno grmičevje.
Velika izbira gorečk,
sezonskega cvetja in povrtine.
Naravna gnojila in proizvodi
za vzdrževanje vseh rastlin.

Od 1. maja
odprto tudi ob nedeljah

VLADA / PO POSREDOVANJU PREDSEDNIKA SCALFARA

Mandatar Silvio Berlusconi se vse hitreje bliža cilju

Na nočnem srečanju razreševali problem notranjega ministrstva

RIM - Silvio Berlusconi je bil včeraj popoldne optimist in menil, da bi se morda že v ponedeljek lahko povzpел na Kvirinal in predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru predložil program svoje vlade in seznam ministrov. Vse je odvisno od srečanja voditeljev Kartela svoboscin, ki se je začelo sinoči okoli 21. ure v vladni dvorani palače poslanske zbornice in na katerem naj bi rešili glavni vokal notranjega ministrstva.

Do zližanja je prišlo že v četrtek popoldne, ko je Liga omilila svoje zahteve, korak naprej pa je omogočil tudi predsednik republike Scalfaro, ki je v četrtek zvečer sprejel mandatarja Silvia Berlusconija, včeraj zjutraj pa liderja Severne lige Umberto Bossija. Takoj po srečanju z državnim poglavarjem se je Bossi skupaj z načelnikom poslanskih skupin Robertom Maronijem in Francescom Speronijem sestel z mandatarjem v okviru uradnih posvetovanj, ki jih je priredil Berlusconi.

Srečanje je bilo očitno plodno, saj je Speroni dejal, da »bi se bilo končalo z dogovorom, ko bi bili imeli nekoliko več časa«. Dodal je tudi, da je eden od kandidatov za ministrstvo za odnose z Evropsko unijo.

Tudi Bossi je bil dokaj dobro razpoložen. »Predlogi se nedvomno boljši, saj je mandatar predlagal prave ljudi na prava mesta«. Dodal je tudi, da je »mandatar pokazal večjo pripravljenost na dialog,« probleme pa naj bi vseka-kor poglobili in po mo-

znosti resili na večernem srečanju.

Berlusconi je po koncu posvetovanj v kratkem pogovoru z novinarji dejal, da bi lahko že v ponedeljek predstavil predsedniku republike seznam ministrov, v četrtek pa se bo morda že predstavil v senatu za zaupnico. Vodja Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini ga je sicer silil, naj bi že danes stopil k državnemu poglavarju, toda Berlusconi se je zdelo prehitro. Dejaj je, da je treba se izpiliti program, o skorajšenem sporazumu pa poudaril, da »nič ne nastane brez bolečine, blizamo se porodu in zato so krči neizbežni«. Ob tem pa je spet poudaril, da ministre izbira sam. »Upam, da je metoda moja metoda jasna. Rekel sem vsem, naj mi dajo imena ljudi, ki so po njihovi oceni primerni za ministrsko dolžnost, resorje pa jim bom določil sam,« je pojasnil mandatar.

Očitno je, da tako Berlusconi kot Bossi želita poudariti svoj vpliv in ga poudčrtati tudi v pogovoru z novinarji. Zaenkrat ni se pronicnilo ime bodočega notranjega ministra, ve se le, da Viminala ne bo časno vodil Berlusconi in da Speroni ne bo edini podtajnik. Mandatarjevi sodelavci so napovedovali, da bo notranje ministrstvo prevzel »neodvisen izvedenec, čigar ime bo za vse veliko presenečenje«.

Preden se je odpravil na srečanje z zavezniki je Berlusconi sprejel se predstavništvo Vsedržavnega združenja sodnikov, ki je poudarilo nujnost neodvisnosti sodstva.

Bossi, Maroni in Speroni po dopoldanskem pogovoru z Berlusconiem

POSVETOVANJA / DSL VZTRAJA

»Mandatar naj proda podjetja«

RIM - Mandatar Silvio Berlusconi je včeraj dopoldne koncal pogovore s strankami, zvečer pa se je sestel s predstavniki večinske koalicije, da bi rešil se odprta vprašanja. Poleg predstavnikov Lige in Nacionalnega zavezništva (o tem poročamo na drugem mestu) je Silvio Berlusconi včeraj dopoldne sprejel zastopstvi Demokratske stranke lervice in Stranke komunistične prenove. Obe sta napovedali zelo ostro opozicijo.

Predstavnik DSL, načelnik senatorske skupine Cesare Salvi in poslanske skupine Luigi Berlinguer (Occhetto, kot je pojasnil Salvi, se pogovora ni udeležil kot dokaz občutljivosti) sta - kot sta povedala - izpostavila predvsem »nevarnost spleta med zasebnimi in javnimi interesi«. V bistvu po njihovi oceni bi

Berlusconi podjetnik lahko pogojeval Berlusconi premiera. To nevarnost je po oceni obeh progresističnih predstavnikov priznal tudi sam mandatar s svojo izjavo takoj po imenovanju. Salvi in Berlinguer sta tudi kritizirala komisijo treh modrih, ki jo je imenoval Berlusconi. Edina možna rešitev je, da »Berlusconi proda svoja podjetja, pa čeprav v dognednem času in z dogovorjenim postopkom«. In ta problem sta Salvi in Berlinguer predočila tudi predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru, ki ju je sprejel ob 13. uri. Nato pa sta se srečala se z garantom za založništvo Santanielom, kateremu sta se pritožila, da ni v zadostbi meri bedel nad uravnoteženim poročanjem medijev med volilno kampanjo.

Salvi in Berlinguer sta na zahtevo slovenskega senatorja Darka Bratine opozorila mandatarja na vprašanje slovenske manjšine v Italiji, na problem meje in na pravice italijanske narodnostne skupnosti. Kaze pa, da Berlusconi ni bil zelo dovzet za to problematiko.

Po DSL je Berlusconi sprejel delegacijo Stranke komunistične prenove, v kateri so bili tajnik Fausto Bertinotti, predsednik Armando Cossutta in načelnika poslanskih skupin Famiano Crucianelli in Ersilia Salvato. SKP očita Berlusconi neustrezen gospodarski program, nezadostnost v boju proti brezposelnosti in prepletanje zasebnih s političnimi interesi. Zato je SKP pozvala vse napredne sile k skupni opoziciji.

PREISKAVA / TV MREŽA ABC

V Argentini so odkrili krvnika Ardeatinskih jam

Erich Priebke: »Pobil sem ljudi«

WASHINGTON - Novinarji ameriske televizijske mreže ABC so v Argentini izsledili bivšega nacističnega de-spota Ericha Priebkeja, enega od glavnih krivcev za pokol pri Ardeatinskih jamah v Rimu. Intervju z njim je oddajala sinoci, iz njegovega pričevanja novinarjem pa kaže, da se krvnik sploh ni kesal grozljivih, necloveskih dejanj, ki jih je zakrivil med vojno.

Priebke je bil podre-pnik polkovnika esesovcev v Rimu Herberta Kapplerja, ki ga je italijansko sodstvo spoznalo za glavnega krivca pokola pri Ardeatinskih jamah in ga tudi leta 1948 obsodilo na do-smrtno ječo. Nacisti so

24. marca pred 50 leti iz represalje ustrelili 353 ljudi v Ardeatinski ulici v rimski periferiji. Med njimi je bilo tudi 70 Židov. Priebke je ameriskim novinarjem priznal, da je prisostvoval pokolu in tudi sam sodeloval pri njem. »Potem ko so vojaki postrelili nedolžne žrtve, sem sam s svojo brzostrelko pobil na desetine ranjenecov,« je izjavil brez kančka sramu. Po raziskavah, ki jih je opravila članica judovskega dokumentarnega centra Liliana Fargion Picciotto, naj bi Priebke, ki je v Rimu poveljeval službi Gestapo, »pomagal« Kapplerju pri pripravljanju seznama ljudi, ki so jih pobili v Ardeatinskih jamah.

Ob koncu vojne se je Kappler predal zavezniški vojski. Zavezniki so ujeli tudi njegovega podedenega Priebkeja, ki pa je leto kasneje zbežal iz britanskega jetniškega taborišča v Italiji in izginil neznano kam. Skoraj pol stoletja ni bilo o njem ne duha ne sluha. Uspešno se je skrival v Južni Ameriki, vse do pred nekaj dni, ko so ga izvahali novinarji ameriske televizije ABC.

Kappler je presedel v zaporu (in v jetniškem zaporu, ker je medtem zbolel) skupno 32 let. Na veliki smaren leta 1977 je zbežal iz rimske vojske bolnišnice Celio, zaprt v končcu, ki ga je bila odnesla njegova žena Annalise. Zatekel se je v Nemčijo v Soltau, kjer je prebil se celih enajst let. Umrl je februarja 1988.

NOVICE

Proces proti ugrabiteljema Farouka Kassama

CAGLIARI - Cez dobre stiri mesece, in sicer 26. septembra, se bo v Tempio Pausanii v pokrajini Sassari pričel proces proti dvema izmed ugrabiteljev Faouka Kassama. Gre za izmailitskega decka, ki je bil ugrabljen 15. januarja 1992, ko mu je bilo 10 let, na Sardiniji, in je bil izpuščen na svobodo komaj 10. julija istega leta. Na zatožni klopi bi morala sedeti 26-letni Baldassare Marras in 37-letni Mario Asproni. Tako je vsaj včeraj odredil sodnik Michele Jacono na predhodni obravnavi, na kateri pa je bil prisoten samo Marras, saj se je za Aspronijem izgubila vsaka sled, kakor hitro se je razvedelo, da so sodniki izdali priporni nalog proti njemu.

Omenimo naj, da je pri ugrabitvi Faouka sodeloval se Matteo Boe, ki je pravzaprav vodil skupino ugrabiteljev. Sodnik Jacono pa je odredil, da se mu ločeno sodi zaradi zamudnih poslopov za dosego njegove ekstradicije iz Francije.

Odslej tudi »črni telefon« proti čarovnijam oziroma goljufijam

RIM - Cez mesec dni, in sicer 10. junija, bo začel delovati »črni telefon«. Nanj se bodo lahko obracali vsi, ki bi hoteli prijaviti goljufije domnevnih čarodejev, pa tudi dobiti nasvete in celo brezplačno pravno pomoč. Zavrteti bo treba 9325599 ali pa 9325699, in sicer z rimsko predklicno številko 06, saj bo sedež »črnege telefona« v Albanu nedaleč od italijanske prestolnice. Klici bodo stali toliko, kolikor stane vsak drug reden telefonski pogovor. »Črni telefon« so odprli ob spodbudi organov javne varnosti zaradi vse več primerov čarovniških goljufij.

PUSTOLOVŠČINA / ZDRAVSTVENE TEŽAVE

Po tavanju v puščavi je odšel v bolnišnico

Mauro Prosperi se je izgubil v morju peska

CATANIA - Mauro Prosperi, italijanski peterobjec, ki se je sredi aprila izgubil v Sahari, se je včeraj zatekel v bolnišnico, da bi mu opravili nekatere izvide. Njegova dogodivščina je za nekaj dni prevzela svet. Sportnik se je udeležil takoi-menovanega peščenega maratonskega teka, ko se je 14. aprila izgubil v maroski puščavi. Deset dni je taval po razbeljenem pesku, se hranil s koreninami in kuščarji, našel zatocišče v neki stari grobnici, predno je - po desetih dneh blodenj - srečal karovano nomadov, ki ga je pospremila do karsame alžirskih zandarjev. Le-ti so ga pospremili v bliznjo bolnišnico, od koder je Prosperi 24. aprila telefoniral ženi Cinzii, ki

je vsa obupana čakala, da se bo oglašil.

Med desetdnevnim tavanjem po puščavi je peterobjec izgubil 15 kilogramov telesne teže, po vrnitvi domov pa je imel hude prebavne motnje, jetra in vranica sta se mu vneli, občutil je tudi močne bolečine v ledvicah. Poleg tega se mu je občutno poslabšal vid. Predvsem na desno oko vidi motno. Specialisti menijo, da je za očesne motnje krivo predvsem dolgotrajno močno sončno zarčenje.

Prosperi je že dvakrat najavil tiskovno konferenco, na kateri naj bi podrobno opisal svojo pretresljivo izkušnjo, obakrat pa jo je tudi odjavil. Sam pravi iz zdravstvenih razlogov, nekateri pa

sumničijo, da je svojo pripoved že »prodal« kakemu bulvarskemu časopisu proti mastnemu plačilu. Prosperi je te govori-ce odločno demantiral. Prav tako je zanikal domnevo, da naj bi si vso »avanturo« izmislil iz zelje po reklami in gospodarskem profitu. Pač pa se je razhudil na tiste fotografe, ki so prišli v casu njegove izginitve na njegov dom in vzeli iz družinskega fotografskega albuma nekaj fotografij. Te fotografije so nato prodali italijanskim revijam. Prosperi, ki je oče treh otrok (8-letne Silvie, 6-letne Claudie in 3-letnega Mattea), je izrazil upanje, da bodo ti brezvestni fotografi sedaj izkupicek iz prodaje namenili v dobrodelne prispevke.

ČRNA KRONIKA / V NOČI NA PETEK

Ženska umrla v hišnem požaru

Požar naj bi bil podtaknjen

RIM - V noči na petek je požar stanovanja v kraju Isola Sacra nedaleč od rimskega letališča Fiumicino zahteval življenje ženske, hudo pa je opekelnjuna sina in hčer. Zenski je bilo ime Anna Maria Ferretti De Luca in stara je bila 48 let. Njen 24-letni sin Diego je utrpel opekline druge in tretje stopnje, tako da so ga sprejeli v bolnišnici s pridržano prognozo, 25-letna hčer Olympia pa se je le lazje opekla, tako da bo okrevala predvidoma v 10 dneh. Plameni so stanovanje De Lucovih popolnoma uničili, poskodovali pa so tudi stanovanja v višjih nadstropjih.

Požar je izbruhnil ob 1.20 po polnoci, ko so De Lucovi spali. Kaže, da je bil namerno podtaknjen.

Neznan pozigalec naj bi polil vnetljivo tekočino pod vhodom v stanovanje. Plameni so se bliskovito razširili. Sestra in brat sta se rešila po oknu kopalnice, mater pa je zadušil dim. De Lucovi imajo v Fiumicinu trgovino s hišnimi potrebščinami, preiskovalci pa sumijo, da je požar tako ali drugače povezan z gazem umrle ženske Vascom De Luco. Moski je namreč vodil raznoliko zlikovsko dejavnost, dokler ni pred dvema letoma zbežal v Brazilijo. Po podatkih policije naj bi tam upravljal diskoteko in nočni klub. Sicer pa ne njegova žena ne njegova otroka nista nikoli imela opravka s pravico, tako da bo treba dogodek se temeljito preiskati.

EVROPSKI PARLAMENT / OPOMIN ITALIJI

Banalna napaka prevajalke vzrok za nerodnost v tekstu

Rossetti: Parlament tolmačil zaskrbljenost evropske javnosti

RIM, STRASBOURG - Banalna napaka prevajalke je bila vzrok, da italijanski prevod resolucije evropskega parlamenta, ki je izrazil zaskrbljenost zaradi dogajanja v Italiji, ni sovpadal s francoskih izvirnikom. Tako je med včerajšnjim končnim zasedanjem evropskega parlamenta pojasnil predsednik Egon Klepsch, ki je dodal, da bo tudi italijansko besedilo popravljeno in bo iz njega črtan vmesni stavek »po grozodejstvih fašizma in nacizma«.

Dokument, ki ga je evropski parlament sprejel s piclo večino enega samega glasu, je zbudil v Italiji ostre polemike. Predsednik Scalfaro je zavrnil opomin, češ, »Italija ne potrebuje ne pozivov ne učiteljev«, predsednika senata in poslanske zbornice Carlo Scognamiglio in Irene Pivetti pa sta govorila o nesprejemljivem vmešavanju v italijansko stvarnost. Napetost se je se zaostila, ko se je izkazalo, da italijanski prevod dokumenta ni ustrezal francoskemu izvirniku. In takoj so se razširile govorice, da je italijanski prevod manipulirala leвица, marsikdo pa je to odgovornost hotel pripisati celo tajniku Demokratske stranke levice Achilleju Occhetto.

Včeraj je bila skrivnost pojasnjena. V naglici prevajalka za italijanscino ni črtala iz besedila vmesnega stavka, ki je bil v prvem osnutku socialistične skupine in ki je bil nato črtan, ko so dokument usklajevali z liberalno in ljudsko stranko. Točno besedilo se torej glasi: »Evropski parlament zahteva, naj članice Evropske unije jasno predocijo predsedniku italijanske republike, da bo njegova vlada morala spoštovati temeljne vrednote, ki so spodbudile nastanek Evropske skupnosti.«

»Evropski parlament je hotel poudariti svojo zaskrbljenost ob italijanskem dogajanju,« je dejal predsednik socialistične skupine Jean Pierre Cot, »predsednik Klepsch pa bo moral dokument obrazložiti seform držav in vlad Evropske unije, ki se bodo junija sestali na Krfu.«

To tezo je podprl tudi predstavnik Zelenih Virginio Bettini, medtem ko je evropski parlamentarec Pietro Mitolo obsodil »neutemeljeno vmešavanje evropskega parlamenta v notranje italijanske zadeve«. Na isti ton je je bil uglasen tudi poseg »zunanjega ministra« Nacionalnega zavezništva Gustava Selve, ki je kritiziral predsednika Klepscha in ocenil dokument »kot povsem nesprejemljiv«. Selva se je tudi vprašal, kaj bi se zgodilo, ko bi podobno opozorilo poslali britanski kraljici ali francoskemu predsedniku.

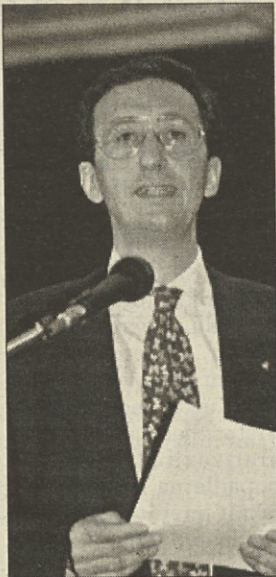
Tezo o neumestnem vmešavanju je odločno zavrnil generalni tajnik parlamenta Enrico Vinci, ki je dejal, da je bil parlament samo prevodnik zaskrbljenosti Evrope. »Nekaterim to morda ni všeč, toda Evropa je zaskrbljena, kot dokazujejo poročila evropskih sredstev javnega obveščanja,« je dodal tržaski poslanec Giorgio Rossetti, »saj se v Italiji približuje oblast desnica, ki ni obračunala z lastno zgodovino in misli, da je Mussolini bil največji italijanski državnik.«

Večina Italijanov ne verjame, da bi se fašizem lahko vrnil

RIM - Tujina zaskrbljeno spremlja italijansko dogajanje, večine Italijanov pa vstop Nacionalnega zavezništva v vlado ne plasi. Tako izhaja iz raziskave, ki jo je za milanski tednik Panorama pripravila tržaska SWG, ki je anketirala vzorec 800 polnoletnih ljudi.

Raziskava prikazuje, kako Italijani doživljajo polemike in bojazen tujine, da bi se fašisti vrnili na oblast. Kar 62, 8 odstotka anketiranih je bilo namreč mnenja, da se fašizem ne bo vrnil, medtem ko je 43, 1 odstotka vprašanih ocenilo, da tuji časopisi pretiravajo v negativnem slikanju italijanske politične scene. Zelo verjetno je umirjenost, s katero Italijani gledajo na situacijo, posledica ugleda, ki ga osebnostno uživa koordinator Nacionalnega zavezništva in tajnik MSI Gianfranco Fini. Kar 36, 3 odstotka anketiranih je ocenilo, da »je Fini boljši politik kot njegova stranka«, 31, 4 odstotka anketiranih pa je menilo, da je »eden najspretnjših italijanskih politikov«. Le 14, 7 odstotka anketiranih je prepričanih, da je »le preoblečen fašist«, medtem ko jih je 11, 2 odstotka bilo mnenja, da gre »za človeka sredi poti med dvema bregovoma«.

V Italiji torej Gianfranco Fini uživa precejšen ugled. To potrjuje tudi

Gianfranco Fini

dejstvo, da je le 25 odstotkov anketiranih ocenilo, da »je vstop Finijevih ljudi v vlado nevaren za demokracijo«, le 8, 6 odstotka pa je prepričanih, da bi se fašizem lahko spet uveljavil, medtem ko je 23, 4 odstotka mnenja, da »bi se lahko vrnil, vendar v novi obliki«.

Kljub ugledu, ki ga uživa v Italiji, pa se Gianfranco Fini zaveda, da negativne ocene tujine ne sme podcenjevati. Zato vodja Nacionalnega zavezništva načrtuje potovanje v tujino, kjer bo kot je povedal v intervjuju za Panorama - »povedal vsem, da nismo antisemiti in da ljubimo svobodo in demokracijo«. Dodal je, da je že govoril »s številnimi prijatelji zidovskega porekla, spre-

govoril pa bom tudi italijanskim, francoskim, ameriskim in francoskim zidovskim skupnostim, seveda če mi bodo hotele prisluhniti. In se bodo pogoji za to, bom obiskal tudi Izrael«. V pogovoru za Panorama se je Fini dotaknil tudi Osimskih sporazumov in dejal, da »jih je treba spremeniti glede zascite italijanske manjšine«.

Pisanje tujega tiska, da »se fašisti vračajo na vlado«, je bodoči zunanji minister Antonio Martino obsodil kot »pristranskost in ignoranco«, saj po njegovem mnenju Nacionalnega zavezništva ni mogoče več istovetiti z MSI, ta pa se zdaleč ni »fasistična stranka«. Tega po Martinovi oceni Evropa in ZDA se niso dojele. Del krivde pa ima tudi zmagoviti Kartel svobosčin, ker po mnenju bodočega zunanjega ministra ni dovolj skrbel za odnose s tujim tiskom. Za to bo treba po njegovem mnenju poskrbeti v kratkem, obenem pa pomiriti zidovske skupnosti v Evropi in ZDA.

Problema se zaveda tudi predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, ki je mandatarju Berlusconi svetoval, naj pri sestavljanju skrbno pazi, da izbrani ljudje Nacionalnega zavezništva ne bodo preveč vidni in da ne bodo imeli preizrazitega skrajnodesničarskega pečata.

SEMINAR / V PRIREDBI DSL

Mednarodno vlogo Trsta bolje izkoristiti

Giorgio Rossetti: Sloveniji je treba pomagati v Evropo

DRAGO GASPERLIN

Trst ne doživlja le krize, ampak tudi ekonomsko preobrazbo. Velikim javnim podjetjem in grabezu državnih financ je sicer odzvonilo, ker to prepoveduje zakonitosti enotnega evropskega trga in načela o svobodni konkurenci, vendar bo treba odbiti protinapad zagovornikov dosedanje režimske logike. Kajti okoli nas je se veliko konservativcev in oblastvenih niš. Te sile bo mogoče poraziti edino s prožnim in birokratske navlake očistnim sistemom krajevnih in siceršnjih javnih ustanov ter z osredotočenjem razvojne strategije v učinkovit organizem na pokrajinski ali deželni ravni, ki bi usklajeval gospodarsko politiko oziroma delitev sredstev iz raznih skladov. Po možnosti naj bi slo za poseben sekretariat pri predsedstvu deželne vlade, ki bi vplivno posredoval pri ministrskem svetu za razreševanje tržaskih problemov, z druge strani pa igral vlogo posrednika med podjetništvom in deželo kot sistemom ter med le-to in krajevnimi ustanovami, ki bi morale imeti jasnejše in prodornejše pristojnosti.

To je poudaril evropski parlamentarec Giorgio Rossetti ob zaključku včerajšnjega seminarja o gospodarski stiski na Trzaskem, ki ga je priredila pokrajinska federacija Demokrati-

čne stranke levice, vodil pa Roberto Treu. Slednji je razgrnil niz receptov, kako iz kase, te pa so dopolnili med drugimi občinski odbornik za trgovino Del Piero in deželni odbornik za industrijo Sonego ter zastopniki Združenja industrijcev Azzarita, obrtne organizacije CNA Cosolini, Zadrugne zveze Casanova in sindikata CGIL Zvech.

Rossetti je naglasil, da se je tukajšnji in zaledni ekonomsko-politični scenarij že davno korenito spremenil, da pa tega tisti del Trsta, ki je zagledan se zmerom v preteklost, ni dojel. Zdaj nismo več mejno območje ob robu sistema, ampak igrano tradeunionsko vlogo med svetom, ki je bil prej zahodni, in onim, ki je bil vzhodni. Za Rossettija je to izjemna priloznost, kajti Slovenija, Hrvaska in druge države, ki so dobile po zrušenju berlinskega zidu in razkroju Sovjetske zveze hud sok, so si opomogle in piše se jim obdobje razmaha. Pomagati jim je treba v Evropo in če tega ne bomo storili mi, Tržacani in Italijani sploh, bodo to opravili drugi. Tedaj pa ne bomo imeli kaj iskati na ondnotnih trgih, ker jih bodo osvojili Avstrijci in Nemci, je podčrtal evroposlanec in dodal, da bi kooperacija čez mejo prispevala tudi k tamkajšnji stabilizaciji.

NOVICE

Oskrunili partizansko kostnico v Mondoviju

MONDOVI - Prejsnjo noc so neznanci razbili kamnito ploščo, ki zapira podzemsko grobnico, v kateri so shranjeni posmrtni ostanki partizanov, ki so umrli med bojem proti okupatorju. Demokratske sile so dogodek ostro obsodile. Sicer pa je to že drugi primer, ko so "neznanci" na tem področju oskrunili partizanske spomenike. Lansko leto so oskrunili partizansko kostnico v Bastii v blizini Mondovija.

Alpinc se je vrnil iz Kanade, da bi ponovno prišel do svoje menažke

BERGAMO - Leta 1943 je izgubil svojo menažko med umikom z Dona po bitki na Nikolajevki. Nekaj dni prej je nanjo vrnil svoje ime: alpinc Eliseo Borsoi, letnik 1921, iz Belluna. Pred dvema letoma je skupina alpincev iz Bergama, ki je na tistem področju gradila otroški vrt, nasla menažko. Zacele so se raziskave, ki so prejšnji teden obrodile sadove. Elisea Borsoia so "odkrili" v Kanadi, kjer živi že nekaj let. Borsoi se bo v nedeljo vrnil v Ranico (Bergamo), kjer mu bodo na krajši slovesnosti izročili menažko, po kateri je tako hrepenel.

Grožnje Craxiju

MILAN - "Če ne bomo ujeli tebe, bomo pa tvoje sorodnike": to je ena od groženj na letaku, ki so ga včeraj našli pred stanovanjem Craxijevega sina Vittoria. Na letaku neznaci odkrito grozijo Craxiju, da ga bodo ubili, ista usoda pa naj bi doletela tudi njegove svojce. O dogodku so bili že obveščeni preiskovalni organi.

TRST / V PONEDELJEK NA POBUDO ZDRUŽENJA ZA MIR

Priznani italijanski umetniki za »Sarajevo srce Evrope«

Izkupiček koncerta bodo namenili pomoči za Bosno

TRST - Številne mirovniške skupine, združene pod imenom Združenje za mir (Associazione per la pace), in dnevnik Il Manifesto so pripravile veliko solidarnostno akcijo pod geslom »Sarajevo srce Evrope«. V okvir te akcije sodi tudi prireditev - koncert, ki bo v ponedeljek, 9. maja, ob 20.30 v gledališču Rossetti in za katero je nudila pokroviteljstvo tržaska občinska uprava. Prireditev so na včerajšnji tiskovni konferenci orisali pobudniki, v njihovem imenu predvsem Francesca Longo in vsedržavni koordinator združenja za mir Giulio Marcon.

Ponedeljrove glasbene manifestacije za mir se bodo udeležili številni italijanski glasbeniki, med najpopularnejšimi so Enzo Jannacci, Alessandro Bergonzoni, Lucia Vassini in komik Paolo Rossi, ki bo prireditev tudi povezoval. Organizatorji pa so želeli, da bi ta večer predstavljal nekakšen most solidarnosti s trpečim ljudstvom iz bivše Jugoslavije, zato so k udeležbi povabili se slovenski ansambel Sank rok, hrvasko skupino Space Cakes in bosanskega kantavtorja Hendo. Tako se bo na odru zvrstilo skupno dvajset nastopajočih. Izkupiček prireditve je namenjen človekoljubni pomoči, ki bo to pot nekoliko drugačna. Mirovniške skupine so se namreč že kmalu po izbruhu vojne angazirale in zbirale hrano, oblačila in zdravila za žrtve vojne. Tokrat pa bodo promovirale zbiranje najrazličnejših knjig in publikacij za obnovo znamenite sarajevske knjižnice, ki je bila že v samem začetku vojne popolnoma uničena. Poleg tega pa bodo z iztržkom ponedeljkovega koncerta omogočili nakup papirja in tako tudi tiskanje sarajevskega studentskega glasila Why?

Kot je povedal Marcon, izbira Trsta kot startnega mesta za tovrstne koncerte ni bila naključna, kajti Trst je stičišče številnih kultur in nekakšna prehodna točka oziroma povezava z državami bivše Jugoslavije. Nekateri člani skupine pobudnikov pa so tudi obznavali dejstvo, da je morala zamisel za večjo in odmevnejšo prireditev za mir priti "od zunaj", pravzaprav iz Milana, kjer so tak koncert že imeli, tamkajšnje družine pa so tudi gostile bosanske otroke, ki živijo v raznih begunskih naseljih v Italiji. Glavna želja mirovnikov je namreč ta, da pozornost do potrebe žrtev vojne ne bi splahnela, tako kot postopoma zamira pozornost medijev do dogajanja na vojnih območjih onstran vzhodnih meja.

»Sarajevo nismo poimenovali srce Evrope zato, ker bi bilo njeno geografsko središče, pač pa zato, ker je združevalo tako rekoč vse vere in narode, ki jih najdemo v preostalem delu celine,« je se dejal Giulio Marcon. (mi)

Zdrava pamet za boljši jezik

RIM - Tudi Italija se spoprijema s problemom kakovosti italijanskega jezika. O tem so govorili včeraj na srečanju, ki ga je priredila italijanska »Accademia della crusca«. Marsikdo se je zavzel, da bi tudi italijanski parlament po francoskem vzoru odobril zakon, ki bi zahteval rabo italijanskega jezika v pogodbah, izlozbenih napisih, komunikacijah itd. Za tako pot se je opredelila občina v Pavii, kjer je uprava Severne lige hotela prepovedati napise kot fast food, self service in podobne. Toda ravnatelj akademije noče prisile. Po njegovem mnenju je zdrava pamet najboljša svetovalka, treba pa je okrepiti pouk italijanskega jezika v solah in v učencih vzbuditi ljubezen do jezika in njegovih vrednot.

BENEŠKA SLOVENIJA

Pomanjkanje mleka ogroža mlekarstvo v Azli

Živinorejci iz Fojde hočejo ustanoviti lastno mlekarstvo

AZLA (Speter) - Kmetijstvo v Nadiskih dolinah se je od vedno srečevalo s hudimi težavami in to se posebno v zadnjih letih, ko je pomenilo pravi boj za obstanek. To je tudi primer mlekarne, ki so svojčas predstavljale vir zaslužka za številne beneške družine. Danes v teh krajih obratuje le šest mlekar in sicer v Crnem Vrhu, Maserah, Tavorjani, Barnasu, Podutani in v Azli. In prav zadnja, ki je tudi največja, se nahaja v velikih težavah. Po informacijah tehničnega urada nadiske gorske skupnosti v teh krajih letno predelujejo 2 milijona in pol litrov mleka, dober del te količine se zbira v Azli, kjer so mlekarstvo prav pred nekaj leti posodobili in jo postavili na trdno ekonomsko podlago.

Da bi kaj več izvedeli o kritičnem stanju mlekarne v Azli, smo se obrnili do njenega predsednika Giuseppa Specogne iz Podbonesca.

Obstaja res nevarnost zaprtja mlekarne?

»Odgovor je pritrdilen. Dejstvo je, da naša mlekarne dobiva več kot polovico mleka iz okolice Fojde. Tamkajšnji živinorejci pa so sklenili, da bodo v domačem kraju ustanovili novo mlekarstvo, saj bi tako zaslužili več kot doslej. Dejstvo je, da je za dnevni prevoz mleka treba del zaslužka (50/60 lir na liter) nameniti prevoznikom, z mlekarstvo v domačem kraju pa takšnega prevoza ni treba.

Brez njihovega sodelovanja naša mlekarne ne bo uspela. V teh zadnjih mesecih smo skuša-

li prepričati živinorejce iz St. Lenarta in Barnasa, da bi se združili v eno samo enoto in na takšen način nadomestili one iz Fojde, a zaman.«

Kaj se obeta mlekarji v Azli?

»Ko je živina zbežala iz hleva, nima smisla zapirati vrat. V zdajšnjem položaju je težko dobiti primerno rešitev. Mislim, da ima dober del krivde za nastalo stanje Gorská skupnost val negativnih reakcij na našem območju. Veliko manjših mlekarne je zaprlo, produkcija mleka se je znižala za približno 50 odstotkov, pri gorski skupnosti pa niso poiskali nikakršne alternativne rešitve.«

Plamenček upanja predstavlja edinole možnost, da bi se živinorejci in pridelovalci mleka iz Azle združili s tistimi iz St. Lenarta in Barnasa. Samo pod tem pogojem bo mlekarne se obratovale. V nasprotnem primeru bodo prisiljeni zapreti in s tem zadati hud udarec kmetijstvu v Nadiskih dolinah.

Stežice o športu

V Nedeljski oddaji Kam vodijo naše stežice bo tokrat govor o sodelovanju med športnimi društvi z obeh strani meje, o pomenu in povezanosti medsebojnih tokov. Sodelovali bodo odbojarski delavci Milovan Stubelj iz Lucije, tajnik ZSSDI Ivan Peterlin, namiznotenški načelnik pri SK Kras Zvonko Simoneta in predsednik goriškega teritorialnega odbora ZSSDI Marko Lutman. Oddajo bo povezoval Marij Sustersič

VIDEM / MINILO 18 LET

Verski obredi ob obletnici potresa

Danes skoraj ni sledu o tedanji katastrofi

Ko se je cesta nenadoma udrla

V teh dneh je v nas vseh se živ spomin na potres, ki je pred oseminajstimi leti tako močno prizadel našo deželo, predvsem Benecijo in Karnijo.

Takrat sem bila dopisnica Radia Koper za Furlanijo - Julijsko krajino. Bilo je okrog 21. ure zvečer, ko sem sedela v svojem stanovanju, ki je del Kulturnega doma v Trstu. Stene so se naenkrat zazibale, slike so popadle na tla. V KD so takrat imeli vaje za novo predstavo. Ob sunku se je nevarno zazibal največji lesenec v glavni dvorani in je bilo občutiti, da se dogaja nekaj hudega. Vajo so prekinili.

Takoj sem se povezala s tukajšnjimi radijskimi postajami in casopisi, ki pa niso imeli se jasne slike o tem, kar se je pravzaprav v teh krajih zgodilo.

»Pojdj kar sama pogledat,« je bilo lakonično sporočilo odgovornih Radia Koper. In res sem šla na pot z avtom, ne da bi se se prav zavedala, kakšni tragediji bom pričala.

Do Cedada je se nekako slo. Sicer sem srečevala skupine ljudi, ki so s torbami v rokah zapuščali svoje domove, a nisem se videla ruševin in razdejavanja.

Od Cedada dalje, na poti proti Podbonescu, se je stanje povsem spre-

menilo. Ob poti je bilo nič koliko porušenihih, slisala sem stok ranjencev, na delu so bili gasilci, ekipe prve pomoči, pa tudi ljudje sami so si skušali pomagati.

Ni bilo luči, cesta je bila nerazsvetljena, vse je bilo kot nekakšna grozljivka.

Spomnim se, da sem s svojim magnetofonom se sedela v avtu, ko je ponovno zabobnelo iz notranjosti zemlje. Cesta, ki je bila se nekaj sto metrov pred menoj, se nenadoma izginila. Če bi bila s svojim avtom na tistem mestu, bi bila izginila pod ruševinami.

Močno prestrašena in utrujena, zaradi napore poti in vsega, kar sem morala prestati, videti in doživeti, sem se vrnila proti domu in iz Trsta poslala svoje prvo poročilo. Govorila sem o nekaj stotinah mrtvih, pa mi odgovorni v Kopru takoj se verjeli niso. Mišlili so, da pretiravam. No, potem so prišla druga poročila in novice. Vse to, kar sem sama poročala v tistih prvih urah po potresu, je bilo komaj delček tistega groznega, strašnega in tragičnega, kar se je tam v tistem kratkem času zgodilo.

Tiste noči v Beneciji nisem in je tudi ne bom pozabila.

Neva Lukes

PISMO UREDNIŠTVU

Še o umetniški zapuščini A. Černigoja

V debato (namerno nočem uporabljati izraza polemika, ker bi želel, da bi do polemik s tem v zvezi nikdar ne prišlo), ki se zadnje mesece vleče v slovenskem časopisju med sinom slovenskega slikarja Avgusta Černigoja, g. Teodorjem Černigojem, ter raznimi kulturnimi delavci, v glavnem s Primorske bi se rad vključil s cisto kratkim pojasnilom, ki bo - vsaj tako upam - priložilo čistega vina v zdaj nekoliko motne kozarce.

G. Teodor Černigoj daje v svojem zadnjem pismu slovenskim časopisom kupoprodajno pogodbo, ki je bila 6. novembra 1984 sklenjena med pok. Avgustom Černigojem in Kobilaro Lipica, skoro pod neki vprašaj, saj piše s precejšnjo dvomljivostjo o tej pogodbi, ki je bila sklenjena, ko je bil Avgust Černigoj se fizično zdrav, pri polni zavesti in zdravi pameti.

O tem lahko pričam pred katerikoli sodnikom v Sloveniji ali v Italiji. Pri tej pogodbi sem namreč, na izrecno prošnjo pok. Avgusta Černigoja kot odvetnik aktivno sodeloval (ni mi treba posebej poudarjati, da brez kakršnega koli odvetniškega honorarja) in skrbel, da je bila pogodba vsa v prid zahtevam, oz. željam Avgusta Černigoja.

Na to sem bil poseben pozoren iz dveh razlogov:

1) Ker sem vedel, da je bil Avgust Černigoj osamljen (tudi po lastnem hotenju) in sem se v resnici bal, kaj bo z njim na stara »betezna in starčevska leta«, kot temu pravimo. Res je imel mnogo prijateljev, tudi med Italijani v Trstu, a bili so to v glavnem prijatelji in občudovalci za en dan ali en večer in je vprašljivo, ali bi mu bili v primeru nujne in skrbne nege zares stalno ob strani. S te strani je bila pogodba s Kobilaro Lipica bila za Černigoja zares ugodna, saj mu je nudila brezplačno dosmrtno bivanje in hrano v hotelu prve kategorije. Malo je umetnikov na tem svetu, ki so imeli ali imajo v svojem življenju take priliko. Avgust Černigoj jo je imel in to po veliki zaslugi gospe Lučke Čehovin, ki je bila posrednica v omenjeni pogodbi in bila - cloveško gledano - vsa »na strani« Avgusta Černigoja. In to povsem nesebično! Tudi o tem lahko kjerkoli pričam.

2) Skrbela me je ne samo kot odvetnika, temveč tudi kot zavednega tržskega Slovenca, usoda Černigojevih umetnin po njegovi smrti.

Vsi vemo namreč, da slikarji živijo od prodaje svojih del, ce jim to uspe. Marsikomu to ne

uspe. Černigoju je to delno uspelo, saj je več svojih del »prodal« nenačrtno. Na desno in levo (večkrat tudi pod ceno) in bila je resna nevarnost, da se njegova dela porazgubijo na različnih koncih in pri različnih ljudeh. Če bi se to zgodilo, ne bi danes nikjer imeli zbrane njegovega opusa, niti delno ne, v kaki Galeriji, kot se je to - hvala Bogu - zgodilo v Lipici. Vsaj 1400 Černigojevih del je za vedno na varnem, in to v Sloveniji! Nihče - mislim na Italijane v Trstu - ne bo mogel odslej več trdit ali pisati, da je bil Avgust Černigoj samo »tržaski« ali celo »italijanski« umetnik.

Da so njegova dela na varnem v Sloveniji, je nedvomno, ce ne vsa, pa vsaj velika zasluga (ponavljam!) gospe Lučke Čehovin in ce mi je dovoljena osebna neskrupulnost, tudi moja, ki sem bil v tem primeru poklican k stvari kot odvetnik, in sicer na posebno prošnjo pokojnega umetnika, ki me je takrat imel v cislih zaradi mojega delovanja v svojstvu deželnega poslanca med Slovenci v zamejstvu.

Za zaključek: ne vidim razloga, zakaj bi ne smel g. Teodor Černigoj ustanavljati Černigojevega Sklada v Trstu ali kje druge v Italiji, posebej se, ce bodo ta Sklad »podprle nekatere močne italijanske finančne ustanove«, kot sam pravi. Kot zakoniti dedič o Avgustu Černigoju ima za to vso pravico. Ne vem in ne zanima me pa, katere so te »močne italijanske finančne ustanove«, za gotovo vama, da ce bi Černigojeva dela bila danes v Italiji, bi ga te »močne italijanske finančne ustanove« ze davno proglasile za zvestega in stoodstotnega Italijana. In mi vsi bi bili osiromašeni se za enega našega umetnika!

Prav na koncu pa se tole: strinjam se z g. Teodorjem Černigojem, ko pravi »To je odgovor in konec polemike«. V redu in popolnoma pravilno. Ni mi jasno pa zakaj takoj za tem stavkom groznjaja, da bo »vsako nadaljno blatenje mojega ali očetovega imena prisiljen sodno zavarovati«.

Menim, da je vedno pametno priti vsaki resnici na dan, tudi ce včasih lahko »resnica v oci bode«, kot pravi slovenski pregovor. Strinjam pa se s tem v zvezi z g. Teodorjem Černigojem v toliko, v kolikor se ni treba postenemu cloveku nikdar in nikjer bati ali se celo izogibati sodnikove besede in njegovega posega in odločitve, ko je to potrebno. Saj zato so zakoni in sodniki, ki te zakone cuvajo in izvajajo.

Odv. dr. Drago Stoka

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

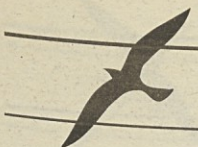
TRST / POSVET O MUZEJIH V FJK

Večina slabo pozna krajevne muzeje

Tržaški gledališki muzej Schmidl ostaja zaprt (Foto Ferrari)

TRST - Na vprašanje, koliko muzejev je v FJK, bi težko dobili pravi odgovor. Po eni strani širša javnost ne kaže velikega zanimanja za domače muzeje, medtem ko jih drugod obiskuje, po drugi pa se muzeji »ne znajo prodajati«. Odnos med muzeji in uporabniki je zato zelo aktualna tema in njej je namenjen dvodnevni posvet, ki se je začel včeraj v Trstu na pobudo Združenja prijateljev muzejev Marcello Mascherini. Kot so že v uvodnem delu ugotovili, so nezadovoljivi tudi stiki med muzeji različnih usmeritev, zato bodo to vprašanje poglobili danes. Bolec problem je tudi pomanjkanje sredstev, zaradi česar so nekateri muzeji odprti le nekaj ur dnevno ali pa so že več let zaprti.

PO ZAGOTOVILIH Z MINISTRSTVA

Pristaniški delavci so se vrnili na delo

Tridnevna stavka povzročila veliko težav
Število upokojitev bo predmet pogajanj

Pristaniški delavci so se na včerajšnji zgodnji jutranji skupščini odločili, da prekinajo stavko za nedolocen čas, ki so jo oklicali pred tremi dnevi iz protesta, ker je minister za trgovinsko mornariko Raffaele Costa dodelil njihovi družbi CULPT samo 76 predčasnih upokojitev. Delo v stari in novi luki se torej spet redno nadaljuje, potem ko je stavka povzročila velike težave in nagrmačenje tovarnjakov pred dostopi v pristanišče.

Direktor enotne družbe pristaniščnikov Mauro Gialuz in njen konzul Vincenzo Marinelli sta v spremstvu sindikalistov iz vrst CGIL, CISL in UIL obrazložila delavcem vsebino predvčerajšnjih razgovorov v Rimu z generalnim direktorjem omenjenega resorja dr. Giurgolo ter pojasnila, da sta zmeroma optimista. Ministrov glasnik je namreč obljubil, da bodo izdali poseben dekret, s katerim bo mogoče že prihodnji teden predčasno upokojiti nadaljnjih 15 delavcev, pozneje pa bodo izdali še en odlok, ki bo predvideval še dodatne

upokojitve. To se bo zgodilo seveda po sestavi nove vlade; če ne bo podpisal odloka Costa (kaže, da bi utegnil prevzeti zdravstveni resor), pa ga bo njegov naslednik. Za koliko upokojitev bo slo, se seveda ne ve, vsekakor pa bo to predmet pogajanj s sindikalisti, ki bodo tudi sicer budno gledali pod prste ministrski ekipe, da se ne bi kdo premislil... Pri tem bodo uživali tudi podporo novoizvoljenih krajevnih parlamentarcev ter seveda predsednika deželne vlade Renza Travanuta in zupana Riccarda Illyja.

Slednja sta prejela včeraj tudi pozivno noto sindikata Federmar CIAL v zvezi s krizo pri Trzaskem Lloyd. Sindikat ju vabi, naj se odločno potegneta za naglo, a smotno privatizacijo plovne družbe, predno bi jo holding Finmare dokončno pokopal preko njene spojitve z genovsko družbo Italia. Sindikat poziva tudi k finančni sanaciji podjetja, ki ima velik primanjkljaj in je zaradi tega kaj malo vabljev za morebitne kupce.

DEŽELA / BESEDILO VČERAJ ODOBRILO DEŽELNI ODBOR

Zakon za kamnolome rudnike in peskokope

Z njim naj bi uvedli predvsem jasna in strožja pravila

Za kamnolome, rudnike in peskokope v Furlaniji-Julijjski krajini se začelja novo obdobje. Tako je vsaj povedal deželni odbornik za okolje Mario Puiatti, ki je včeraj skupno s predsednikom deželnega odbora Renzom Travanutom, podpredsednikom Giancarlo Pedronettom in odbornikom za urbanistiko Paolom Ghersino na tiskovni konferenci predstavil zakonski predlog za ureditev tega področja.

Srečanje s časnikarji je uvedel Travanut. Povedal je, da je zakonski predlog odobrila deželna vlada včeraj in da se uokvirja v vrsto že izdelanih ali se snujočih se zakonskih in drugih ukrepov, s katerimi deželna vlada začneja uresničevati politiko,

zacrtno v proračunu za sedanje leto. Zakonski predlog naj bi postal zakon se ta mesec.

Sam zakonski predlog je nato podrobneje osvetlil odbornik Puiatti. Dejal je, da bo novi zakon spremenil oziroma izpopolnil določila deželnih zakonov 35 iz leta 1986 in 25 iz leta 1992, in to, kot receno, dokaj korenito. Novi zakon naj bi vnesel v sektor kamnolomov, rudnikov in peskokopov predvsem jasna pravila, ki bodo podjetnikom omogočala, da razvijajo tovrstne dejavnosti, vendar ob strogem spoštovanju okolja. Večini podjetnikov bodo deželna dovoljenja zapadla 30. junija 1994. Zakon predvideva, da bodo lahko nadaljevala s svojo dejavno-

stjo pod pogojem, da do 31. t. m. predstavijo deželni upravi načrte za novo oziroma nadaljnjo dejavnost. Podjetja, katerih dovoljenja zapadejo po 30. juniju 1994, pa bodo lahko nadaljevala s svojo dejavnostjo pod pogojem, da niso bila kaznovana z globami za več kot 7 milijonov lir zaradi nespoštovanja določil starega dovoljenja in katerih kamnolomska oziroma peskokopna dejavnost je presegla največ za 10 odstotkov prostorninske meje, ki jih določajo stara dovoljenja. V nasprotnem primeru dovoljenja zapadejo in podjetja morajo prekiniti svojo dejavnost. Obnovila jo bodo lahko samo na osnovi čisto novega dovoljenja, če in ko ga bodo seveda dobila.

Trenutno je v vsej deželi Furlaniji-Julijjski krajini izdanih 154 dovoljenj za kamnolomske, rudarske in peskokopne dejavnosti, v njih pa je neposredno ali posredno zaposlenih od 2.000 do 2.500 ljudi. Po podatkih deželne uprave bo več kot 80 od sto izmed zadevnih podjetij lahko mirno nadaljevalo s svojo dejavnostjo, obstaja pa tudi dobra desetina »smrtnih grešnikov«, kot jih je imenoval Puiatti, ki bodo pač morali za kazen v »pekel«, se pravi, prekiniti bodo morali svojo dejavnost.

O izdaji novih dovoljenj oziroma nadaljšanju starih velja poudariti, da bosta močno odvisna od jamstev, da dejavnost ne bo oskodovala naravnega okolja in da bo ob koncu dejavnosti okolje sanirano oziroma obnovljeno. V tem smislu zakon predvideva, da bodo morali podjetniki tudi deponirati začasne jamstvene izjave do 30. junija, potem pa redne, in sicer v vrednosti dvakratnih realnih stroškov za obnovo okolja, vsekakor pa za ne manj od 50 milijonov lir in ne več od 5 milijard lir.

Strožja pravila bodo veljala tudi za občinske uprave, ki bodo morale izraziti svoja mnenja o izdaji deželnih dovoljenj v roku 90 dni. Njih morebitni molk bo po zapadlosti tega roka veljal za privolenje. To tudi nekaj pomeni, saj je odbornik Puiatti ugotovil, da so v preteklosti nekatera podjetja čakala na dovoljenja 4 do 5 let.

ŠOLSTVO / STALIŠČE POKRAJINSKEGA IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE SKUPNOSTI

SSk nasprotuje krčenju šolske mreže

Pokrajinski izvršni odbor SSK je na svoji četrtkovi seji obravnaval vrsto vprašanj, povezanih s problematiko združevanja nekaterih slovenskih nižjih srednjih sol na Trzaskem v okviru nacrta o tako imenovani »racionalizaciji šolske mreže« za prihodnje šolsko leto 1994/95, ki ga je pred kratkim objavilo tukajšnje šolsko skrbništvo. Gre za predlog, ki je bil prvotno izdelan že pred dvema letoma, a ga na ministrstvu za šolstvo takrat niso izvedli.

S tem v zvezi SSK vztraja na stališču, kot bomo v tiskovnem poročilu s seje, da za manjšinske sole ne morejo veljati kriteriji glede števila učencev na razred in krčenje

šolske mreže kot veljajo v vsedržavnem merilu. V našem primeru gre za predlog, po katerem bi srednja sola Erjavec v Rojanu postala navadna sekcija srednje sole Cankar pri Sv. Jakobu, srednja sola Levstik na Proseku pa sekcija srednje sole Kosovel na Opčinah. To pomeni, da bi omenjeni soli izgubili svojo vodstveno in upravno avtonomijo, kar vsekakor pomeni nevaren korak nazaj od že priznane zaščite o posebnem statutu, priloženem Londonskemu sporazumu.

O omenjenem predlogu šolskega skrbnika se mora sedaj izreči deželna šolska komisija, ustanovljena na temelju člena 9 zakona Belci-Skerk iz leta 1973.

SSk meni, da bi komisija morala zavrniti omenjeni predlog, in si pridržuje možnost, da bo o tej zadevi neposredno posegla pri šolskem ministrstvu.

Izvršni odbor je tudi obravnaval vprašanje možne preselitve slovenske osnovne sole Mare Gregorič pri Sv. Ani v poslopje italijanske osnovne sole Rossetti na Ul. Donadoni. SSK meni, da bi uresničitev te namere zelo hudo prizadela naslo celodnevno šolo s petimi samostojnimi razredi in dobro obiskanim vrtcem. Zato je poverila občinskima svetovalcema Mocniku in Berdonu, da v tem smislu odločno nastopita pri pristojnih odbornikih.

Izvršni odbor je tudi poudaril

siroko občuteno potrebo po čimprejšnjem odprtju slovenskih jasl v mestu, za kar se je tudi konkretno obvezala trzaska občinska uprava.

Poleg aktualne šolske problematike je pokrajinski izvršni odbor SSK obravnaval se vrsto drugih vprašanj. Med drugim je pozitivno ocenil nastop stranke na bližnjih evropskih volitvah na listi »Federalizem«, ki povezuje manjšine v državi. Njeni predstavniki kandidirajo v karstirih volilnih italijanskih volilnih okrožjih, med katerimi je za nas najpomembnejše severovzhodno okrožje. V tem okrožju kandidirajo pisatelj Alojz Rebula, pokrajinski tajnik Martin Breclj, dr. Rafko Dolhar in

prof. Andrej Bratuz. Lista je nedvomno izraz najsiirše solidarnosti med manjšinami, ki nam je v tem negotovem obdobju nadvse potrebna.

Glede političnega položaja v Italiji SSK meni, da bomo tudi kot pripadniki manjšine postavljeni pred nelahke preizkušnje, tako da ne moremo pričakovati, da se bo manjšinsko vprašanje v kratkem času premaknilo iz mrtvila ali bilo deležno pozornosti v pozitivnem smislu. Zato bo manjšina kot taka morala strniti svoje vrste in napore za razreševanje odprtih vprašanj oziroma za obrambo ze pridobljenih pravic pred poskusi njihovega omejevanja.

DOLINA / ZAČETEK MAJENCE

Odprtje umetniških razstav in ljudsko ocenjevanje vin

Sinoci se je v Dolini z odprtjem dveh umetniških razstav in ljudskim ocenjevanjem vinških vzorcev začela letošnja Majenca. Na pobudo domačega KD Valentin Vodnik so tako od sinoci na ogled v prostorih galerije Torkla dela breskih likovnikov, ki se s tem umetniškim izrazom ukvarjajo ljubiteljsko. Skupno je enajst razstavljalcev, poleg slik in grafik, pa so letos se keramični izdelki in dela iz barvnega testa. Razstavo v Torkli je imenu dolinskega društva otvoril Vojteh Lavriha, v imenu sodelujočih likovnikov pa je pozdravil »starosta« le-teh Stano Zerjal. Zapele pa so mlade Savrinke, ki jih vodi Rozana Kostjal in so vedno sinoci, a nekoliko pozneje popestrile tudi odprtje druge razstave.

Po lanskem uspehu je namreč SDGZ v sodelovanju s krajevnimi organizacijami v cerkvi sv. Martina spet priredilo razstavo

izdelkov umetniške obrti, ki jih je orisal Sergij Cesar. Ob sinočnjem odprtju razstave je bančna sekcija SDGZ, imenu katere je spregovoril Pavel Milic, tudi podelila stipendije iz sklada, namenjenega pobudam, ki oživljajo in pospešujejo naslo gospodarsko stvarnost.

Istoačasno pa je v prostorih dolinskega Mladinskega krožka potekalo ljudsko ocenjevanje vzorcev vin, ki jih bodo od danes do torka točili na vsakoletni občinski razstavi domačih vin. Uradno odprtje 38. vinske razstave Občine Dolina bo danes, ob 18. uri, na vaškem trgu. Ob tem bo kot po navadi tudi nagrajevanje najboljših pridelkov.

Danes pa se ze v jutranjih urah začnajo se zadnje priprave na dvigovanje maja: obred krasenja in postavljanja bo trajal pozno v noč, ko bo maj pokoncu, pa ga bo pozdravilo pritkovanje dolinskih zvonov. (dam)

Prispevki KGS gozdarskim podjetjem

D.Z. 38/1986 in 16/1991 predvideva dodelitev finančnih prispevkov v obliki nepovratnih sredstev in v obliki obrestnega posojila zadrugam in njihovim konzorcijem ter gozdarskim podjetjem, ki imajo pravni sedež na območju Kraške gorske skupnosti in ki so vpisane pri trgovinski zbornici v Trstu ali Gorici tudi kot gozdarska podjetja; prispevki se dodeljujejo za nakup, prenovu in modernizacijo naprav, strojev in orodja za sečnjo, pripravo in prenos lesa. Predvideni so prispevki za kmetijske zadruge in njihove konzorcije do največ 50 % dopuščene investicije ter prispevki za gozdna podjetja do največ 40 % dopuščene investicije. Za znesek, ki ga ne krije prispevek v obliki nepovratnih sredstev, lahko KGS istim osebkom in za iste namene dodeli prispevek v obliki obrestnega posojila srednjeročne dejavnosti, ki vsekakor ne bodo presegale petih let.

Prošnje na kolkovanem papirju je treba sestaviti na podlagi posebnih obrazcev KGS in jih je treba predložiti najkasneje do 3. junija 1994.

Za obrazce in eventuelne informacije se zainteresirani lahko zgledajo v uradih KGS v Sportnem centru v Vizovljah (občina Devin-Nabrezina).

NOVICE

Včeraj enourna stavka šoferjev ACT

Soferji Konzorcialnega podjetja za prevoze so včeraj stavkali eno uro v vsaki izmeni, kar je povzročilo nekatere zamude in nevsečnosti v mestnem avtobusnem prometu. Delavci zahtevajo začetek pogajanj o reorganizaciji dela, večjo varnost na delovnem mestu ter obnovo notranje dopolnilne pogodbo, ki je zapadla že pred dvema letoma.

Poziv Cgil za rešitev problema prometa skozi Rabojez

Trzaska Cgil je zahtevala poseg ministrstev za notranje zadeve in za finance, deželne vlade in trzaska prefekta, da bi nasli zadovoljivo in hitro rešitev problemu prometa tovornjakov skozi mejni prehod pri Rabojezu. Po mnenju sindikata je treba uresničiti cestno povezavo med Lakotiscem in Rabojezom ter poskrbeti, da bo cestna povezava med Trstom in Miljami kos novim potrebam.

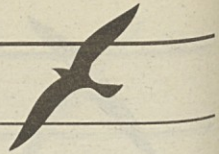
Gradbenik Cividin oktobra pred sodnike

Gradbenik Mario Cividin, njegova bivša tajnica Dina Sbrizzi in milanski komercialist Fulvio Ferrarini bodo pred sodnika za predhodne preiskave stopili 13. oktobra letos. Sbrizzijeva mora odgovarjati za številne prekrške, od nedovoljene prilastitve do tega, da je nekomu nudila kritje in da se je samoobtožila. Pleg tega jo dolžijo raznih fiskalnih prekrškov. V obtožnici za gradbenika Cividina pa piše, da se ni drzal fiskalnih določil, a Ferrarini naj bi nekomu nudil kritje.

Stock odpusti »le« 80 ljudi

Sindikati so sklenili z direkcijsko družbo Stock nacelelen sporazum, po katerem ne bo podjetje odslovilo 80, ampak »samo« 80 uslužbencev, od tega 36 delavcev in 44 uradnikov (29 Trzacanov). Večina jih bo odsla takoj v pokoj, le desetim so odobrili stiroletni režim mobilnosti, med katerim si bo ta ali oni skušal poiskati kakšno drugo službo. Sindikalisti so glede tega zahtevali točna jamstva, sicer pa izrazili zmerno zadovoljstvo.

V ponedeljek bo na vrsti nova skupščina delavcev.

NOCOJ NOČNI POHOD

Jutri v Zgoniku proslava ob 49. obletnici osvoboditve

Pred občinskim spomenikom padlim v Zgoniku bodo jutri ob 11. uri javno proslavili 49. obletnico osvoboditve. Na slovesnosti, ki jo prireja zgoniška občinska uprava v sodelovanju s krajevnimi družbeno-političnimi dejavniki, bo spregovoril kulturni delavec Ace Mermolja, v kulturnem sporedu pa bodo sodelovali moški pevski zbor Rdeca zvezda iz Saleza, osnovnosolska mladi in proseška godba na pihala.

Letosnja proslava bo v teh negotovih časih, ko se na političnem obzorju spet pojavljajo temne sence in tragicni protagonisti

iz polpretekle zgodovine, bila priložnost za potrditev vrednot odporniškega gibanja in idealov narodnoosvobodilnega boja.

Ze nocoj bo na predvečer proslave tradicionalni nočni netekmovalni pohod mimo spomenikov NOB, ki ga prireja odsek za rekreacijo pri SK Kras. Zbirališče bo ob 19.30 pred spomenikom v Gabrovcu, nakar se bodo udeleženci odpeljali do spomenika v Samatorci in od tam prepesacili mimo plošče, kjer je padel partizanski učitelj Lojze Kokoravec-Gorazd, do spominskih obeležij v Salezu in Zgoniku. (B)

NOVICE

Obisk delegacije bavarskega ministrstva za šolstvo

Z obiskom devinskemu Zavodu združenega sveta je delegacija bavarskega ministrstva za šolstvo, ki jo je vodil generalni direktor Karl Kaiser, spremljal pa ravnatelj solskega urada italijanskega generalnega konzulata Tullio Lott, zaključila studijski obisk v naši deželi. Na devinskem Zavodu sta goste iz Bavarske sprejela predsednik Corrado Belci in ravnatelj David B. Sutcliffe, navzoč pa je bil tudi deželni odbornik za šolstvo Mario Puiatti. Med obiskom v Furlaniji - Julijski krajini se je bavarska delegacija zanimala predvsem za teorijo in prakso poučevanja handikapiranim otrokom, za delovanje sol s slovenskim učnim jezikom, za zgodnje poučevanje jezikov ter za poklicno izobraževanje.

Prihodnjo nedeljo bodo vinogradniki »odprli kleti«

Sestinseddeset vinogradniških podjetij iz vse dežele sodeluje pri pobudi »Odprte kleti«, ki bo v nedeljo, 15. maja in ki jo prireja Gibanje za vinski turizem. Pobuda sta na včerajšnji tiskovni konferenci (na sliki KROMA) orisali deželna delegatinka Gibanja Patrizia Felluga in Etta Carignani kot vsedrjavna podpredsednika Združenja zenskih podjetnic. Namen pobude, sta dejali, je »integrirati turizem, dobro kuhinjo, naravo in vino«. Gre za alternativno obliko turizma, ki ima prav v naši deželi najboljše pogoje za uspeh. 15. maja ob 10. do 18. ure bodo torej »vinski turisti« lahko obiskali vinogradniška podjetja, kjer jim bodo orisali različne vinske pridelke, kajpak s pokusnjo.

Predselekcija za razstavo vin v Zgoniku

Na razpis za sodelovanje na 30. jubilejni občinski razstavi vin v Zgoniku se je prijavilo 16 vinogradnikov iz zgoniške občine s 15 vzorci belega vina in 10 primerki terana. V ponedeljek bo ob 19. uri v prostorih občinskega vrta v Gabrovcu predselekcija, na kateri bodo ugotovili, kateri vzorci so neoporečni in primerni, da jih prepušijo na razstavo. Poleg izvedencev lahko v dveh komisijah, ki bosta zadolženi za poskusno posameznih vzorcev, sodelujejo pri javnem ocenjevanju tudi vinogradniki, ki so prijavili svoj pridelek na letošnjo razstavo. (B)

RICMANJE / PROSLAVA S SLAVNOSTNO SEJO IN KONCERTOM MEPZ SLAVEC-SLOVENEČ

SKD Slavec: sto let vztrajnega delovanja

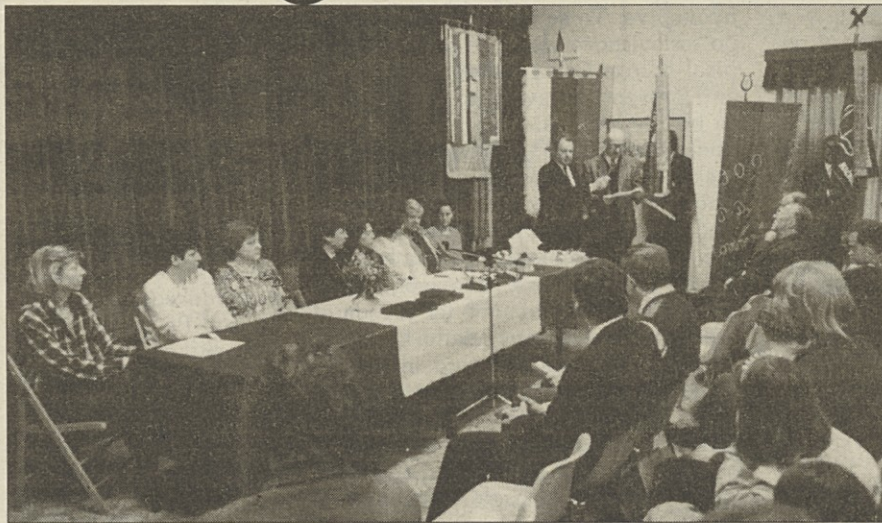
DAMJANA OTA

Stoletnica je v življenju vsake organizacije najpomembnejša etapa prehojene poti: zavidljiv časovni mejnik so pedsinočnim v Ricmanjih praznovali člani in odborniki SKD Slavec in z njimi vsi, ki v pravi meri vrednotimo pomen tega izrednega kulturnega dogodka. SKD Slavec se namreč lahko upravičeno ponaša s stoletno pristnostjo na področju ljubiteljske kulture, kjer je vsak se najmanjši doprinos posameznika tako dragocen in dobrodošel.

»Nocoj pozdravljamo zamisel, ki je vzklikla pred sto leti, dala pobudo za rojstvo bralnega in pevskega društva Slavec in je danes se živa.« S slavnostnimi besedami je proslavo 100-letnice društva v Ricmanjih in Logu otvoril predsednik Boris Kuret. Prireditelj je bila namreč zamisel, na kot sklic priložnostne slavnostne seje današnjega odbora, predsednik pa je seveda podal svoje slavnostno poročilo. V slogu, ki je primerno praznično izvenel ob tako pomembnem proslavljanju, je predsednik Kuret izrekel misli, povzete iz vsebin tedanjih ustanoviteljev in se vedno aktualne.

»Bralno in pevsko društvo Slavec je nastalo iz potrebe po izobraževanju, po dokazovanju svoje živosti in predvsem po ohranjanju slovenskih kulturnih vsebin. Neprekinjeno deluje od daljnjega leta 1894: čeprav ga je fašistična nadvlada nasilno prekinila, je društvo ohranilo svojo življenjsko moč, svojo pokončnost in se danes vodi svoj kulturni boj na ozemlju, ki mu ne politične ne zgodovinske okoliščine niso bile preveč naklonjene.«

Po predsedniškem poročilu

Četrtekova proslava ob 100-letnici ricmanjskega SKD Slavec (foto Križmančič/KROMA)

lu so bili na vrsti pozdravi številnih gostov, ki so se udeležili velikega društvenega praznika v ricmanjski babni hiši.

Prvi je pred občinstvo stopil dolinski župan Marino Pecnik, ki je ob čestitkah za visoki jubilej pohvalil sedanjí društveni odbor za vztrajno delovanje v korist širše narodnostne skupnosti. Občinski svet je aprila soglasno sprejel sklep, da se ricmanjskemu društvu ob stoletnici podeli odličje prijateljstva. Po utemeljitvi, ki jo je prebral dolinski odbornik za kulturo Aldo Stefancic, sta predstavnika Občine Dolina odličje prijateljstva izročila predsedniku SKD Slavec. Najpomembnejše in najugodnejše priz-

nanje, ki ga krajevna uprava podeljuje svojim zaslužnim občanom oziroma organizacijam, v obliki ponazarja občinski spomenik padlim v NOB in stisk dvek rok: v odličju se torej simbolčno združujejo vrednote miru, sožitja in prijateljstva, ki so osnovna vodila te slovenske občine.

Kot predstavnik vseh ljudi in Slovencev, ki so včlanjeni v Zvezo slovenskih kulturnih društev, je pedsinočno proslavo pozdravil deželni predsednik Ace Mermolja. Opozoril je na neprecenljivo delo, ki ga ricmanjsko društvo že stoletje opravlja »v krajih, kjer se je lomila zgodovina«; v teh okoliščinah so ustanovitelji in za njimi vsi ostali odborniki

in člani zakoličili vrednote, ki sodijo med temeljne v nasi civilizaciji.

V imenu Slovenske kulturno-gospodarske zveze je društvu čestital Vojko Slavec: »Zahvaliti se moramo tistim, ki so društvo ustanovili, a tudi vsem, ki so v nelahkih časih nadaljevali to delo do današnjih dni.«

Posebej je pozdravil domači župnik Angel Kosmač: poudaril je pomen medsebojnega sodelovanja tudi med različno usmerjenimi sredinami v vasi, sodelovanje, ki je prislo do izraza že pred sto leti, ko je med ustanovnimi člani društva Slavec bil tudi kaplan tedanje župnijske skupnosti.

Sledili so nato praznični pozdravi malodane vseh okoliških društev in skupin: SKD Slavec so čestitali in predsedniku izročili priložnostno darilo KD Fran Venturini, KD France Prešeren, KD Valentin Vodnik, PD Slovenec, Godba na pihala Ricmanje, KD Primorsko in KD Rovte-Kolnkovec, pismena voščila pa so poslali PD Mačkölje, Didaktično ravnanjstvo Dolina

Slovenski klub in Primorski dnevnik
vabita na večer na temo
Novejša zgodovina
na slovenskih višjih srednjih šolah
ki bo v torek, 10. maja 1994, ob 20.30
v Gregorčičevi dvorani v Ul. S. Francesco 20
Sodelujejo: prof. Veronika Breclj, prof. Dario Frandolic,
dijak Ilario Tul in novinar Marjan Kemperle. Vodil bo odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar.

ŠOLSTVO / ZANIMIV TEČAJ NA POKLICNEM ZAVODU

Na Stefanu se učijo podjetništva

Na poklicnem zavodu Stefan so tačas sila »podjetni«. Dijaki 3. in 4. razreda vseh treh oddelkov sledijo enkrat tedensko tečaju Nauči se podjetništva, ki ga vodijo strokovnjaki istoimenskega ljubljanskega instituta. »Tečaj želi v bistvu razviti v dijaku podjetniško miselnost. Spodbuditi hoče mladega človeka, da izrazi svoje ideje in da jih nato tudi uresniči,« sta povedali izvedenki Vanja Kiswarday in Slavica Smuc.

Tečaj je »angleskega izvora«. V Italiji ga je prevzel videmski zavod Maligiani; odtod je leta 1992 »odromal« v Ljubljano, pred tremi tedni pa se je »preselil« na zavod Stefan. »Dijake učimo metode ustvarjalnega mišljenja: učimo jih, kako naj ideje uresničijo in gospodarsko izkoristijo,« sta povedali se strokovnjakinji iz Ljubljane.

Pobuda je sila zanimi-

va in - predvsem - koristna. Splošna gospodarska kriza in medijsko bombardiranje s katastrofalnimi podatki o nezaposlenosti in o številu zaprtih podjetij nima blagodejnih učinkov na dorasajočega. Nasprotno. Navdajata ga s shepso, pesimizmom, občutkom nemoči. Tečaj

o podjetništvu daje dijakom vrsto instrumentov za pozitiven odnos do družbe in gospodarstva.

Vsa zadeva poteka nekako takole: dijaki, združeni po skupinah, izrazijo svoje ideje o močnem projektu. Te ideje sortirajo in nato izberejo tiste, ki se jim zdi najbolj

zanimiva in gospodarsko uresničljiva. Na zavodu Stefan so dijaki iznesli kar 140 idej. Od teh so jih sortirali osem. Za te ideje so pripravili poslovne načrte, da bi preverili, ali bi bila ideja rentabilna. Poslovni načrt zajema opis ideje in trga, opis članov skupine, opis konku-

in harmonikarski orkester Synthesis 4 GM. Nekatera društva so se odzvala tudi vabilu SKD Slavec in se slovesnosti udeležila z društvenimi prapori, tako da je bilo vzdusje res se bolj praznično.

Sedanjí odbor ricmanjskega društva je ob tej priložnosti - prav tako kot določa pravilnik iz leta 1984 - podelil posebna priznanja vsem zaslužnim članom, vsem, ki so v letih nesebično darovali svoj prosti čas in svoje srce za bogatenje nasega kulturnega prostora. Posebej so bili odlikovani tudi odborniki, ki so v društvu delovali in se delujejo za daljšo dobo in člani, ki stojijo zmerom ob strani društvu delovanju, čeprav niso več aktivni kot odborniki. Priložnostna seja se je sklenila z imenovanjem častnega društvenega člana, in sicer fotografa Maria Magajna za njegove izredne zasluge na kulturnem in casnikarskem področju.

Četrtekovo praznovanje je nato primerno obeležil koncertni nastop združenega mešanega pevskega zbora Slavec-Slovenec, ki pod vodstvom Danijela Grbca združuje pevce iz Ricmanj, Loga in sosednjih Borsta in Zabreza. Zbor je zapel tudi ob spremljavi tamburaskega ansambla boljunskega društva France Prešeren. Sam pa je ponudil raznolik spored pesmi iz starejše, sodobnejše, ljudske in umetne zborovske zakladnice. Pred zaključno Premlovo uglasbitvijo Zdravice pa so pevci prejeli se svoja posebna priznanja: Borisa Pangerc, predsednik trzaskoga odbora ZSKD, je v imenu ZKOS podelil Gallusova odličja, poztvovalno delo na zborovskem področju in vestnost pevcev pa je posebej nagradilo tudi SKD Slavec.

rence, tržni načrt (z raziskavo trga, kategorije tržišča, tržno strategijo), delovni načrt, načrt sredstev (zacetna investicija, način pridobitve denarnih virov), ekonomski načrt (predvidevanje stroškov, dobičkov), finančni načrt (bilanco stanja, bilanco uspeha) in organizacijski načrt.

Dijaki Stefana (na lsiki med tečajem) so se odlocili za sledece projekte: kmečki turizem, center za pomoč invalidom in ostarelim, kozmetični salon, trgovino z akustično opremo, podjetje za montažo alarmnih naprav za avtomobile, izdelavo športne opreme, kino na prostem in trgovino za nakup po telefonu.

Po prvih teoretičnih spoznanjih bodo dijaki med počitnicami preverili, ali so načrti uresničljivi, prihodnjo jesen pa jih bodo tudi predstavili javnosti. Nasvidenje novembra, torej. (M.K.)

PRIZNANJE / USPEH ZA NAŠO ŠOLO

Sedem »zlatih« dijakov v Cankarjevi Vrhniki

Včeraj so prejeli zlata Cankarjeva priznanja

V Cankarjevi Vrhniki so včeraj 70 slovenskim dijakom podelili letosnja zlata Cankarjeva priznanja za njihove odlične uspehe na vseslovenskem tekmovanju o znanju slovensčine. Sedem od njih, to je cela desetina, jih je bila s Trzaskega, kar predstavlja izjemen uspeh ne le zanje in za njihove pozrtvovalne mentorje, pač pa za vso slovensko šolo v Italiji. Ze res, da so bili dijaki iz zamejstva pri ocenjevanju deležni »bonusa« petih točk (za zlato priznanje so morali zabeležiti najmanj 70 točk, njihovi vrstniki iz Slovenije pa pet točk več), upoštevati pa je treba pogoje, v katerih se nasi srednjošolci učijo slovensčine, ki so neprijemno slabši od pogojev dijakov v matični domovini.

Pred osrednjim dogodkom v Kulturnem domu, ki nosi ime po velikem domačinu, se je gledaliski igralec Tone Gogala predstavil z odlomkom iz dela Matjaža Kmecla o Andreju Smoletu, nakar je predsednik Slavističnega društva Slovenije France Novak podelil dijakom zlata Cankarjeva priznanja. Iz

zamejstva so na prvi stopnji (nižje srednje sole in 1. razred visje) prejeli priznanja in knjižni dar Izток Cergol iz nižje srednje sole Cankar od Sv. Jakoba, ki je zbral 83 točk in tri dijakinje znanstvenega liceja Prešeren: Dunja Fabjan (76 točk), Alja Hrvatić (76 točk) in Erika Baldé (72 točk). Na drugi stopnji (dijaki 2. in 3. razreda visje srednje sole) pa so bile prav tako uspešne tri dijakinje znanstvenega liceja Prešeren: Metka Udovič (74,5 točke), Marinka Kodric (70,5 točke) in Jana Pecar (70 točk). Uspeha so se z njimi seveda veselili tudi mentorji Iva Bonè, Martina Legisa, Matejka Maver in Slava Starc.

»Zlati« Izток Cergol, dijak šole Cankar (f. Bojan Velikonja/B+D)

DANES IN JUTRI / NA POBUDO KD BARKOVLJE

Slovenske popevke v Kulturnem domu

V Kulturnem domu v Trstu se nočijo začela tretja Festival slovenske popevke na Trzaskem, katerega organizator je SKD Barkovlje.

Lahko zapišemo, da je zanimanje za festival med našimi ljudmi veliko. Gre namreč za pobudo, ki je za nas, za našo kulturno ustvarjalnost, edinstvena. Na njej bodo nastopili domači avtorji glasbe in besedil, domači pevci, orkester MIX, pa še domači režiser Boris Kobal, napovedovalca Miranda Caharija in Livio Valencic. Sceno je pripravil Peter Furlan, medtem ko je lektorica za tekste igralka Mira Sardoč.

Vse te dni v Kulturnem domu vadijo pevci in orkester, ki ga vodi prof. Aleksander Vodopivec. Tako je bilo tudi sinoci, ko so pevci, skupno z orkestrom, se zadnjič pre-

iskusili popevke, s katerimi se bodo nočijo predstavili občinstvu. Popevk bo 16 in med temi bo vsakdo med občinstvom našel prav gotovo tisto, ki mu bo najbolj všeč, za katero bo oddal svoj glas.

Nocojsnji večer bo torej prvo srečanje pevcev, orkestra in vseh avtorjev popevk in besedil z občinstvom, pa tudi s strokovno žirijo. Jutri, po ponovitvi festivala, bomo zvedeli tudi za zmagovalce in za naslove treh najboljših popevk, ki jih bo izbrala strokovna žirija, in onih, ki jih bo izbralo občinstvo.

Zanimanje je torej veliko, pa tudi upravičeno, saj poteka letošnji festival 30 let po tistem drugem festivalu iz leta 1964 (na arhivski sliki), ki je med občinstvom, pa tudi med strokovno kritiko, tu pri nas in v matični domovini,

požel lep uspeh.

Taksnega si želimo tudi tokrat. Predvsem zato, ker se je barkovljansko društvo, s svojimi odborniki in člani potrudilo, da bi ta pobuda kar najlepše uspela. Potem pa tudi zato, da se ovrednoti delo vseh, ki sodelujejo pri tretjem festivalu popevke: od dirigenta in aranžerja vseh popevk prof. Vodopovca, do orkestrsejev, pevcev, režiserja, lektorice, scenografa.

Po nocojsnjem nastopu in jutrisnji ponovitvi v Kulturnem domu v Trstu bodo festival ponovili prihodnjo nedeljo v Sportnem centru v Zgoniku.

Vsem nastopajočim torej veliko, veliko uspeha. Naj se zapišemo, da so vse občinske uprave naše pokrajine, skupno z našim dnevnikom, prispevale za nagrade zmagovalcev.

Neva Lukes

KINO

ARISTON - 17.15, 21.00 »Schindler's list«, r. Steven Spielberg.

EXCELSIOR - 18.45, 20.30, 22.15 »L'innocenza del diavolo« r. Joseph Ruben, i. Macaulay Culkin, Elijah Wood, prepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.30, 20.25, 22.00 »L'inferno«, r. Claude Chabrol.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.05, 18.45, 20.15, 22.00, 23.40 »Una pallottola spuntata 33 e 1/3 - L'insulto finale«, i. Leslie Nielsen.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Tombstone«, r. George P. Cosmatos, i. Kurt Russel.

NAZIONALE 3 - 16.00, 17.30, 19.05, 20.40, 22.30 »Una pallottola spuntata 33 e 1/3 - L'insulto finale«, i. Leslie Nielsen.

NAZIONALE 4 - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »Cose preziose«, r. Stephen King.

GRATTACIELO - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Geronimo«, i. Robert Duval, Gene Hackman.

MIGNON - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 »Proposta oscena«, i. Milly D'Abbraccio, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Una zia... molto disponibile«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL 16.45, 18.30, 20.20, 22.10 »Trappola d'amore«, i. Richard Gere, Sharon Stone.

ALCIONE - 19.30, 22.00 »Il rapporto Pelican«, i. Julia Roberts, Denzel Washington.

LUMIERE - 17.45, 20.00, 22.15 »Philadelphia«, i. Tom Hanks, Denzel Washington.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Morbosità bestiale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SLOVENSKI KUTURNI KLUB vabi danes, 7. t. m. na večer posvečen FESTIVALU SLOVENSKE POPEVKE. O letošnji in preteklih izvedbah festivala bo spregovoril radijski programer in režiser Sergej Verc. Sodelovali bodo tudi nekateri avtorji letošnjih popevk. Po srečanju bomo skupno odšli na ogled letošnjega festivala. Zacetek ob 18.30.

V MARIJINEM DOMU pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27 gostuje jutri, 8. t. m., ob 17. uri amaterski oder J. Stoka Prosek - Kontovel z veseligr "13". Vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAZENECV v Trstu vabi v ponedeljek, 9. t. m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, na večer ob izidu novega romana Alojza Rebule »Kacja roža«. Delo bo predstavila Marjetica Novak Kajzer.

GLASBENA MATICA TRST - Sola M. Kogoj v sredo, 11. t. m., ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opčinah XII. SREČANJE Mladih SLOVENSkih GLASBENIKOV. Vabljeni!

GLASBENA MATICA TRST - Solidarnostna abonmajska koncertna sezona 93/94 - V petek, 13. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu MePZ OBALA iz Kopra. Dirigent Walter Lo Nigro.

KD ROVTE KOLONKOVEC, Ul. M. Sernio priredi 13. PRAZNIK VINA ob 12. do 15. t. m. V četrtek, 12. t. m. ob 19. do 21. ure sprejemanje vzorcev v dvoliter-

skih steklenicah; v petek, 13. t. m., ob 19.30 sestanek ocenjevalne komisije; v nedeljo, 15. t. m. ob 17.30 zacetek zaključne prireditve SPOZNAS SVOJE VINO. Nagrajevanje udeležencev, ki so v tem trenutku spoznali svoje vino in najboljsega vina.

FOTOGRAFSKI KROZEK JULIA, Ul. Caprin 7 priredi v sredo, 11. t. m., ob 20.30 srečanje v slikarko Alice Psacaropulo. Med večerom bo predvajanje filma Giannija Mohorja L'Assunta di Cessalto.

FOTO TRST 80 priredi

VEČER z likovnikom Sergejem Cesarjem in fotografi krožka z dia posnetki iz Pirana v petek, 13. t. m. v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciska 20/II, ob 20.30.

SD MLADINA vabi na

SPORTNI PRAZNIK MEDNARODNI GRAN PRIX SKI ROLL, ki bo v Krizu - vrt Ljudskega doma 14. in 15. t. m. V soboto, 14. t. m. ob 14. uri odprtje sportnega praznika in zacetek balinarskega turnirja v enojkah, ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19.30 nastop Odseka sportno-ritmične gimnastike SD Bor, ob 20. uri zabava z ansambлом Adria kvintet (ex Taims); v nedeljo, 15. t. m., ob 9.30 mednarodno tekmovanje in Gran Prix 94 Ski Roll v Samatorci (Zgonik), ob 10. uri na vrt Ljudskega doma - Kriz: odprtje kioskov, ob 14.30 nagrajevanje Tekmovanja Gran Prix 94, ob 18.30 nastop kotalkarjev SD Polet in baletne skupine SD Mladina, ob 20. uri zabava z ansambлом Adria Kvintet (ex Taims). Vabljeni!

ni!

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV TRST obvešča, da je se nekaj mest za izlet v Podcetrtek in Jelenov greben. Vpisovanje v dopoldanskih urah v Ul. Cicerone 8: Tel. st. 360324.

ZBOR SV. VINCENCIJA organizira izlet v Caorle v nedeljo, 5. junija. Kdor se zeli pridružit naj tel. v večernih urah na st. 942728.

SKD PRIMOREC - Trebče organizira izlet v Režijo v nedeljo, 22. t. m. Za informacije in vpisovanje se lahko obrnete na odbornika društva vsak dan do 10. t. m., od 18. do 19. ure v Ljudskem domu v Trebčah.

PRISPEVKI

V počastitev spomina prof. Erminija Ambroseta, ob 18. obletnici smrti, darujejo Marija ter stric Mario z Jole 100.000 lir za Glasbeno matico.

Ob rojstnem dnevu brata Dragota in moza Ivana daruje Zdenka Savli 50.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost.

Ob 17. obletnici smrti ljube mame Stefanije, 49. obletnici smrti očeta Stanka in 40. obletnici smrti brata Zeljkota se jih Sonja in Stana z ljubeznijo spominjata in darujeta 50.000 lir za SKD Skala - Gropada.

V spomin na Aldinega očeta darujejo pevke 100.000 lir za TFS Stu ledi.

V spomin na bratranca Karla Coka darujeta Marica in Mirko Cok 50.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

Dne 3. maja je minilo 49 let, odkar je bila osvobodjena

iz koncentracijskega taborišča Ravensbrück g. Sava Rupel vd. Pahor. Ob tej priložnosti se spominja na vse tiste, ki so tam ostali za vedno ter na svoje drage pokojne in daruje 300.000 lir za Sklad »Mostarske žrtve«, 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku, 100.000 lir za AO Jaka Stoka in 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na Franca Mahniča darujejo svoji 50.000 lir za SZ Zarja in 50.000 lir za Pogrebno podporno društvo v Bazovici.

Ob nastopu Pihalnega orkestra Breg za prvomajsko budnico po vaseh občine Dolina daruje N.N. 50.000 lir za godbo.

V spomin na Lidijo Cotič por. Grgič darujeta Sergij in Morana 50.000 lir za Otroški vrt v Gropadi.

V spomin na Livija Vörusa darujeta Gracijela Vörus in svakinja Laura 100.000 lir za TPPZ Pinko Tomazič.

Odbor za postavitev maja daruje 100.000 lir za obnovitev spomenika padlim v NOB v Ricmanjih in 100.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

Namesto cvetja na grob sodelavca Stanka Batice daruje Corrado Svab 100.000 lir za nogometno sekcijo SD Breg.

V spomin na nono Matildo Bogatez daruje Erika z družino 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Markotovo nono Matildo Bogatez daruje družina Corbatti 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na dragega Riharda Tence darujeta Vlasta in Armid Ukmar 50.000 lir za Dijasko matico.

V počastitev spomina g. Matilde Stoka vd. Bogatec darujeta Ivan in Torci Ukmar z družinama 30.000 lir za spomenik padlim v NOB v Krizu.

V spomin na Slavka Bukavca darujejo zena Elvira in otroci 100.000 lir za MPZ Vasilij Mirk, 50.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel, 50.000 lir za SD Primorje, 50.000 lir za Godbeno društvo Prosek in 50.000 lir za popravilo prosekse cerkve.

Nosilci krste Slavka Bukavca darujejo 200.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Namesto cvetja na grob Karla Coka darujeta Nevenka in Radi Pecar 50.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

Socustvujejo s Stanko

Suzi, Sandro in Denis

Pokrajinski odbor
SKGZizreka občuteno sozajle
Stanki Cuk ob izgubi
drage mameOb smrti drage mame
izreka iskreno
sozajle ravnateljici
Stanki Sosic - Cukzdruženje staršev
OS Prosek - KontovelOb težki izgubi drage
mame izreka Stanki
občuteno sozajleučno in neučno osebje
didaktičnega
ravnateljstva NabrezinaOb težki izgubi drage
mame izrekajo didaktični
ravnateljici Stanki
Cuk občuteno sozajle
uciteljice, učenci in
starši osnovnih šol
P. Trubar in K.D. Kajuh

OBHAJILA

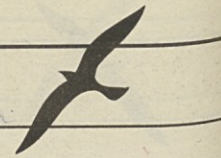

ZLATARNA - URARNA

Laurenti

BIRME

TRST - Trg Santorio 4 - Tel. (040) 772770

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
7. maja 1994
GIZELA

Sonce vzide ob 5.44 in
zatone ob 20.19 - Dolžina
dneva 14.35 - Luna vzide
ob 4.00 in zatone ob 17.23.

Jutri, NEDELJA,
8. maja 1994
VIKTOR

VREME VCERAJ: temperatura zraka 17,5 stopinje, zračni tlak 1017,8 mb ustaljen, veter severo-zahodnik 4 km na uro, vlaga 67-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 13,3 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICI

RODILI SO SE: Nicolò Alban, Davide Abrami, Marco Crevatin, Selene Gleria Sossi, Sofia Pechiar, Michela Biasin, Francesco Zago.

UMRLI SO: 79-letna Nada Merzek, 94-letna Maria Friskovic, 82-letna Eleonora Morteau.

OKLICI: uradnik Giuliano Crivici in hisna asistentka Ornella Mari, uradnik Fulvio Papo in uradnica Maria Concetta Robba, grafični operater Marino Scher in bolničarka Rosana Biagi, elektricar Giacomo Rudin in upokojenka Liliana Svara, uradnik Michele Milost in lastnica čistilnice Rossella Giurissevich, brezposelni Federico Forante in gospodinja Lilia Suffer, bolničar Franco Babici in bolničarka Annamaria Ferrini, elektricar Daniele Stancich in uradnica Maria Chiara Atti, delavec Stojan Kreso Valic in čistilka Irene Micic, delavec Damiano Mascia Cosma in delavka Tiziana Coticchia, trg. pomočnik Gianni Bonifacio in frizerka Daniela Supancig, uradnik Roberto Ricciardiello in učiteljica Cinzia Iviani, agent javne varnosti Claudio Trevisan in univerz. studentka Alessandra De Vincenzi, natakator Lorenzo Maurel in trg. pomočnica Alessandra Catania, trgovec Andrea Rossoni in uradnica Fabia Doljak, mehanik Paolo Grisonich in trg. pomočnica Michela Bologna, učitelj Sandro Pierdomenico in univerz. studentka Paola Ferluga, uradnik Letterio Miduri in trg. pomočnica Donata Zuanelli, trgovec Graziano Civita in socialna delavka Gabriella Kürassier, trgovski potnik Fabio Geri in trgovka Claudia Ferluga, sodnik Marcello Acri in studentka Roberta Finzi, uradnik Lorenzo Amato in uradnica Cristiana Barioni, uradnik Moreno Martini in uradnica Roberta Sovrano, zdravnik Luca Tinti in zdravnica Anna Maieron, finančni stražnik Giovanni Pignataro in uradnica Ada Perrotta, pek Massimo Leo in trg. pomočnica Manuela Serra, uradnik Fulvio Marchi in vzgojiteljska koordinatorka Tamara Alessio.

LEKARNE

Od ponedeljka, 2., do nedelje, 8. maja 1994.

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Libertà 6 (tel. 421125), Skedenj - Ul. dei Soncini 179 (tel. 816296).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Libertà 6, Skedenj - Ul. dei Soncini 18, Istrska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 18 (tel. 726265).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -
Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

OBVESTILA

KRUT sporoča, da posluje vsaki teden in sicer ob torkih od 17. do 19. ure in sredi od 9. do 11. ure svetovalna zdravniška služba za splošno rehabilitacijo in zdravljenje v naravnih zdraviliščih. Interesenti se lahko naročijo na tel. št. 360072 oz. direktno na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, vsak dan, razen sobot, od 9. do 13. ure.

KMECKA ZVEZA obvešča, da je v teku akcija za zbiranje podpisov za predstavitev zakonskega predloga ljudske pobude, ki ga je izdelala Italijanska konfederacija kmetov. Namen predloga je zaščita ozemlja in naravnih virov, ki je smatrana tudi kot sredstvo za ovrednotenje etičnih manjšin. Glede na važnost pobude Kmečka zveza vabi člane in nečlane, da množično podprejo omenjeno pobudo. Urniki za zbiranje podpisov so sledeči: za občino Trst: tajništvo na L.go Granatieri st. 2/1. nadstr., soba št. 214 ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah od 10. do 12. ure; za občino Dolina: v tajništvu vsak dan od 8. do 11. ure; za občino Milje: v tajništvu vsak dan od 8.30 do 11.30, ob ponedeljkih in sredi pa se od 14.30 do 17.30; za občino Devin- Nabrezina: v tajništvu vsak dan od 9. do 11. ure; za občino Repentabor: v tajništvu ob četrtkih in sobotah od 11. do 13. ure ter za občino Zgonik: v tajništvu ob torkih, sredi in petkih od 11. do 13. ure.

ČESTITKE

Prvorojenki IRINI TAVCER, mamici Marizi in očku Lorisu želijo vse sreče in ljubezni Ani, David, Lina, Pierina, Sarah in Stojan.

Danes bo naša draga **PETRA GRUDEN** ugasnila 7. svečko. Ob tej priložnosti ji želimo mnogo zdravih in veselih let mame, tate, brata, nona in vsi sorodniki.

Se na mnoga srečna in zdrava leta želijo svojima pevkama **KRISTINI MANIN** in **NILKI ZIGON** pevci zbora Jadran iz Milj.

ŠOLSKE VESTI

PODROČNI SVET DIDAKTICNEGA RAVNATELJSTVA PRI SV. JAKOBU prireja 10. t. m., ob 18. uri v telovadnici O.S. J. Ribičič v Ul. Frausin 12 predavanje dr. Viljema Scuke na temo: **PROBLEM ZASVOJENOSTI S PREPOVEDANIMI MAMILI V RAZVOJNI DOBI.**

DIDAKTICNO RAVNATELJSTVO V NABREZINI vabi na prvo srečanje v sklopu projekta Starsi in mladi 2000, ki bo v torek, 10. t. m., ob 20. uri v prostorih nabrezinske OŠ. Dr. Irena Tavcar bo predavala na temo: **PRVA POMOC.**

Majenca '94

Dolina, 7., 8., 9. in 10. maja 1994

DANES, 7. MAJA, ob 18. uri otvoritev Občinske razstave domačih vin, vso noč postavljanje maja

JUTRI, 8. MAJA, ob 16 uri kulturni spored z nastopom Pihalnega orkestra Breg iz Doline in folklorne skupine Mandrač iz Kopra, ob 19. uri prihod parterjev in parterc, nato ples z ansablom Adria kvintet

PONEDELJEK, 9 MAJA, od 20. ure ples s skupino Happy day

TOREK, 10. MAJA, ob 18. uri koncert Pihalnega orkestra Breg, nato slovesno podiranje maja, od 20.30 dalje ples z ansablom Napoleon

XXXVIII. OBČINSKA RAZSTAVA DOMAČIH VIN z vodeno pokušnjo vin v sodelovanju s Tržaško enogastronomsko skupino

SKD BARKOVLJE
prireja

3. FESTIVAL

SLOVENSKE POPEVKE V TRSTU

v Kulturnem domu danes, 7. t. m., ob 20.30,
jutri 8. t. m. ponovitev ob 16. uri.

Ob spremljavi orkestra MIX, pod vodstvom Aleksandra Vodopivca, bo na sporedu 16 izvirnih popevk. Pri nagradovanju treh najboljših bo sodelovalo tudi občinstvo. V nedeljo, ob pričakovanju na slovesno razglasitev zmagovalcev festivala, nas bo zabaval carodej Vikj s Tanjo. Režiser Boris Kobal, scene Peter Furlan, lektorica Mira Sardoc, napovedovalca Miranda Caharija in Livio Valencic.

Predprodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

1904 - 1994

“NOCOJ SMO POSLUŠALI BURJO...”

PROSLAVA 90-LETNICE DRUŠTVA

KULTURNI DOM, Ul. Petronio 4, v četrtek, 12. t. m. 1994, ob 20.30

JUŽNA FRANCIJA - PO POTEH SLOVANSKIH ČET

potovanje z avtobusom od 23. do 28. maja.

Prijave in informacije na tel. št. 0038667 31577 ali 0038665 26717

INTERTOUR SEZANA,
Partizanska 15, 66210 Sezana

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Boris Lauriha v Dolini st. 445 (pri občini).

OSMICO je odprl Ivan Tercon - Mavhinje 42. Nudi belo in črno vino ter jedaco.

OSMICO sta odprla Walter in Nini Pertot - Nabrezina 10 (pri Spilnih).

OSMICO je odprl v Zgoniku Stanko Milič.

OSMICO ima odprto Ferfolja v Medje vasi. Toci belo in črno vino.

OSMICO je odprl Renato Pieri v Samatorci st. 1 in toci belo in črno vino. Tel. 229147.

OSMICO ima pri Piscancih Silvano Ferluga. Vabi prijatelje na pokušnjo malvazije, rebule, brzanca in refoska.

OSMICO v Trnovci st. 14 ima Slavko Svara.

OSMICO je odprl Puric Emil v Repnu st. 15.

OSMICA je se odprta pri Simčevih v Krizu.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprot 18.

MESALEC za beton 220W nujno kupim ali najamem za 2 meseca. Tel. 220669 zvečer.

PRODAM po ugodni ceni mladice čistokrvne pasme sarplaninec. Telefon 200197.

PRODAM fiat 126 personal rdece barve v odličnem stanju. Tel. 229122 ob 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure od ponedeljka do petka.

PRODAM renault 1100, letnik '85, v dobrem stanju. Tel. ob večernih urah na št. 229224.

PRODAM motorček honda viallaroo PK 50, zelo malo rabljen za 1.200.000 lir. Tel. po 20. uri na št. 228504.

ZARADI selitve zelo

ugodno prodam dnevno sobo v kmečkem slogu s tremi fotelji. Tel. št. 212055.

PRODAM kozke za rejo in za zakol. Tel. št. 226649.

DOMACE purane (pribl. 10 kg) in kozji sir prodam, 500 m od hotela Belvedere - Izola. Tel. št. 0038666 63360.

RIBOGojNICA AGRO ITTICA GLINSCICA iz Boljuna bo odprta od 6. maja vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30 celo leto. Nudi prvovrstne kanadske losose. Tel. št. 228297.

DR. EKONOMIJE nudi lekcije z knjigovodstva, trgovinstva, matematike, prava, ekonomije, blagovnanstva in anglescine za vse stopnje po zmernih cenah. Tel. št. (040) 232101.

ISCAMO v najem mansardo ali majhno stanovanje, tudi potrebno popravil. Tel. št. 660645.

V NAJEM za najmanj tri leta dajem trosobno počitniško hišo z garažo v znamenit turističnem kraju, blizu gozda, 700 m nadmorske višine. Tel. s. (040) 280778 v večernih urah.

GOSPA z izkušnjami isce delo kot hisna pomočnica od dvakrat do trikrat tedensko. Tel. št. 0038667/31261.

KVALIFICIRAN PEK z opravljeno vojaščino isce zaposlitev. Tel. št. 824689.

PODJETJE isce osebe za razširitev prodaje, tudi part-time, 5.000 USD mesečno. Tel. št. 299457.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611

oglasil - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

GORICA / VČERAJ V DVORANI UGG

Nagradili mlade
likovnikom

V počastitev spomina grofa Coroninija

S podelitvijo priznanj se je včeraj v telovadnici UGG zaključili natečaj "Grici, gradovi, hiše in ljudje ob Soci", ki sta ga priredila rajonski svet za Svetogorsko cetr in Placuto in novogoriska občina v spomin na pokojnega grofa Coroninija.

Natečaj je bil nadvse uspešen, saj se je odzvalo veliko posameznikov in sol, z goriskega in novogoriskega območja. Komisija je prejela, pregledala in ocenila ogromno likovnih izdelkov. Posamezniki in skupine so se zares potrudili, dokazali veliko fantazije in ustvarjalnosti. Izdelki so bili zanimivi, pestri in raznoliki. Tudi po velikosti, kakor n.pr. ogromna zlepljenka goriskega gradu, ki je, zaradi njene velikosti, niso mogli niti razstaviti.

Zaradi truda, ki so ga učenci vložili v svoje de-

lo, so organizatorji poskrbeli, da ni nihce odšel domov praznih rok. V polni telovadnici so otroci z njim značilnim vrvežem in aplavzi pozdravljali vsakega izmed njih, ki je sramežljivo sel prevzemal nagrado v spremstvu učiteljice. Natecaja so se udeležili učenci osnovnih sol in nizje srednje sole ter vrtcev. Med učenci sol s slovenskim učnim jezikom sta bila nagrade Ivan Trinko iz Gorice. Največ risb so poslali iz OS Alojz Gradnik. Z novogoriskega območja so največ nagrad zbrali učenci osnovne sole Ivana Roba iz Sempetra in OS Solkan. Risbe so se do jutri na ogled v Pokrajinskem muzeju na gradu.

Na sliki (foto Studio Reportage) z nagrajevanja

KINO

GORICA
VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »My life«. Nicole Kidman, Michael Keaton. Osvoboditev Dolby stereo.

CORSO 18.00-22.00-22.00 »Una pallottola spuntata 33 1/3 - L'insulto finale«.

KONCERTI

V DVORANI ARCI NOVA V TURJAKU, ul. Garibaldi 53, bo danes ob 19. uri koncert skupin Mahima (GO), Rasta and Peace corporation (GO), Silence (TS), Mosquitoheads (GO). Izkupicek bo šel v sklad za boj proti vivisekciji.

V GOSTILNI MILJO GREENWICH pri Devetah bo noč ob 21. uri nastopil Stefano Franco (piano boogie).

V SHERLOCK HOLMES PUBLU na Oslavju bo jutri ob 21. nastopil California Guitar Trio (pop, jazz, rock).

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi danes ob 19.30 na Placuti.

Fejst pevmski fant
bo danes vzel
cedno sovodenjsko
dekle.

Cestitajo

»ostala«
Sovodenjska
dekleta

ČRPALKE

Danes in jutri so na Goriskem dežurne benčinske črpalke:

GORICA
IP - Ul. di Manzano
ESSO - Ul. Aquileia
ESSO - Ul. Trieste
MONTESHELL - Trg Municipio
AGIP - Ul. L. Isonzo
TRZIC
MONTESHELL - Drevored S. Marco
AGIP - Ul. Valentinis
IP - Ul. 4. novembra
KRMIN
ESSO - Drevored Venezia Giulia
FOLJAN
IP - Ul. III Armata
GRADIŠČE
ESSO Trg Unità
STARANCAN
ERG - na glavnem trgu

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 11.00 Olimpia Baucer vd. Kovacic iz splosne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, ob 12.30 Giuseppina Lodolo por. Rametti iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče.

Ob izgubi drage mame izrekajo Ernestu Quinziju iskreno sozaljje

upravni svet, nadzorstvo in kolegi
Kmečke banke v Gorici

TOLMIN / TRIGLAVSKI NARODNI PARK

Zadreg je kar nekaj

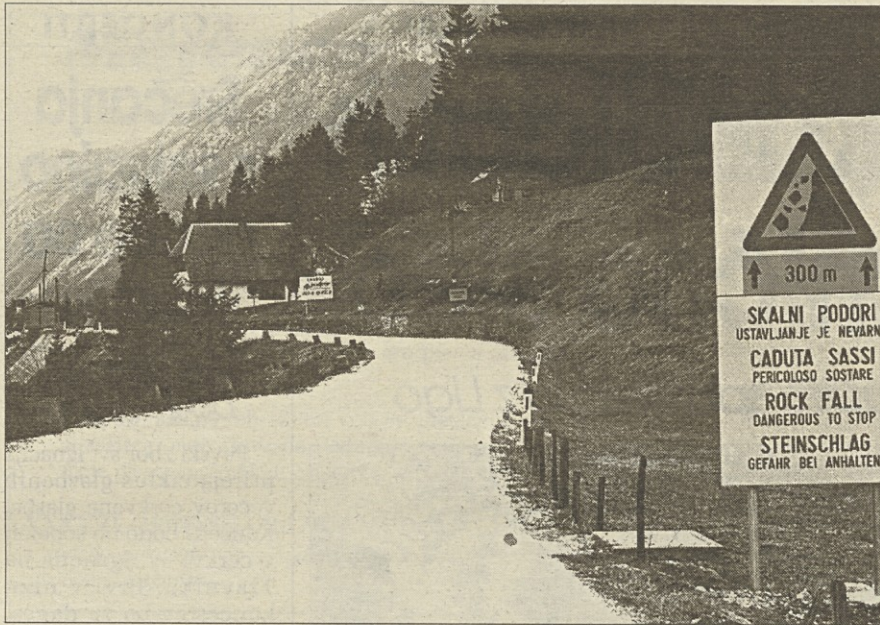
Motoristom, predvsem tujim, je malo mar za pravila

Ena obsirnejših točk zadnje seje tolminskega izvršnega sveta je bilo letno poročilo in razprava o Triglavskem narodnem parku. Na seji je bil prisoten tudi njegov direktor Janez Bizjak. Triglavski narodni park meri več kot 16.700 hektarjev, največji del spada k sedanji tolminski občini.

Direktor Bizjak je opozoril predvsem na tiste dele poročila, ki se nanašajo na tolminsko občino. Predvsem se je dotaknil financ. TNP od države ne dobi dovolj denarja, tudi iz občin ne (le jeseniška prispeva v blagajno TNP 0,07 odstotka). Seveda je park zato v hudih zadregah. Lep dokaz za to je nedokončani informacijski center, ki ga že nekaj let gradijo v Trenti in ga tudi letos ne bodo

dokončali. Iz najhujših zadreg si pomagajo z mecenii in lovniim turizmom, čeprav je ena prvih nalog TNP prav prepovedovanje lova na območju parka. Čeprav ne kaže najbolje, direktor upa, da bo trentarski center vsaj zasilno začel delovati. Prav tako naj bi letos pripravili turistične apartmaje za prve goste...

Poseben problem, ki se zal ne kaže samo v TNP, ampak tudi drugod po Sloveniji, so divje voznje z motorji za motokros po gozdovih in gorskih brezpotjih. Da se to še vedno dogaja, kaže na neucinkovitost zakonskih in kazenskih predpisov. Temu se pridružuje se sprenevedanje nekaterih slovenskih turističnih organizacij, ki v tujini oglašujejo takšna divjanja po neokrnjeni slo-

Dolina Trente: koliko ji bo pomagal informacijski center TNP? (Foto: V. C.)

venski naravi. Na predlog TNP, da bi oblasti sprejele takojšnje, vsajčasne rešitve, in preprečile takšno početje, je uprava TNP naložila na gluha ušesa. Seveda: lani poleti je na področju TNP v organizaciji nemškega podjetja Metzelerreifen testiralo motorje kar 130 motoristov iz Nemčije. S cigavim pristankom so divjali po gozdovih Mezaklje in Pokluke, ni znano. Bi bila vsajčasna rešitev občinski odlok, ki bi prepovedal takšno početje? Občina

Radovljica ga je že sprejela. Po besedah direktorja TNP bi največ zalegel ustrezen zakon, čeprav so tudi občinski odloki omogočili vsaj nekaj varstva. Tolminska občina je že lani sprejela podoben odlok o prepovedi divjega kampiranja, tak naj bi bil tudi odlok o prepovedi voznje z motorji zunaj cest in poti. Zoper dejavnost TNP naj bi bil tudi treking center, ki se poraja v dolini Lepene.

Tolminski izvršni svet meni, da TNP med ljudmi

na Tolminskem, zlasti na Bovskem, se vedno vzbuja nezaupanje, saj ljudje občutijo predvsem številne zapovedi in prepovedi. To je tudi eden od razlogov, da občina in krajevne skupnosti se niso privolile, da bi se nerodoviten svet nad gozdno mejo prepisal na TNP. Jeseniška in radovljjska občina sta to že storili. Proti temu so predvsem kmetje, lastniki drobnice in lovci. Veliko vprašanj bo treba rešiti tudi pri lastninjenju objektov v parku. **Vojko Cuder**

PORTOROŽ / IGRALNIŠTVO

Odstavljeni krupje grozi Drnovšku

Miran Lipovec, »enfant terrible« slovenskega igralništva, je poslal predsedniku vlade Janezu Drnovšku pismo z naslovom Opomin. V njem ga opominja na svoje zahteve, ki mu jih je poslal pred lanskim Božičem. Te so se nanašale na razmere v portoroški igralnici, na igralniško zakonodajo in na probleme delavcev, ki so se po montiranih disciplinskih procesih znašli na cesti.

Lipovec je prepričan, da je tudi on sam žrtev taksnega postopka. Disciplinska komisija portoroškega Casinoja, v katerem je bil Lipovec zaposlen kot krupjer, mu je avgusta lani izrekla ukrep o prenehanju delovnega razmerja, ker naj bi s članki o igralništvu - po njenih ugotovitvah - škodoval ugledu podjetja, ki jih je objavljaval v slovenskih časopisih. Sodišče združenega dela je februarja letos ta disciplinski ukrep razveljavilo, vendar je Lipovec se vedno »na cesti«, ker se je Casino pritožil na sklep sodišča. Takšni postopki pred sodiščem združenega dela so tako ali tako dolgotrajni, zdaj pa se posebno, ko se ta veja pravosodja preoblikuje.

»Že deveti mesec sem brez dohodkov, vzdržuje me žena,« pripoveduje Lipovec. »Daje mi vso podporo, težko pa je za najina otroka, ki ne moreta razumeti, zakaj so se v kratkem času naše socialne razmere tako poslabšale...« Lipovec v pismu Drnovšku očita, da je kot predsednik vlade »objektivno odgovoren za razrascanje diskriminacije, korupcije in mafiozne ekonomije« in navaja, da je žrtev udbomafije, ki ga je pognala na cesto zaradi kritičnega razmišljanja o igralništvu. Predsednika vlade opozarja tudi na slabe poslovne rezultate igralnice, ki je imela v lanskem letu 14 odstotkov manjši dohodek kot leto poprej (medtem ko se je v novogoriškem HIT-u povečal za 20 odstotkov), kar je po njegovem zadosten razlog za zamenjavo vodstva Casinoja. Lipovec ponovno opozarja vlado, da bi morala v upravne organe igralnic imenovati člana, ki bi zastopal družbeno oziroma državno lastnino.

»Izkusnje in spoznanja, do katerih sem prišel med potjo skozi institucije, so porazna in deprimirajoča, kajti bolešno slo po oblasti in elemente korupcije sem zaznaval tako rekoč skozi celotno hierarhijo portoroške igralnice. Predsednika vlade obvesča, da bo med drugim skušal doseči amnestijo, ki bo pomenila tudi ponovno zaposlitev za vse delavce, ki so jih direktorji in njim podložne disciplinske komisije pognali na cesto, njihove pritožbe pa so v obravnavi na sodiščih združenega dela. Lipovec je o tem že pisal tudi predsedniku Kučanu, ki je po ustavi pristojen za odločanje o pomilostitvah. »Če velja pomilostitev za državljane, ki so prekršili zakon, pri čemer so povzročili materialno ali moralno škodo, bi morali to možnost se toliko bolj imeti delavci, ki niso storili nicesar, pa so bili vseeno materialno oškodovani z izgubo delovnega mesta,« je zapisal Lipovec v pismu Kučanu. Lipovec Drnovšku predlaga, naj vlada nemudoma razpusti organe upravljanja v portoroški igralnici in imenuje nove ter odstavi direktorje Lojota, Dobravca in Kokotca. Zahteva tudi, da se ugotovi morebitna odgovornost Janeza Kopaca za zamude pri oblikovanju igralniške zakonodaje, ki naj bi bila sprejeta že pred tremi leti. Na koncu svojega zelo obsežnega pisma je Lipovec Drnovšku še pozugal: »Ne bom dovolil, da bi izprienci skušali z zastraševanjem in ogrožanjem delovnih mest zacementirati hlapčevstvo kot vrednoto bodoče generacije, zato lahko pričakujete, da ne bom več odlašal s primernimi ukrepi.« Lipovec ima namreč namen, da bo svojo zgodbo in svoje videnje razmer v našem igralništvu predstavil tudi mednarodni javnosti. **Boris Vuk**

UNEC / STAVKA V KOVINDU

Kaj bo pokazala revizija poslovanja v podjetju?

Na osnovi dogovora med predstavniki sklada za razvoj in večinskimi lastniki podjetja Kovind Vladimirjem Slejkom so včeraj predstavniki sklada obiskali podjetje, v katerem bodo v prihodnjih dneh na osnovi pregleda vseh dokumentov in podatkov skusali ugotoviti, v kakšnem stanju Kovind pravzaprav je.

Na podlagi ugotovitev tako imenovane revizije, za katero predstavnik sklada za razvoj Gorazd Buda včeraj ni mogel povedati, kdaj se bo končala, naj bi se sklad za razvoj, ki je 40-odstoten lastnik Kovinda, odločil, kako sploh reševati teza-ve v podjetju.

Nanje so javno pravzaprav prvi začeli opozarjati delavci, ki so, kot smo že poročali, začeli stavkati zaradi nesposlovanja kolektivne pogodbe in zaskrbljenosti nad bodočnostjo podjetja. Ker stavkajoči z direktorjem in solastnikom podjetja Slejkom doslej niso našli skupnega jezika, se stavka nadaljuje že tretji teden.

Prav zaradi neuspešnih pogajanj so se med tem časom delavci skupaj s svojim predstavnikom Sindikata kovinske in elektro industrije (SKEI) zatekli po pomoč k svojem drugemu gospodarju - skladu za razvoj. Predlagali so mu razveljavitev pogodbe, ki jo je lani sklenil s kupcem 60-odstotnega deleža podjetja, torej Vladimirjem Slejkom.

Po besedah predsednika območne organizacije SKEI Oskarja Komca je Slejko v več točkah grobo kršil omenjeno pogodbo, predvsem pa v tem, ker ni pridobil soglasja sklada za izdajo hipoteke nad proizvodnimi prostori in

ker je prav tako brez potrebnega soglasja sklada bistveno spremenil namembnost dela proizvodnje (gre za proizvodno dvorano, v kateri se ob vikendih odvijajo koncerti).

Predstavniki sklada so predlog za razveljavitev pogodbe in iskanje novega večinskega lastnika sprejeli kot eno od možnih rešitev, kakršnekoli odločitve v zvezi z nastalimi težavami pa bodo, kot smo že povedali, prisle na vrsto sele po končanem pregledu podjetja.

Predstavniki sklada za razvoj so opozorili, da utegne postopek na sodišču za razveljavitev pogodbe trajati več let, saj Slejko noče pristati na sporazumno prekinitev pogodbe. Rešitve v tem primeru torej se ne moremo tako kmalu pričakovati, vprašnje ostaja tudi, kaj bi se v tem času s podjetjem in njegovimi sedemdesetimi zaposlenimi dogajalo.

Na pogovoru v Ljubljani so se dotaknili tudi možnosti stečaja, ki pa jo delavci ne zagovarjajo, saj menijo, da bi Kovind lahko splaval iz težav, če bi imel dobrega gospodarja. **Mateja Godejsa**

*Če mislimo
z našo slovensko
državo zares,
potem
ne smemo
izgubiti
niti dneva*

Republika

izhaja tudi ob nedeljah

Debatni večer o regionalizmu

SEŽANA - Regionalizem proti centralizmu je bila osrednja tema, o kateri so spregovorili na debatnem večeru, ki ga je v sredo zvečer pripravila stranka Združena lista socialnih demokratov v Sežani. Nanjo so povabili dr. Cirila Ribičića, govorili pa so zlasti o lokalni samoupravi.

Dr. Ribičić je predočil izkusnje nekaterih drugih evropskih držav, ki so reorganizirale svojo upravo. Nase dosežanje občine so bile za evropske razmere dokaj velike, zdaj pa, ko jih skusamo drobiti na večje stevilo manjših, ugotovljajo, da se v Evropi kažejo tendence, da bi majhne občine združevali v večje. »Če kdo misli, da jim bo država pri njihovem delovanju kakorkoli pomagala, mu je treba povedati, da se je ušel. Državni proračun, iz katerega naj bi pritekalo sveža »finančna« kri, bo imel na »grbi« druge, pomembnejše porabnike, zato bodo občine nujno prikrašene za ta denar, je menil dr. Ribičić. Izjema bodo recimo le posamezni primeri.

Združena lista ima tudi dokaj jasno izdelano sliko o nastajanju tako imenovanih pokrajin oziroma na vsebinske spremembe, ki se nanašajo na njihovo ustanavljanje. Dr. Ribičić je Sezancem dejal, da bi morala že ustava dovolj jasno določiti izvirne pristojnosti pokrajin. (V. C.)

SEŽANA / PRORAČUN

Izvršni svet sprejel odlok o začasnem financiranju

Občinski izvršni svet se je na zadnji seji odločil o nekaterih aktih, ki zadevajo občane. Med njimi velja omeniti predvsem odlok o dopolnitvah in spremembah dolgoročnega plana občine ter odlok o dopolnitvah in spremembah prostorskih ureditvenih pogojev (popularno imenovanih PUP).

Sprejel je tudi odlok o začasnem financiranju proračuna za prvih pet mesecev letosnjega leta. Tudi na tokratni seji se niso obravnavali niti osnutka letosnjega občinskega proračuna, čeprav bi že zdavnaj morali ve-

deti, kako naj v letosnjem letu občina deluje. Občinska vlada se sicer izgovarja na to, da se ni bil sprejet državni proračun, o katerem pravkar razpravljajo v parlamentu, a po mnenju nekaterih članov IS to ne bi smel biti izgovor.

Obljuba, ki jo je dala občinska vlada svoji skupščini na zadnji seji, da bo pripravila predlog občinskega proračuna potem, ko bodo znana merila, ki jih predpiše državna vlada, je tako izpolnjena in delegati lahko v kratkem pričakujejo osnutek proračuna za leto 1994. (V. C.)

KOPER

Najboljša vina lanske letine

Ob koncu prihodnjega tedna bo v Marezigah 22. praznik refoska. Na tem tradicionalnem praznovanju vsako leto razglasi-jo tudi najboljše pridelovalce vin koprškega vinorodnega okolisa. Včeraj je bila v vinskem hramu podjetja Vino Koper pokusina vzorcev lanskega pridelka, ki so jih poslali v ocenitev tukajšnji vinarji.

Komisija enajstih etnologov, ki jo je vodil priznani strokovnjak mag. Miran Vodopivec, svetovalec za vinarstvo na Kmetijsko veterinarskem zavodu Nova Gorica. Imela je naporno delo, saj je morala oceniti kar 73 vzorcev. Od teh je bilo 40 vzorcev refoska in 33 vzorcev belih vin - malvazije, sivega pinota in sar-

Komisija enologov je ocenila 73 vzorcev vin koprškega okolisa (Foto: Z. Primožič)

doneja. Letos prvič je bilo med vzorci tudi šest steklenic vin pridelovalcev, ki so se pridobili zaslutno znamko za svoje sortno vino.

»Smisel taksnih ocenjevanj je v tem, da se z gojenjem tekmovalnega duha med pridelovalci dviguje kvaliteta njihovega pridelka,« pravi mag. Vodopivec. »V zadnjih letih je v teh krajih vse manj vin z napakami, saj

so pridelovalci uvedli moderno tehnologijo, imajo pa tudi vse več znanja. Zlasti je pomembno, da odreja-jo čas trgatve glede na tehnološko zrelost grozdja.«

Vzorci lanske letine so zadovoljili zahtevne okuse članov komisije. »Malvazija je kljub lanskemu sušu ohranila svoje značilnosti,« meni predsednik komisije Vodopivec. »O sivem pinotu lahko rečem

vse najboljše, tudi sardone je tu očitno že dobil domovinsko pravico...«

Tudi številne vzorce refoska je komisija ocenila zelo visoko. Na prazniku refoska v Marezigah bodo te vzorce lahko poskusili tudi drugi poznavalci in ljubitelji dobre kapljice.

Najboljši refosk je tudi lani zrastle v Marezigah, najboljša malvazija pa v bližini Nove vasi.

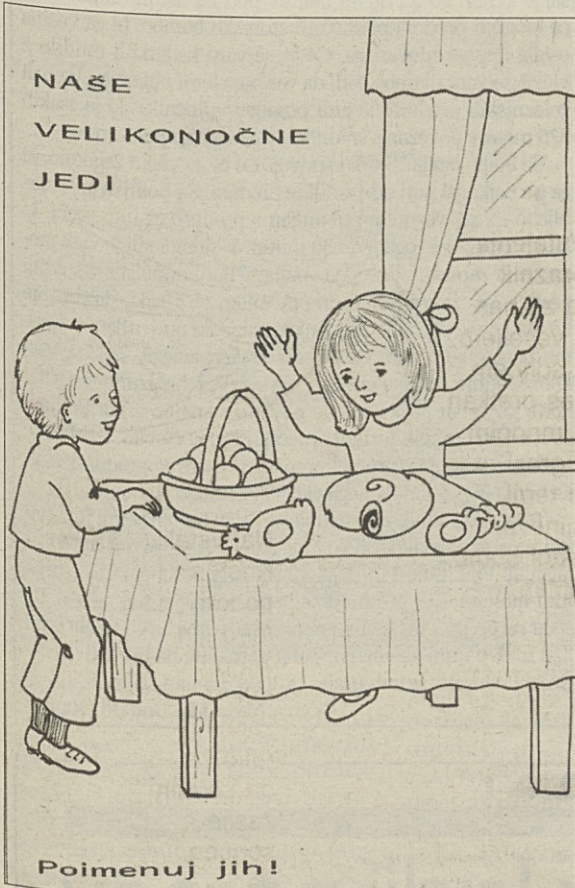
Boris Vuk

ZA NAJMLAJŠE / OSMI ŠTEVILKI REVIJ

Pastirček in Galeb želita nove platničke

Vabilo zvestim bralcem-sodelavcem obeh revij

Osma letošnja številka revije Galeb pa je vsa zapisana pomladi in njenim nežnim barvam. Zato smo tokrat posebej izbrali pesmico Cvet in metulj, ki jo je napisal Miroslav Košuta, oziroma ilustracijo Marjan-
ce Jemec Božić (na sliki zgoraj). Kot ponavadi je bilo med ilustracijami težko izbirati, saj je lahko revija upravičeno ponosna prav nanje. Te ilustracije seveda prispevajo odrasli, medtem ko je naslovnica tudi pri tej reviji v zakupu njenih mladih in zvestih bralcev. Uredništvo Galeba za vsako številko revije izbere drugo risbo, zato morajo biti mali bralci se posebej pridni in delavni ilustratorji. Tudi pri Galebu so razpisali natečaj za platničke, risbe pa morajo biti živobarvne in na pokončnem listu, osebne podatke pa je treba zapisati na hrbtno stran. Rok zapade že 20. maja, deset zmagovalcev oziroma izbranih risbic bodo objavili v letošnji zadnji, junjski številki Galeba.

Med velikonočnimi prhi, na katere smo sicer že malo pozabili, so najmlajši z veseljem nasli tudi osmo letošnjo številko revije Pastirček. V tej številki si z vsebinskega vidika delijo prostor in pozornost velikonočni običaji in nastop pomladi. Slednji so namenili tudi nekaj prijetnih ugank in literarnih prispევkov. Kot je verjetno vsak, se tako raztresen bralec Pastirčka opazil, je naslovnica revije čez vse leto ista. Zato pa novo leto, ki se za revijo pokriva s solskim, terja novo naslovno ilustracijo. Uredništvo je zato razpisalo nagradni natečaj za naslovno stran Pastirčka za leto 1994-95. V osmi številki so objavljena natančna navodila, vsekakor rok za izročitev predlogov zapade konec meseca. Jutri pa bo v Gorici Pastirčkov dan in kdor je s svojo risbico se posebej pohitel, jo bo lahko videl na razstavi, istočasno pa bodo nagrajeni najbolj zvesti sodelavci revije.

OB CANKARJEVEM DNEVU V LJUBLJANI

Primorska ustvarjalnost

Cankarjev dan bo letos v Cankarjevem domu v Ljubljani v znamenju Primorske. V torek, 10. maja, ob 19. uri se bo v Stihovi dvorani predstavila skupina literarnih ustvarjalcev z obeh strani Primorske. Ob sodelovanju Združenja književnikov Primorske, Društva slovenskih pistoljev in Glasbene šole Koper bodo večer oblikovali pisatelji Saša Vuga, Alojz Re-

bula, Milojka Zizmond, Marko Sosič ter pesniki Miroslav Košuta, Irena Žerjal, Ines Cergol Bavčar in Lucijan Vuga, uradno besedo bo oblikoval Igor Skamperle, ustvarjalce bo predstavila Zora Tavčar. Literarni spored bo pozivljaj nastop dveh mladih harfistk, Luc-
ke Joksić in Tine Žerjal. Večer bo predvidoma zaključil s tremi skladbami pri-

morskih skladateljev študentski pevski zbor Vinko Vodopivec.

Na to počastitev Cankarjevega dne, ki ima letos živahnejši, primorsko obeležen značaj in katerega značilnost je tudi skupni nastop ustvarjalcev-Primorcev iz Slovenije in Italije, seznaniti z današnjim literarnim snovanjem celotne Primorske.

Z.T.

Ciklus koncertov na stoletne orgle

Letos proslavljamo stoletnico orgel, ki so v cerkvi Beata Vergine delle Grazie v Ul. Giustinelli: cerkev, ki je bila dograjena l.1959, je last armenskih patrov mekitaristov, katerih sedež je na Dunaju. Od leta 1939 dalje so patri mekitaristi dali v najem cerkev in orgle tržaški Katoliški skupnosti nemškega jezika; le-ta je v letih 1991 in 1992 obnovila bodisi cerkveno stavbo kot tudi orgle, ki se v njej nahajajo. Glasbeni instrument ima posebno važnost, ker ga je dal zgraditi tržaški botanik in alpinist Julius Kugy l. 1894 pod pogojem, da bi lahko na njem igral. Po njegovi smrti so orgle postale last cerkve. Sam Kugy je med raznimi možnostmi izbral trdsko Gebrueder Rieger iz Jaegendorfa (Budinpesta) zato, da bi zgradila orgle. Katoliška skupnost nemškega jezika pa se je za obnovitvena dela orgel obrnila na avstrijsko trdsko Rieger-Organbau iz Schwarzaacha, ki je nastala po drugi svetovni vojni na pobudo majhne skupine

potomcev družine in sodelavcev trdke Gebrueder Rieger. Iz arhiva trdke je tudi prisel na dan originalni projekt orgel, ki nosi št. 441. To odkritje je torej omogočilo, da je bil poseg na orglah opravljen s filološko natančnostjo.

Ob stoletnici orgel prireja Katoliška skupnost nemškega jezika - na pobudo tamkajšnje organistke prof. Valentine Longo - niz koncertov; le-ta se bo pričel jutri zvečer ob 20.30 s koncertom slovenskega organista prof. Huberta Berganta, ki je od l. 1965 docent na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Bergantu, ki je sicer že večkrat koncertiral pri nas, bo sledila japonska glasbenica Midori Shind, ki bo igrala v nedeljo, 22. t.m., nato bo koncert prof. Adriana Dallapeja v nedeljo, 29. t.m. Ciklus koncertov bo sklenil duo, ki ga sestavljata prof. Paolo Cannarella na violi in prof. Valentina Longo na orglah, nastopila pa bosta v nedeljo, 5. junija.

Luisa Antoni

LJUDSKO GLASBENO IZROČILO

Tudi letos so se ob prvem maju zbrale frajtonarice od vsepovsod

Letošnjega, devetega srečanja Glas harmonike, ki ga je kot običajno priredilo kulturno društvo Venturini, se je udeležilo nad petdeset navdušenih godcev

O letošnjem srečanju godcev na diatonično harmoniko, ki je bilo prvega maja pri Domju, smo v našem dnevniku že poročali. Vendar pa je skupni posnetek vseh nastopajočih, ki so oblikovali več kot triurni program, po eni strani skoraj zgovornejši od besed, po drugi pa tako dražljiv, da danes posebej objavljamo se fotografijo Maria Magajne.

SLOVESNO ODPRTJE EVROPREDORA POD ROKAVSKIM PRELIVOM

Od Calaisa do Folkestonea v belem rolls-roycu

COQUELLE - Britanska kraljica Elizabeta II. in francoski predsednik François Mitterrand sta včeraj kljub dežju slovesno otvorila predor pod Rokavskim prelivom. Uresničile so se torej dve-stoletne sanje. »To je prvič v zgodovini, da sta se srečala voditelja Velike Britanije in Francije, ne da bi katerikoli od njiju uporabil ladjo ali letalo,« je v brezhibni francoscini dejala britanska kraljica. Mitterrand pa je poudaril, da je predor »glavni adut za krepitev Evropske unije«.

Britanska kraljica je v Calais priprotovala skozi predor s posebnim vlakom, ki se imenuje Eurostar in ga prepoznamo po topem rumenem nosu. Kraljico Elizabeto so spremljali: princ Filip, premier John Major in njegova predhodnica Margaret Thatcher, ki je na britanski strani poskrbela za začetek del.

Na francoski strani so bili prvi potniki Evropredora poleg predsednika Mitterranda se premier Edouard Balladur, nekateri ministri, nekdanji premier Pierre Mauroy (ki je imel enako vlogo kot na britanski strani premierka Thatcherjeva), belgijski premier Jean-Luc Dehaene in predsednik Evropske komisije Jacques Delors. Zadnja dva potnika sta se predsedniškemu Eurosta-

rju pridružila, ker so v Lillu odprli novo železnisko postajo za hitre vlake TGV, Lille Europe.

»Sanjali smo o meji na kopnem. Calais je le trideset minut od Folkestonea, London pa tri ure od Pariza. Karkoli se zgodi med nami, vpliva tudi na Evropo in njen razvoj,« je dejal francoski predsednik Mitterrand. Poudaril je, da bo sčasoma ta »izredno hitra zveza London povezala tudi z Brusljem, nato pa se z Amsterdamom in Kölnom«.

Britanska kraljica, ki je govor povedala v svoji brezhibni francoscini, je menila, da »se je v tem stoletju tudi v najtežjih preizkusnjah združenje francoskega zanosa in britanskega pragmatizma izkazala za čudežno«. »Predor razglaša to preprosto resnico. Se naprej bomo sodelovali pri doseganju skupnih ciljev v dobro vsega človeštva,« je nadaljevala britanska kraljica. »Francozi in Britanci se, ne glede na to, kako različni smo si, in ne glede na medsebojno tekmovalnost dobro dopolnjujemo, čeprav tega na prvi pogled ni opaziti,« je dodala Elizabeta II.

Po kosilu na francoskem ozemlju sta se oba državnik vkrčala v beli rolls-royce, v katerem ju je Eurostar popeljal proti britanski obali, točneje v Cheriton v bližini Folkestonea. (AFP)

Francoski in britanski vlak sta se srečala v Calaisu (Telefoto: AP)

Kako trden je predor

CALAIS - Pisceem scenarijev za filmske shriljivke bi se ob tem prizoru gotovo zasvetile oči. Predstavljajte si na tisoče nič hudega slutečih potnikov, ujetih v dolgem, temnem predoru globoko pod morjem in zemljo. In potem se zgodi ... karkoli ze.

Velika Britanija in Francija sta zaceli kopati vsaka na svoji strani in se srečali na polovici - le nekaj centimetrov druga od druge. »V primerjavi z londonsko podzemno železnico ali pariškim metrojem je vožnja skozenj kot sprehod po parku,« pravi gospod Cluterruck, soavtor poročila, ki so ga izdelali v londonskem inštitutu za preučevanje terorizma.

Ce ste torej med tistimi, ki nameravajo predor uporabljati, morate vedeti, da ne pušča. Pred tem ga varuje plast usedlin, saj je zvrten od 25 do 45 metrov pod morskim dnom. Tudi ce bi sredi predora podtaknili atomsko bombo, bi ga večina ostala neposkodovanega. Ce bi se vam kadarkoli mudilo z vlaka, se vam ni treba bati, da vas bo v temi povozilo. V obeh železniskih predorih je tudi poseben »pločnik«, ki je vsakih 375 metrov povezan s srednjim, varnostnim predorom.

Se bojite ognja? Strah je odvec. Ce bi na vlaku zagorelo, bi ga po najkrajši poti odstranili iz predora. Za potnike je poskrbljeno - vsak vagon je opremljen s protipožarnimi vratci, ki lahko zadržujejo ogenj do 30 minut. V skrajni sili je vlak možno tudi zapustiti. Posebna vozila bi ljudi odpeljala v srednji predor, kjer bo pritisk vedno nekoliko višji, tako da dim ne bo mogel vdreti vanj. Obenem so vsi vlaki opremljeni z opremo za gašenje požara. Ce pa celo to ne bi zaleglo, bosta v vsakem predoru po dve gasilski postaji. Posebej izurjeni gasilci bodo razumeli tako panično govorico Angležev kot Francozov, saj so opravili jezikovni tečaj. Kaj pa, ce vlak iztiri? Nič hudega - bodo pač promet preusmerili v drug predor. Potnike lahko iz poskodovanega vlaka evakuirajo v 90 minutah.

To je torej korak v naslednje stoletje. Da bi morali rezervirati prostor na vlaku? Ni govora! Pripeljite se na postajo v Calaisu ali Folkestonu in dajte ključe avta posebej za to izurjenim ljudem. Cez 35 minut se boste vozili po tuji deželi. Da stvar ne bo poceni, je bilo pričakovati - cena se bo vrtela med 220 in 310 funti za vožnjo. Toda pomislite na hitrost! Iz Pariza v London v le treh urah ... s 300 kilometri na uro!

Myra MacDonald / Reuter

NEKJE V EVROPI

Pogovor o svobodi na ladji norcev

BRANKO ŠOMEN

Nekje v Evropi so se vedno ljudje, ki imajo denar in dobre ideje. Med njimi je tudi nekaj Hrvatov, ki so živeli v tujini in prinesli v Zagreb vonj in po moderni Evropi in njen sarm. V bližini mojega stanovanja je eden od njih pred dnevi odprl lokal Figaro v italijanskem stilu in Rom, ki sem ga na deževni dan povabil na kavo, je znil:

- Opa! Evropa pred tvojimi nogami.

- Sem zahajam samo, kadar dobim honorar. Tu je drago kot zafran. Kava s smetano je pet tisoč petsto dinarjev. (Sto deset tolarjev!)

Rom se je prizanesljivo nasmehnil:

- Drugi mesec bo samo se pet in pol kun, da lip ne omenjam...

Usedla sva se blizu dijakov iz sosednje gimnazije. Klepetali so o svobodi. Maloprej so pisali solsko nalogo, zdaj so jo komentirali.

- Svoboda, nogometni klub, hrvaška svoboda, svobodni strelci, svobodna ljubezen, Slobo-Sloboda, svoboda govora... zlata svoboda, verska svoboda, svobodni poklic... moja hrisica - moja svobodica...

Nadobudno so metali svobodo na kup kot nekaj, kar so ponosili, prerasli, kar sodi na smetišče...

- Svoboda je, kadar ti lahko med angleščino sežem pod krilo in se ti svobodno odločiš, ali boš zavpila ali pa ti bo prijetno in boš tiho kot ukročena trmoglavka...

Dekleta so se zasmejela. Najbolj prikupna sosolka je zardela.

- Svoboda je, ko grem v disko in tam počenjam, kar se mi zljubi.

- Po možnosti v temi, da te nihče ne vidi, kako si mozoljasta.

Fantje so postajali nesramni, dekleta so jim vračala.

- Vse je v dolžini. Vi pa imate samo jezike dolge. Vse drugo je takole majčkeno!

In desko je dvignila roki, razmaknila palec in kazalec in pokazala centimeter razmaka...

Dekleta so se zarežala. Najdrznejši jo je vprašal:

- Kako veš?

- Imela ga je v ustih in ga je odgriznila...

Smeh. Smeh. Smeh.

- Svoboda je, ce si predsednik dr-

zave, vsi te zmerjajo, ti pa modro molcis, je rekel najpametnejsi dijak, in tako speljal spolzki pogovor v se bolj občutljive vode.

- Svoboda je, ce lazes in krades, pa ostaneš na svobodi.

- Svoboda je vse, kar dovoljujejo zakoni.

Hahaha.

Z Romom sva poslušala in se

spogledovala.

- Ko jih takole gledam in poslušam, se mi zdi, da se počasi, zanesljivo odmikajo od mene. Ker ne vedo, da odkrite besede zaprejo marsikatera vrata.

- Poznam ta občutek. Stojis na krovu ladje in kopno se odmika, manjša, izginja...

- Hrvaška je postala ladja norcev.

Foto: Romeo Ibršević

Samo, da imajo nekateri ze od rojstva na sebi resilni pas, drugim pa jih v primeru nevarnosti ne bodo nikoli vrgli.

- Vse manj me skrbi, kdo je z mano na ladji, kam plujemo, kje bomo pristali. Ker ni kolektivne odgovornosti. Ker ni sploh nobene odgovornosti. Zato pa je samo zločin, ki se ne kaznuje. Gospod Manolić je oblatil gospoda Tudmana - ta pa nič. Ladja pluje dalje. Gospod Mesić je izbruhal, kar ga je tislalo - pa zopet nič. Ladja se ne zaustavlja, ker so navigatorji Američani, ki ne razumejo jezika.

- To me spominja na sekvenco iz filma Let nad kukavičjim gnezdom. Ko Jack Nicholson s pacienti pobegne iz norišnice in se želi vkrčiti na ladjo. Pred barko ga nekdo sprasuje: Poslušaj, kdo so ti ljudje? In Jack odgovarja: ta je zdravnik, ta je inženir, ta je književnik, ta je znanstvenik, ta je diplomat... Ko so prišli na krov in zagrabili za krmilo, je ladja začela kroitati na odprtem morju, ker krmarji niso imeli potrebnega znanja, da bi ladji določili smer in cilj.

- Norci. Od njih ne moreš zahtevati nobene pametne misli, zdravega koncepta.

- Nekoc so si Dalmatinci na Jadranu izmislili slogan: Tako mlada, pa ze Slovenka! Zdaj bi lahko rekli: Tako pokvarjen, pa ze Hrvat.

- Ne razumem.

- Ni pomembno. Svoboda je kot komar. Prileti ti mimno nasa, in ce ga takoj ne ubijes, se izgubi v prostoru...

- Svobodnem prostoru.

- Ne razumem. Kaj si hotel reci? Nimam rad skeptikov, posebno takrat ne, ce jim moram dati prav.

- Pozabi.

Bila sva ustvarjalca, ki nista imela nobenih pravih položajev, da bi lahko komu pomagala. Kvečjemu skodovala. Tako kot clovek, ki ima, skoduje tistemu, ki nima. In narobe. Clovek, ki nima, lahko se bolj skoduje tistemu, ki ima. Ker mu lahko tisto, kar ima, odvzame. Na primer svobodo.

In sva se molce zastrmela skozi okno italijanskega Figara v dez, ki je svobodno padal na kosček hrvaske državotvornosti.

Kanal največkrat prečkajo Britanci

LONDON - Da bi s trajektov privabili kar največ turističnih strank, bodo morali »glasniki« predora ciljno občinstvo poiskati med Britanci, ki med vsemi Evropejci najbolj množično prečkajo Rokavski preliv. Stevilka ena med trajektnimi prevozniki, britanska družba P and O zatrjuje, da je 80 odstotkov vseh turistov, ki potujejo z njihovimi ladjami, Angležev. Ostale stranke so s celine, ki se nad »nadutimi pocitnikarji« le hudejuje.

In Britanci v tujino odhajajo vse pogosteje. V prejšnjem letu se je stevilo kraljicinih podanikov, ki so se odločili, da bodo pocitnice preživeli na tujem, dvignilo na doslej najvišjo raven: kar 42 odstotkov jih je (sicer res začasno) zapustilo rodno zemljo. Seveda, večina se jih je odpravila na špansko sonce, pit portugalsko crnino, ali občudovat grške nosove. Ali pa so se odpravili na krizarjenje z avtomobilom.

Precejsnje stevilo Angležev se v tujino odpravi tudi le za en dan - na primer v Francijo na »en deci ali dva«, ker je tam pijaca pac cenejša. Prodaja alkoholnih pijac je tako od ustanovitve enotnega evropskega trzisa 1. januarja 1993 dobesedno eksplodirala. Samo v Calais se je lani zgrnilo 3, 25 milijona taksnih in podobnih muh enodnevnih, željnih poceni pozirka.

Da se to iznajdljivim Britancem ne izplaca, bi težko rekli. Francozi namrec pijejo kar sedemkrat manj obdavčeno pivo. V francoskih pivovarnah torej upravičeno menijo, da je lani »zamenjalo državljanstvo« kar 150 milijonov litrov piva.

Ogromno tržišce je zadisalo tudi eni vodilnih angleških »varilnic« iz Sainsburyja. V Calaisu je namrec odprla svoja prodajna mesta, kjer lahko Britancem ponudi njihove najljubše (svoje) znamke po francoskih cenah. Ta »shopping« bo po zaslugi novega predora visek lahko dosegel se prej, pod pogojem seveda, ce bodo Angleži predor uporabljali. Lanskoletne javnomnenjske raziskave so namrec pokazale, da kar 75 odstotkov Angležev predora ne namerava uporabljati. Vsaj polovica se jih namrec kljub nasprotnim zagotovitom strokovnjakov boji terorističnih napadov.

Evropredor, ki naj bi prevzel vsaj 50 odstotkov prometa cez Preliv, torej se ni »dobil stave«.

(AFP)

NIZOZEMSKA / POTRDITEV IZ AMSTERDAMA

Skrite slike na platnih slikarja Van Gogha

Obstoj skritih slik odkrili s pomočjo X žarkov

bivanjem v Antwerpnu in Parizu. Za mnoge od teh slik so značilni tako gosti barvni nanosi, da je sliko, ki se skriva spodaj mogoče videti le s pomočjo X žarkov. Nekatere je v obrisih mogoče opaziti tudi z golim očesom. »Kosarica jabolk« je tihožitje iz leta 1885 za katero je značilno izredno temno ozadje. Ravno to je van Heugtena privredlo do njegovega najpomembnejšega odkritja: ozadje namreč skriva obrise neke rastline in pipe. Z vsi verjetnostjo gre torej za sliko v spomin umetnikovega očeta, ki jo Van Gogh omenja v nekem svojem pismu,

platna pa niso nikoli nasli. »Presemetljivo je mogoče dejstvo, da je umetnik prekril sliko, ki je bila zanj custveno tako pomembna.« je dejal direktor muzeja. Po njegovem mnenju je Van Gogh preprosto sklenil, da so elementi kompozicije preveč nametani in je platno brez pomislekov znova uporabil za novo sliko zaradi neverjetnega notranjega impulza in jasne zavesti, da bo nekoč velik mojster.

Nasplosno skrita dela pričajo o umetnikovem daru za različne motive in tehnike. V omenjenem obdobju, nekaj let preden bi naslikal umetnine kot so »Sončnice« ali »Zvezdnata noč«, je Van Gogh, po van Heugtenovem mnenju, najraje slikal v skladu s holandsko tradicijo kmečkega slikarstva. Prepričan je bil, da lahko tako zadosti svojim notranjim potrebam, obenem pa zadovolji tudi potrebe svojih strank. V Parizu se je takrat uveljavljal impresionizem in ker so bile njegove slike vezane na preteklost,

niso bile deležne zanimanja.

Van Heugten vseeno meni, da bi Van Gogha, ki je napravil samomor leta 1890 (star 37 let), publika bila pripravljena sprejeti, saj se je medtem okus zelo spremenil. Dejansko pa je Van Gogh v svojem življenju prodal eno samo sliko: se zlasti v zadnjih letih ga morebitni kupci niso več zanimali. Van Heugten podčrtuje, da je bila za Van Gogha prava tragedija v tem, da je verjel v svoje delo, vendar mu je slo v življenju vse narobe.

Na platnih pod drugimi slikami so odkrili med drugim obrise dveh ženskih portretov, ki ju je umetnik pozneje prekril z avtoportretom in prizorom v kavarni. Ena od zakritih slik je akt, ki je po van Heugtenovi oceni izredno pomenljiv. Van Heugten meni, da je nemogoče določiti, kdo sta naslikani ženski. Van Gogh je iz Pariza pisal sestri, da je imel tam vrsto nesrečnih ljubezenskih razmerij. Van Heugten trdi, da skriti sliko dokazujeta predvsem dejstvo, da je bil Van Gogh neizprosno do slik, ki jih je imel za neuspele, podobno kot je pozneje bil neizprosno tudi do samega sebe.

Na sliki: Pod sliko **Ženske v kavarni** (zgoraj) so s pomočjo X žarkov odkrili portret druge ženske (spodaj)

JORDANIJA / KOLEGI JE NE SPREJEMAJO

Edina ženska v parlamentu

Težka borba Tužan al Faisalove v boju za človekove pravice in pravice žensk

RANA SABBAGH / REUTER

AMAN - Tuzan al Faisal je prva ženska v jordansem parlamentu. Čeprav je poslanka le dobrih pet mesecev, si je pridobila več sovražnikov kot prijateljev. Zaradi pretirane odločnosti in pomanjkanja prave taktike so jo zapustili celo njeni nekdanji privrženci. Menijo namreč, da bodo prav zaradi njenega obnašanja ženskam v prihodnje se bolj zaprta vrata v jordanško politiko.

»Tuzan je preveč ambiciozna, nekatere stvari bi rada spremenila kar cez noč, zato nima prihodnosti v politiki,« je izjavil Samir Madani, v Ameriki izobraženi inženir, ki je lani novembra glasoval za Faisalovo. Že več tednov je v sporu z mediji, ki naj bi jo smesili na karikaturah. Sprla se je tudi z dvema poslancema konservativne stranke, z izbruhom jeze pa je razjezila celo svoje volilce. Tuzan, nekdanja televizijska voditeljica, bi rada nekatere spremembe dosegla kar cez noč. »Počutim se kot grešni kozel, v katerega vsi merijo z nozi,« je skupini poslušalcev razlagala Faisalova in jih prosila, naj povedo svoje mnenje. Je mati treh otrok, slavna pa je postala po spopadu s skrajneži, s katerimi se je sprla o vprašanju poligamije, kritizirala pa je tudi medije, vlado in parlamentarce. Faisalova pravi, da parlamentarci ne vedo ničesar o človekovih pravicah, zato je treba ljudi seznaniti z demokracijo.

»Parlament in vlada me ne sprejemata, ker se ukvarjam s primeri spoštovanja človekovih pravic in zlorabe oblasti,« je povedala. »Mediji, ki jih nadzoruje vlada, zato pišejo o meni le slabo.«

Faisalova opozarja, da se parlament ne zmeni za nepravilnosti. Nekateri priznavajo, da je jordanška družba konservativna, da je izrazito muslimanska in prav zato težko sprejema novosti.

»Ce upostevamo socio-ekonomske in politične razmere ter sestavo parlamenta, je povsem neupravičeno kriviti le Tuzan,« je izjavil Vajel Abu Dalbuh, član vodilne nacionalistične stranke Ahed.

»Treba se je postaviti v položaj clo-

veka, ki je v svojih naporih osamljen in nima političnih izkušenj - tako kot Faisalova,« je dodal Vajel Abu. Njena izvolitev na prvih večstrankarskih volitvah po letu 1957 je presenetila številne ljudi, z njenim imenovanjem pa naj bi bile bolj uveljavljene pravice dveh milijonov jordanških žensk. Dobila je 1.858 glasov in zasedla eno od treh mest, za katera so kandidirali muslimani, ki so pred sto leti prisli s Kavkaza. Med 533 kandidati za 80-clanski spodnji dom so bile na listi le tri ženske. Leta 1989 je bila na poslanski listi, vendar ni bila izvoljena. Muslimanski skrajneži so jo razglasili za odpadnico ter zahtevali razveljavitev njenega zakona in zagotovitev imunitete komurkoli, ki bi ji stregel po življenju. Po dolgem boju z islamisti, ki imajo največjo moč v parlamentu, je končno le dobila sedež v parlamentu, vendar se je število njenih somišljenikov kmalu občutno zmanjšalo. Zaradi skrajno neprimerne vedenja je prejšnji teden parlament zavrnil odvzem imunitete nekemu poslancu, ki ga je zahtevala Faisalova. Od 80 poslancev v parlamentu jih je bilo 59 proti odpravi poslanceve imunitete, ki bi za svoje vedenje moral pred sodišče.

»Svoje otroke učim discipline, zato jo bom uveljavila tudi v parlamentu,« je ogorčeno izjavila Faisalova.

Veliko politikov in feministk meni, da spor odraža nasprotja v začetku družbenih in političnih sprememb. V Jordaniji ženske predstavljajo le 12 odstotkov od 550 tisoč delavcev. V vladnem kabinetu je zaposlena le ena ženska, dve sta v senatu.

Asma Kader, ki je na celu jordanškega sindikata žensk, meni, da Faisalova nima pravega pristopa k problemu.

»Njen pogled na probleme ni v skladu s političnim in diplomatskim vedenjem,« je izjavila ter dodala: »Svetovali smo ji, naj ukrepa bolj umirjeno in si prizadeva najti različne rešitve, ne da bi pri tem prišlo do razpihovanja nasprotij. Na žalost pa nas noče poslušati - gluha je za vsakršen nasvet.« Kaderjeva je uspešna odvetnica in borka za človekove pravice.

EVROPA / DRUGA PLAT SVOBODE

V Evropi se slabša gmotni položaj samskih žensk

Še vedno jih je največ v severnih državah Unije, kjer živijo še najboljše

BRUSELJ - V Evropski uniji vse več žensk živi samih, a njihovo večjo osebno svobodo ogroža njihov slab gmotni položaj. To izhaja iz posebne studije Evropske komisije o družbeno-gospodarskem položaju evropskih žensk, ki živijo same. Razlike so seveda precejšnje, saj so pri tem upoštevali neporočene, razporočene in vdove ženske. Glede prvih dveh skupin se število samskih žensk veča z juga proti severu. Najmanj jih je na Portugalskem, v Spaniji in Grčiji, a tudi tu prihaja do premikov. V Italiji je bilo na primer v osemdesetih letih le 5% samskih žensk, danes jih je

že 12%. Največ samskih žensk je na Danskem, in sicer 38%, v Nemčiji 22%, medtem ko jih je v Franciji 16%. Glede vdov ni bistvenih razlik med jugom in severom, razlike so le v gmotnem položaju. To prihaja do izraza tudi glede izobrazbe in poklicne usposobljenosti žensk, ki je najnižja v južnih in najvišja v severnih državah Unije. Studija obenem ugotavlja, da ima v Italiji visjo izobrazbo le 4% žensk in da v kriznih položajih prve izgubijo službo. Leta 1990 je bila Italija takoj za Spanijo glede števila brezposelnih žensk, saj je bilo brez dela kar 37% žensk, starih od 14 do 24 let.

ZDA / CLINTONOVA ZMAGA

Prepoved orožja

WASHINGTON - Ameriški kongres je le z dvema glasovoma prednosti odobril nov zakon, ki prepoveduje prodajo 19 vrst jurišnega strelnega orožja zasebnikom. Proizvajalcem in uvoznikom orožja ni uspelo prepričati vseh poslancev, naj zavrnejo zakon, tako da je lahko predsednik Clinton še kar zadovoljen. S terminom »jurišno orožje« v ZDA označujejo vojaške avtomatske in polavtomatske puške ter brzostrelne pistole. V orožarnah so torej kupci včeraj še zadnjič preizkušali sedaj prepovedan kalasnikov AK-47. (AP)

NOVICE

Na orglice igra že 225 ur

PARIZ - Jean-Michel Guenichot, 28-letni Francoz, v Bordeauxu že 225 ur igra na orglice, tako da je do sedaj že potolkel svetovni rekor nepretrganega igranja na orglice. Nekdanji igralec rugbyja pa hoče dosegiti rekord 250 ur. Nanj se je dobro pripravil s posebnim treningom in prehrano, tako da zaspi po tri minute vsako uro med 5-minutnim odmorom, ki je predviden za take podvige.

Ruski poslanec ubil mafijskega izterjevalca

MOSKVA - Ruski poslanec Sergej Skorohin je v nedeljo z desantsko avtomatsko puško preresetal nekega mafijca, ki je prisel po »mafijsko varščino« in zahteval v prihodnje se višji znesek. »Nisem imel druge izbire, streljal sem in ga ubil,« je preiskovalnemu sodniku in novinarjem povedal poslanec. V zadnjih mesecih je to že tretji primer, da ruski poslanci sežejo po orožju in se postavijo po robu mafijskemu izsiljevanju. Manj sreče je imel poslanec Andrej Ajzderzis, ki ga je mafija ubila, ker je v svojem casopisu navedel imena 266 moskovskih mafijskih kolovodij.

Mami zbežal vlak s 6-letno hčerko

RIM - Komaj 6-letna Dorotea je med dolgo vožnjo z vlakom iz Catanie v Milan zaspala ob svoji mami. Ko se je prebudila, je z grozo ugotovila, da je sama v kupeju. Med postankom v Rimu je namreč mati stopila na peron, da bi telefonirala, a ji je vlak nato pred nosom odpeljal. Ženska je takoj obvestila karabinjerje, ki so vlak ustavili na naslednji železniški postaji in mater pospremili do jokajočega otroka.

AVSTRIJA / DRŽAVNI ZBOR S 140 PROTI 35 GLASOVI SPREJEL USTAVNI ZAKON O PRISTOPU K EVROPSKI UNIJI

Zelena luč na poti v Evropo

Poslanci socialdemokratske in ljudske stranke ter Liberalnega foruma so glasovali za pristop, svobodnjaki in zeleni pa proti - Referendum bo 12. junija - Vladna koalicija povsem optimistična

IVAN LUKAN

DUNAJ - Presenečenja ni bilo, pot za ivedbo referenduma o pristopu Avstrije k Evropski uniji 12. junija letos je odprta! Poslanci avstrijskega državnega zbora so v četrtek zvečer - po 24-urni maratonski seji - s 140 da- in 35 proti-glasovi sprejeli ustavni zakon o pristopu Avstrije k uniji. Zakon, ki ga mora danes potrditi se zvezni svet in v ponedeljek vlada (kar pa je samo se formalna stvar - op. ured.) je osnova za referendum, ki ga bo v ponedeljek uradno razpisal zvezni predsednik Thomas Klestil.

Za ustavni zakon o pristopu Avstrije k EU, ki v primeru pozitivnega iz-

ida ljudskega glasovanja poveri zvezno vlado in državni zbor, da ratificirata državno pogodbo z EU o pristopu Avstrije, so glasovali vsi poslanci socialdemokratske stranke, Ljudske stranke in Liberalnega foruma ter zelena poslanka Langthalerjeva, proti sprejetju zakona pa so se izrekli vsi poslanci Haiderjeve svobodnjake stranke in vsi ostali člani zelene frakcije. Osem poslancev se glasovanja ni udeležilo.

Socialdemokratski Zvezni kancler Franz Vranitzky je izid glasovanja označil kot »impozantno odločitev državnega zbora« ter dejal, da je le-ta - skupaj z odločit-

Zvezni predsednik Klestil, predsednik državnega zbora Fischer in kancler Vranitzky.

vijo poslancev Evropskega parlamenta, ki so se v sredo v Straßbourgu z ne-

prčakovano jasno večino izrekli za pristop Avstrije, Finske, Švedske in

Norveske s 1. januarjem leta 1995 - pomeni tudi »trdno osnovo za po-

ziti ven rezultat referenduma«. Temu mnenju se je pridružil tudi predsednik državnega zbora Heinz Fischer (SPÖ), ki je dejal, da je vse bolj prepričan, da se bodo Avstrijci pri ljudskem glasovanju odločili za »perspektivno pot v bodočnost«.

Vicekancler in vodja Ljudske stranke Erhard Busek pa je v svoji oceni se enkrat izpostavil pomembnost odločitve državnega zbora, glede bodoče vloge znotraj Evropske unije pa je poudaril, da bo Avstrija kot polnopravni član unije tudi pomemben »tolmač težnj svojih sosedov, ki se niso člani unije«. »Oče« brusselskega sporazuma med EU in Avstrijo, zunanji minister Mock, pa je iz-

razil upanje, da bodo avstrijske stranke po referendumski odločitvi našli bazo, ki bo omogočala skupen vstop v Evropo.

Z odločitvijo v državnem zboru se je hkrati začela volilna kampanja za oz. proti pristopu, ki bo imela svoj višek z referendumom 12. junija. Kot je pokazala parlamentarna razprava, bodo zagovorniki pristopa izpostavili predvsem gospodarski, politični in varnostni vidik pristopa, medtem ko bodo nasprotniki opozarjali predvsem po njihovem mnenju ogroženo avstrijsko nevtralnost, visoko finančno obremenitev države (Avstrija bo neto-plačevalec), nereseno vprašanje tranzit ter »nesprejemljiv centralizem Evropske unije«.

KOROŠKA / KOT VIŠEK DOLGOLETNIH TESNIH MEDSOSEDSKIH STIKOV

Borovlje in Tržič uradno pobrateni

CELOVEC - Dan pred dnevom Evrope in v okviru prireditve »Partnerstvo za Evropo« sta obmejni mesti Tržič (Slovenija) in Borovlje (Avstrija) podpisali listino pobratenja. Svečani akt je bil višek dolgoletnih tesnih medsosebskih stikov, ki so prav zaradi vključevanja porenskega mesta Sponheim, s katerim so Borovlje že dolgo pobratene in zaradi sočasnih pomembnih političnih odločitev v Straßbourgu in v dunajskem parlamentu dobili pomembno evropsko dimenzijo. Prireditve je docela potekala

v znamenju načrtovanega pristopa Avstrije k EU in

tudi referenduma 12. junija letos.

Župana Helmut Krainer in Peter Smuk pri nagovoru.

Župana Borovelj in Tržica, Helmut Krainer (ki v splošno začudenje in negotovanje ni spregovoril nobene slovenske besede) in Peter Smuk (vzorno dvojezičen) sta poudarila pomen pobratenj za miren in ploden razvoj Evrope, ki pa ne more mimo manjšin, kot je dejal trziški zupan in pri tem posebej izpostavil lahko pomembno vlogo slovenske narodne skupnosti na Koroškem pri krepitevi in razvoju odnosov med obema mestoma.

Prireditve so se udeležili se koroški deželni glavar Christof Zernatto,

porenski notranji minister Walter Zuber, državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj, generalni konzul Republike Slovenije Jože Jeraj in sponheimski zupan Heinz Jürgen Jung. Kulturni spored so oblikovali trziška folklorna skupina »Karavanke«, godbi na pihala iz Tržica in Borovelj, Moski zbor SPD »Borovlje«, mešani zbor »Stadtchor« in moski zbor »Alpenrose« iz Borovelj. Zvečer pa je bila diskusija na temo »partnerstvo za mir«, na kateri je sodeloval tudi generalni konzul Jeraj.

AVSTRIJA / V 8 LETIH:

65 parlamentarcev se je posluževalo imunitete

DUNAJ - Parlamentarni poslanci v zvezi s pravosodnimi postopki - kajpada v prvi vrsti s takimi, ki so neposredno povezani z njihovo politično dejavnostjo - uživajo tudi v Avstriji imuniteto.

Poslanec Marizzi je v okviru parlamentarnega vprašanja zahteval uradno informacijo, koliko primerov je bilo v zadnjih osmih letih, ki so spadali pod zakon o imuniteti.

Te dni je dobil odgovor: potemtakem je v tem obdobju pred kazensko pravno zasle-

dovanjem bilo zasledenih 65 parlamentarnih politikov. Pri prošnjah avstrijskih sodišč za ukinitev imunitete in izročitev zaradi kaznivih dejanj obtoženih politikov (v večini primerov gre za očitek opravljanja, obreko vanja in zalitve) so prednjacili svobodnjaki (24 primerov, od teh jih gre na račun vodje Haiderja kar 14), sledijo jim pa Zeleni (19), Ljudska stranka (13), socialdemokrati (8) in en primer poslanca (sele leto dni starega) Liberalnega foruma.

AVSTRIJA / KONČAL SE JE TRETJI TEDEN PROCESA PROTI UNTERWEGERJU

Besedo imajo zdaj priče

Odločilno vlogo je do zdaj igral obtoženi Jack Unterweger sam - Interes elektronskih in print-medijev ne pojenja - Bremenilne in razbremenilne izjave

IGOR SCHELLANDER

GRADEC - Na stajerskem Deželnem sodišču se je včeraj končal tretji teden obravnave proti Jack-u Unterwegerju, ki je obtožen-serije brutalnih umorov v mileju prostitutk križem Avstrije, v Pragi in v Los Angelesu. Po umoru 18-letnega dekleta (leta 1974) na dosmrtno ječo obsojeni Unterweger je v zaporu postal pisatelj, na pobudo vrste znamenitih avstrijskih kulturnikov pa so ga pravosodni organi leta 1990 (pogojno) pomilostili. Kot je bilo pričakovati, je proces proti nekdanjemu dosmrtnemu jetniku in poznejšemu amnestiranemu pisatelju postal vodilna tema avstrijskih medijev.

Prvi dnevi sodne obravnave so minili v zna-

menju predstavitve obtožnice - očitek enajsterece umorov - ter zagovora branilcev, ki preiskovalni komisij v »zadevi Unterweger« očitavajo nesprenjo in nestrokovno postopanje. Odločilno vlogo je do zdaj odigral obtoženi Jack Unterweger sam, ki se je porotnikom predstavil dobro pripravljen in prepričan, da bo dokazal svojo nedolžnost.

Medtem se je začelo zasliševanje prič. Že na začetku se je pokazalo, da bodo za nekaj časa stale v ospredju Unterwegerjeve erotične afere, njegove spolne nagnjenosti, itd. Tako pranje posteljnega perila je kajpada odlično gradivo za zadovoljevanje

vojerskega nagona zlasti nekaterih bulvarskih medijev.

Vendar je Unterweger prav v okviru tozadavnega zaslišanja ženskih prič poskrbel za prvo presenečenje, saj je ena njegovih nekdanjih oboževalk podala alibi za čas, v katerem naj bi bil po mnenju kriminalistov in tožilcev vzel življenje eni izmed enajsterece žrtev.

Ker obtožnica Unterwegerja ne bremeni s konkretnimi dokazi, pač pa z vrsto indicov, bodo bremenilne ali razbremenilne izjave prič bistveno vplivale na izid procesa.

Poleg nadaljevanja zasliševanja prič (deloma za zaprtimi vrati) in nadalj-

njega razkrivanja pikantnih podrobnosti iz Unterwegerjevega zasebnega življenja naj bi v mesecu maju dva nastopa pred stajerskim deželnim sodiščem poskrbela za nove viške v sodni obravnavi. Pričal naj bi strokovnjak ameriškega ameriške tajne službe FBI, ki se v prvi vrsti ukvarja s prepoznavanjem psiholoških značilnosti serijskih in nagonskih zločincev in ki je - če je verjeti nekaterim poročilom v avstrijskih medijih - prepričan o Unterwegerjevi krivdi.

Dunajski sodiščni izvedenec za kriminalistiko Josef Siska (nekoč sam vodja preiskovalne komisije za umore pri dunajski

varnostni direkciji) pa bo podal - dokaj negativno, kot so medtem zvedeli nekaterih nemski in dunajski časopisi - strokovno ekspertizo o postopanju preiskovalne komisije v »zadevi Unterweger«.

Pred porotniki pa je medtem nastopil tudi upokojeni nekdanji salzburski kriminalist, ki je svojčas sodeloval pri razkritju umora mladega dekleta, zaradi katerega je Unterweger bil prvič obsojen.

Na osnovi zasebnih zapiskov in poizvedovanja upokojenega salzburskega policaja so varnostni organi na Dunaju leta 1992 začeli slediti - na posled edinemu - osumljencu Jacku Unterwegerju. Tudi tokrat ga je policaj močno obremenil.

V središču medijev: 11 umorov obtoženi J. Unterweger.

DRŽAVNI ZBOR O PRORAČUNU

Obseg in primanjkljaj večja od predvidevanj

Za obstoječe regionalne ceste naj bi namenili 1,3 milijarde SIT

LJUBLJANA - Državni zbor se je včeraj, tretji dan proračunske obravnave, »prebil«¹ cez vseh 55 strani dopolnil k državnemu proračunu za letosnje leto, vendar po pričakovanjih proračun ni bil usklajen, zato se je moral sestati se matični odbor za finance in pripraviti usklajen predlog. Najpomembnejša novost glede na predlagani proračun je sprejem amandmaja odbora za infrastrukturo, ki povečuje obseg proračuna in s tem tudi primanjkljaj za 1,3 milijarde tolarjev, kolikor so poslanci dodatno izglasovali za vzdrževanje obstoječih regionalnih in lokalnih cest.

Predsednik odbora za infrastrukturo Zare Pregl je povedal, da je odbor v amandmaju povzel različne predloge poslancev, ki so se zavzeli za boljše vzdrževanje 18 odsekov lokalnih in regionalnih cest. Obnova teh cest je nujna tudi zaradi slabe prometne varnosti, pri čemer močno zaostajamo za Evropo. Miroslav Geržina je povečanje sredstev utemeljil z dejstvom, da je vlada s svojim predlogom namenila vzdrževanju teh cest kar 15 odstotkov nominalno manj denarja kot lani. Če teh cest ne bomo vzdrževali, bomo imeli čez 10 let avtocestni kriz, regionalne ceste pa bodo propadle in bomo lahko hodili po njih pes, je se dejal. Amandma so podprli se Franc Potočnik, Zmago Jelincič, Tone Persak, Jože Jagodnik, Stane Frim, Marjan Poljšak in Marjan Podobnik. Nasprotoval pa mu je Jozef Skolč, ki je dejal, da gre le za spisek želja, ki ne temelji na sprejeti strategiji prometnega mini-

strstva, in dodal, da se zdaj jasno vidi, kdo je za povečanje javnega dolga - torej Podobnik in Pregl. Povečevanju primanjkljaja je nasprotoval tudi Janez Kopač, ki je dejal, da bi to pomenilo nujno spremembo pravkar sprejetega zakona o izvrševanju proračuna. (Dodamo pa naj, da so člen, ki govori o prihodkih, odhodkih in primanjkljaju proračuna, poslanci crtali iz zakona že prvi dan, torej zakona ne bo treba spreminjati.) Poslanci so nazadnje s 37 glasovi za in 26 proti sprejeli amandma za povečanje sredstev za investicije pri republiški upravi za ceste za 1,3 milijarde tolarjev (največ, to je 300 dodatnih milijonov tolarjev, pa naj bi namenili za koroski most v Mariboru, vendar je odbor za finance kasneje postavko znižal na 190 milijonov tolarjev).

Pri večini, če ne celo pri vseh ostalih sprejetih amandmajih ni slo za povečanje proračunskega primanjkljaja, ampak za prera-

zporanje denarja znotraj ministrstev ali med posameznimi resorji, in sicer večkrat tudi v nasprotju z mnenjem vlade. Pri zunanjem ministrstvu so poslan-

ci povečali znesek za manjšine v tujini na račun manjšega zneska za promocijo,

Odbor za finance in kreditno-monetarno politiko je za državni zbor pozno popoldne pripravil uskladitvene amandmaje k predlogu letosnjega proračuna. Čeprav so poslanci dopoldne izglasovali za 1,3 milijarde tolarjev več denarja za vzdrževanje regionalnih cest, je odbor predlagal, da bi se obseg proračuna (oziroma odhodkov) povečal le za milijardo tolarjev. Tako bi se obseg proračuna povečal na nekaj več kot 407,6 milijarde tolarjev, primanjkljaj proračuna pa na nekaj več kot 12,8 milijarde tolarjev, kar je okoli 0,8 odstotka družbenega proizvoda.

strstvu. Predstavnik obrambnega ministrstva Miran Bogataj je poslance opozoril, da se je delež družbenega proizvoda za obrambo znižal z 1,8 odstotka leta 1992 na 1,6 odstotka lani, letos pa celo na 1,5 odstotka BDP (kamor so že vključeni temeljni razvojni programi). Vladni amandma, ki je znotraj obrambnega resorja prerazporedil okoli 220 milijonov tolarjev v korist materialnih stroškov, 69 milijonov v korist rezervistov, 240 milijonov v korist nabornikov, zaradi česar so se zmanjšale postavke za pehotno oborožitev, opremo in vzdrževanje, so poslanci podprli. Pač pa je obrambno ministrstvo v nadaljevanju seje izgubilo okoli 65 milijonov tolarjev, saj so poslanci sprejeli dva amandmaja odbora za kulturo in namenili 40 milijono-

nov za obnovo male dvorane Hale Tivoli in 25 milijonov za osvetlitev mariborskega nogometnega igrišča. V ministrstvu za gospodarske dejavnosti so poslanci znižali sredstva za ohranjanje delovnih mest in jih namenili delno za sofinanciranje strank v državnem zboru (120 milijonov več), delno pa za promocijo v turizmu (40 milijonov več). Za 140 milijonov tolarjev več sredstev so namenili tudi subvencioniranju celulozne industrije kot ene od strateskih panog. K delu proračuna za kmetijstvo je bilo vloženih kar 17 amandmajev. Med drugim so poslanci namenili za 140 milijonov tolarjev več sredstev za javno gozdarsko službo, nekaj več pa so namenili tudi za celostno urejanje podeželja, za tako imenovane vinske ceste in za kmetijsko infrastrukturo. V ministrstvu za delo so poslanci izglasovali za 150 milijonov tolarjev več sredstev za subvencioniranje študentske prehrane (s čimer se je vlada strinjala), dom upokojenec iz Lendave bo dobil za 60, dom upokojenec Hrasnik pa za 63 milijonov tolarjev več, kot je predlagala vlada. V ministrstvu za kulturo bo dobil kulturi dom Lendava za 49 milijonov tolarjev, sedež skupnosti Italijanov v Kopru pa za 6,6 milijona tolarjev več denarja.

Andreja Rednak

Bomo Slovenci zunaj ali notri?

DIMITRIJ RUPEL

Te vrstice pisem, ko sem ravno končal pri-spevek za konferenco v Arrabidi (Portugalska), kamor me je povabil Lord Carrington; bralci pa jih berejo, ko na tako rekoč skrajnem evropskem zahodu ugledni državniški družini pripovedujem o tem, kako si na Slovenskem predstavljamo evropski red in svoj položaj v njem. Ne morem se zadržati, da današnje-ga kolumna ne bi posvetil nasemu evropejstvu.

Moja prva misel je posvečena ponovni integraciji Evrope. Po zlomu komunizma in sveto-vne dvopolne ureditve so pravilo ponovne integracije uporabili Nemci, ko so z geslom - »združiti je treba, kar spada skupaj«² - povezali svoji dve državi v novo ZRN. Na neki način je ponovna integracija aktualna tudi za vsegrajske in baltske države. Prve obnavljajo srednjeevropsko skupnost (nekateri bodo rekli, da se vračajo v habsburške case), druge se povezujejo z državami nordijskega sveta. Vojsna v Jugoslaviji je zahodnjakom pomagala razumeti, da Slovenija z izstopom iz balkanske federacije vstopa v Evropo. Pravilo reintegracije (ponovnega združenja) velja tudi za Slovenijo in Slovenija se mora nanj sklicevati.

Druga misel velja bistveni razširitvi političnega prostora v novih demokracijah. Novi prostor so priskrbele nove stranke, Cerkev, nadnacionalne politične in gospodarske organizacije in se posebej nadnacionalni elektronski mediji, najbolj pa televizija. V tem novem prostoru se je pojavila in se narasca epidemija primerjalne zavesti. V novih demokracijah cele nacije rabijo zahodna merila za ocenjevanje svojih gospodarstev in svojih voditeljev. To ima spodbudne in tudi zaviralne učinke. Prišlo je do razveze ekonomskega in vrednotnega sistema. Na eni strani od socializma opesano gospodarstvo, na drugi strani Hollywood, »glamour«, »yuppiji«, porabništvo, poslovnštvo, povzpnetništvo, visoka znanost in kultura. Pričakovanja so vzletela proti nebu.

Tretja teza je kritična ost na račun zahodne Evrope. Ta si se ni narisala dokončnega zemlje-vida svoje »posesti«. Bo EU stela 16, 20 ali nemara 30 članov? Poleg tega v EU se niso našli soglasja glede upravljanja in financiranja svoje nove zveze. Nemci in Francozi so po vsem videzu bolj naklonjeni »poglobljeni«, federalni ali celo centralistični ureditvi Evrope, torej bi hoteli omejiti število članov; Angleži bolj računajo na atlantsko zavezništvo in na razširitev EU.

Cela vrsta dogodkov kaže na to, da staro delitev (socializem - kapitalizem, vzhod - zahod) nadomestca delitev na center in periferijo. So države, ki so znotraj, in so države, ki bodo ostale zunaj. Onstran vzhodne meje zahodnega sveta. Državljeni države, ki bo ostala zunaj, bodo svoje voditelje nagnali ali pa bodo iz njih naredili ideologe prednosti zunajevropskega ali celo protievropejskega življenja.

Slovenijo pri ponovnem združevanju z Evropo obremenjuje Italija in Hrvaška. Italija bi nas skupaj s Hrvati postavila v vmesno cono med zahodom in Rusijo; Hrvati, ki po mnogih kazalcih spadajo v različno kategorijo od slovenske, bi nas radi privezali nase in prikrili temeljno zgodovinsko dejstvo, da »siamška dvojčka«³ nista Slovenija in Hrvaška, ampak Hrvaška in Srbija, ki imata skupno srce, ki se mu reče Bosna in Hercegovina.

Zato sklepam: države, kot so Ceska, Madžarska, Poljska in Slovenija, mora EU takoj povabiti v svoje članstvo. V naslednjem koraku mora EU Hrvaško, BiH, Srbijo, Crno goro, Makedonijo, Bolgarijo, Romunijo in Baltske države vključiti v svoje članstvo ali pa jim ponuditi poseben status, ki bo povezan z EU in ki bo predpostavljal vojsko nadzorstvo Zahodnoevropske unije (ZEU) na področjih, kjer obstajajo ali nastajajo sovražnosti. Za polno članstvo veljajo individualne sposobnosti kandidatov.

To so seveda resna vprašanja. Različna domača junastva in manifestiranje z znaki »slovenske kvalitete«⁴ so bolj posnetek operetnih televizijskih nanizank kot pa prispevki k naši evropeizaciji. Ondam mi je nekdo rekel, naj gredo Jansa in »razumniki«⁵ v slogu D'Annunzia rajši osvobajaj slovenske počitniške domove na Hrvaškem in branit osimsko mejo med Italijo in Slovenijo. Mislim, da bi to sicer (z ustreznimi diplomatskimi orodji) moral delati Peterle, sicer pa bi bilo dobro, ko bi se vsi skupaj potrudili in z enim glasom svetu okrog nas razložili in dopovedali, da hočemo biti notri.

Finale proračunske razprave: poslanci so sprejeli uskladitveni predlog in proračun za letošnje leto

LJUBLJANA - Po sprejemu dopolnil k proračunu se je sestal odbor za finance in kreditno-monetarno politiko. Ugotovili so, da sprejetja dopolnila presegajo zacrtani proračunski okvir, zato so predlagali zmanjšanje nekaterih postavk. S tem bi ostali v okviru kvote 30 milijard tolarjev, kolikor znaša maksimalna zadolžitev, ki jo zakon o izvrševanju proračuna dopusča. Takorekoč brez razprave je odbor uskladitveni predlog sprejel, zaradi česar je Jozef Kopse (SNS) protestiral. Menil je, da je to goli formalizem, torej potrjevanje tistega, o čemer so se koalicijske stranke že dogovorile.

Državni zbor bi moral nato le še potrditi uskladitveni predlog, vendar je Zmago Jelincič (SNS) najprej zahteval eno uro odmora za pregled uskladitvenih dopolnil. Po odmoru je dejal, da predlog jemlje denar v tistem delu, ki bo najbolj prizadel državljanke, to pa so gradnje cestnih povezav. Očitno so bolj pomembna razna popotovanja, ki jih bomo zdaj financirali iz

sredstev za promocijo Slovenije, je dodal. Tudi Zare Pregelj (SLS) je sprejemu usklajevalnega dopolnila nasprotoval, saj očitno koalicijski »valjar«⁶ tepta ves trud, ki ga poslanci vsako leto namenijo proračunu. Po nekaterih dodatnih proceduralnih predlogih poslancev SNS je državni zbor uskladitveni predlog in nato proračun s samo osmimi glasovi proti sprejel.

Na koncu zasedanja so sprejeli še nekaj dodatnih sklepov. Na predlog Jadranke Sturm Kocjan (LDS) naj vlada slovenski narodni skupnosti v Italiji pomaga zagotoviti nekaj več kot milijardo tolarjev za poravnavo dolgov, ki so nastali lani v ustanovah, ki so za obstoj slovenske narodne skupnosti najpomembnejše (glasbena matica, narodna in študijska knjižnica, sola v Beneciji, raziskovalni inštitut). Vlada mora na predlog odbora za zdravstvo proučiti možnost, da bi del sredstev v okviru javnih del namenili zbiranju mleka v odročnih gorskih predelih. Čeprav so

že v okviru proračuna namenili dodatna sredstva za popravila cestnega omrežja, so poslanci vlado zadolžili, da oblikuje dodatni vir za prehodno obdobje uveljavljanja lokalne samouprave. Po predlogu odbora za kmetijstvo so se sklenili, da lahko subvencije za izvoz vina ministrstev dodeli le po predhodnem sprejemu strategije izvoza slovenskih vin.

Čeprav letos prvič v zakonu o izvajanju proračuna ni predvidenega rebalansa, bo imelo pri morebitnih proračunskih dopolnitvah prednost dokončanje biološkega središča. Morebitne viske sredstev, ki so namenjena za kmetijske prelevmane, pa bo vlada po predlogu Vide Cadonic Spelič (SKD) in Jožeta Protnerja (LDS) namenila pripravi blaga za zunanje trge in razvoju višinskih kmetij. Tudi predlog Izidorja Rejca (SKD), da bi pri morebitnem rebalansu namenili dodatna sredstva za družbeno pravobranilstva za nadzor lastniškega preoblikovanja podjetij, je bil sprejet.

Matjaz Albreht

PARIZ

Zémire in Azor na pariškem odru

Théâtre des Champs - Elysées, Zémire et Azor, avtor opere Gréty, izvaja Orkester iz Dorttingholma, predstave vsak dan od 8. maja ob 19.00 uri, informacije in rezervacije vstopnic po telefonu: 49 52 50 50

Komicna opera, ki jo bo v gledaliski dvorani na pariskih Elizejskih poljanah izvajal orkester iz Dorttingholma, je zaslovela že lani, ko so delo uprizorili na dorttingholmskem gradu. Delo je nastalo leta 1771 v fontainbloiskem gradu po naročilu tedanjega kultureti naklonjenega kralja Gustava III. Premierna uprizoritev je bila na Svedskem že prej, v švedski jezik pa je delo prevedla pesnica Anna Maria Lenngren. Delo je za oder prilagodil režiser John Cox, sceno je oblikoval Paul Brown, uprizoritev pa je podprl švedski kulturni center v Parizu, zato bo opera tudi prevajana. Delo po vsebini precej spominja na znano delo o lepotic in zveri, spreminjenosti so le določeni detajli. Zémire je torej osamljena princesa, ugrabi jo ogabni in kruti Azor, vendar se z njeno ljubeznijo spremeni v čudovito bitje, ki ga grozljiva zunanost ne ovira več. Sceni, v katero so vključeni detajli iz časa, ko je opera nastala, torej iz 18. stoletja, so dodani sodobni elementi. Scena zato učinkuje dokaj nenavadno in pripomore k zanimivosti predstave. Pri operi je odločilnega pomena glasba, zato bo v prvi vrsti pomembno, kako bodo za izvedbo poskrbeli solisti z arijami, operni zbor in seveda, kako se bo odrezal orkester. (V. V.)

DUNAJ

Igra za igro

Die Theater - Künstlerhaus, Karlsplatz 5, 1010 Wien, Aktionstheater Ensemble, Georg Büchner: Leonce in Lena, premiera, režija Martin Gruber, scena in kostumi B. Zupan, dramaturgija M. Goeke, predstave od 14. do 28. maja 1994 ob 20. uri, rezervacije in prodaja vstopnic na blagajni gledališča od ponedeljka do sobote ob 14. do 18. ure ali na tel. 222/578 05 04/10

Premierna uprizoritev drame nemškega dramatika Georga Büchnerja (1813-1837) je v tej sezoni že tretja režija avstrijskega režiserja Martina Gruberja (pred dvema mesecema so v istem gledališču v njegovi režiji uprizorili Puigov Poljub zene pajka), ki se tudi Büchnerjevega dramskega besedila, v katerem že zasledimo zametke realizma in celo ekspresionizma, loteva na svojstven način; v drami, »igri v igri in igri za igro«, kjer se v prepletu zgodovinske resničnosti in fikcije vzpostavi problem razpetosti med dolžnostjo, ljubeznijo do domovine, političnimi ideali in ljubeznijo, Gruber izpostavi osebni odnos med glavnima protagonistoma, njuno razumevanje fiktivne osebnosti in dolžnosti, s katero se mora spopasti Leonce. Taksen koncept postavitve je režiserju in dramaturgu narekoval večje posege v dramsko besedilo, vendar ustvarjalci predstave zatrjujejo, da dramsko delo zaradi tega ni izgubilo tiste umetniške vrednosti, ki mu pripada. Na sliki: Susanne Brandt in Antonio Paradiso kot Leonce in Lena. (M. T.)

BERLIN

Skandinavski glasbeni festival

Konzerthaus, Najboljši danski, švedski in norveški orkestri in solisti, do 11. maja 1994, informacije na tel. 30/20-90-21-04

Berlinska Konzerthaus je pripravila izjemen festival skandinavskih glasbe. Njegovo delo bo predstavljeno s Svedsko maso, ki jo bo izvajal znameniti Komorni zbor Erica Ericsona in Baročni ansambel iz Drottingholma. Edvard Grieg je simbol norveške glasbe, njegove lirčne skladbe za klavir in sola sodijo v železni repertoar. Tokrat jih bo mogoče slišati na več koncertih. Vrhunec in zaključek festivala bo scenski oratorij po Ibsnovem Peeru Gyntu. Izvajala ga bosta Simfonični orkester Trondheim in Zbor berlinskega radia. To je le ogrođe festivala, ki ga spremlja vrsta spremljevalnih prireditev in razstav. (D.B.)

BONN

Strzeminski - retrospektiva

Kunstmuseum Bonn, Friderich-Ebert-Allee 2, D-53113 Bonn, Wladyslaw Strzeminski - retrospektiva, od 11. maja do 7. avgusta 1994, odprto od torka do nedelje od 10. do 19. ure, informacije na tel. 228/7762-60

Vrsti razstav, ki napovedujejo bonnsko prireditvev Evropa - Evropa, se pridružuje tudi Umetnostni muzej Bonn, in sicer z retrospektivo del poljskega umetnika in teoretika, konstruktivista in suprematista Wladyslawa Strzeminskega (1893-1952). Čeprav se je Strzeminski z umetnostjo začel ukvarjati sele po ruski revoluciji (po izobrazbi je bil vojaški inženir, 1. svetovno vojno je preživel v Rusiji), velja za eno od vodilnih osebnosti poljskega modernizma: 1924 je s somišljeniki v Varšavi ustanovil abstraktno usmerjeno skupino Bloc, 1926 iniciira skupino Praesens, 1928 pa se je ukvarjal s problemi arhitekture in skulpture in se istega leta izdal knjigo z naslovom Unizem v slikarstvu. Čeprav se je Strzeminski vsa leta svojega umetniškega ustvarjanja distanciral od akademskih tokov, je po 2. svetovni vojni do smrti predaval na Visoki umetniški soli v Lodzu, kjer je za tamkajšnji muzej 1948. leta opremil tudi »neoplastično sobo«, katere rekonstrukcija (na sliki), ob večini njegovih, nemski javnosti prvič predstavljenih del, predstavlja osrednjo točko razstave. (M. T.)

MÜNCHEN

Parlamentarna nova oblačila

Museum Villa Stuck, Prinzregentstraße 60, D-81675 München, Christo - Der Reichstag und urbane Projekte, od 11. maja do 10. julija 1994, odprto od torka do nedelje od 10. do 17. ure, ob četrtek do 21. ure, informacije na tel. 89/45 55 51 25.

Bolgarsko-ameriška umetnika Christa Javacheffa (1935), javnosti znanega samo pod imenom Christo, ni treba posebej predstavljati; bolj kot ime govorijo njegove »umetnične«, ki vedno znova razcepajo javno mnenje, nenazadnje tudi pred desetletjem z roznato plastiko »preoblečeno« otcje pred floridsko obalo. Münchenski Muzej Villa Stuck tokrat predstavlja projekte (modeli in makete, skice, originalni načrti in fotodokumentacija Wolfganga Volza), ki jih je Christo ustvaril v različnih evropskih mestih in ZDA od 1962 do danes. Osrednje mesto razstave Parlament in urbani projekt zavzema predstavitev projekta, katerega zamisel sega v leto 1972, pri katerem naj bi umetnik pomladil prihodnje leto, skladno s svojo umetniško poetiko, ko bo za 14 dni prekril nemški parlament z več kot 100 tisoč kvadratnimi metri srebrne svilene tkanine in tako nadaljeval s tradicijo prekrivanja javnih zgradb in objektov iz začetka 60-ih let. Med desetimi razstavljenimi projekti velja omeniti se prekritje da Vincijevega spomenika na Piazza della Scalla v Milanu (1970), rimskega zidu na Via Veneto v Rimu (1974) in mostu Pont Neuf v Parizu (1975-85). Na sliki: Nemski parlament, kakršen naj bi bil videti po Christo-vih načrtih. (M. T.)

SLIKARSTVO / GLEDALIŠČE / PLES / FOTO

EVROAGENDA

GLASBA / KIPARSTVO / ARHITEKTURA / FILM

SAINT-ETIENNE

Hausmannov dadaizem

Musée d'Art Moderne Saint-Etienne, La Terrasse 42000 Saint Etienne, Raoul Hausmann, od 10. maja do 17. julija 1994, vsak dan od 10. do 18. ure, informacije na tel. 77 93 59 58

V Saint-Etienne so pripravili retrospektivno razstavo del avstrijskega slikarja, kiparja in pisca Raoula Hausmanna (1886-1970), enega od vidnejših predstavnikov avantgardističnih smeri 20. stoletja. Po letu 1910 se je Hausmann pridružil idejnemu usmeritvam Braqueovega in Legerovega kubizma, s clanki in razpravami pa je sodeloval v avantgardni reviji Der Sturm. Po prvi svetovni vojni je v okviru nemške Dade razstavljal abstraktne risbe, akvarele in plastike, med leti 1919 in 1921 je v Berlinu izdajal revijo Dada, se ukvarjal s fotografijo, pisal fonetične pesmi in dadaistične manifeste, leta 1921 pa je abstraktne kolaže razstavljal na Dada Messe v Berlinu. V zgodnjih 30-ih je s Schwittersom prirejal soareje, imenovane Antidada und Merz, z upadom avantgardističnih strujanj pa je njegova vloga v razvoju umetniških tokov v prvi polovici 20. stoletja upadla. Čeprav je Hausmann v Franciji in Spaniji ustvarjal vse do svoje smrti, so na razstavi predstavljena dela, ki so nastala do leta 1933, ko je umetnik zapustil Nemčijo. (Na sliki: Mehanicna glava, 1919). (M. T.)

BRIGHTON

Brighton festival

21 - 22 Old Steine, Brighton BN 1 1EL, England, Showcase Weekend 1994, od 13. do 15. maja 1994, nformacije so na voljo v ljubljanskem British Council

Festival v Brightonu je srečanje, na katerem se predstavljajo vodilne britanske sodobne performance skupine, in hkrati tudi priloznost za gledališča, umetniške centre in direktorje festivalov, producente iz vsega sveta in Velike Britanije. Festival že več kot tri leta spodbuja britanske umetnike in njihove partnerje ter omogoča siritve njihovega delovanja in nastopanja. Na letošnjem Showcase bodo prikazani naslednji projekti: v Rhodan Theatre bo 13. 5. na programu V-Tol Dance Company s predstavo 32 Feet per Second per Second. Isti večer bo v Pavilion Theatre skupina Doo Cot nastopila s predstavo Peacock, mešanico starih tehnik igranja z lutkami iz Japonske in Indonezije ter sodobnega lutkarstva iz Manchesterja. V soboto, 14. 5., bo v Royal Albion Hotel diskusijski forum na temo nacionalnih in evropskih razlik, specifičnosti in multidisciplinarnosti ter festivalskih načrtov za prihodnost. Popoldne bo Divas Double Bill v The Zap predstavil Falling apart at the Seams (So it seems) in Chantafables. Festival bodo v nedeljo zaključili: skupina Jonathan Burrows s predstavo Our (Rhodan Theatre), Shobana Jeyasingh Dance Company z Romance... with footnotes in Delicious Harbour (Gardner Center), zadnji pa bo v Pavilion Theatre na sporedu projekt The Indiarubber Zoom Lens v izvedbi skupine Forkbeard. (S. D.)

MADRID

Botero na prostem

Recoletos med trgovca Cólón in Cibeles, od 12. maja do 12. avgusta 1994, informacije na tel. 37 93 484 ali 37 92 485

Razstava »Botero v Madridu« je postavljena v duhu dveh podobnih predhodnih razstav, tako v Parizu na Elizejskih poljanah in na newyorški Peti aveniji. Prizorišče predstavitev v Madridu bo sprehajališče Recoletos, na katerem bo razstavljenih 21 v bron ulitih skulptur, med njimi tudi nekaj takih, ki predstavljajo mitološke teme: Ugrabitev Evrope, Speca Venera, Adam, Eva, podobne iz zivalskega sveta (Ptic, Konj, Pes) in predvsem njegovi anonimni in trebušasti moški in ženski liki posamezno ali v kiparski celoti (združeni), kjer se clovesko in zivalsko združuje s čezmerno senzualnostjo in ironijo, kar je značilno za Boterove stvaritve. Boterovi kipi dosegajo zavidljivo višino, teža skulptur pa niha od 550 do 2200 kilogramov. Na razstavnem prostoru kipi zaradi oddaljenosti ali postavitve znotraj visokih zgradb, niso v soračmerju s cloveskimi proporcij. Nasprotno je s postavitvijo na prostem, ko je gledalec neposredno soočen s kipi, ki s svojimi razsežnostmi kar bodo v oči (BaS)

OXFORD

Slikarji iz Kalighata

Museum of Modern Art Oxford, 30 Pembroke Street, Oxford OX1 1BP, Kalighat: Indian Popular Painting 1800-1930, od 19. junija 1994, odprto od torka do sobote ob 10. do 18. ure, ob četrtek do 21. ure, ob nedeljah od 10. do 16. ure, informacije na tel. 865/722 733 ali 865/738 608.

Razstava indijske ljudske umetnosti predstavlja izbor 150 slik iz Kalighata, britanskih in indijskih zasebnih in javnih zbirk. Avtorji slik iz Kalighata so umetniki, ki so se v začetku 19. stoletja zbirali v templju boginje Kali (Kalighat, Kalkuta), prodajali pa so jih na zahtevo vse večjega števila romarjev, ki so se zbirali pred njimi. Slike iz Kalighata znotraj indijske slikarske umetnosti najprej niso imele večje vrednosti, njihova cena je zrasla sele stoletje kasneje, ko so jih nehali izdelovati. Kalighatski »slikarji« so razvili različne slikarske stile, ki so jih določale cutne barve in močne crte, ki dajejo njihovim slikam skorajda skulpturalne kvalitete. Na slikah - navdahnile so tudi francoskega slikarja F. Legera - so upodobljeni dogodki in osebe iz indijske mitologije; demoni, nosaci vode in bogovi Krisna, Vamana, Balarama, Garuda, Siva in nenazadnje boginja Kali. Pozneje so slikarji mitološko tematiko obogatili z dogodki iz posvetnega življenja in celo s socialno satiro, večkrat pa so upodabljali tudi prizore iz ljubezenskega življenja. (Na sliki: Kurtizana in klient na gostiji) (M. T.)

EVROPSKE PRESTOLNICE

Naked Gun v Bruslju, Berlinu in Zürichu

V Rimu bo 13. maja premiera filma Hudsoner Proxy, zgodbe o tem, kako se je mogoče znotraj podjetja povzpeli od službe v vložiscu do članstva v upravnem odboru. Avtorja filma sta Joel in Ethan Coen (Kravo preprosto, Arizona Junior, Millerjevo križišče, Barton Fink idr.), igrajo pa Tom Robbins, Paul Newman in Jennifer Jason Leigh. Komedijski Naked Gun 33 1/3: The Final Insult bodo 11. maja začeli predvajati v Bruslju, 12. maja v Berlinu, 13. maja pa v Zürichu. To je tretje nadaljevanje iz serije, iz katere smo v naših kinematografih videli samo prvi del. V glavnih vlogah spet nastopata Leslie Nielsen in Priscilla Presley.

12. maja bo v Rimu premiera filma The Paper, drame o življenju zaposlenih v redakciji časnika z visoko naklado, kjer nastopata Glenn Close in Michael Keaton. Prav tako 12. maja bodo v Budimpešti začeli prikazovati When A Man Loves A Woman, 13. maja pa bo premiera tega filma se v Rimu in v Lizboni. Gre za custveno družinsko dramo o zakonskem paru (Meg Ryan in Andy Garcia), ki si prizadeva ponovno vzpostaviti razrahljane vezi. Film je zreziral Luis Mandoki. Na sliki: Priscilla Presley in Leslie Nielson v komediji Naked Gun 33 1/3: The Final Insult. (I. K.)

LIKOVNA UMETNOST / JOŽE CIUHA SPET V PARIZU

Odmevna razstava, a brez (na)govorov

PARIZ - V znani in zelo ugledni galeriji Le Monde de l'art na Rue de Paradis je bila 4. maja otvoritev velike razstave slik akademskega slikarja Jožeta Ciuhe, ki ima v Parizu tudi svoj atelje, v katerem je sedaj razstavljene slike v tehniki akril na platnu in akril na papirju ustvaril v obdobju zadnjih starih let.

Da je bila otvoritev te razstave zelo pomemben kulturni dogodek tudi za Pariz, mesto umetnosti, v katerem se podobne prireditve vrstijo dan za dnem, nedvomno prica obisk soproge francoskega predsednika Daniéle Mitterand. Z Jožetom Ciuho se je od slike do slike sprehodila po atraktivnem, z mozaiki okrašenem, več kot 2000 m² velikem razstavnem prostoru in z velikim zanimanjem prisluhnila njegovim kratkim pojasnilom.

Otvoritve razstav se v Franciji od nasih razlikujejo predvsem po tem, da ni nobenih govorov in nagovorov. Povabljeni pridejo in odhajajo, si med pogovorom ogledujejo slike in se pogovarjajo tudi z umetnikom. Otvoritev Ciuhovih del je pritegnila več sto poznavalcev in ljubiteljev likovne umetnosti, vsekakor pa je niso prezrli znani likovni kritiki. Tako sta na

razstavo prišla tudi znani francoski pisatelj, publicist in likovni kritik Alain Basquet, ki je v razstavnem katalogu objavil esej o Ciuhovi umetnosti in P. G. Persin, likovni kritik pri reviji L'Oeil.

Nenazadnje pa je bila otvoritev razstave tudi izjemna priložnost za srečanje slovenskih umetnikov in drugih Slovencev, ki živijo in delajo v Parizu. Razstavljene slike si je ogledal tudi slovenski ambasador v Franciji dr. Andrej Capuder s sodelavci.

Velika razstava Jožeta Ciuhe (razstavljenih je okrog 60 slik velikega in srednjega formata in tudi manjših) bo v Parizu, sodeč po začetnem zanimanju in obisku pomembnih kritikov ter po njihovih izjemno pohvalnih izjavah, ki so jih dali predstavniki medijev že na otvoritvi, zagotovo še močno odmevala.

Stanka Ritonja

KULTURNA DEDIŠČINA / 23 SLIK SPET V SV. FRANČIŠKU

Po krajšem romanju vmjeni dragoceni spomeniki slikarstva slovenske Istre

PIRAN - V sredo so v sv. Francisku pripravili razstavo 23 slik, ki so se po vltomu 24. aprila v cerkveno zakristijo spet vrnille. Ob tem je gvardijan pater Janez Samperl pripravil tiskovno konferenco, na katero je povabil predsednika piranskega izvršnega sveta Andreja Graharja, Vinka Jermana s koprskemu UNZ, Toneta Mikelna iz piranskega Medobcinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ter restavratorko Miro Krmpotič Lichen.

Po dosedanjih izsledkih potek desetdnevnega romanja dragocenih spomenikov slikarstva slovenske

1940, ko je Italija iz (tedaj njenih) obalnih krajev odpeljala najdragocenejše umetnine. Slovenski obmorski kraji so v stoletjih, ko so sodili pod benesko nadoblast, znali pridobiti odlične izvajalce umetnostnih naročil, tako da lahko med dokumentiranimi obalnimi umetninami sledimo praktično vsem stopnjam razvoja beneske sole oziroma imenom mojstrov, kot so: Paolo Veneziano, Vittore Carpaccio, Alvise Vivarini, krog Giovannija Bellinija, Cima da Conegliano, Palma il Giovane in Giambattista Tiepolo, ki so kreirali benesko umetnost med

14. in 18. stoletjem. Vecina teh del (ki jih v

Istre, med katerimi zlasti izstopajo dela Gregoria Lazzarinija (ucitelja znamenitega beneskega slikarja 18. stoletja Giambattista Tiepola), na kratko takšen: V cerkev je italijanski drzavljan ob 3. uri ponoci z orodjem, ki ga je kasneje pustil v blizini, vltomil, med deli izjemne vrednosti izbral tudi manj vredne umetnine (kar 14 izmed 25 ukradenih del predstavlja relativno nepomembne postaje Krizevega pota), jih popolnoma nepoznavalsko snel iz okvirov in jih pri tem poskodoval, neprimerno zvtil in celo razrezal. Pri pocetju je verjetno imel pomocnika - sklepajo, da ga je placal z dvema postajama Krizevega pota, ki edini se vedno manjkata. Policija je vltom zelo hitro odkrila in o njem obvestila obmejne organe na italijanski in hrvaski meji. Kmalu so italijanski cariniki porocali o preiskavi camperja, v katerem so izza predelnih sten nasli ukradena dela. Proti osumljencu so v Italiji ze sprozili sodni postopek, hudo poskodovalne umetnine pa so se (z izjemo omenjenih dveh) vrnille v Piran.

Slike, ki jih hrani piranska cerkev sv. Franciska, sodijo med najpomembnejše pri nas ohranjene likovno gradivo z beneskega kulturnega podrocja. Tovrstna zapuscina, ki je bodisi zaradi politicnih razlogov bodisi zaradi slovenske »severne« kulturne usmeritve skorajda neznano in tudi v stroki (razen topografije Tomaža Brejca) ni dozivel analize, ki bi si jih glede na svoj pomen zaslužila, je danes le bled odsev tistega, kar je bilo ohranjenega do

Vsekakor pa se ponuja vprasanje, kako je pri nas zavarovano to, kar je se ostalo. Tokratna zgodba (in vrsta prejsnjih, ki pa se niso tako srečno iztekle) kaže, da so kraje prav preproste celo za amaterje. Kar se tice piranskih minoritov - menda bodo dela kmalu nasla primernejšo hrambo. Iztekajo se namrec pogajanja o vrnitvi leta 1954 nacionaliziranih samostanskih prostorov. In vendar; ce je tako preprosto vltomiti v cerkev, zakaj bi ne bilo v samostan? Spomeniski zavod se je odlucil za izdelavo dokumentacije o tehnicnem zavarovanju piranskih sakralnih objektov in upati je, da ne bo ostalo le pri tem. Tudi do seznama doslej ukradenih umetnin ob Obali ni lahko priti: piranski zavod lahko posreduje le o kraja premicnin v Piranu, v koprskem Pokrajinskem muzeju pa so povedali, da bi, ce bi zeleti sestaviti seznam, potrebovali precej casa za brskanje po dokumentaciji. Seznam torej sploh ne obstaja!

V marsicem je varstvo dragocenih umetnin zaenkrat odvisno od gole sreče, morda pa tudi od »visjih sil« - pater Janez se je na konferenci za srecen iztek piranske kraje zahvalil tudi sv. Antonu. (Na sliki: Gregorio Lazzarini: Kristus in Samarijanka) Vojko Urbancic

ZDAJ IN NIKOLI

Odprta pisma

ANDREJ BLATNIK

Roman A. Walkerjeve, ki ga poznamo tudi v slovenskem prevodu kot Nekaj vijolicaste in po katerem je Spielberg posnel svoj nemara najmanj posreceni film, je pisan v pisemski formi, tej svojski pojavnosti obliki romana, ki je stoletja sprememb romaneskne forme niso zamedla. Je pa ta forma nekoliko nenavadna. Ce pri klasičnih pisemskega romana (spomnimo se kar Laclosovih Nevarnih razmerij, to delo je nekako vecno aktualno, vsaj po naslovu) stvar poteka tako, da junaki pisajo eden drugemu (v radikalnejših izpeljavah, na primer pri romanu Letters ameriskega metafiktionalista Johna Bartha, pa se svojemu avtorju in junakom njegovim prejsnjim del), pri Walkerjevi nobena od treh oseb, ki so jim pisma namenjena, nanje ne odgovarja.

Pri prvi, ljubem Bogu, ki mu od svojega stiri najstega leta pise crnsko dekletce, in se mu tozi o vsemogocem, se nam zdi to sicer nekako samoumevno. Bolj nenavadno je, da ostanejo brez odgovora pisma, ki si jih piseta sestri, po spletu usode naseljeni na dve razlicni celini. Seveda, v to dopisovanje se je nekdo vpletel, pisma prestreza in jih hrani na skrivnem mestu. In ko naslovnica po dolgi letih ta pisma lahko prebere, v njih zgosceno podozivi ne le osebnost, temvec tudi socialno zgodovino; del slednje je tudi to, da pisma pred njo skriva njen lastni moz.

Pisma so obicajno namenjena natanko določenemu naslovniku. Posamezniku. In posamezniku obicajno pisemo na nacini, ki se nam zdi zanj primeren. Suhoparnezu bomo pisali pusto dejstvo pismo, cloveku s smislom za humor bomo skušali po svojih močeh dokazati, da ga imamo tudi mi, najblizjim bomo morda zaupali tudi kaj, cesar jim nismo nikdar mogli povedati. Sloga pisma ne doloca le pisec, ampak tudi predvideni bralec. In slog je tisto, zaradi cesar so pisma zanimiva tudi po iznajdbi telefona, ki je nekako prirocojniji za prenos novic in sporocil.

Pisemo pa tudi tako imenovana odprta pisma, ki imajo res pisemsko obliko, a prazaprav gre za zakrinkane manifeste. Slovenci poznamo vrsto primerkov tega zanra, ne morete odpreti casopisa, ne da bi se srečali z njimi, in ceprav po zolcu, ki kipi v teh spisih, dosejajo najvisjo svetovno raven, je pravzaprav nenavadno, da so po svojih retoricnih potezah (vsebinsko pustimo ob strani, prej ko ne je ideolosko zaznamovana) odprta pisma pravzaprav izjemno nedomiselnost, celo ko jih pisajo ljudje, ki veljajo za sol naroda. Bralcu, ki spremlja tudi tuja občila, se nemara tozi po retoricnih biserih, kakrsen odpira pismo avstrijske pisateljice Elfriede Jelinekove drzavnemu predsedniku. Jelinekova je svoje pismo zacela: gospod predsednik, pocutim se kot bebec, ko Vam moram razlagati stvari, ki bi morale biti jasne triletnemu otroku. Le kdo pisma s tako ucinkovitim zacetkom ne bi prebral do konca?

V Sloveniji je, kaže, uniformnost govornice naredila svoje tudi na tem podroccju: praviloma bo v odprtih pismih ljudi, ki se pritožujejo nad udbomafijo, mrgolelo samoupravnega besednjaka, in tisti, ki se zavzemajo za hitrejšo uveljavljanje kapitalističnih zakonitosti, to počno s sintagmami razrednega boja. Ponizani in razzaljeni slovenski nacionalisti bodo na nevarnosti, ki pretijo slovenstvu, opozarjali z jezikom Cankarja (cloveka, ki je bil zaprt, ker se je zavzemal za Srbe) morda le zato, ker se iz sole spomnijo, da je to visoka pesem slovenscine. A pri tem bodo delali osupljive slovnicne napake. Odprta pisma pri nas niso litetarna forma, temvec spominjajo na nekaj javni referendum: vsakdo hoce izreci le svoj za ali proti, forma, v kateri to naredi, pa kakor da je objektivno vsiljena »od zgoraj«, nepomembna, zanemarljiva. Osebnostne note v teh pismih ni.

Pa res mora biti tako? Ce je forma res »od zgoraj«, ni nic cudnega, da le redko katero pismo prekoračuje opisane zakone. Sam se spominjam predvsem tistega, ki je zdruzilo obe nenavadni podskupini pisemske knjizevnosti, tisto, ki naslavlja kar vse pocez: pred leti ga je v tedanjih Problemih-Literaturi objavil Samo Kuscer. Se naslov: Odprto pismo Bogu. Seveda, taki avtoriteti je ze potrebno pisati z vec osebnostne note kot navadnim smrtnikom.

LITERATURA / VEČER MAKAROVIČEVE

Polno bolečine in žalosti na pesniškem kabaretu

LJUBLJANA - V cetrtek zvečer je v KUD - u France Prešeren v okviru Pesniškega kabareta pred številno publiko, ki je zapolnila dvorano, nastopila Svetlana Makarovič.

Za nastop je izbrala nekaj pesmi iz zbirke Tihi cas, ob klavirski spremljavi pa je zapela tudi nekaj starejših verzov. Nekaj vec kot uro dolg nastop, za katerega je avtorica ob koncu pozela mocan aplavz, nikakor ni bil obicajen pesniški vecer, ob katerem bi se obicinstvo zabavalo, kot bi lahko pričakovali od kabarejskega vecera. O visoki kvaliteti poezije, ki jo pise Svetlana Makarovič, sicer ne bomo dvomili, pac pa si je vecina prisotnih vendarle zelesa nekoliko bolj sproscene in manj sarkasticne predstavitve. Zbirka Tihi cas, v kateri so zbrane vecinoma osebno izpovedne pe-

smi, je, po besedah avtorice, dolgo lezala neobjavljena, saj se pesnica ni mogla odlociti, da bi jo pokazala sirsi publiki. Tematsko in vsebinsko so bile vse povedane pesmi omrežene v temo, bolecinost, zlo in žalost in zato je vse skupaj izzvenelo nekoliko prevec zagrenjeno. Pesnica je med branjem poezije komentirala zivljenje Slovencev, njihov profani okus (»Vsi poslušajo Agropop in gledajo Mita Trefalta.«), opominjala na stevilne hihe in slabosti vedenja drzavljanov Slovenije, vendar so cinicne pripombe zvenele prevec pedagogsko in netolerantno.

Vanda Straka

Svetlana Makarovič (Foto: T. V.)

VELIKA BRITANIJA / VOLITVE

Majorjev prestol se je zamajal

Konservativna stranka je izgubila celo v svojih trdnjavah

LONDON - Z naslovi na prvih straneh, kot so Pogubna noč (The Times), Dan somraka za Johna Majorja (The Daily Telegraph), Nesreca za Majorja (Today) ali Razočarani (The Daily Mail), so britanski konzervativni časopisi na prvih straneh naznanili rezultate četrtkovih lokalnih volitev. Za konzervativno stranko so to najslabši rezultati v zgodovini lokalnih volitev in ti porazi postavljajo v ospredje vprašanje o nadaljnjem Majorjevem vodstvu stranke.

Ceprav vodstvo stranke ponavlja, da te volitve niso pomenile referendum o položaju premierja Majorja, je konzervativni poslanec John Carlisle na nacionalni televiziji že zahteval, da mora premier prevzeti del krivde za poraze, in dodal, naj se umakne, saj kandidatov za njegovo mesto ne bo primanjkovalo.

Rezultati lokalnih volitev

v nacionalnem merilu po številu dobljenih občinskih sedežev kažejo, da se je konzervativna stranka s 27 odstotki glasov uvrstila na tretje mesto, za laburisti s 41 odstotki in liberalnimi demokrati s 28 odstotki glasov.

V Londonu, kjer so v 32 občinah volili vse občinske odbornike, so konzervativci izgubili oblast v nizu občinskih svetov, med njimi tudi v Croydonu, ki je bil več kot sto let v njihovih rokah.

Prav tako v Londonu je poraz doživela tudi skrajna desničarska stranka, to je britanska nacionalna stranka. V občini Tower Hamlets je zgubila edini sedež, ki si ga je priborila lani na nadomestnih volitvah.

Tudi na Skotskem so v dvanajstih svetih volili vse odbornike, rezultati volitev pa so konzervativce porinili celo na četrto mesto za laburiste, liberalne demokrate in škotsko nacionalno stranko.

Premier Major se je takoj po hladnem volilnem tušu udeležil odprta predora (Telefoto: AP)

Drugod po Angliji in Walesu so volili le tretjino sedežev v občinskih svetih. V nacionalnem obsegu pa so Britanci v četrtek volili skupaj približno 5000 sedežev in od tega so konzervativci zgubili več kot 440 sedežev.

Največji uspeh so dosegli liberalni demokrati s skoraj 380 novimi občinskimi sedeži. Njihov voditelj Paddy Ashdown je dejal, da so liberalni demokrati očitni zmagovalci teh volitev in zdaj glavni tekmeči obema velikima strankama, to je konzervativni in laburistični v njih volilnih trdnjavah.

Predsednik konzervativne stranke sir Norman Fowler je sicer priznal, da je razočaran, vendar je poudaril, da si bo konzervativna stranka opomogla, rezultati teh volitev pa ne ogrožajo položaja premierja Majorja.

Vodja laburistov John Smith je menil, da je njegova stranka dosegla boljše rezultate, kot so pričakovali, in dodal, da je vlada zdaj očitno ponizana.

Toda volilni rezultati laburistične stranke glede na to, da je na splošnih volitvah glavni tekmeč konzervativni stranki, niso blesteci, saj laburisti niso dobili niti polovice volilnih glasov. Nedvomno pa je res, da je rezultat konzervativne stranke porazen.

Ista odborniška mesta kot v četrtek so Britanci zadnjič volili leta 1990, ko je bilo nezadovoljstvo zaradi takratnega občinskega davka na visku. Zato je konzervativna stranka takrat doživela precejšnje poraze. Toda v prihodnosti z letom 1990 so rezultati četrtkovih lokalnih volitev za konzervativce veli-

ko slabši in nedvomno se bolj spodkopavajo premiero avtoriteto. Prav gotovo pa zelo vznemirjajo zlasti tiste poslance konzervativne stranke, ki so na zadnjih splošnih volitvah zmagali z majhno večino in se zdaj bojijo za svoja poslanska mesta.

Problem za konzervativno stranko pa je večji tudi zato, ker mora spet v novo volilno kampanjo za evropske parlamentarne volitve, ki bodo 9. junija. Prav odnos do Evropske unije pa stranko razdvaja. Kot je dejal komentator BBC, četrtkov volitve zato ne morejo predstavljati odskočne deske za novo volilno kampanjo in volitve v Evropski parlament britanski konzervativni stranki nedvomno ne obetajo nič dobrega.

Alja Kosak

SEVERNOAMERIŠKI SKUPNI TRG

Christopher prihaja v razrvano azteško deželo

Sedanji državni sekretar prvič v Latinski Ameriki

CIUDAD DE MEXICO - Ameriški državni sekretar Warren Christopher bo v nedeljo pripotoval na dnevni obisk v Mehiko. Stiri mesece pred predsedniškimi volitvami, ki naj bi potekale 21. avgusta, je država v globoki krizi.

Christopher, ki ga bosta na poti spremljala sekretar državne zakladnice Lloyd Bentsen in državna tožilka Janet Reno, bo 8. in 9. maja predsedoval srečanju meddržavne komisije, ki se redno sestaja vsako leto. Zadnje zasedanje je potekalo v Washingtonu. To bo prvi Christopherjev obisk v Latinski Ameriki, odkar je prevzel vodilni položaj v ameriški diplomaciji.

Spoznal bo državo, ki je v zadnjih starih mesecih precej spremenila svojo podobo: nekdanj »čudežni otrok« La-

tinske Amerike je zdaj politično nestabilen, pa tudi gospodarstvo je močno ogroženo. Od začetka leta, ko je stopil v veljavo sporazum o svobodni trgovini (Nafta), ki so ga podpisale ZDA, Kanada in Mehika, katere meja z ZDA je dolga tri tisoč kilometrov, je Mehika doživljala udarec za udarcem. V začetku leta je najprej prislo do zapatističnega upora; po februarjskih pogajanjih med vlado in uporniki zapatistične osvobodilne armade pa so 2. marca prekinili pogovore. 23. marca je bil ubit Luis Donaldo Colosio, predsedniški kandidat Revolucionarne stranke, ki je na oblasti že 65 let.

Vladna preiskava o umoru je zavita v temo in veliko dejstev si močno nasprotuje, zato nekateri že govorijo o »državni zaroti«, kar zelo

skoduje političnemu ozračju v državi. Vedno pogostejše je slišati zahteve opozicije in katoliške cerkve po večji demokraciji. 14. marca je bil ugrabljen vodilni zasebni bankir - Alfredo Harp Helu, ki je blizu predsedniku Salinasu de Gortariju. Hkrati pa so solastnik družbe Banamex-Accival, ki je ena najpomembnejših finančnih institucij v Latinski Ameriki. Nedavno je bil ugrabljen tudi Angel Lozada, sin lastnika verige veleblagovnic Gigante.

Vsi ti dogodki so le potrdili slutnjo, da so razmere v Mehiki v marsicem podobne kolumbijskim, hkrati pa so vplivali tudi na dogajanja na mehiški borzi, kjer je od začetka letošnjega leta indeks izgubil 25 odstotnih točk ter močno pritisnil na tečaj nacionalne valute; ta je izgubila osem odstotkov vrednosti v primerjavi z ameriškim dolarjem. Po umoru Colosia so Združene države Amerike Mehiki odobrile več posojil v skupni vrednosti šest milijard dolarjev. Z njimi naj bi države, podpisnice Nafta, vzpostavile stabilnost na menjalniskem trgu.

Med obiskom Warrena Christopherja bodo uvedli stroge varnostne ukrepe. Christopher se bo s svojimi sogovorniki dotaknil tudi nekaterih nič manj spornih tem, kot na primer trgovine z mamil, emigracije in nadzora mehiško-ameriške meje.

Noel Lorthiois / AFP

JEMEN / SPOPAD ZA OBLAST

Evropejci bežijo

Nezanesljiva poročila o letalskih napadih

DUBAI - V Jemnu, državi na jugozahodnem delu arabskega polotoka, je po starih letih od združitve prosovjetskega južnega dela in prozahodnega severnega dela države spet prislo do krvavih obračunov.

Spopadli sta se vojski predsednika države, generala Alija Abdulaha Salija, in njegovega tekmeca z juga, odstavljene podpredsednika vlade Alija Salema al Baida. Poročila o dogajanju v državi so negotova, saj po telefonu

ni mogoče priklicati niti prestolnice severnega (Sana) niti prestolnice južnega dela (Aden). Zadnja poročila govorijo o letalskih napadih vojske južnega Jemna na vladno palaco v Sani. Palaca naj bi gorela, trdijo viri iz južnega Jemna. Zahodne države se zaradi nevarnih razmer že pripravljajo na evakuacijo svojih državljanov iz Jemna. O razmerah v Jemnu se bodo na izredni seji pogovarjali predstavniki Arabske lige.

(AFP, Reuter)

Od združitve do morda nove razdružitve

22. maj 1990: Nekoč marksistični Južni Jemen in konservativni Severni Jemen sedeta za pogajalsko mizo - po skoraj 20 letih nasilja ustanovita skupno državo. Severni Splošni ljudski kongres in južna Socialistična stranka Jemna si delita oblast. Nekdanji voditelj severa Ali Abdulah Saleh postane predsednik, njegov južni nasprotnik, voditelj Ali Salem al Baid, pa podpredsednik.

27. april 1993: Prve večstrankarske volitve se končajo s koalicijo treh strank: Splošnega ljudskega kongresa, Socialistične stranke Jemna in Islaha, islamistične stranke, katere voditelj Abdulah al Ahmar postane predsednik parlamenta.

Julij 1993: Baid začne bojkotirati svoje podpredsedniške dolžnosti v prestolnici Sani in zahteva reformo, ki je pogoj za njegovo vrnitev v vlado. Reforma naj bi vsebovala politične, administrativne in gospodarske spremembe ter umik vojsk iz mest.

Oktober 1993: Baid se vedno noče opravičiti svoje funkcije podpredsednika in vztraja v Adnu, »utrdi« Socialistične stranke Jemna. Tam tuji revolverasi ubijejo njegovega nečaka, sam pa pozneje trdi, da je v spopadih umrlo 150 privrženecv socialistične stranke.

11. november 1993: Socialistična stranka sever obdolži, da je poskusil pod krinko združitve nasilno priključiti jug. Med tujimi politikmi, ki želijo posredovati v nastali krizi, sta tudi Jaser Arafat in kralj Husein.

18. januar 1994: Splošni ljudski kongres trdi, da je »južnjasko« letalo bombardiralo neko vojaško utrdbo na severu.

20. februar 1994: Saleh, Baid in drugi jemenski voditelji v Amanu v Jordaniji podpisujejo »spravni« sporazum. Nekaj ur pozneje se začnejo novi spopadi.

26. februar 1994: Socialistična stranka pošlje svoje cete proti naftni provinci Sabva, ki državi zagotavlja stiri milijone sodckov nafte na leto.

1. marec 1994: Posredniki iz Jemna, Omana in Jordanije ter francoski in ameriški vojaški atase v Sani poskusijo pomiriti sprti strani.

5. marec 1994: V Sani in Adnu se zbirajo civilisti in vojski, da bi podprli združitve.

26. marec 1994: Zunanji ministri iz Arabske lige pozovejo voditelje Jemna, naj končajo spore.

3. in 4. april 1994: Baid in Saleh se sestane v Salalahu v Omanu, vendar ne moreta zgladiti razlik.

9. april 1994: V Jemnu se napotita egiptovski in arabski zunanji ministri, da bi posredovala v krizi.

12. april 1994: Ministrski predsednik Haider Abu Bakr al Atas iz Socialistične stranke zapusti državo zaradi zdravstvenih razlogov.

27. in 30. april 1994: V bojih med severom in jugom, v katerih uporabijo približno 200 tankov, je ubitih ali ranjenih 400 vojakov.

28. april 1994: V Sani ranijo namestnika premiera Hasana Makija in ubijejo tri njegove telesne strazarje.

30. april 1994: Severnjaska vojaška enota napade južnjasko oklepno brigado, ki se umakne. Jug napad razume kot vojno napoved. Obrambno ministrstvo v Sani trdi, da je bilo v spopadu ubitih 79 in ranjenih 119 vojakov, uničenih pa 85 tankov.

1. maj 1994: Spopadi poenjujejo. Saleh obljubi, da se bo boril za enotnost Jemna.

3. maj 1994: Jemenska plemena oropajo vojaško taborišče. Sledi ukaz o aretaciji plemenskega poglavarja in člana Salehove stranke, sejša Naguija al Sajefa. Sever trdi, da južne cete napredujejo proti naftni provinci Sabvi, severne cete pa naj bi sestrelile letalo vrste Mig.

4. maj 1994: Jug zanika trditve o sestreljenem migu in napredovanju južnjaskih čet proti Sabvi. V severnem mestu se začno spopadati tankovske, raketometalske in topniške enote. Ameriški diplomat Pelletreau prispe v Sano. Sestane se jemenska koalicija, da bi postavila temelje za novo vlado.

5. maj 1994: Bojna letala sprtih strani napadejo letališča v Sani in Adnu. Saleh razglasi izredno stanje.

(Reuter)

NOVICE

V Ruandi so podpisali premirje

BRUSELJ - Predstavnik Ruandske domoljubne fronte (RPF) v Bruslju James Rwego je včeraj sporočil, da so uporniki oziroma RPF podpisali sporazum o ustavitvi ognja. Premirje, ki so ga podpisali v četrtek v zairskem Gbadoliteju, naj bi začelo veljati v nedeljo opolnoči. Rwego je se povedal, da je podpisovanju premirja prisostvoval zairski predsednik Mobutu Sese Seko. Vladne enote pa so sporazum podpisale včeraj, sporoča belgijska tiskovna agencija Belga, ki se sklicuje na izjavo zairskega veleposlanika v Bruslju. V mesec dni trajajoči državljanski vojni je bilo ubitih več kot 200 tisoč ljudi, boju med uporniki in vojsko pa kljub premirju ni videti konca. Predstavniki mirovne misije ZN so namreč sporočili, da so se siloviti spopadi nadaljevali tudi včeraj. Najhuje je na severozahodu države in v Kigaliju. (Reuter)

Reforma v kitajski vojski

PEKING - Kitajska je včeraj sporočila, da bo predčasno upokojila starejše poveljnike ljudske armade, vse častnike v vojski pa postavila pod »nedvoumno poveljstvo komunistične stranke«. Vrhovni vojaški svet, katerega predsednik je vodja komunistične partije Jiang Zemin, je izglasoval predlog zakona o odpravi čina general prvega razreda in obrazložil, da ima lahko najvišji čin le vrhovni poveljnik kitajske vojske. Čina general prvega razreda, ki so ga v kitajski vojski uvedli leta 1988, niso nikoli podelili. Opazovalci menijo, da se je vrhovni vojaški svet za to potezo odločil zato, da bi preprečil boj za oblast med najvišjimi častniki v kitajski vojski. (Reuter)

Zahod zapostavlja Rusijo

MOSKVA - Ruski premier Viktor Cernomirdin je v svojem članku, objavljenem v včerajšnji številki vladnega časopisa Rosiskaja Gazeta, Zahod obdolžil, da izvaja diskriminacijsko politiko proti Rusiji. Po njegovem mnenju Zahod Rusiji preprečuje svoboden dostop do svetovnega trga. S politiko Zahoda ni zadovoljen niti ruski obrambni minister Pavel Gracov: »Partnerstvo za mir ne ustreza popolnoma našim interesom.« Zato bo Rusija 24. maja v Bruslju ponudila svoj varnostni načrt za Evropo. (Reuter)

Clinton si želi miru pri južnih sosedih

WASHINGTON - Predsednik Clinton je po obisku mehiškega kulturnega centra v četrtek zvečer izrazil upanje, da bodo v Mehiki kljub uboju najresnejšega predsedniškega kandidata Luisa Donalda Colosia, ki je bil ubit med marčevskim nastopom v javnosti, avgustovske volitve potekale nemoteno.

»Menim, da bodo Mehicani kljub tej izgubi zelo odločni in resnični patrioti,« je izjavil Clinton. »Vse te znailnosti lahko le utrdijo demokracijo, tudi v nesreči. Združene države Amerike se zavazujejo, da bodo Mehiki stale ob strani. Zaupam v njeno politično ureditev, zato verjamem, da bodo mehiške volitve 21. avgusta povsem svobodne in pravične.« (Reuter)

BIH / ZN BARANTAJO S PALAMI

Srbski tanki na prepovedanem

Ogorčene bosanske oblasti so zahtevale Akasijev odstop

SARAJEVO - Sprva je bilo videti, da predstavniki Zdrženih narodov niso ganili protesti in jeza bosanskih oblasti, saj so se v petek dopoldne nameravali dosledno držati dogovora s Srbi in preostanku njihovih tankov dovoliti prehod prek nacionalno demilitariziranega območja okrog Sarajeva. Tiskovni predstavnik Unproforja Chaperon je namreč napovedal, da bosta med 12. in 13. uro 20-kilometrsko območje okrog prestolnice prečkala zadnja dva od sedmih srbskih tankov, ki naj bi jih po dogovoru med vodstvom Republike Srbske in odposlancem OZN Jasusijem Akasijem prepegljali iz Pal v Trnovo, južno od prestolnice.

Kmalu zatem je drugi predstavnik mirovnih sil major Holloway sporočil, da so enote ZN s poveljstva v Zagrebu dobile ukaz, naj oba tanka, ce se bosta pojavila znotraj prepovedanega območja, zasežejo in odpeljejo v Lukavico, kjer se nahaja skladišče orožja pod nadzorom ZN.

Mirovne sile so dogovor s Srbi prvič uradno preklecale že v četrtek, potem ko je pet tankov izvedlo sporni premik in so novice o tem pricuralje v javnost. Takrat je namreč ogorčeno protestiral bosanski premier Silajdžić, ki je ZN obdolžil, da

»aktivno sodelujejo v agresiji na Bosno«. Oglasil se je tudi predsednik Alija Izetbegović in dejal, da Akasi ruši možnosti za dosego miru.

Nekaj ur po preklicu pa je Eric Chaperon izjavil, da poveljstvo s tako odločitvijo ni seznanilo enot v Sarajevu in da bo premik potekal po načrtu.

Seveda so oblasti v Sarajevu vnovič ostro protestirale in napovedale, da z Akasijem ne bodo več sodelovale. Veleposlanik Bosne in Hercegovine pri Organizaciji združenih narodov Muhamed Sacirbej je v pismu Butrosu Galiju zahteval Akasijev odstop. Generalni sekretar OZN je zahtevo odločno zavrnil.

Akasi je sporno pogodbo sklenil v torek, ko se je sestal z voditelji bosanskih Srbov. Ti so mu v zameno za prost prehod svojih tankov obljubili izpustitev zajetih mednarodnih opazovalcev v Brckem in ustavljenemu konvoju 170 britanskih modrih celad dovolili, da nadaljuje pot v Gorazde.

Najnovejši žeplet dokazuje, da s poveljnisko hierarhijo Unproforja ni vse v najlepšem redu. Na kratek obisk v Sarajevu je prispel tudi poveljnik Nata za Evropo, general Joulwan, ki je menda zelel zagotoviti, »da bi vsi peli po istih notah«.

(Reuter)

Muhamed Šaćirbej, veleposlanik Republike BiH pri ZN, z novinarki (Telefoto: AP)

Ko so Srbi oblegali Gorazde, je bosanska vojska napredovala drugod

VITEZ - Vojska bosanske vlade je po poročilih virov ZN spretno izkoristila čas, ko so bile oči svetovne javnosti uprte v Gorazde, in napredovala kar na starih bojiščih drugod po državi. Bosanske sile so z ofenzivami premaknile bojno črto v skodo Srbov južno od Bugojna in pri Maglaju, severno od Zavidovičev so nasprotnika potisnile proti planini Ozren, severno od Travnika pa so se morale srbske enote umakniti proti planini Vlasici.

»Pri Bugojnu so vladne sile napredovale v smeri Kupresa vsaj za tri kilometre,« je povedal neki predstavnik mirovnih sil. Po njegovih podatkih sta na vseh starih omenjenih bojiščih skupaj delovala hrvaški obrambni zbor in muslimanska vojska, ni pa mogel natančneje opredeliti načina sodelovanja, ki je očitno še precej omejeno.

Vojski BiH se vedno kronično primanjkuje težke oborožitve, oklepnikov in streliva, pri tem pa ji zaenkrat HVO, ki dobiva opremo iz Hrvaske, ne pomaga. Neki pripadnik hrvaških sil je dejal, da tovarna eksplozivnih sredstev v Vitezu sicer deluje s polno paro, vendar Muslimanov ne oskrbuje. »Ne zaupamo jim,« je priznal.

Na območju Maglaja so po besedah nekega častnika Unproforja hrvaske in muslimanske sile udarile iz Tesnja in srbsko vojsko potisnile več kilometrov proti

vzhodu. »Hrvati in Muslimani imajo skupen cilj, vendar ne delujejo skupaj,« je poudaril.

Zadnji uspehi na bojiščih so odraz trdne odločnosti bosanske vlade, da si s silo pridobi nazaj, kar ji je bilo vzeto v prvih mesecih vojne, vendar je dolgoročno ta strategija precej vprašljiva.

»V enem od zadnjih dni je Travnik zadelo 112 srbskih granat, Bosanci pa so odgovorili s stiriimi. Tako je razmerje ognjene moči,« je pojasnil častnik ZN.

Na strateško pomembnem Vlasicu, s katerega so kot na dlani muslimanska Travnik in Zenica in dolina Lasve, ki jo nadzorujejo Hrvati, je Srbom že uspelo povrniti nekaj izgubljenih metrov.

Potem ko so v četrtek popoldne mednarodni opazovalci s tega področja poročali o nenehnem grmenju topovskega ognja, so v petek svoje informacije dopolnili. »Nismo opazili niti strele z bosanske strani,« je dejal neimenovani opazovalec. »Po vsej verjetnosti so Srbi obstreljevali kakšno enoto muslimanskih vojakov, ki so zaobšli nasprotnikove položaje.«

Tudi hrvaški viri so potrdili, da so srbske enote izvedle dokaj uspešen protinapad. Muslimani so menda nacerne zavznike prosili za okrepitev in uporabo poljske bolnišnice v Vitezu, vendar so Hrvati prošnjo zavrnili. Davor Huić / Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O Bliznjem vzhodu

»Izrael se je v zameno za mir odpovedal le zemlji. Podpis sporazuma o palestinski samoupravi v Gazi in Jerihu med Izraelom in PLO dokazuje, da je samo zemlja premalo. Tisti, ki hoče pomiriti bliznjevzhodni spor, mora poleg zemlje ponuditi tudi upanje na materialno blagostanje. Lastna zastava, s katero je povezano tudi upanje na lastno državo, lastna poštna znamka, lastna klicna telefonska številka namesto osvojenega izraelskega 972: vse to je za samozaupanje Palestincev zelo pomembno. Za mir pa je veliko premalo... Palestinski skrajneži, ki ovirajo mirovni proces, zdaj igrajo na karto revščine in nezadovoljstva. In dlje kot bo slo Palestincem slabo, tem močnejši bodo skrajneži... Le boljše življenjske razmere bi lahko kaj spremenile.« (Kurier, Dunaj)

O krizi v Jemnu

»Zdrženega Jemna ni več. Uničen je bil v piclih starih mesecih državljanske vojne, pokopan pod bombami, ki so jih odrgli na Aden in Sano. Vse napovedi, izrečene na dan združitve pred stiriimi leti, so se spremenile v pepel, skupaj z upanjem na bogastvo in razvoj... Ljudje iz zahodnih mest se pripravljajo na beg. Diplomati poskušajo posredovati. Posebni odposlanec ameriškega predsednika Billa Clintona Robert Pelletreau je že v Sani. Egiptovski zunanji minister, ki je ključna osebnost izraelsko-palestinskega miru, je sprtima stranema poslal dramatičen poziv. Toda boji se razplamtevanja po vsej deželi.« (La Stampa, Rim)

O porazu nizozemske vladne koalicije

»Izidi parlamentarnih volitev na Nizozemskem so razhajanja med političnimi strankami se povečali. Prihodnja vlada kljub težavnim pogajanjem ne bo videti nič drugačna kot stara. Krščanski demokrati so sicer doživeli hujš poraz, a ostajajo glavna sila nizozemskega političnega sistema. Če ne bodo prišli v novo vlado, Nizozemski grozi destabilizacija. Oblikovanje nove vladne koalicije iz dveh strank ni več možno. Možno pa je sodelovanje krščanskih in socialnih demokratov s tretjo stranko, tokrat z levo usmerjenimi liberalci. Morda je to najpametnejša poteza za reševanje nizozemskih težav.« (La Vanguardia, Madrid)

O Evropredoru

»Ogromen tehnični dosežek, ki ga predstavlja predor pod Rokavskim prelivom, pomeni odločilno etapo na poti v drugo utopijo, utopijo Evrope. To je tudi velik politični dosežek. Doživeli smo - celo Margaret Thatcher, večna evroskeptičarka - da ta projekt označuje konec britanske posebnosti in Veliko Britanijo povezuje z ostalo Evropo. Doživeli smo tudi, da je Francois Mitterrand, socialistični predsednik in ljubitelj velikih državnih del, sprejel dejstvo, da je denar za ta projekt, ki je zgodovinskega pomena, prisel iz zasebnih virov. Vse za gradnjo Evrope... S predorom je Evropa stopila korak naprej, in to je najpomembnejše.« (La Tribune, Pariz)

»Angleži so bili naši sovražniki, se preden se je rodila Nemčija. Britancem, ljubiteljem duhov in fantazij, bo zelo težko izganjati sence Wilhelma Osvajalca, Filipa II., Napoleona in Hitlerja... Leta 1986 zaceta in leta 1994 končana stava o prihodnosti je potegnili črto pod preteklostjo. Ta sprememba geografije je revolucija zgodovine. Na angleška tla bomo lahko stopili suhih nog in zagotovo z lažjim srcem. Anglija ni več otok. Končno smo - dobesedno - zagledali luč na koncu predora.« (Le Quotidien, Pariz)

»Kritiki in ljubitelji se strinjajo: odprtje predora pod Rokavskim prelivom ima simboličen pomen. Da je projekt uporaben, je treba se dokazati... Največjo težavo pri potovanju iz Francije v Veliko Britanijo je treba sele odpraviti. (...) Se najmanj osem let bo minilo, davkoplacevalce pa bo stalo se veliko denarja, preden bodo vlaki od Folkestonea do Londona sopihali tako lahkotno kot zdaj od Sangatte do Pariza... Predor, mojstrovina inženirjev, mora postati tudi mojstrovina trgovanja, če hoče postati uspešen simbol, ne le simbol.« (Daily Telegraph, London)

»Ko se bo pisala zgodovina 20. stoletja, bo leto 1994 označeno kot leto, ko je bil odprt predor pod Rokavskim prelivom... Britance so med kopanjem predora velikokrat preplavili dvomi, dopustili pa so tudi, da je prerekanje o financiranju projekta zasenčilo ne samo prednosti, ki jih prinaša hitrejša povezava med Londonom, Parizom in Brusljem, temveč tudi delovno vneto pod prelivom... Britanci so sele zdaj - nekoliko pozno - spoznali delo konstruktivnosti... (Times, London)

DANES PO SVETU

DUNAJ - V avstrijski prestolnici se bosta sestala bosanski premier Haris Silajdžić in hrvaški zunanji minister Mate Granić

JOHANNESBURG - Lokalni parlamenti bodo volili predstavnike v južnoafriški senat

KAIRO - Države članice Arabske lige bodo razpravljale o državljanski vojni v Jemnu

GAZA - Palestinska policija bo v Gazi in Jerihu uradno prevzela svoje dolžnosti

HOSIMIN - Vietnam praznuje 40. obletnico bitke pri Dien Bien Fujui in osvoboditve izpod francoske kolonialne oblasti

MADŽARSKA / PREDVOLILNA VROČICA

Prenovljeni komunisti se vračajo na oblast

Zoper nezaposlenost in povečevanje razlik

BUDIMPESTA - Madžarska pričakuje, da se bodo nekdanji reformatorski komunisti iz Socialistične stranke (MSZP) pod vodstvom Gyule Horna po drugih demokratičnih volitvah, katerih prvi krog bo v nedeljo, znova vrnil na oblast. Tri stranke sedanje desnosredinske vladne koalicije naj bi po javnomnenjskih raziskavah na volitvah skupaj zbrale le 26 odstotkov glasov; med njimi ima Demokratični forum (MDF), zmagovalec prvih svobodnih volitev leta 1990, le enajst odstotkov, Krščanskodemokratska stranka (KNDP) osem odstotkov in Neodvisna stranka malih posestnikov (FKGP) sedem odstotkov.

V liberalnem bloku naj bi Zveza svobodnih demokratov (SZDSZ) 43-letnega Gaborja Kuncze, poglavitna opozicijska stranka, zbrala 15 odstotkov glasov, Mladi demokrati (FIDESZ) 30-letnega Viktorja Orbana pa deset odstotkov.

Zaradi nevarnosti, da bo odšla v opozicijo, je konzervativna vlada zaostрила

predvolilno kampanjo z napadi na Gyulo Horna. Deset dni pred volitvami je televizija pod strogim vladnim nadzorom objavila pričevanje madžarskega izseljenca, ki je 37 let po krivavi vstaji proti komunističnemu režimu leta 1956 obdolžil Gyulo Horna, tedanjega pripadnika policije, da mu je v jetniški bolnišnici v Budimpešti zbil več zob. Policija je zamolčala, da gre za povratnika. Horn, ki je leta 1992 javno priznal, da je bil zaposlen pri policiji, je obtožbe ogorčeno zavrnil.

Televizijski oddaji je sledilo »spontano« protestno zborovanje, ki so na poziv Katoliške mladine demonstrirali pred sedežem MSZP, da bi volilce opozorili, naj ne izberejo nekdanjega »hlapca komunističnega režima«.

Vlada je Gyuli Hornu, nekdanjemu ministru za zunanje zadeve, očitala izjavo, da priznava nedotakljivost meja s sosednjimi državami, zlasti s Slovaško in Romunijo, kjer sta močni madžarski manjšini.

Vsa prizadevanja MDF, ki je na prvo mesto kandidatne liste uvrstila Petra Borossa, naslednika pokojnega Jozsefa Antalla, naj bi preprečila spremembo režima in obnovo komunizma.

»Prihodnje volitve bodo tako usodno opredelile madžarsko prihodnost, kot so jo leta 1990, ko je večina prebivalstva glasovala zoper socialistični sistem,« meni pri MDF. Toda leta 1990 je MDF dobila 165 od 386 sedežev v parlamentu, MSZP pa le 33. Ne gre za nič drugega »kot za spremembo vlade«, kratko odgovarjajo v Socialistični stranki. MSZP je pridobila precej naklonjenosti zaradi dejstva, da so novi bogataši se bogatejši, široki sloji prebivalstva pa revnejši, kot so bili prej.

K temu kaže dodati tudi narascanje brezposelnosti (ta je 12-odstotna) ter počasnost izvajanja reform in privatizacije, da avtoritarnega načina vodenja, ki ga je uvedel Antall, in močnega nadzora nad televizijo sploh ne omenjamo.

Wolfgang Schweitzer / AFP

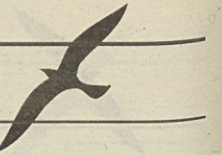
Horn doživel hudo prometno nesrečo

BUDIMPESTA - 62-letni Gyula Horn, vodja madžarske Socialistične stranke (reformiranih komunistov), ki bo po vsej verjetnosti zmagala na volitvah, Horn pa naj bi postal novi predsednik vlade, je bil v četrtek zvečer huje ranjen v prometni nesreči. Zoltan Kantona, direktor bolnišnice v Miskolcu na vzhodu države, je povedal, da ima Horn hujsi pretres možganov, poskodovana vratna vretenca in zlomljeno zapestje ter da bo »moral v bolnišnici ostati stiri ali pet dni«.

Nekdanjega zunanjega ministra niso operirali, namestili so mu le vratno opornico. Predstavnik Socialistične stranke Imre Szekeres je na sedežu stranke v Budimpešti povedal, da bo lahko Horn svojo volilno kampanjo nadaljeval čez deset ali petnajst dni.

»Njegovo zdravljenje vsekakor ne bo trajalo do 29. maja,« je povedal in imel s tem v mislih drugi krog volitev. Nesreča se je zgodila v bližini vasi Nyekladhaza, kjer se je avto znamke Saab zaletel v tovarnjak, ki ni imel prizganih luči in se je na nasprotni strani ceste ustavil zaradi okvare. (Reuter, AFP, telefoto: AP)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.05	Radovedni Tacek: Pec
08.20	Loncek, kuhaj! Zelenjavna enolončnica s kislo smetano
08.30	Zimska tekmovanja, 19/26 del francoske risane serije
08.55	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otoke
09.45	Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
10.35	Zgodbe iz školjke
11.30	Učna leta izumitelja Polza , slovenski mladinski film
13.00	Porocila
13.05	Tednik, ponovitev
13.50	Osmi dan
14.50	Video strani
15.20	Strah pred višino , pon. ameriskega filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Kraljestvo ruskega medveda, 6., zadnji del angleske pzn nadaljevanke
	Rojena iz ognja
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	TV mernik
19.00	Risanka
19.10	Zrebanje 3 x 3
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Utrip
20.30	Gore in ljudje
21.30	Korenine slovenske lipe: Pretakanja, življenje med Bardom in Trstom, 3. oddaja: Bani
22.05	TV dnevnik 3, vreme
	Sova
22.40	Umore, 2/13 del ameriske nadaljevanke
	Duh priložnosti
23.40	Krik v divjini , ameriski film

SLOVENIJA 2

11.00	Video strani
11.15	Antologija slovenske glasbe za klavirski trio, 1. del Sova, ponovitev
12.35	Ljubezen da, ljubezen ne, 1/22 del ameriske nanizanke
13.05	Umore, 1/13 del ameriske nanizanke
	Sportna sobota
13.55	Domzale: Tenis, Slovenian Open, polfinale, prenos
18.55	Vodne pustolovščine, 23/24 del angleske pzn serije
19.30	TV dnevnik 2
20.10	Moski svet, 4/5 del angleske nadaljevanke
	Uspeh in grenkoba
21.00	Slovenski avtomobilski salon
21.10	Veliki zločini in procesi 20. stoletja, 1/12 del angleske dokumentarne serije
21.40	Poglej in zadeni
22.55	Sobotna noč:
	Zlata doba Rock'n Rolla, 7. oddaja;
	Faraoni;
	Koncert: Chris de Burgh (Live in Dublin)
02.10	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
09.00	CMT
10.00	Spot tedna
10.05	Teden na borzi, ponovitev
10.15	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
11.00	Tristana, pon. franc.-spanske drame
12.35	Spot tedna
12.40	Video strani
14.30	Borza dela
14.45	Video strani
16.20	Spot tedna
16.25	Izbjegljčka televizija, oddaja za begunce
16.55	Igre na kotakah, ameriska sportna serija
17.25	Noč v hiši moje matere , pon. jugoslovanskega filma
19.00	Ameriških 10, glasbena oddaja
19.30	Radio FM, 8. del am. humoristične nanizanke
20.00	Pozabljeni otroci, dokumentarec DW
20.30	Radio FM, 9. del ameriske humoristične nanizanke
21.00	Mavrična cesta , ameriski akcijski film
	Igrajo: Peter Weller, Sela Ward, Bruce Weitz, David Caruso, James Laurenson, Chris Mulkey in drugi; režija Bobby Roth.
22.40	Ulica rumene nevarnosti, pon. 4. dela angleske nanizanke
	Posrednik
23.35	Spot tedna
23.40	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

MTV MMTV (62. kanal)

17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.20	Bravo Maestro, kulinarična oddaja
19.30	TV Akvarij
20.05	Video spoti
20.20	The Graduate (Diplomirane), ameriski film, 1967
	Igrajo: Dustin Hoffman, Anne Bancroft in drugi; režija Mike Nichols.
22.06	Video strani
23.00	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

7.00	Otroski variete
9.15	Glasba: Dove sta Zazà
10.20	Film: Il lungo viaggio verso casa (dram., ZDA '91, i. Mark Harmon)
11.50	Informativna odd.: Canal Grande-Gregorettivvù
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Aktualno: Check-up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Almanah, tednik TG 1,
	14.20 Gli incontri di Almanacco
14.45	Sport: IP v kosarki, 16.20
	Grand Prix v gimnastiki
16.45	Nan.: moj stric Buck,
	17.10 Nasty Boys
18.00	Dnevnik, izzrebanje lota
18.15	Aktualno: Zdravi in lepi
	(vodi R. Lambertucci)
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Tutti a casa (vodi Pippo Baudo)
23.05	Dnevnik
23.10	Aktualno: Posebnosti TG
0.05	Dnevnik 1 in vreme
0.15	Filmske novosti
0.20	Film: L'insolito caso di Mr. Hire (dram., Fr. '89, i. M. Blanc, A. Wilms)
1.40	Film: Passion (dram., Svica '82, i. I. Huppert, M. Piccoli, H. Schygulla)
3.10	Film: L'amore segreto di Madeleine (dram., '49)

RAI 2

6.30	Videocomic
6.55	Variete: Mattina in famiglia
7.00	8.00, 9.00, 10.00 dnevnik
10.05	Aktualno: RAI 2 za vas
10.20	Evropski dnevi
10.50	Nan.: Lassie
11.15	Aktualno: Tvoj bližnji
12.00	Variete: In famiglia
13.00	Dnevnik in vreme
13.30	Sreno variabile iz ZDA ob priliki svetovnega prvenstva v nogometu
14.00	Nan.: Un inviato molto speciale
15.30	Kviz: Un istante e vinci, 15.35 Izzrebanje lota
15.40	Odprti prostor
15.55	Otroska oddaja
17.20	Nan.: Harry in Andersoni
17.50	Film: Zum Zum Zum 2
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Film: La morte si fa bella (dram., ZDA '88, i. J. Rubin, S. Kellerman)
22.30	Nan.: Il commissario Corso
23.25	Dnevnik in vreme
23.45	TGR Evropa
0.15	Informativna odd.: Canal Grande - Gregorettivvù

RAI 3

6.30	Pregled tiska
7.25	Film: Lo scudo dei Falworth (pust., '54)
9.00	Informativna odd.: Canal Grande - Gregorettivvù
	Oddaja o kmetijstvu
11.00	Koncert RAI 3
11.40	Dok.: Pred 20 leti
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: Il ritorno di papà (dram., i. M. McKean)
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.50	TGR - Okolje Italija
15.15	Sport: tenis, 18.00 IP v ženski odbojki
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Deželne vesti, sport
19.50	BlobCartoon Filmske novosti
20.30	Aktualno: Ultimo minuto (vodita S. Martone in Maurizio Mannoni)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Variete: Harem
23.45	Variete: Magazine 3
0.45	Dnevnik in vreme
1.15	Film: Fuori orario. Co-se (mai) viste

RETE 4

7.00	Nan. Bradford, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, 9.10 nad. Pantanal, 10.25 Guadalupe, 11.00 Febbre d'amore, 11.50 Maddalena, 12.30 Antonella, 11.30 dnevnik
13.30	Dnevnik TG 4
14.00	Aktualno: Medicine a confronto
15.20	Nad.: Primo amore, 15.50 Principessa
16.20	Aktualno: Perdonami, 17.15 C'eravamo tanto amati, 17.30 dnevnik
18.00	Funari news
19.00	Dnevnik
20.30	Film: Bull Durham, -Un gioco a tre mani (kom., '88, i. K. Costner)
22.30	Film: Maledetta estate (dram., '85), 23.45 dnevnik, 0.30 Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Aktualno: A tutto volume, 9.30 Nonsolomoda
10.00	Film: Fuga disperata (dram., ZDA '90)
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani, 13.40 Amici, 15.30 Anteprima
15.55	Otroski variete: risanke in Bim bum bam
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 Sì o no
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: La corrida (vodita Corrado, A. Elia)
23.00	Variete: Sabato notte live (vodi P. Bonolis)
24.00	Dnevnik
0.15	Nan.: Il ritorno di Missioni impossibile
1.15	A tutto volume

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.20	Aktualno: Tu Italia
12.30	Odprti studio
12.35	Aktualno: Fatti e misfatti
12.45	Nan.: Licia dolce Licia
13.20	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Variete: Non è la RAI
15.30	Sport: Wrestling
16.20	A tutto volume
17.00	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.55 Power Rangers, 18.30 I miei due papà, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odprti studio
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: Mr. Crocodile Dundee (pust., Avstral. '86, i. P. Hogan, L. Kozlowski)
22.30	Film: Zucchero, miele e peperoncino (kom., '80)
0.30	Aktualno: Tu Italia
0.40	Sport studio

TELE 4

13.30	19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
20.05	Ezopove basni
20.30	Nad.: California

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50 Dnevnik
14.05	Film: La forza invisibile
20.30	Film: Stringi i denti e vai (western, '75)
1.20	Film: Vampire Story (srh., '72, i. R. Quarry)

Koper

14.00	Juke Box, pon. glasbene oddaje, vodi Alex Bini
16.00	Euronews - TV novice
16.10	Stanje stvari - mladi, vodi Laura Vianello
17.10	Odprte strani, oddajo vodi Rosanna T. Giuricin
17.45	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program: Korenine slovenske lipe: Domače obrti na Slovenskem, 6. oddaja: Pletarji
18.30	TV poper, kabaretno-satirčna oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Jutri je nedelja - verska oddaja
19.40	Carobna svetilka, otroški program: Komorni orkester Alpe Adria in mladi solisti nagrajenci 12. mednarodnega natečaja za violiniste in violonceliste studente »Alpe Jadran«, 1. del
20.30	Oliver Twist , angl. film Igrajo: Robert Newton, Alec Guinness in drugi; režija David Lean.
22.20	Dnevnik
22.35	Predverje pekla , am. pustolovski film, 1954 Igrajo: Rod Cameron, John Russell in drugi; režija Joseph Kane.

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Otroski program, pon.
10.30	Tretji dan, am. kriminalka
12.25	Iz sveta zivali
12.30	Hello Austria, hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Dusebriznik, avstrijski film
14.45	Otroski program
15.25	Duck Tales
15.50	Dinozavri
16.15	Beverly Hills, 90210
17.10	X-Large, mlad. oddaja
18.00	Cas v sliki
18.05	Slika Avstrije
18.30	Cornelius pomaga, 1. del serije
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Kadar angeli pojejo..., večer z dunajskimi Dečki
21.50	Zlata dekleta, serija
22.15	Morilec s kladivom, am. kriminalka
23.45	Cas v sliki
23.50	Willie in Phil , ameriška komedija
01.40	FBI, serija
02.25	Porocila
	Tisoc mojstrov in

ORF Avstrija 2

13.50	Mojstri jutrisnjega dne
14.00	Ali imate radi klasiko? Krystian Zimerman igra Chopina in Schuberta
15.30	Oce in sin, 1/13 del serije
16.00	Porocila iz parlamenta
17.00	Zivali iscejo dom
17.15	Ozri se po deželi
18.00	Nogomet
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Nevarno butanje valov , ameriski triler Igrajo: Patrick Swayze, Keanu Reeves, Gary Busey, Lori Petty in drugi; režija Kathryn Bigelow.
22.10	Cas v sliki
22.25	SP v hokeju, polfinalni tekmi iz Milana
00.00	Round Midnight: Jazz soireé v dunajskem Metropolu
00.50	Porocila
	Ex Libris

Hrvaška 1

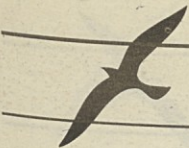
08.45	TV-koledar
08.55	Porocila
09.00	Dobro jutro
10.30	Porocila
10.35	Kapitan Zaspán, 6/13 del risane serije
11.00	Kaj se dogaja z mano?, oddaja za mladostnike
12.00	Porocila
12.05	Oddaja resne glasbe
13.05	Prizma, multinacionalni magazin
13.50	Porocila
13.55	Rdeci poni , ameriski mladinski film Igrajo: Henry Fonda, Maureen O'Hara, Clint Howard in drugi; režija Robert Totten.
15.40	Hisni ljubljenci - Kdo me hoče?
16.10	Beverly Hills, 90210, pon. 8. dela am. serije
17.00	Porocila
17.05	Prisrčno vasi: Josip Dimić, dokumentarna oddaja
17.50	TV razstava
18.00	Televizija o televiziji
18.30	Santa Barbara, 707. del ameriske nadaljevanke
19.15	Na začetku je bila beseda
19.30	Dnevnik 1
20.15	Rojen 4. julija, ameriski film, 1989 Igrajo: Tom Cruise, William Defoe, Kyra Sedgwick in drugi; režija Oliver Stone.
22.30	Film - video - film
23.15	Porocila
23.20	Sportna sobota
23.35	Slika na sliko

Hrvaška 2

15.10	TV-koledar
15.20	Jeeves in Wooster, 9/11 del angl. hum. nanizanke
16.10	Zivljenjski slog
16.40	Cook in Perry , ameriski film
18.15	Ekran brez okvira
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.05	Sport
20.10	Finale DP v kosarki, 1. polčas
20.50	Kosarka, 2. polčas
21.30	Cro Pop Rock
22.55	Nočna izmena: Severna obzorja, 26/29 del am. humor. serije Na programu, 7/7 del Cohen in Tate , ameriski film, 1988 Igrajo: Roy Scheider, Adam Baldwin, Harley Cross in drugi; režija Eric Reed.

MTV Madžarska

07.00	Baptistični verski program
07.10	Vklopi, otroški program
09.12	Sinovi kamenosrčnega cloveka, 1. del madžarskega filma
10.30	József Mindszenty, in memoriam
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Sinovi kamenosrčnega cloveka, 2. del madžarskega filma
13.30	Moja knjiga o dzungli
13.55	Kviz o nogometu, 3. del
14.48	Madžarska polpreteklost
15.45	Priporočamo
16.10	Kulturna zgodovina
16.35	Panorama
17.35	Loto
17.40	Kraj, kjer živimo, dokumentarna reportaža
18.30	Kolo sreče
19.02	Sporočilo
19.10	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.09	Psalmus Hungaricus
20.30	Kviz o Madžarski, 4. del
22.05	Révészov koncert

2/5

TV SLOVENIJA 1

22.55

KRIK V VETRU,
ameriški barvni film

Režija: Charles Correl

Scenarij: Durrel Royce Crays

Fotografija: Steven Shaw

Glasba: Sylvester Levay

Igrajo: David Morse, Megan Follows, Dion Anderson, Tom Akins, Travis Swords, David Soul.

V odročnem predelu Pensilvanije se je 1966. leta zvrstila serija zločinov, ki je prestrašila domačine in razburila javnost. Neznani obsedenec se je pojavljal na različnih krajih in streljal na ljudi. In ker so bile hiše povečini na samem, oddaljene druga od druge, se je zlahka izogibal vsakršnim srečanjem. Kmalu potem, ko je prebivalce kraja pretresla novica, da je neznanec brez razloga ustrelil mlado ženo z dojenčkom, ko sta se vračala domov, je povzročila veliko razburjenje vest, da je nekdo ugrabil mlado Peggy Ann Bradnick, ki se je, skupaj z brati in sestrami, vračala iz šole. Dekletova družina se je že sicer morala spopadati z mnogimi težavami, izginotje Peggy Ann pa je bil zadnji udarec. Stekla je velika akcija, v kateri so policiji pomagali domačini in skupaj so natančno prečesali bližnjo in daljno okolico, ker so bila njihova iskanja brez uspeha, se jim je priključila FBI. Vendar sistematično iskanje ob pomoči helikoptera več dni ni prineslo nobenih rezultatov. Je bil ugrabitelj res tako spreten, da mu skupine profesionalcev niso mogle priti na sled? Peggy Ann je medtem prestajala pravo odisejajo. Moški, ki mu je bila izročena na milost in nemilost, je bil zanemarjen in zapostavljen čudaški iztirjenec, za katerega se ni nihče menil. Klicali so ga Bicycle Pete in razen tega, da je od časa do časa pomagal na kmetijah, je živel osameljino in odljudno življenje. Peggy Ann je v prvih dneh svoje ugrabitve poskušala vse mogoče, da bi mu ušla. Vendar je Pete vse njene poskuse spregledal in v dnevih, ki so sledili, se je med njima spletna nenavadna vez.

Dekle je počasi odkrivalo poteze njegovega značaja in čustvovanja in v njem odkrilo samotno, zavrženo človeško bitje, ki se je borilo za svoj kosček sreče in ljubezni. Pete se je boril na edini način, ki ga je poznal. Ker drugače ni uspel, se je na silo poskušal dokopati do človeške družbe.

2/5

TV SLOVENIJA 1

11.30

UČNA LETA IZUMITELJA POLŽA,
slovenski film, 1982

Scenarij: Željko Kozinc

Režija: Jane Kovačič

Glasba: Dečo Žgur

V glavnih vlogah: Miha Petrovič, Marija Vrenko, Tine Šubic, Bogdan Zupan, Uroš Basta, Matjaž Gruden, Marjeta Gregorič, Janez Hočevar, Anica Kumer, Marko Simčič, Jožica Avbelj, Boris Juh, Sandi Krošl

Film UČNA LETA IZUMITELJA POLŽA ni bil deležen tolikšnih pohval kot SREČA NA VRVICI. Scenarist Vitan Mal je vsekakor lucidnejši poznavalec otroštva kot Željko Kozinc, ki so mu bližje dokumentaristične teme.

Pa vendar je Jane Kavčič tudi tokrat predstavil zgodbo o 14 letnemu fantu pred puberteto, ki se ukvarja s precej utopičnimi poskusi preobrazbe "nekoristne" energije ultrazvočnega valovanja v "koristno", ki bi lahko nadomestila, denimo drago proizvodnjo elektrike (Bojan Kavčič) na svoj znani način soočanja oz. konfrontacije tistih, ki navijajo zanj in tistih, ki se iz njega norčujejo.

V tem dramaturškem konstrukt ni več toliko sproščenosti kot v Kavčičevih prejšnjih filmih. Bolj kot vrstnikom 14-letnega izumitelja je film všeč mlajšim. Prvi se s Polžem ne morejo identificirati, drugim pa je "junak", ki bi mu bili radi podobni, ko bodo toliko stari. Vsekakor ilk "izumitelja" z bolj "resnimi" rezultati. Ni pa nujno, da bi bili ti rezultati posledica poskusov ali celo fizike nasploh.

Čeprav včasih in ponekod film označujejo kot komedijo - je slednjega veliko premalo za tako ambiciozno oznako.

TV SLOVENIJA 2

22.55

SOBOTNA NOČ,
..razvedrilna oddaja

V prvi majski sobotni noči bo Zlata doba Rock'n'rolla govorila o britanski invaziji, svoj komentar pa bo dodal Dragan Bulić.

Voditeljica oddaje Saša Einsiedler bo v studiu gostila Farone, v koncertu sobotne noči pa vas bo zabaval Chris de Burgh s svojim dublinskim koncertom.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.30

Erjavčeva koč in Cerro Torre

GORE IN LJUDJE

Ko se je ekipa oddaje GORE IN LJUDJE sredi aprila odpravila na Vrsič, že dolgo priljubljeno izhodišče za spomladansko turno smučanje, so jih čakala velika presenečenja. Zajel jih je pravi snežni metez, ki je trajal kar štiri dni. Skupaj z gorskimi reševalci z Jesenic so se le s težavo prebili do Erjavčeve koč, ki je ostala tako rekoč odrezana od sveta. To priljubljeno postojanko so po dolgotrajni prenovi lani spet odprli in planin-

cem ponuja svoje gostoljubje skozi vse leto. Tudi v sneznih viharjih.

Sneznemu metezu navkljub se je ekipa oddaje na Vrsiču srečala z vrsto zanimivih gornikov. O svoji novi smeri v Južni steni Cerro Torreja so pripovedovali Janez Jeglič, Marko Lukič in Miha Praprotnik. Andrej Terčelj, Borut Crnivec in Andrej Cerne so predstavniki sodobne generacije alpinističnih smučarjev in prav zanimi-

vo bo njihove izkušnje primerjati s pripovedjo nestorja slovenske smucarije Cirila Pracka. Posebna zanimivost oddaje pa bo film, ki so ga prav okrog Erjavčeve koč na Vrsiču posneli pred več kot 40 leti, natančneje leta 1953.

Režiser in avtor scenarija Boris Režek je takrat zansoval zanimivo alpinistično-smučarsko zgodbi- co z naslovom V SONCU VISIN, ki je dandanes nadvse prijazen spomin na petdeseta leta.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Video; 09.00 Unplugged; Roxette; 11.00 The Big Picture; 11.30 Yol; 13.30 First Look; 14.00 Pulse With Swatch; 15.30 Unplugged; Roxette; 17.00 About Roxette; 18.00 The Big Picture; 18.30 Poročila - Weekend Edition; 19.00 Braun European Top 20; 21.00 120 Minutes; 23.00 Beatles & Butthead

SKY ONE

08.00 Fun Factory; 12.00 The Stone Protectors; 12.30 The Mighty Morphin Power Rangers; 14.00 Trapper John; 15.00 Here's Boomer; 16.00 Hotel; 17.00 Wonder Woman; 17.30 Rokoborba; 18.00 The Young Indiana Jones Chronicles; 20.00 Kung Fu; 21.00 Nerešene skrivnosti; 22.00 Cops I; 22.30 Cops II; 23.00 Matlock

PRO 7

06.30 Ponovitve; 13.10 Nebo nad Afriko; 13.50 Kung-Fu; 14.45 Starsky & Hutch; 15.45 Končna postaja-Planet Zemlja, am. zf film; 17.25 Booker; 18.25 Šef policije, am. serija; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Rudniki Kralja Salomona, am. pustol. film; 22.10 Point Break, ameriški triler

PREMIERE

08.35 Smrtna poročila, am. film; 11.50 Laži imajo lepe noge, am. film; 14.00 Nogomet; 18.00 Straight Talk, am. komedija; 19.30 Showbiz; 20.00 Poročila; 20.15 Sam doma-Izgubljen v New Yorku, am. kom.; 22.15 Canvas, am. triler

SAT 1

05.25 Ponovitve serij; 10.10 Zakon moči, pon. am. filma; 12.15 Maska v modrem, nemški film; 14.05 Funny Lady, angl. glasbeni film; 16.20 Pet krat pet; 16.50 Pojdi na vsel; 17.50 Poročila; 18.00 Nogomet; 19.45 Kolo sreče, igra za milijon; 21.30 Zivalsko smešno; 22.00 Sale in Dalloščine; 23.00 Goli poker, am. erotični film

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Nogomet; 11.00 Kolesarstvo; 12.00 K.O. magazin; 13.30 SP v hokeju, vrhunec; 17.00 Golf; 19.00 Avtomobilizem; 19.30 Motorji, magazin; 20.00 SP v hokeju, prenos 2. polfinala; 00.00 Boks, profesionalni dvoboj

RTL

05.30 Ponovitve; 11.30 X-Men; 11.55 Power Rangers; 12.20 Harry in Hendersonovi; 13.15 Princ z Bel-Aira; 13.45 Polna hiša; 14.15 Step by step, serija; 14.45 Knight Rider; 15.45 A-Team; 16.45 Seaquest DSV, am. serija; 17.45 Beverly Hills, 90210; 18.45 Poročila; 19.10 Kojak, am. serija; 20.15 Ženitni posrednik, nemška komedija; 22.10 V deželi raketnih črvov, am. grozljiva komedija; 23.55 Boks, lahka kategorija

RTL 2

06.40-16.40 Ponovitve serij; 16.40 Rembrandt 7 ne odgovori, nemško-ital.-španska kriminalka; 18.20 Simon Templar: Trgovina z otroki, 2/6 del angl. serije; 20.00 Poročila; 20.15 Čevčegiri, am. komedija; 22.00 Peklenska reka strahu, am. triler

SKY MOVIES

14.50 Murder On The Orient Express; 17.00 Falsely Accused; 19.00 Teen Agent; 21.00 Off And Running; 23.00 Salute Of The Juggler

MOVIE CHANNEL

15.00 Only When A Larf; 17.00 Swallows And Amazons; 19.00 Dying Young; 21.00 Curly Sue; 23.00 Passed Away

FILMNET +

13.00 Little Man Tate; 14.40 Challenge To Be Free; 16.05 Stop! Or My Mom Will Shoot; 20.00 White Sands; 22.00 Out For Justice

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnje novice; 19.30 Ushuala, dokumentarna serija; 20.00 Dateline Magazine; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Govorimo o jazzu; 00.00 Sladki umor, ameriška srihljivka

CNN

09.30 Diplomatic Licence; 10.00 Inside Business; 11.00 Larry King Live; 12.30 International Correspondents; 13.00 Travel Guide; 14.00 Big Story; 14.30 Real News For Kids; 16.00 Science & Technology; 17.00 Showbiz This Week; 19.00 World Business This Week; 19.30 Newsmaker; 20.00 Healthworks; 21.00 Your Money; 21.30 International Correspondents; 22.30 Futurewatch

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 O jeziku; 10.05 Kulturna panorama; 11.00 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Radijska igra; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped show; 12.10 Šport; 13.40 Obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popovka; 17.50 Šport; 19.30 Disco club; 21.30 Azzurro; 22.20 Ameriška popularna glasba.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovske skladbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 Klavirske etude Chopina; 19.30 Capuleti in Montecchi; 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Du, jes? - zabavno in humorno; 11.00 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 Š terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.05 Terenska akcija; 14.00 Okno v svet; 14.30 Napoved športnega vikenda; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.35-19.00 Sobotni «jam session»; 17.30 Primorski dnevnik; 19.30-23.15 Športna sobota RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.10 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.15 Lettera da Luciano; 10.35 Kulturna dediščina Istre; 11.15 Odprti telefon; 12.00 Romagna mia;

13.00 Glasba po željah; 14.45 Mladinska redakcija; 16.00 Hot hits; 18.45 Alfabeto e pentagramma; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

7.00 Dober dan; 8.30 Vreme, horoskop; 9.45 Kam danes v Ljubljani; 10.15 Novice; 10.30 Kultura; 11.15 Angleščina; 12.00 BBC Novice; 13.00 Za domače živali; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosa-nih; 15.15, 18.15 Novice; 18.45 Vreme; 20.00 Country glasba; 02.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Dobro jutro ob kavi; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Izbor pesmi tedna; 17.00 Oddaja o kulturi; 19.20 Večerni progr. do 24.00.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.15 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bi-striška panorama; 14.10 Iz Slovenskih gorc; 14.40 Od Ptuja do Ormoža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 19.30 Športna sobota; 20.00 Prenos 26. Festivala narečnih popevk Maribor 93; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

9.00 Brain-Drain Radio; 11.00 Sprehod po okupirani bulani Lublanil; 14.30 Bagad Kemperle; 17.00 Glasbena specifika radijskih medijev; 19.00 Tolpa bumov; Mike Westbrook Orchestra; 20.00 DJ Graffiti; Rokamo in rolamo pozno v noč; Satelit.

Radio Trst A

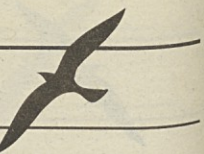
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Revival; 9.00 Bonton odpira vsa vrata; 9.20 Potpuri; 10.10 Koncert: Simf. orkester RTV Slovenija; 11.40 Orkestri; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas, nato Orkestri; 12.45 Glasnik Kanalske doline; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 Tisoc let naših prednikov; 15.30 Soff music; 16.00 Zapisli o literatih; 16.20 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Mala scena; Prosim, vprašajte berlinski zid (r. Janez Povše, 2. nad.); 18.25 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 18.00 Baby mix; 19.00 Morski val; 20.30 Prenos Jadranskih tekem.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Lepotice na sejemskih stojnicah

Predstavitve in prodaja računalniške opreme so v izključni domeni moskih. Na sejnih pa se, resnici na ljubo, vse bolj uveljavljajo tudi strokovno podkovane lepoticke - raziskovalke tržiska, programerke, razclenjevalke, organizatorke in pripadnice drugih strok -, medtem ko so nestrokovne lepoticke, kakršnih je moc obilo videti po različnih avtomobilskih salonih, na računalniških prireditvah pravcata redkost. Izjeme, kot je bila, recimo, tista skupnica v črno oblečenih lepotic na lanskem ljubljanskem Infosu, na »udarnem mestu« pri stojnici podjetja Marand, samo potrjujejo pravilo. V čem je pravzaprav razlika med avtomobilskimi saloni in sejmi računalniške opreme, če jo ocenjujemo skozi omenjeno estetsko prizmo? Predvsem v odnosih obiskovalcev do razstavljenih predmetov. Avtomobilski saloni so »praznik za oči«, ki jih ljudje obiskujejo zato, da bi kaj občudovali, zaradi česar je popolnoma razumljiva navzočnost lepotic, ki naj se dodatno »povečajo« tovrstna »praznovanja«. Na računalniške sejme pa prihajajo ljudje, da bi preučevali, analizirali, doumeli, preizkusili ali primerjali množico hardverskih, softverskih, perifernih, komunikacijskih in drugih elektronskih proizvodov. »Obiskovalci« računalniških sejmov zato čedalje bolj postajajo »udeleženci«, razstavljeni predmeti pa živa materija, s katero udeležanje tesnejše stike in na katero lahko posredno celo vplivajo. Blago rečeno, težko si predstavljamo nekoga, ki bi bil pripravljen porabiti kopico denarja za obisk Comdexa ali CeBIT-a, Informatike ali Infosa, samo zato, da bi »zapečeval ženske«. V tem smislu niti ne preseneca, da je eden izmed jeznoritih - sedaj že bivših - obiskovalcev Comdexa v svojem protestnem pismu proti praksi nastavljanja takih lepotic na stojnice, ki ne znajo odgovarjati na vprašanja obiskovalcev, napisal tudi tole: »Nisem nameraval tratiti svojega dragocenega casa za opazovanje žensk. Hotel sem postavljati vprašanja, na katera sem pričakoval odgovore.« Drugi obiskovalec pa je zapisal: »Gostilne vendar privabljajo svoje goste s kakovostno hrano - ne z napol golimi natakarcicami! Seveda poznam gostilničarje in prodajalce računalniške opreme, ki so uspeli na tak način, vendar se pri njih ne hranim, niti ne kupujem cipov.« Po vsem tem bi utegnil kdo narobe sklepati, da nasprotujem zen-skim čarom na računalniških sejmih, zato predlagam, naj razstavljalci v svoje dolgoročne nacрте vključijo tudi strokovno izobrazevanje lepih deklet. Tako bo znanje ohranilo svoje prednosti, lepota pa ga bo oplemenitila.

Esad Jakupović

MIKRO NOVICE

Glavna telefonska služba v Moskvi (15 milijonov prebivalcev) se je odločila za nakup Compaqovih računalnikov in pripadajoče opreme, da bi tako avtomatizirala vse telefonske operacije in sistem za obračunavanje - na ta način se bo prvič zgodilo, da bo začela zaračunavati resnično porabo telefonskih uslug namesto dosedanjega naročniškega sistema, ki je izenaceval vse uporabnike.

Novell je pripravil svojo lastno arhitekturo - nasprotje Microsoftovi zasnovi At Work, ki je namenjena zlasti za opremo (z Intelovimi procesorji) uradov - za povezovanje naprav, kot so telefoni, osebni digitalni pomočniki (PDA) in drugi inteligentni aparati po uradih, z lokalnimi in javnimi omrežji.

Citizen Europe po 349 angleških funtov prodaja tiskalnike za beleznike (skupaj z napajalnikom in kablom tehta 1,65 kg), s trakom na osnovi termalnega voska, ki na dobrem papirju omogoča kar kakovostne barvne ali črno-bele odtiske.

Comptons je objavil vest, da je razvil interaktivni CD-ROM, ki je zasnovan na posnetkih Johna Lennona - izdelek bo že kmalu v prodaji.

D.A.T.A. je izdala CD-ROM pod imenom D.A.T.A. /P/A/L/, ki vsebuje podatke o vseh cipih, razvrščenih v deset kategorij, ne glede na proizvajalce (mikroprocesorji, pomnilniški cipi in še štiri vrste integriranega vezja ter štiri vrste polprevodnikov, med katerimi so tudi tranzistorji in diode) - posamezne kategorije prodajajo po 295 ameriških dolarjev, medtem ko celota stane 1.930 dolarjev.

Podjetje Advanced Risc Machines (ARM) iz Velike Britanije, ki sta ga ustanovila Apple Computer in Acorn Computers, bo z japonskim LSI Systems podpisalo pogodbo o sodelovanju pri projektiranju RISC procesorjev, ki predvideva, da bo ARM realizacijo naročil japonskih podjetij preneslo na LSI, kakor tudi to, da lahko LSI samostojno razvija RISC procesorje na osnovi ARM tehnologije.

Avantos Performance Systems je zadel prodajati ManagePro 2.0 za Macintosh, ki omogoča pripravo za načrtovanje poslovanja, koledarjev, 30 standardiziranih poročil, kot tudi pristop uporabnikov omrežja z več skupnimi podlagami ManagePro podatkovnih baz.

Nanya pripravlja s pomočjo Industrijskega tehnološko-raziskovalnega instituta (ITRI, ki ga financno podpira tajvanska vlada) in nemškega Siemens razvoju proizvodnje podmikrometerskih polprevodnikov, s Siemensom in IBM-om pa razvija 250 milijonov dolarjev vreden petletni projekt izgradnje tovarne za DRAM komponente, ki jih bodo uporabljale skupine NEC, Toshiba in druge korporacije.

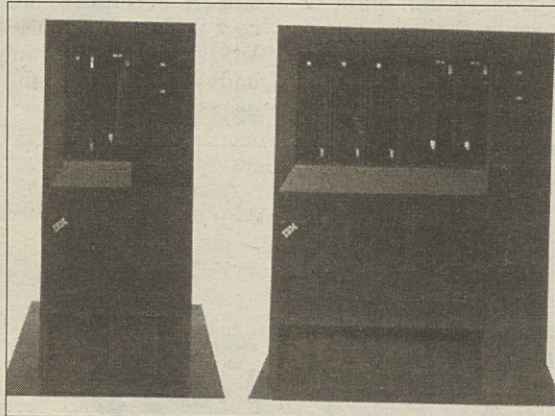
OBJAVE

Nova generacija AS/400

Tretjega maja je IBM preko svojih podružnic po več državah pripravil objavo - torej ne predstavitev - svoje nove generacije poslovnih sistemov - napredne serije računalnikov AS/400 in operativnega sistema OS/400 Version 3. Takšna stiriurna »objava« v nabito polni ljubljanski dvorani TR3, ki jo je pripravil IBM Slovenija, je bila priljubljena, da so si udeleženci na podlagi predavanj številnih pristojnih strokovnjakov in vrste grafičnih prikazov lahko ustvarili prave predstave o teh sistemih. Novi AS/400 zaobsegajo Napredni sistem AS/400 (štirje modeli z enajstimi procesorskimi konfiguracijami), Napre-

dni strežnik AS/400 (dva modela s tremi procesorskimi konfiguracijami) in Napredni prenosnik AS/400. Njihove glavne značilnosti so: izboljšane zmogljivosti, izboljšave rešitve stranka-strežnik, razširjena baza za odprtost sistema, izboljšana podatkovna baza DB2/400, operiranje s sistemom, ki omogoča avtomatiziranje operacij in povečevanje produktivnosti, in integrirane rešitve, ki povečujejo poslovno uporabnost sistema. Model Client Access/400, denimo, zagotavlja dovršeno integracijo OS/400 z operativnimi sistemi Okna, OS/2 in DOS. Samo odprtost morda se najbolj demonstrira AnyNet/400

s svojimi možnostmi za komuniciranje preko TCP/IP mrež. Pri vseh modelih je mogoča preprostejša in cenejša delna nadgraditev z rabo posameznih opcij procesorjev. Vsi sistemi so projektirani za bodoči razvoj s 64-bitnimi RISC procesorji. Vsem dosedanjim uporabnikom, kakršnih je v Sloveniji že več kot sto, je zagotovljena možnost neposredne in fleksibilne nadgradnje, kakor tudi prenos obstoječih aplikacij. Operativni sistem OS/400 bodo v 3 bitni verziji začeli prodajati 3. junija, različico 3.1 pa proti koncu leta. Novi AS/400 sistemi imajo skladno z dosedanjimi »tradicijo« - za približno 30 odstotkov izboljšano razmerje cena/zmogljivosti. Kako pomembni so sistemi AS/400 lahko ponazorimo s podatkom, da so od leta 1988 dobavili več kot 250.000 sistemov in da danes na dvanajst minut dostavljajo tržišču po enega AS/400. Z novimi zmogljivostmi, dinamičnostjo, odprtostjo za druge sisteme in možnostmi za nadgrajevanje postaja AS/400 zanimiva rešitev za prihodnost.

SOFTVER

Nevšečnosti s patenti

Potem, ko je okrožno sodišče februarja razsodilo, da je Microsoft z uporabo DoubleSpace tehnologije za zgoščevanje pri MS-DOS 6.x (6.0 in 6.2) kršil patentne pravice podjetja Stac Electronics, je vodstvo korporacije začelo ukrepati, da bi naslo zamenjavo. Predsednik družbe Bill Gates je sporočil, da je Microsoft odstranil DoubleSpace iz verzije DOS 6.x, ki jo danes rabi več kot 20 milijonov uporabnikov, in da bo do konca junija začel dobavljati verzijo 6.21 z novo tehnologijo zgoščevanja. Uporabniki DOS 6.x bodo lahko se naprej rabili DoubleSpace - celo v prihodnjih DOS-ovih različicah. Stac si sedaj prizadeva, da bi s pristihi na proizvajalce računalnikov, ki jim je Microsoft po 1. februarju prodal DOS 6.x, prisilil družbo na zamenjavo. Toda medtem je IBM objavil, da je s podjetjem Stac Electronic dosegel sporazum, po katerem lahko svobodno uporablja njegovo tehnologijo zgoščevanja pri vseh svojih programih, vključno z OS/2 in PC DOS. Resnici na lju-

bo, te tehnologije ne bo v najnovejši različici PC DOS 6.3, ki jo bodo v kratkem začeli prodajati - v to verzijo bo vgrajena tehnologija zgoščevanja SuperStor podjetja Addstor -, vendar je IBM kljub temu predvidel možnosti za dograjevanje Stac tehnologije. Microsoft si sedaj prizadeva vrniti »udarec« podjetju Stac Electronic z zahtevo, naj se prepove razširjanje zgoščevalnega programa Stacker 3.1 in novejših verzij 4.0, ker naj bi nepooblaščen uporabljali Microsoftovo tehnologijo, ki omogoča prenašanje gonilnikov naprave podatkovnega zgoščevanja v pomnilnik, ali drugače povedano: Stac naj bi ukradel Microsoftovo poslovno skrivnost. Vendar se s tem še niso konale Microsoftove zadrege s patenti. Wang Laboratories je namreč družbo obtožila, da je za svoj OLE (objektno povezovanje in vdelovanje) izrabila njegove patente. Ta proces bi se lahko iztekel z Microsoftovo obveznostjo, naj opusti OLE, kar utegne povzročiti pravo katastrofo.

HARDVER

Varčna prenova

Compaqovo družino ProLinea, s procesorji 486SX, tvorijo visoko kakovostni namizni računalniki, ki jih je mogoče kupiti po razmeroma skromni ceni. Najnovejši »družinski član« ProLinea Net1/25s dosledno udejanja navedeno merilo, saj osnovna konfiguracija stane samo 1.200 dolarjev, kar je za 150 dolarjev manj od podobnih računalnikov drugih družb. Ker je majhen, varčuje z delovnim prostorom. Ima 100, 200 ali 340 MB-ni trdi disk, 4 MB-ni pomnilnik, 512 kB-ni video

pomnilnik (DRAM), 14-palčni monitor z ločljivostjo 1.024 x 768, 3, 5-palčno dosketno enoto, tipkovnico in miško. Projektiran je za lahko nadgradnjo, vse do 486DX2 na 66 MHz, in razširitev pomnilnika do 20 MB ter druge izbire z dvema ISA razširitvenima mestoma. Vgrajen ima mrežni vmesni krnilnik (NIC) Token Ring in predinstalirane mrežne gonilnike ProLinea NET1/25s, zaradi česar je primeren za vključevanje v velika in majhna omrežja. Poleg DOS-a 6.x, Oken 3.1 in TabWorksa ima računalnik tudi kontrolni program za upravljanje z močjo, zavarovanjem in drugimi elementi, ki jih je moč uravnavati. Net1/25s je varčen računalnik, popolnoma prilagojen normativom Energetske zvezde: po določenem času nedejavnosti se potrošnja energije zmanjša na največ 25 vatov, za polovico torej. Pri rabi tega računalnika je koristno kaj vedeti o programu za vzdrževanje in podporo CompaqCare, v katerega sodi triletno jamstvo (prvo leto tudi servisiranje na delovnem mestu), uporaba »vroče linije« in podobno.

TRG

Najbolj iskani programi

Po analizi, ki je bila objavljena v aprilski številki angleške revije Computer Shopper - brez kakršnekoli povezave z ameriško soimenjakinja - je lestvica najbolj prodajanih softverskih paketov (januar 1994) takšna: 1) Windows 3.1, 2) Qemm 386 7.0, 3) Excel for Windows 5.0, 4) Quatro Pro 5.0 for Windows, 5) Lotus Organizer for Windows 1.1, 6) Paradox for Windows 4, 5, 7) Mavis Beacon Teaches Typing for Windows 2.0, 8) After Dark for Windows 2.0, 9) Norton Utilities 7.0, 10) Word for Windows, 11) Works for Windows 3.0, 12) Procomm Plus/EC for DOS 2.1, 13) MS Office for Windows 4.0, 14) Laplink, 15) Microsoft MS-DOS 6.2 nadgradnja itd. Položaj na tem področju je bil februarja že spremenjen, čeprav dobršen del razlik lahko pripišemo tudi drugemu viru. Analizo za februar je opravilo podjetje Software Warehouse, objavljena pa je bila v majniški številki angleškega PC Magazine - povezanega z ameriškim časopisom. Januarski »zmagovalci« Okna 3.1 je februarja zdrknil na drugo mesto. Se slabše se je odrezal januarja dugouvršeni program Qemm 386 7.0, saj je februarja izpadel iz lestvice prvih deset. Na prvem mestu se je znašel Quatro Pro 5.0 for Windows. Nato pa si sledi: 3) Vision 2.0, 4) TurboCAD for Windows, 5) »paket« z MS-DOS-om 6.2 in Flight Simulatorjem 5.0, 6) nadgradnja DOS 6.2, 7) Borland Office 2.0 (nadgradnja), 8) MS Works 3.0 za Okna, 9) Borland Paradox 4.5 for Windows, 10) MS Publisher 2.9 za okna. Kot je videti so v središču pozornosti Okna. Po januarski analizi je med prvimi desetimi, poleg Windows-a 3.1 na prvem mestu, kar sedem programov za Okna; med prvimi stiriidesetimi programi pa jih samo 12 ni za Okna. Tudi februarja se ta podoba ni bistveno spremenila. Očitno poprečni uporabniki raje izbirajo »vizualne metode«, t.j. grafična okolja, kjer so seveda najprimernejša Okna.

IGRE

V labirintu časa

Nova CD-ROM igra, pustolovščina podjetja Electronic Art, pod naslovom Labirint casa (Labyrinth of Time), je zelo uspešna sinteza starega in novega. Staro je labirint kralja Minosa, ki ogroža svet, novo pa je večdimenzionalno vesolje, v katerem morate razreševati različne zagotke, da bi lahko unicili labirint. Noviteta je tudi zelo prefinjena grafika, ki hkrati zamejuje pojavnost igre na CD-ROM-u. Preprost grafično-uporabniški vmesnik (GUI) za misko omogoča prevzem, proženje in preiskovanje objektov v času gibanja skozi labirint. Namesto različnih grdobcev, spak in nevarnega orožja, igralce v igri spremljajo uganke, ki jih morajo reševati, da bi se dokopali do predmetov, ki so pomembni za iztek zabave. Cilj na naloga je razkritje pravega predmeta, ki vzdržuje labirint in omogoča njegovo uničenje, do katerega je moč priti preko ustreznih smerokazov. Grafika je zelo bogata,

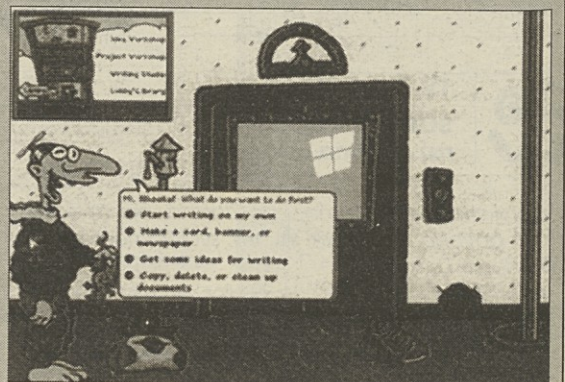

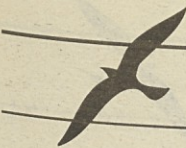
hodniki so okrašeni s računalniško generiranimi slikami, vsi objekti so sijajno animirani, zvok je naravnost čudovit; celotna igra je dokaj zapletena, toda ne obupno težka, kot se to pogostoma dogaja pri drugih igrah.

OTROCI

Programi za malčke

Poleg razvoja programov za majhne ali hišne urade (SOHO) in družine je eden izmed »zadnjih trendov« na področju softvera razvoj posebnih programov za otroke. Microsoft je, denimo, pod »oznako« MS Home (hiša) sprožil program za razvoj multimedijških in otroških programov, v okviru katerega je pravkar izdal tudi MS Creative Writer - program za obdelavo besedil, ki je posebej prilagojen za otroke (na sliki). Družba racuna, da bo leta 1996 začela dostavljati na tržišče po en naslov tedensko. Toda, namesto da bi sami razvijali vse programe, Microsoft načrtuje tudi povezovanje s sorodnimi podjetji, podobno kot je to že storil z Dorling Kindersleyem na področju multimedijških knjig. Microsoft Home bo zaobsegal se aplikacije, ki jih uporabniki že poznajo, kot so MS Publisher, MS Money in MS Works. WordPerfect (zdaj že v sestavi Novell) se usmerja na tržišče programov za otroke s programom WP Mainstreet (glavna ulica), znotraj katerega načrtuje razvoj svojih lastnih naslovov, izključno prodajo proizvodov specializiranih družb, kakor tudi nakup takšnih skupin. Do konca leta bo WordPerfect dobavil približno 50 programov za otroke, ki ne bodo dražji od 150 funtov - med njimi tudi »upravnika osebnih podatkov« (PIM), imenovanega InfoCentral, in program za faks ExpressFax 3.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

DRAMA SNG,
tel.: 061/ 221-511
Danes, 7. maja, ob 19.30: W. Bauer - CHAN-GE, za izven. Predstava bo se v ponedeljek, 9. maja, ob 19.30, za abonma dijaški 7 večer- ni, izven in v torek, 10. maja, ob isti uri, za abonma dijaški 8 večerni, izven.
V četrtek, 12. maja, ob 19.30: W. Shakespea- re - KRALJ HENRIK IV., za abonma dijaški 6 večerni.
V soboto, 14. maja, ob 19.30: G. Feydeau - DAMA IZ MAXIMA, za izven in konto.

MALA DRAMA
Danes, 7. maja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.
V sredo, 11. maja, ob 20. uri: B. Starr - MOSKI POD POSTELJO, za izven in konto.
V četrtek, 12. maja, ob 20. uri: A. Nicolaj - BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOZJE, za iz- ven in konto.

OPERA,
tel.: 061/ 331-950
Danes, 7. maja, ob 19. uri: G. Bizet - CAR- MEN, za izven.
V ponedeljek, 9. maja, ob 15. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano!
V petek, 13. maja, ob 19. uri: R. Strauss - ARIADNA NA NAKSOSU, za izven.

MESTNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANSKO, tel.: 061/ 210-852
Danes, 7. maja, ob 19.30: R. Harwood - GARDEROBER, za abonma sobota.
V četrtek, 12. maja, ob 20. uri: A. Benett - BLAZNOST JURJA III, predpremiere, za abonma mladinski 4. Predstava bo se v sobo- to, 14. maja, ob isti uri, za abonma repriza in izven.

SENTJAKOVSKO GLEDALIŠČE,
tel.: 061/ 312-860
Danes, 7. maja, ob 19.30: uri: E. Fritz - BRE- GARICA IN LJUDSKA OBLAST ALI KROM- PIR, za red sobotni in izven.

KUD FRANCETA PRESERNA,
tel.: 061/ 332-288
Danes, 7. maja, ob 20. uri: predstava KUČA BEZ KROVA v izvedbi Grupe nepopravlj- vih optimista i poverjenika u Sarajevsku du- su. Predstava bo se v nedeljo, 15. maja, ob 20. uri.

V torek, 10. maja, ob 20. uri: Zijah Sokolović - GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC...

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
V četrtek, 12. maja, ob 20. uri: Bobby Starr - MOSKI POD POSTELJO.

LGL,
tel.: 061/ 314-962
VELIKI ODER
Danes, 7. maja, ob 11. uri: E. Umek - MACJA SOLA NI PRAVA SOLA, za izven in ob 18. uri: S. Makarović - SAPRAMISKA, za izven.

CELJE
SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE,
tel.: 063/ 25-332
V torek, 10. maja, ob 10.30: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI, za abonma srednja ekonomska sola II Celje. Predstava bo se v sredo, 11. maja, ob 10.30, za abonma srednja ekonomska sola III Celje.

KRANJ
PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ,
tel.: 064/ 222-681
Danes, 7. maja, ob 20. uri: Ray Cooney - ZBE- ZI OD ZENE. Predstava bo se v sredo, 11., in v petek, 13. maja, ob isti uri.

MARIBOR
LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR,
tel.: 062/ 26-748
V nedeljo, 8. maja, ob 11. uri: Jan Malik - ZO- GICA MAROGICA, za izven.
V nedeljo, 15. maja, ob 11. uri: Polak-Streda - KO PRIDE ZVEZDA, za izven.

DRAMA,
tel.: 062/ 221-206
Danes, 7. maja, ob 21. uri: CARMEN, za abo- nente in izven.
V nedeljo, 8. maja, ob 20. uri: M. Vezovšek - JERMANOVO SEME, za abonente in izven.

OPERA,
tel.: 062/ 221-206
V ponedeljek, 9. maja, ob 19.30: Stein-Bock- Harnick - GOSLAC NA STREHI, za abonente in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 7. t. m., ob 20.30 bo na sporedu 3. Fe- stival slovenske popevke v Trstu, ki ga prireja SKD Barkovlje. Ob spremljavi Mix orkestra, ki ga vodi Aleksander Vodopivec bomo po- slušali 16 izvirnih popevk. Režija Boris Ko- bal, scene Peter Furlan. Napovedovalca Mi- randa Caharija in Livij Valencic.
Jutri, 8. t. m., ob 16. uri ponovitev festivala in razglasitev zmagovalcev.
SSG gostuje se danes, 7. t. m., ob 19.30 v Me- stnem gledališču v Ljubljani s predstavo R. Harwooda »Garderober«. Režija Vinko Mö- derndorfer.

Verdi - Dvorana Tripcovich

Danes, 7. t. m., ob 20. uri (red S) deveta predstava Rossinijeve opere »Pepelka« (La Cenerentola). Režija Lü Jia. Predprodaja vstop- nic za predstavo pri blagajni Dvorane Trip- covich (9-12 in 16-19).

Jutri, 8. t. m., ob 16. uri (red G) zadnja pred-

stava.
Naslednja predstava bo G. Verdijeva »Travia- ta«. Dirigent Tiziano Severini. Trajala bo do 3. junija.

Gledališče Rossetti

Danes, 7. t. m., ob 20.30 (red sobota in prost) ponovitev predstave H. von Kleista »Dvoboje«. V glavnih vlogah igrata Gabriele Lavia in Mo- nica Gueritore. Režija Gabriele Lavia. Pred- stava v abonmaju: odrezek 3A (modri). Za abonente popust.

Zadnja ponovitev jutri, 8. t. m., ob 16. uri (red nedelja in prost)..

V prodajni so vstopnice in rezervacije za predstavo »Zeno e la cura del fumo« z Giu- liom Bosettijem, ki bo na sporedu od 11. do 22. t.m. V abonmaju - odrezek 9.

V ponedeljek, 9. t. m., ob 20.30 bo dvajset umetnikov sodelovalo na predstavi »Sarajevo srce Evrope«, ki jo prireja Združenje za mir. Rezervacije in predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063). Izkaznice niso veljavne.

DOBRLA VAS

Danes, 7. t. m., ob 16. uri igra »Pepelka« in zbor najmlajših.

PLIBERK

V Farni dvorani bo danes, 7. t. m., ob 20. uri pre- miere igre »Županova micej«.

OBIRSKO

V Kovčevih dvorani bo danes, 7. t. m., ob 19.30 20-letnica obirskega zenskega okteta.

SMIHEL

V Farni dvorani bo danes, 7. t. m., ob 20. uri »Filmski večer«.

KNJIŽNICA DOMZALE

V četrtek, 12. maja, ob 20. uri: potopisno predava- nje KARLA HERNCICA O otokih v zahodnem In- dijskem oceanu.

KOPER

V soboto, 14. maja, bo kulturna skupina Ljudje z re- ke skupaj z gosti iz Anglije in Avstrije pripravila večer sodobnih ritualov v neposrednem okolju nji- hovega življenja in raziskav.

NOVA GORICA

KNJIZNICA F. BEVKA

V torek, 10. maja, ob 19. uri: predstavitev nove knjige Franca Hvale - SPOMINI NA PARTIZAN- SKI CAS.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

Danes, 7. maja, ob 18. uri: premierni nastop baletne skupine KUD Karol Pahor Piran.

ŠKOFJA LOKA

V torek, 10. maja, ob 17. uri: ura pravljic - TAKI SMO, PA KAJ!

Institut za slovansko filologijo Filozofske fakultete (Ul. Lazzaretto Vecchio 8)

V sredo, 11. t. m., ob 15.30 predavanje prof. Aleksandre Derganc z ljubljanske univerze »Razvoj dvojine v slovenscini in ruscini«.

VEČER PRIMORSKE
USTVARJALNOSTI

Ob Cankarjevem dnevu bo v torek, 10. t.m., v Stihovi dvorani CD v Lju- bljani, večer po- svečen sodobnim primorskim ust- varjalcem z obeh strani meje. Na p o b u d o Z d r u ž e n j a književnikov Pri- morske, Društva slovenskih pisa- teljev in Glasbene šole Koper bo večer, ki se bo pričel ob 19. uri, oblikovala skupi- na ustvarjalcev- Primorcev iz Ita- lije in Slovenije. Med njimi bo tu- di pisatelj Alojz Rebula (foto Fer- rari)

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

NARODNA GALERIJA

Razstava STISKI ROKOPISI iz 12. stoletja avtorice prof. dr. NATASE GOLOB je na ogled do 29. maja v novem krilu Narodne galerije na Puharjevi 9.

Razstava CEBEJEV Krizev pot je na ogled v Naro- dni galeriji na Cankarjevi 20.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15

Razstava RUDOLFA KOTNIKA je na ogled do 5. junija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE -

CEKINOV GRAD

Razstava fotografij TOSIKIJA OZAWJE je na ogled do 20. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava VLADA STJEPICA Iskanje axis mundi je na ogled do 28. maja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik ZHU KUIJA je na ogled do 19. maja.

GALERIJA DESSA, Zidovska steza 4

V ponedeljek, 9. maja, bo ob 20. uri otvoritev raz- stave IRENE JESSE Staro-novo.

GALERIJA EQUINA, Gregorciceva 3

V torek, 10. maja, bo ob 20.30 otvoritev razstave V.S.S.D. (O) dusi.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

V torek, 10. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave male plastike MOJCE SMERDU. Razstava bo na ogled do 31. maja.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22

Razstava DORE PLESTENJAK in DOMNA SLANE je na ogled do 15. junija.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava RASHEEDA ARAEENA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

Razstava kipov DAMIJANA KRACINE je na ogled do 20. maja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafik DRAGA HRVACKIJA in DANILA JEJCICA je na ogled do 29. maja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava slik VIDE SLIVNIKER - BELANTIC je na ogled do 24. maja.

KNJIŽNICA BEZIGRAD, Glinska ploscad

Razstava otroških ilustracij slikarke ROZE PISCA-

NEC je na ogled do 17. maja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava Muzej solinarstva v krajinskem parku Se- coveljske soline in Kavčnikova domacija v Zavo- dnjah je na ogled do 4. junija.

BLED

VILA BLED

Danes, 7. maja, bo ob 15. uri otvoritev prodajne li- kovne razstave BONIJA CEHA, BARDA IUCUN- DUSA, MELITE VOVK in FRANCA VOZLA.

KAMNIK

HRAM LUZAR, Kidričeva 6

Razstava slik LOJZETA KALINSKA je na ogled do 15. maja.

RAZSTAVISCE VERONIKA

Razstava slik VIDE BOGATAJ-VIDKE je na ogled do 22. maja.

KRANJ

GALERIJA SENK, Britof 23

Danes, 7. maja, bo ob 20. uri otvoritev razstave gra- fik pomebnih ustvarjalcev iz zgodovine moderne umetnosti.

KOPER

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34

Razstava slik ALIJE HAFIZOVICA je na ogled do 18. maja.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska ulica 30

V nedeljo, 8. maja, bo ob 21. uri otvoritev razstave fotografij Patagonia avtorja BORISA STRMSKA.

GALERIJA DLUM, Zidovska 10

V sredo, 11. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik ANTONA REPNIKA.

UMETNOSTNA GALERIJA, Strossmayerjeva 6

V torek, 10. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave RIHARDA JAKOPICA To sem jaz, umetnik...

FOTOGALERIJA STOLP, Zidovska ulica

Razstava slik SIMONA TIHCA je na ogled do 20. maja.

ROGAŠKA SLATINA

RAZSTAVNI SALON

Razstava slik ZHU KUIJA je na ogled do 20. maja.

TRŽIČ

KURNIKOVA HISA, Kurnikova pot 2

Razstava likovnih del SANDRA PECENKA je na ogled do 26. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija: na ogled je razstava avstralskih ak- varelov Dimitrija Kodrica.
Muzej Revoltella: na ogled je razstava Vidiki - Punti di vista.
Galerija Minerva: do 9. maja bo na ogled raz- stava Gianne Lampe.

Art Light Hall : Do 21. t.m. je na ogled razsta- va slikarja Adina Hebiba.

Bastione fiorito: do 10. t. m. razstavlja več kot sto dezelnih slikarjev na 32. Razstavi pok- rajin.

Od 15. do 31. t. m. bosta razstajljala Giuliana Balbi in Aldo Mirarchi.

OPCINE

V dvorani HPO je na ogled razstava ob 340- letnici rokopisov zupnije sv. Jerneja.

KOROŠKA

CELOVEC

V Deželni galeriji (Burggasse 8) razstavlja jo Julius Deutschbauer (do 1. maja); Heimo Zo-

bernic (do 29. maja); Haim Steinbach (do 29. maja).

Univerza - Avla: do 11. maja razstavlja An- drej Trobentar »Atraktor«.

Gostilna »Pri Joklnu« - do 11. maja raz- stavljata Behzad Hadiahmetivic in Franc Schek.

TINJE

V galeriji Tinje je na ogled razstava slik Milana Volovska iz Argentine.

BOROVLJE

Galerija v gradu: do 8. maja razstavlja Josef Tichy. Galerija Rieser-Celovska cesta: razstavlja jo koroški umetniki.

BELJAK

Galerija Widmanneum, Ringmuerstrasse 3- do 2. maja je na ogled spominska razstava slikarja Wernerja Berga.

ROŽEK

Galerija Rožek-Sikoronja: do 22. maja razstavlja Johannes Zechner.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

V četrtek, 12., in v petek, 13. maja, ob 19.30: koncert OR- KESTRA SLOVENSKE FIL- HARMONIJE, za oranžni abonma I in II.

SLOVENSKA

FILHARMONIJA

V ponedeljek, 9. maja, ob 19.30: koncert ANDRZEJA RATUSINSKEGA - klavir.

V sredo, 11. maja, ob 19.30: koncert SIMFONICNEGA ORKESTERA SREDNJE GLASBENE SOLE

GRAD TIVOLI

V sredo, 11. maja, ob 18. uri: koncert DUSANA SODJE - klarinet.

VODNIKOVA DOMACIJA

V sredo, 11. maja, ob 18. uri: koncert MAJE REPSE - violi- na.

GLASBENA SOLA

VIC-RUDNIK,

Ekonomska 20

V ponedeljek, 9. maja, ob 19.30: koncertni večer STU- DENTOV KOMPOZICIJE AKADEMIJE ZA GLASBO. Program: Golob, Kamplet, Co- pi.

K4, Kersnikova 4

V sredo, 11. maja, ob 21.30: koncert NOXIRE/INTERCE- PTOR.

V nedeljo, 15. maja, ob 23. uri: koncert LIDIJE KODRIC.

ČREŠNJEVCI

Danes, 7. maja, ob 19. uri: v dvorani vile Hold koncert tamburaske skupine Peter Dajnko.

KRANJ

V torek, 10. maja, ob 20. uri: v kinu Center Kranj koncert Partizanskega pevskega zbora ZBEZITE SENCE, VZIDI CI- STI DAN.

FJK

TRST

Kulturni dom

Zadnji abonmajski koncert GM bo v petek, 13. t. m. ob 20.30. Nastopil bo MePZ Oba- la pod vodstvom W. Lo Nigra.

Pivovarna Forst

9. in 16. t. m. s pričetkom ob 16. uri bo na sporedu prva iz- vedba »Minifestivala trzaské popevke za otroke«, zaključni večer pa bo 23. maja.

Vila Revoltella - Cerkev S.

Pasquale

Jutri, 8. t. m., ob 17.30 bo na- stopil otroški pevski zbor »Ve- sela pomlad« z Opčin.

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 7. t. m., ob 20. uri prvi koncert gojencev Mednarodne visje sole za komorno glasbo Trzaskega tria.

Drugi koncert bo v petek, 13. t. m., ob 20. uri.

Trg Sv. Antona - Praznik

Bioest

Danes, 7. in jutri, 8. t. m., ob 16. uri bo v okviru praznika Bioest nastopil ansambel »Bogside« s spletom irske gla- sbe in plesa. Ansambel deluje v okviru združenja Robin Hood Folk Country Club.

MILJE

Gledališče Verdi

Jazzovska koncertna sezona: v petek, 13. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert Hutcherson- Montoliu Duo.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Visoka sola za moderne jezike (Ul. Alviano 15)

V četrtek, 12. t. m., ob 17. uri predavanje prof. dr. Helge Glušić na temo »Sodobni slovenski ro- man«.

domači šport

Danes

Sobota, 7. maja 1994

ODBOJKA

MOSKA B2 LIGA

20.30 v Paeseju: Lunazzi Tint. TV - Imsa

Kmečka banka

ZENSKA C1 LIGA

18.00 v Trentu: Ata Battisti Sipar - Koimpex;

20.30 v Padovi: CUS Padova - Bor Tombolini

MOSKA C2 LIGA

19.00 v Sovodnjah: Soca Sobema - Volley Ball

Udine; 20.30 v Buii: Ipem Buia - Bor Omse;

20.30 v San Vitu al Tagliamento: Favria San

Vito - Koimpex; 20.30 v Mosi: Candolini -

Olympia Cdr

ZENSKA C2 LIGA

18.30 v Porcii: Domovip Porcia - Kmečka

banka; 20.00 v Dolini: Breg - Candolini; 18.00

v Trzicu: Pellini Caffè - Sokol Indules

1. MOSKA DIVIZIJA

18.00 v Trstu, Ul. Carli: Le Volpi - Sloga; 18.00

v Mosi: Mossa - Olympia

1. ZENSKA DIVIZIJA

20.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: SGT - Breg;

20.30 v Trstu, Ul. Carli: Julia - Kontovel; 18.00

v Trstu, Ul. Petracco: Club Altura - Sokol;

18.00 v Krminu: Libertas Cormons - Olympia;

20.30 v Pierisu: Libertas Turriaco - Nas prapor

2. ZENSKA DIVIZIJA

15.30 v Trstu, telovadnica Morpurgo: Pallavolo

Trieste - Sloga

TENIS

OVER 35

15.00 na Padricah: Gaja - TC Città di Udine

ZENSKA C LIGA

15.00 na Opcinah: ATO - Gaja

NOGOMET

MLADINCI

16.00 pri Domju: Domio - Zarja Adriaimpex;

16.00 na Opcinah: Olimpia - Primorje

TURNIR V FARI

19.00 v Fari: Juventina - Manzanese

NAJMLAJSI

16.00 v Starancanu: Staranzano - Sovodnje

CICIBANI

16.00 v Doberdobu: Mladost - Aris S. Polo;

16.00 na Proseku: Primorje - Roianese

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

17.30 v Nabrežini: Lega nazionale - Kontovel;

18.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom La Gorizia-

na - Ardita; 20.30 v Trstu, Ul. della Valle: Li-

bertas - Breg; 18.30 v Brisicikih, dom Ervatti:

Cicibona Mingot - Lavoratori Porto

1. DIVIZIJA

15.30 v Trstu, Ul. Forlanini: Virtus Basket - Po-

let Metra

DRŽAVNI KADETI

FINALNA SKUPINA

18.00 v Trstu, Ul. Locchi: Stefanel - Bor Raden-

ska

TOLAŽILNA SKUPINA

17.30 v Castelfrancu Venetu: Castelfranco -

Kontovel Edil-Porfidi

PRVENSTVO »POMLAD«

16.00 v Brisicikih, dom Ervatti: Jadran Eurosava

- Don Bosco

PROPAGANDA

18.00 v Trstu, sola Addobbati: Ferroviario -

Bor

Jutri

Nedelja, 8. maja 1994

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

16.00 v Standrežu: Juventina - San Giovanni;

16.00 na Proseku: Primorje - Staranzano

1. AMATERSKA LIGA

16.00 v Manzanu: Manzano - Zarja; 16.00 v

Percotu: Union 91 - Vesna

2. AMATERSKA LIGA

16.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Piedimonte;

16.00 v Trstu, Ul. Petracco: Campanelle - Gaja;

16.00 v Trebčah: Primorec - Romans; 16.00 v

Nabrežini: Junior Aurisina - Kras

NAJMLAJSI

10.30 v Trstu, »Prvi maj«: Bor Farco - Altura

Mugesana;

ZACETNIKI

10.30 v Doberdobu: Mladost - Monfalcone;

11.45 na Opcinah, Villaggio del Fanciullo: S.

Andrea - Zarja Adriaimpex

ODBOJKA

2. ZENSKA DIVIZIJA

11.00 v Trstu, »Prvi maj«: Bor - Nuova Pallavo-

lo Ts

NARASCAJNIKI - MEDPOKRAJINSKI FINALE

15.00 v Trstu, sola Suvich: nastopata tudi Bor

in Soca Valprapor

NARASCAJNICE - MEDPOKRAJINSKI FINALE

15.00 v Trstu, na Alturi: nastopa tudi Bor Friu-

lexport

TENIS

MOSKA C LIGA

9.00 na Padricah: Gaja - TC Pordenone

ITALIJANSKI POKAL - MOSKI

9.00 na Padricah: Gaja - TC Zaccarelli A Gorica

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Trstu, telovadnica Morpurgo: Stella

Azzurra - Sokol Warm

STARC IN ČUK / IGRALCA ZLATE JADRANOVE GENERACIJE SE POSLAVLJATA

Tolo in Mauro, 645 tekem in 8200 točk z Jadranom

Čuka in Starca v naslednjih sezonah ne bo lahko nadomestiti

Dolgoletna Jadranova kosarkarja Mauro Čuk in Claudio Starc sta napovedala slovo od aktivnega igranja. Vprašali smo ju, kako in zakaj sta se odločila za ta korak.

Mauro Čuk: Prej ali slej mora vsak športnik končati svojo pot. Že na začetku letošnje sezone sem bil v težavah, nisem bil v formi in zaradi poškodbe gležnja sem bil dalj časa miren. S težavo sem držal ritem treningov, vsakdanji treningi so postajali breme, tako, da sem že razmišljal o tem, da bi prenehal. Med novoletnimi prazniki sem se odpocil, ujel sem najboljšo formo in odločil, da bom še nekaj mesecev vztrajal in letošnjo sezono izpeljal do konca.

Claudio Starc: Igram kosarko odkar sem bil star 11 let, sedaj pa jih imam že skoraj 33. Mislim, da moras prenehati preden se zaves, da res ne zmoreš več in prav je, da svoje mesto prepustim mlajšim igralcem.

Sta se odločila skupaj?

MC: Sploh nisem vedel, da bo tudi Claudio nehal.

CS: Mauro se je tako odločil že pred časom, jaz pa sem o tem začel razmišljati sele v zadnjih casih.

Jadranove barve ste branili 11, oz. 12 let. Kateri dogodek vama je ostal najbolj v spominu?

MC: To je prestop v B ligo, krona dolgoletnega truda. Veselja po znagi v play offu proti Stefanu iz Trevisa ne bom nikoli pozabil.

CS: Prestop v B ligo, pred tisoči navdušenih navijačev, spada med nepozabne življenjske izkušnje. Se sedaj se čudim, da se je takrat zbralo toliko ljudi okrog nas. Mnogi izmed njih, ne prej ne potem, sploh niso nikoli videli kosarkarske tekme.

Kaj pa najbolj obžalujeta?

MC: Naslednje leto smo igrali v B ligi, korak od A2 lige, kar so že sanje mnogih kosarkarjev. Žal društvo ni imelo možnosti, da bi se res okrepili, zasedli smo sele 12. mesto in nam tako ni uspelo ostati niti v B1 ligi.

CS: Uspehov sem k sreči doživel kar precej, bil sem tudi prvi slovenski igralec, ki je bil zbran v oziroma kadet-ske in mladinske reprezentance, kjer sem se lahko preizkusil z današnjimi A ligasi (Magnifico, Costa, Sbarra) in tudi sam sem nekaj časa nastopil v A ligi, žal pa mi je, da smo se z Jadranom ustavili v B ligi. Prepričan sem, da bi s takratno generacijo lahko igrali tudi v A ligi.

Katera je bila vaša najboljša sezona in katera najboljša tekma?

MC: Med najboljšimi tekami mi je prav gotovo odločilni dvoboj za napredovanje v B ligo, pred nabito polnimi tribunami proti ekipi iz Trevisa, zatem pa se domaća tekma z Montecatinijem, pri katerem sta takrat igrala tudi Boni in Niccolai. Zanesljivo smo zmagali in mislim, da je bila tista doslej najboljša Jadranova tekma. Osebo sem naslednjo sezono odigral leta 89/90, ko sta ekipo zastopala Marko Ban in Claudio Starc in smo v B2 ligi zasedli predzadnje mesto.

CS: Zaradi študijskih obveznosti izven Trsta, sem

nekaj sezon vadil le enkrat tedensko, leta 87/88 pa sem končno lahko treniral s polnim ritmom in lahko zaigral mnogo boljše. Obenem smo tudi dosegli uvrstitev v play off, kjer smo se do zadnjega enakovredno borili z Ino iz Ferrare. In prav na zadnjem srečanju sem najbrž odigral svojo najboljšo tekmo, v drugem polčasu, ko smo nadoknadili visok zaostanek 23 točk iz prvega polčasa in ob koncu zgubili le za 3 točke (Tolo je v tisti tekmi dosegel 34 točk, op.ur.).

S katerimi soigralci sta se počutila najbolje, kateri pa so bili najboljši posamezniki Jadranove ekipe sploh?

MC: V klapi (Marko Ban, Claudio Starc, Peter Zerjal, Walter Daneu, Ivo Starc, Sandi Rauber, Walter Sosic in Stefan Gulic), s katero sem igral toliko let in s katero smo dosegli veliko uspehov, sem se vedno počutil odlično. Vsak v svoji vlogi je ogromno prispeval za ekipo, tako, da si vsi zaslužijo naziv najboljšega posameznika.

CS: Ena izmed gonilnih sil starega Jadrana je bila prav gotovo velika homogenost in odlično počutje, ki sta nas vezala tudi zunaj iz igrisca. Z Banom, Danevom, Čukom, Starcem, Sosicem, Zerjalom in Rauberjem sem tudi zrasel

Čuk in Starc med slovesom na tekmi s Servolano

skupaj, skupaj smo preživeli nešteto ur na odprtem igrišču, ob vsakem vremenu. Vsi smo bili dobesedno zaljubljeni v kosarko in to nam je omogočilo, da smo lahko v prvenstvih, v raznih kategorijah, zeli rezultate. Sam sem se morda najbolj ujemal z Borisom Vitezom, ki je najboljše znal igrati hitro. Protinapadi so nama uspevali tudi v dvoranah... brez razsvetljave. Če se tista ekipa ne bi počasi razšla, bi poleteli res visoko.

Imela sta mnoge trenerje. S katerim sta se počutila najbolje, kateri pa vas je največ naučil?

MC: Velikih težav in ne-

soglasij nisem imel z nobenim trenerjem. Od Brunnna, Zagarja, do Lombardija, D'Amica in Vatovca sem se marsikaj naučil. Vsem moram biti hvaležen, da sem toliko let lahko igral uspešno.

CS: V casu igranja z mladinskimi reprezentancami sta bila moja trenerja tudi Gamba in Primo, kasneje sem spoznal tudi Lombardija, vseeno pa sem najbolj hvaležen Petru Brumnu, ki nam je posredoval kosarkarsko abecedo. On nas je ure in ure učil osnov kosarke, brez taktike in shem. Brez tistega »mučenja« ne bi postali kosarkarji. Do 18 - 20 leta se se naučis osnov igre, zatem

pa postanejo važne izkušnje, ki si jih postopoma nabereš, težko pa lahko se izboljšaš tehniko.

Boste ostali zvesti društvu, tako kot Marko Ban, Peter Zerjal in nekateri drugi »bivsi«, ali boste Jadranu sledili le kot gledalci?

MC: Zaenkrat bom Jadranu sledil le kot gledalec, vsaj nekaj let, dokler ne ureničim nekaj osebnih ciljev, zatem pa se mi bo verjetno tozilo po kosarkari in bom sodeloval z odborom.

CS: Zdaj sem res prenaščen in se bom najprej odpocil. O tem sicer nisem še razmišljal, če pa bo potrebno, bom seveda rad priskočil na pomoč društvu.

In kaj če bi se preizkusila kot trenerja?

MC: O tem doslej nisem še nikoli razmišljal, če nekaj let pa bi me lahko zamikalo. Vsekakor bi raje treniral mlade, članske ekipe ne bi vzel v roke.

CS: V blizji prihodnosti ne, kasneje pa bi lahko jemal v postev tudi to možnost.

Kdo pa vaju bo nadomestil v prihodnjih sezonah?

MC: Playmakerja že imamo, to je Oberdan. Grbec je dovolj sposoben, da se v prihodnjih letih prebije v ospredje, ko bo okrevljal pa se bo na igrisce vrnil tudi Ivo Emili. Težje je z visokimi igralci. Arena je že letos dokazal, da lahko igra na visokem nivoju, mogoče se bo vrnil Aleks Smotlak, ob njiju pa zal ni drugih visokih igralcev, ki bi se lahko merili v visjih kategorijah.

CS: Emili, Oberdan in Grbec (če bo ostal pri Jadranu) imajo pred sabo se celo kosarkarsko življenje, mnogo težje pa bo nadomestiti Mauro, ker je visokih igralcev res malo, nekateri od teh pa so prehitro popustili.

Pogovor zapisal
Vanja Jogan

Mauro Čuk (letnik '60)

72/73 do 76/77	Kontovel (mlad. kat)
77/78 in 78/79	Pall. Ts (A liga)
79/80	Jadran (D liga)
80/81 do 82/83	Pall. Ts (A liga)
83/84	ni igral
84/85 do 93/94	Jadran (C, C1, B2, B)

Skupno je igral 21 sezon. 11 let pri Jadranu, 5 let Pall. Ts, 5 let pri Kontovelu (mlad. kat.)
Z Jadranom je v 11 letih odigral 320 tekem in dosegel 4750 točk, povprečno 14,8 na tekmo.

Claudio Starc (letnik '61)

72/73 do 76/77	Kontovel (mlad. kat)
77/78 in 78/79	Pall. Ts (A liga)
79/80 do 85/86	Jadran (B, C1, C2, D)
86/87	ni igral
87/88 in 88/89	Jadran (B2 liga)
89/90	Campobasso (B1 liga)
90/91	Pavia (B2 liga)
91/92 do 93/94	Jadran (B2 in C)

Skupno je igral 21 sezon. 12 let pri Jadranu, 2 leti Pall. Ts, 1 leto pri Campobassu, 1 leto v Pavii, 5 let pri Kontovelu (ml. kat.)
Z Jadranom je v 12 letih odigral 325 tekem in dosegel 3500 točk, povprečno 10,8 na tekmo.

ROKOMET / MOŠKA C LIGA

Težka tekma
Krasa Trimac

Po dvotedenskem premoru bodo rokometasi Krasa Trimac danes ob 16. uri pred novo težko nalogo. V Zgonik bo tokrat namreč prišla zelo močna drugouvrščena ekipa Eppan iz Bocna. V dosedanjih medsebojnih srečanjih s Krasovim mostvom vodi nemška ekipa z dvema zmaganima in enim porazom. Eppan je ekipa z zelo dobro skupinsko igro brez posameznikov, ki bi posebno izstopali. Vendar prav ta njena posebnost ustvarja največje preglavice nasprotnikom. Krasova obramba bo zaradi tega nedvomno odigrala bistveno vlogo, saj bodo naši fantje lahko računali na zmago samo v primeru, da uspejo razbiti organizacijo igre

nasprotnikov. V ta namen se bo trener Mahnič zelo verjetno poslužil obrambe 5-1, ki se jej že v marsikateri situaciji dobro obnesla. Postava bo danes popolna. Veliko pričakovanje vlada za nastop mladincev, ki se dobro vključujejo v prvo ekipo. Nedvomno bi bilo razveseljivo, če bi prav danes pokazali, da si zaslužijo zaupanje. (Alan)

Začasna lestvica: Mezzocorona 31, HC Eppan 27, Banca pop. Merano 26, Noventa Vicentina 24, HC Klausen 23, Mori 19, Kras Trimac 18, Musile 18, HC Taufers 17, San Donà 14, Cus Benetke 5, SSV Loacker 9. (Eppan in Noventa s tekmo manj, Kras Trimac dve tekmi manj)

Obvestila

SK KRAS

prireja v okviru občinske proslave 49. obletnice osvoboditve danes, 7. t. m., tradicionalni nočni netekmovalni pohod mimo spomenikov NOB v zgoniski občini. Zbirališče ob 19.30 pred spomenikom v Gabrovcu.

AO SPDT

sporoča, da je zbor tečajnikov jutri, 8. t. m., ob 8. uri na Jeru. Priporočamo točnost.

ZSSDI

obvešča, da bo seja smučarske komisije v ponedeljek, 9. t. m., ob 20.30 na sedežu SK Brdina na Opcinah.

SK DEVIN

vabi vse člane, simpatizerje in predstavnike društev na 20. redni občni zbor, ki bo na društvenem sedežu v bivši OS v Cerovljah v petek, 13. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju.

SD MLADINA

vabi na športni praznik Mednarodni Grand prix skiroll, ki bo v Krizu - vrt Ljudskega doma 14. in 15. t. m. V soboto, 14. t. m. ob 14. uri odprtje športnega praznika in začetek balinarskega turnirja v enojkah, ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19.30 nastop Odseka športno-ritmične gimnastike SD Bor, ob 20. uri zabava z ansamblom Adria kvintet (ex Taims); v nedeljo, 15. t. m., ob 9.30 mednarodno tekmovanje Gran Prix 94 Ski Roll v Samatorci (Zgonik), ob 10. uri na vrt Ljudskega doma - Kriz: odprtje kioskov, ob 14.30 nagrajevanje Tekmovanja Gran Prix 94, ob 18.30 nastop kotalkarjev SD Polet in baletne skupine SD Mladina, ob 20. uri zabava z ansamblom Adria Kvintet (ex Taims), Vabljeni!

SK BRDINA

organizira v nedeljo, 22. t. m. 3. kraški bike slalom in vzporadni bike slalom s pričetkom ob 10. uri v blizini nogometnega igrišča v Repnu. Vpisovanje bo na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah 18. in 19. t. m. od 20. do 21. ure. Informacije na tel. št. 226271 ali 299573.

NAMIZNI TENIS / DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO

Še ekipni naslov med naraščajnicami

Osvojile so ga Katja in Vanja Milič ter Ivana Stubelj

Iz Ternija, kjer poteka namiznoteniško mladinsko državno prvenstvo, je pršla se ena razveseljiva vest. Katja Milič, Vanja Milič in Ivana Stubelj so si priborile ekipni naslov med naraščajnicami. Kras se tako ponasa že s tremi državnimi naslovi (v četrtlet sta Nina Milič in Dasa Bresciani med deklkami zmagali v ekipni konkurenci in v igri dvojic), s štirimi drugimi mesti Martina Milič - Natasa Doglia (med najmlajšimi ekipno in dvojice) ter dvema posamičnima podnaslovoma Martina Milič (najmlajše) in Nina Milič (deklke), za nameček pa sta pripravila veliko presenečenje se Boštjan Milič in Uros Fabiani z osvojit-

vijo bron na med najmlajšimi ekipno.

Po napornem tekmovanju deklke in ekipnem finalu so se tri Krasove deklke: Nina Milič, Dasa Bresciani in Jasmin Kralj pomerile se v tekmovanju posameznic. V borbi za med prvih osem je Jasmin Kralj nesrečno zgubila v tretjem setu na 19 z varovanko državne centra v Friuggiju Zappitellijevo (La Fenice). Dasa in Nina sta bili zmagovalki svojih skupin in sta tudi gladko preskočili prvo oviro v finalnem delu. Zatem se je Bresciani jeva spoprijela s Stefano Bosi (Sestese) a je utrujenost po osvojitvi dveh naslovov pri Krasovski napravila svoje. Nina Milič je nadaljevala s

tekmovanjem. V četrtini finala je po veliki borbi z 2:1 v setih premagala Zappitellijevo in zatem se gladko opravila z Bosijevo. V finalu je Krasovka sele podlegla Romunki Patriciji Macean, ki nastopa za Auer Oro.

Nina Milič je pokazala velik napredek. Lani ji se ni uspel preboj iz skupine, letos pa se ponasa s srebrno kolajno. Krstna nastopa Dase in Jasmin pa se veliko obetata. Tudi Bojanu Simoneta med dečki je šlo bolje. V skupini je bil drugi (na državnih kvalifikacijskih turnirjih mu to ni uspelo) in se po prvem izgubljenem kolu uvrstil med prvih 32 dečkov v Italiji. V mešanih dvojicah z Nino sta pršla med

sestnajsterico parov, medtem ko Dasa in Jasmin nista mogli nastopiti v tej kategoriji zaradi odsotnosti dvojčkov Liut iz videmskega Rangera.

Mladinsko državno prvenstvo se traja. Med naraščajnicami bo Katja Milič branila državni naslov v ostri konkurenci svojih klubskih soigralk Vanje Milič in Ivane Stubelj ter drugih. V ekipni konkurenci bosta nastopili tudi Borovi igralci Neda Sancin in Elisa Colummi. Na svoj nastop caka se Andrea Radini med naraščajniki in v dvojicah s Petrom Santinijem, s katerim igrata tudi ekipno ter Krasova mladinska ekipa v postavi Natasa Grom, Irena Rustja. (J.J.)

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Goričani proti »novemu« Lunazziju

Šesterko iz Trevisa okrepili mladinci Sisleya
Lutman ostaja doma - Debut G. Populinija?

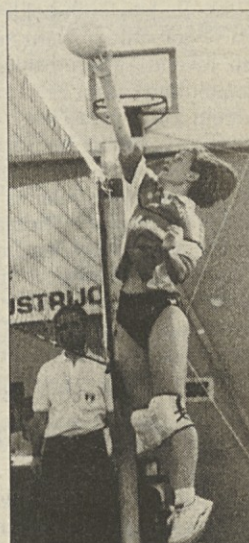
ŽENSKA C1 LIGA

Težka naloga za Koimpex

Igral bo v Trentu proti Battistiju
Bor Tombolini v Padovo po točki

Slogine odbojkarice v C1 ligi caka danes izredno zahtevno gostovanje v Trentu, kjer se bodo pomerile z drugouvršcenim Battistijem. Za Battisti je zmaga imperativ. Poraza si nikakor ne more privoščiti, ker bi to skoraj gotovo pomenilo, da ne bi napredoval v B2 ligo. Nasprotno, če bi neposrednemu tekmeču za drugo mesto Noventi danes ne uspelo premagati vodoci Ghemar, bi si Battisti kolo pred koncem lahko že zagotovil prestop v visjo ligo. Jasno je torej, da caka Koimpex skoraj brezupna naloga, njegova prednost pa je v tem, da - za razliko od tekmič - lahko igra povsem sproščeno in na to karto stavi tudi trener Drasic, ki upa, da bodo njegove igralke presenetile, čeprav v tem tednu nekatere niso mogle redno zahajati na treninge. Danes naj bi bil vsekakor nastopila popolna postava.

Precej lažje (in krajše) je gostovanje borovk, ki se bodo v Padovi pomerile z ze izpadlim Cusom. Padovanke na domačih tleh igrajo precej bolje kot na go-

stovanjih, bolje pa pomeni to, da so proti boljšim nasprotnikom nekajkrat izsilile tie break, ki so ga potem praviloma izgubile. Upati je, da borovke niso pozabile na lekcijo, ki so jo doživele v Villi Vicentini, kjer so izgubile z objektivno slabšim nasprotnikom (bil je to njihov edini pravi letosnji spodrselj) in da bodo zato zaigrale vsaj tako kot na gostovanju pri Kennedyju ali celo kot pred tednom dni proti Noventi. V tem primeru jim zmaga v Padovi ne more uiti.

JADRANJE / OPTIMIST

Čupina jadralka Ana Žerjav bo šla na evropsko prvenstvo

V soboto in nedeljo je bila v Kopru (JK Jadro) druga selekcijska regata slovenskega prvenstva v razredu optimist veljavna za kvalifikacije evropskosvetovnega prvenstva.

Sončno vreme je v soboto popestrilo zmerno močan maestral (do 5 m/s), medtem ko je v nedeljo brezvetrje onemoglo nadaljevanje regate.

Vsekakor je v soboto organizatorjem uspelo izpeljati stiri preizkušnje, kar je koprskim jadralcem več kot zadostovalo, da so za seboj pustili le drobtinice, saj so med prvih deset uvrščenih zapisali kar sedem imen svojih tekmovalcev.

V konkurenci 77 tekmovalcev iz Slovenije in Italije je izkušnost na taktičnem področju nadgradila Mitjo Nevečnyja, ki je z dvema regatama ter drugim in tretjim mestom na posameznih preizkušnjah zapечатil prvo stopničko regate.

Na kratki razdalji mu je sledil mladi Izolan Rok Kosir (JK Burja), ki je prepričljivo zmagal zadnji dve preizkušnji ter tako zasedel drugo mesto lestvice le z dvema točkama zaostanka.

Cupina jadralka Ana Žerjav (na sliki) je s solidnim jadranjem zasedla v ženski konkurenci drugo stopničko (skupno 13.) ter si s tem rezultatom pridila kvalifikacije za evropsko prvenstvo v dresu Slovenije.

Končni vrstni red: 1. Mitja Nevečny (JK Jadro) 1, 1, 3, 2; 2. Rok Kosir (JK Burja) 4, 4, 1, 1; 3. Dušan Krasovec (JK Jadro) 7, 3, 4, 3; 10. Ana Žerjav (JK Cupa), 17, 11, 14, 12.

Aleks Domenis

Uspešen nastop naših pingpongašev na 21. prvenstvu Treh Benečij

V Veroni, na 21. prvenstvu Treh Benečij je sodeloval z nekaterimi predstavniki tudi Kras. V mladinskih starostnih kategorijah so bile v ospredju Krasove deklke, ki so zasedle vsa tri prva mesta.

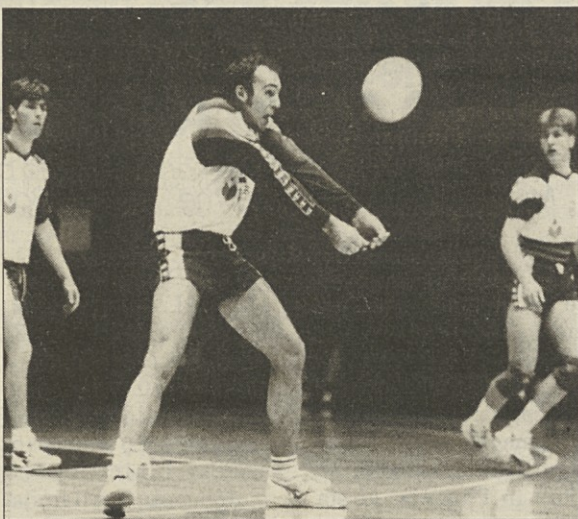
Zmagala je Barbara Santini pred Kristino Stubelj in Tjašo Gustin. Pri naraščajnikih sta se izkazala oba Krasova predstavnika. Andrea Radini je bil zmagovalec, Gorazd Milič pa se je uvrstil od 5. do 8. mesta.

Med najmlajšimi je nastopil tudi Borov igralec Jurij Verč. V absolutni kategoriji, kjer so se prav tako zbrali igralci drugokategorniki iz Furlanije-Juljske krajine, Veneta in tridentinskega Poadizja je v ženski konkurenci zmagala Silvia Delugan (Reocarobocen), s katero je v četrtini finala izgubila Ana Bersan.

Ana Bersan in Lara Posega (Bor Cunja) sta osvojili tudi bron v igri dvojic, kakor tudi Igor Milič, ki je igral v paru s Callegarom (Libertas Latissana).

V moški konkurenci je bil Igor Milič tretji. (J.J.)

ODBOJKA / PREDZADNJE KOLO V DEŽELNIH PRVENSTVIH

Bor Omse se še poteguje za obstanek (KROMA)

V zadnjih dveh kolih moske C2 lige je na sporedu zadnji sprint za obstanek v ligi. Bor Omse starta iz ugodne pozicije, saj ima od vseh ekip na dnu lestvice na papirju najlažji razpored tekem. Danes bo namreč gostoval v Buii proti ekipi, ki se nahaja na sredini lestvice, toda svoje pozicije ne more ne izboljšati ne poslabšati, tako da zanje ena zmaga več ali manj ne bi spremenila prav ničesar. V zadnjem

kolu pa se bo Bor pomeril z Mossom, ki je tudi svoje prvenstvo že zaključila in igra zdaj v pomlajeni postavi brez prave motivacije. Od ostalih ekip je v najslabšem položaju VBU, ki ima najslabši kolicnik v setih. Poleg njega pa bi morale do konca prvenstva v teoriji ostati brez zmage tudi Fagagna in Porcia, ki igrata z ekipami z vrha lestvice, kot so Natisonia, Olympia, Socia in Prata. Edino Rozzol igra v

Med moškimi »trepeta« le še Bor Omse Kmečka banka lahko pokvari slavlje Porcie

Sočani v Vidmu lahko pomagajo plavim - Koimpex in Olympia lahko spet zmagata
Sokol Indules na nevarnem igrišču v Trziču - Breg v Dolini proti Mossi

zadnjem kolu proti San Vitu in bi torej lahko zmagal, vendar ena zmaga mu verjetno ne bo zadostovala za obstanek. Vseeno pa se Bor na sme zanašati na poraze ostalih tekmecev, saj je prav zadnje kolo pokazalo, da ekipe z dna lestvice lahko z večjo borbenostjo spravijo boljše ekipe v težave (Rozzol in VBU 2:3 z Natisonio in Olympia). Zato bi današnja zmaga borovcev v gosteh predstavljala zelo važen korak do cilja.

Pomoč borovcem lahko v tem kolu nudi Socia Sobema, ki igra v Vidmu proti VBU-ju. Sočani so prav gotovo boljše od Vidmčanov, toda nasprotnika ne smejo podcenjevati, saj mora ta absolutno zmagati, da lahko še upa v obstanek in bo torej izredno motiviran. Goričani so vseeno favoriti v tej

tekmi, čeprav bodo nastopili brez Petejana zaradi službenih obveznosti. Koimpex igra danes v San Vitu, kjer bi moral pobrati nov par točk. Gostitelji imajo na lestvici 16 točk in so si z zmago v prejšnjem kolu praktično zagotovili obstanek v ligi. Pri slogaših je tokrat odsoten Pulitanò, ki si je na treningu zvil gleženj, ostali pa so vsi redno trenirali. Olympia CDR igra v Musi, kjer bi morala osvojiti nov par točk, saj je Mossa zdaj le blede senca ekipe, ki je gospodarila v prvem delu prvenstva. Tudi tokrat bo trener Petejan verjetno preizkusil nove variante in različne postave, Olympia pa bi morala vsekakor biti favorizirana.

V ženski C2 ligi je pred najtežjo nalogo Kmečka banka, ki igra v Porcii. Ta

je trenutno na drugem mestu na lestvici, z zmago pa bi si praktično že zagotovila napredovanje, saj ima boljši kolicnik v setih od Fiume Veneta, ki ima točki manj. Kmečka banka igra še vedno brez poskodovane Luvisuttijeve, odsotna pa bo tudi Tomsiceva. Za Goričanke pa je lahko spodbuda tudi rezultat s prvega dela prvenstva, ko so v precej okrnjeni postavi premagali Porcio. Sokol Indules igra v Trziču proti Pelliniju, ki potrebuje točki za obstanek in ki je na domačem igrišču precej nevaren, saj je v drugem delu prvenstva zgubil le proti Cusu in Mossi, njegova zadnja žrtev pa je bila Kmečka banka. Pri soko-lovkah bosta tokrat odsotni Kosutova in Fabijeva. Breg igra v Dolini z Mossom. To je bila tudi zadnja

ekipa, ki jo je Breg v prvenstvu premagal. Današnja zmaga pa bi bila pomembna, da bi imele brezanke več možnosti za ponovno vključitev v ligo v naslednji sezoni. Breg bo zopet nastopil brez Stoparjeve.

1. MOŠKA DIVIZIJA
Sloga - Old Cats 3:0 (15:2, 15:12, 15:6)

SLOGA: Pertot, Miot, Germani, Maver, Volcic, Veljak, Glavina, Strajn in Ritossa.

Slogasi so med tednom odigrali zaostalo tekmo enajstega kola in brez večjih težav odpravili sibko ekipo Old Cats, ki jo sestavljajo v glavnem rekreativci. Tehnična razlika med ekipama je bila več kot očitna, tako da je vsak igralec lahko odigral po dva seta, ne da bi se to poznalo v učinku igre.

(A. Maver)

NOVICE

Vuelta: Jalabertu 12. etapa

ZARAGOZA - Francoz Laurent Jalabert je osvojil 12. etapo kolesarske dirke po Spaniji od Bena-squeja do Zaragoze (226 km). V sprintu je premagal Nizozemca Van der Poppela, tretjevršeni Italijan Roberto Pelinconi pa je v sprintu glavnine imel šest sekund zamude. Na skupnem vrstnem redu se na-prej trdno vodi Svcicar Tony Rominger.

Vodi Pascal Richard

ZENEVA - Na dirki po Romandiji je Svcicar Pascal Richard z zmago v tretji etapi evzel vodstvo na sku-pnem vrstnem redu. V etapi od Lausannea do Maynesa de Riddesa (161) je zmagal z minuto 15 sekundami prednosti pred Americanom Hampste-nom in Francozem De las Cuevasom.

Prepovedali Obreejevo kolo

RIM - Mednarodna kolesarska zveza je na svojem zasedanju v Rimu sklenila prepovedati uporabo kolesa, s katerim je Skot Graeme Obree postavil svoj svetovni rekord v enourni vožnji. Sklenili so tudi, da od leta 1996 ne bodo več razlikovali med profesionalnimi in amaterskimi kolesarji.

Deschamps k Juventus

TURIN - Po koncanih bojih v A ligi se je v italijan-skem nogometnem svetu že zacela kupoprodajna borza. Juventus je napovedal sklenitev pogodb z re-prezentantom Cirom Ferraro in francoskim veznim igralcem Didierom Deschampsom (Olympique Marseille). Juventus bo Napoliju za Ferraro odstel devet milijard lir, francoskemu klubu pa tri milijar-de in pol. Med kandidati za zamenjavo kluba je tu-di Interjev »motor« Nicola Berti, ki je po hudi poškodbi Milanovega igralca Stefana Eranía kandi-dat, da prevzame njegovo mesto na spisku 22 no-gometasev, ki jih bo selektor Sacchi s seboj odpeljal na svetovno prvenstvo v ZDA. Njegov menažer je potrdil, da se Berti še ni sporazumel z Interjem za obnovev pogodb.

Jutri motociklistična VN Španije

JEREZ DE LA FRONTERA - V prvem dnevu tre-ningov za jutrisno motociklistično Vn Španije je bil v polittskem razredu najhitrejši American Kewin Schwantz (suzuki), v razredu do 250 ccm Italijan Massimiliano Biaggi (aprilia), v razredu do 125 ccm pa Japonec Kazuto Sakata (aprilia).

Auriol še naprej v vodstvu

AJACCIO - Na rallyju po Korziki, ki šteje za svetov-no prvenstvo, je po dvanajstih hitrostnih preizkušnjah še vedno v vodstvu Francoz Didier Auriol pred Spancem Carlosom Sainzom in Italija-nom Andreo Aghinijem. Auriol ima pred Sainzem 32 sekund prednosti, Spanec pa je novinarjem po-vedal: »Delam vse, kar znamore. Hitreje preprosto ne morem iti in če Didier ne bo naredil napake, bo z lahkoto zmagal.« Podobnega mnenja je tudi Fi-nec Juha Kankkunen, ki na Korziki vozi prvič po letu 1989. Finec je voznjo Auriola označil z beseda-mi: »Na Korziki Auriola pac ni mogoče premaga-ti.« Korziski rally je zahteval tudi svoj davek. Ita-lijan Gianfranco Cunico se je v spektakularni ne-sreči zaletel v zid, na katerem so sedeli gledalci. Zaradi udarca so gledalci bodisi poskakali ali popa-dali z zidu, trojica se je pri tem huje poškodovala in dirko so za nekaj časa prekinili.

Rezultati po dvanajstih hitrostnih preizkušnjah: 1. Didier Auriol (Fra) Toyota Celica 2:59.40, 2. Carlos Sainz (Spa) Subaru Impreza + 0: 32, 3. Andrea Aghini (Ita) Toyota Celica + 1:28, 4. Juha Kankku-nen (Fin) Toyota Celica + 1:38, 5. Massimo Biasion (Ita) Ford Escort + 3:10, 6. Bruno Thiry (Bel) Ford Escort + 3:27, 7. Jean Ragnotti (Fra) Renault Clio + 8:34, 8. Patrick Bernardini (Fra) Ford Escort + 9:39, 9. Serge Jordan (Fra) Renault Clio +11:04, 10. Mar-co Massarotto (Fra) BMW M3 + 12:43.

Rangersi še vedno neporaženi

NEW YORK - V polfinalu Vzhodne konference tek-movanja za Stanleyev pokal v hokeju na ledu so New York Rangers zmagali se sedmič zapored. Tokrat so s 3:0 premagali Washington Capitals in vodijo v seriji »best of seven« s 3:0. V drugem polfi-nalu je New Jersey s 4:2 premagal Boston in tako izid v zmagah znižal na 2:1.

Stich v polfinalu

HAMBURG - V polfinale mednarodnega teniskega Atp turnirja v Hambrugu (1.720.000 dolarjev nagrad-nega sklada) sta se uvrstila le dva nosilca, to sta Ne-mec Michael Stich (st. 1) in Ukrajinec Andrej Medve-dev (st. 4.). Cetrtninalni izidi: Stich (Nem, 1) - Costa (Spa, 9) 6:4, 6:7, 6:4; Kafelnikov (Rus) - Krajicek (Niz, 11) 6:3, 6:2; Medvedev (Ukr, 4) - Gustafsson (Sve, 5) 6:4, 4:6, 6:1; J. Sanchez (Spa) - Eltingh (Niz) 6:4, 6:2.

Nenapovedani polfinalistki

RIM - V cetrtninalu mednarodnega teniskega prven-stva Italije so presenetljivo nastopile tudi tri igralke, ki niso bile med nosilkami skupin, prodor v polfi-nale pa je uspel dvema, Romunki Spirlei in Slo-vakinji Habsudovi. Cetrtninalni izidi: Martinez (Spa, 1) - Tauziat (Fra, 8) 6:4, 6:4; Habsudova (Slk) - Serra-Zanetti (Ita) 6:3, 6:2; Spirlea (Rom) - Wiesner (Avt, 9) 6:0, 4:6, 6:39; Navratilova (Zda, 2) - Sava-macu (Jap, 7) večerni dvoboj.

HOKEJ NA LEDU / SVETOVNO PRVENSTVO

Obetata se napeti polfinalni tekmi

*Finci so v cetrtninalu dali Avstriji pravo lekcijo
Kanadčani bi lahko po 33 letih osvojili zlato*

MILANO - Danes bodo na svetovnem prvenstvu v hokeju na ledu skupine A na sporedu polfinalni obračuni. V popoldanski tekmi se bosta pomerili reprezentanci ZDA in Finske, zvečer pa bo na sporedu ponovitev finala olimpijskega turnirja v Lillehammerju, ko bodo palice prekrizali Ka-nadčani in Svedi.

Američani v polfinalni boj s Finci odhajajo s priokusom visokega po-razu iz predtekmovanja, ko so s Finci izgubili kar s 2:7, razen tega v njiho-vem mostvu ne bo strelca enega od dveh za-detkov Lindsaya, ki so mu zaradi uživanja pozi-vil do konca leta prepo-vedali igranje mednarod-nih tekem. Obe mostvi sta si pred polfinalom dodobra dvignili moralo. Američani z zmago nad opotekajocim se hokej-skim velikanom Rusijo, podoben podvig jim je v bližnji preteklosti uspel le na olimpijskih igrah pred desetim leti v Lake Placidu, Finci pa s 40-minutnim »predavanjem o hokejski igri«, ko so Avstrijem dokazali, da tudi v cetrtninalu skupi-ne A se vedno obstaja kakovostna ločnica z mersko enoto desetih za-detkov, kar naj bi bila si-cer značilnost obeh nižjih skupin. Avstrijski trener Ken Tyler je cetrtn-finalni »debakl« označil z eno samo besedo: »Au!«

V drugem polfinalu se bodo srečali Kanadčani, ki so tako kot na OI v Lil-lehammerju v cetrtninalu s 3:2 premagali Čehe, in Svedi. Olimpijski zmago-valci bodo tokrat imeli

Američanom je zmaga nad Rusijo dvignila moralo (AP)

precej težjo nalogo, saj so Kanadčani po dolgem ča-su sestavili reprezentan-co, s katero bi po 33 letih ponovno lahko osvojili zlato medaljo. Kopica profesionalcev, med nji-mi kar nekaj zvenecih imen, je na turnirju že dokazala, da se tako majhno napako nasprot-nika hitro kaznujejo z za-detkom. Na drugi strani imajo Svedi v kartoteki letošnjega turnirja že dva spodrsiljaja, srečanje s Kanado pa bo za Svede po turistični tekmi z Ita-lijo, ko so zmagali s 7:2, se malce resnejša stvar kot finalni obračun v Lil-

lehammerju, saj se bodo morali v primeru ne-uspeha hudo potruditi, če bodo hoteli osvojiti vsaj bron.

Finska - Avstrija 10:0 (1:0, 4:0, 5:0)

STRELCI: 1:0 (15) - Ruutu, 2:0 (29) - Mäkelä, 3:0 (32) - Mäkelä, 4:0 (33) - Ruutu, 5:0 (37) - Oja-nen, 6:0 (44) - Kurri, 7:0 (46) - Koivu, 8:0 (47) - Ju-tila, 9:0 (55) - Peltonen, 10:0 (60) - Strömberg

KAZNI: Finska 4 mi-nute, Avstrija 12 minut

Današnji spored - pol-finalne: ZDA - Finska (16.00), Švedska - Kana-da (20.00) (M. J.)

SAO PAOLO / PO IMOLI

Ecclestone napoveduje spremembe

Rolanda Ratzenbergerja pokopali v zasebni obliki

SAO PAULO - Predsednik Združenja kon-struktorjev formule 1 (FOCA) in najpomemb-nejši mož sedanje for-mule 1 Bernie Ecclestone meni, da je on tisti, ki mora po smrtni nesreči Ayrtona Senne prenasati vso jezo Brazilcev. Ec-clestone je s solznimi očmi in utrujenim obra-zom to izjavil po tem, ko je od Senninih svojcev dobil diskretno sporo-ci-lo, v katerem so ga za-prosili, naj se ne udeleži pogreba trikratnega sve-tovnega prvaka. »Zeljo Senninih svojcev sem brez pomislekov uposte-val, čeprav mi je bil Ayr-ton zelo blizu.« je dodal predsednik FOCA in hk-rati napovedal, da so v pripravi ukrepi, s kateri-mi bodo zmanjšali hitro-sti bolidov formule 1. »Spremembe bodo v veljavi od leta 1995 na-prej, čeprav si osebno želim, da bi se to zgodilo že prej. Vsekakor ne bo-mo dovolili, da bi Senna umrl zaman. Ze pred le-tosnjo sezono smo uved-li nekaj omejitev, saj si nismo več želeli vse te visoke tehnologije, pac pa smo hoteli, da spet pridejo bolj do izraza voznikove lastnosti.« za-trjuje angleski poslov-nez.

Brazilska javnost je po Sennini smrti zelo kritična do ljudi, ki vo-dijo formulo 1 in jih ob-tozuje, da niso dovolj skrbeli za varnost. Sen-nin brat Leonardo jih obtozuje, da jih zanima samo denar. Ecclestone se brani: »Na nekoga morajo stresti svoj bes in to sem v tem primeru jaz. Pri tej tragediji sam nimam nič. Upam, da bo Leonardo potem, ko

bo spoznal dejstva, našel pogum in način, da se mi opraviči,« je nadalje-val Anglež. Na vprašanje nekega novi-narja, ali se boji iti v Bra-zilijo, je odgovoril, da ne: »V Braziliji se nikoli ne bom počutil ogrože-nega. Rad imam Brazi-lijo in njene ljudi.« Ec-clestone je zanimal dom-neve brazilskih medijev in nekaterih evropskih časopisov, čes da je Sen-na umrl že na kraju ne-sreče in da so njegovo smrt zamolčali samo za-to, da bi lahko izpeljali dirko. Domneve za-vračajo tudi v bolonjski bolnišnici, kamor so Senno prepeljali po ne-sreči. »Jaz tako ali tako nimam pooblastila za prekinitev dirke. Sprozi-li smo obsežno preiska-vo, ki naj bi dala odgo-vor na vprašanje, zakaj je prišlo do obeh nesrec. Vsekakor rezultati se nekaj časa ne bodo zna-ni, saj bo trajalo še vsaj mesec dni, da bomo avtomobila iz Italije lahko prepeljali v Anglijo. Leo-nardo Senna tudi trdi, da bi bil Senna danes živ, če bi ob steno, ka-mor je trescil njegov brat, namestili zaščitne gume. To sploh ni res in celo dirkaci sami so bili proti temu,« se brani Ec-clestone, ki je s 70 mi-lijoni funtov najpremož-nejši Britanec iz sveta avtomobilskega sporta.«

Včeraj pa so v Salz-burgu v strogo zasebni obliki pokopali tudi ne-srečnega avstrijskega drikaca Rolanda Ratzen-bergerja. Ob odprtem grobu je govor imel Niki Lauda, pogreba pa se je udeležilo kakih 250 so-rodnikov in pokojniko-vih znancev. (S. D.)

KOŠARKA / KONČNICA V ITALIJI

V Bologni in Pesaru odločilni srečanja za veliki finale

TRST - V Pesaru in Bologni bosta danes tretji in odločilni polfinalni tekmi končnice italijan-skega kosarkarskega prvenstva. V Pesaru bosta igrala domaci Scavolini in trzaski Stefanel, v Bo-logni pa se bosta pomeri-la Buckler in Glaxo iz Ve-rone.

Pričakovati je, da bosta obe srečanja dokaj ize-načeni in razburljivi. V Bologni so državni prvaki v rahli prednosti, saj so ta cas verjetno tudi najboljša in najbolj homogena eki-pa od starih polfinalistov.

V Pesaru pa favorita ni. Trzasko mostvo, pri katerem igra tudi Slo-venec Gregor Fučka in mladi Jan Budin, si je v torek napravilo izredno priloznost, da bi se ze po dveh tekmah uvrstilo v fi-nale. Tanjevičeva ekipa je namreč na prvem

srečanju sicer po po-daljsku, toda zaslužno zmagala v Pesaru. In za-sluzeno ter po podaljsku so slavili kosarkarji iz Pe-sara v torek v Trstu. Predvsem Carlton Myers je bil za Trzascane nereslj-iva uganka, saj je dal kar 31 točk in brzkonc bo prav ta kosarkar tudi da-nes belil lase Stefanelovih igralce«. V Stefanelovem taboru pa gledajo na da-našnje srečanje z zmer-nim optimizmom. Doslej so v v Pesaru (tako v pr-venstvu kot v »končni-ci«) vselej zmagali

TAKO DOSLEJ: Buck-ler Bologna - Glaxo Vero-na 1:1 (79:72 in 69:72); Scavolini Pesaro - Stefa-nel Trst 1:1 (85:91 in 88:79). Tekma v Bologni bo po Rai ob 14.45 na pr-vem sporedu, tekmo v Pesaru pa po TMC ob 19.05.

NBA / PO CHICAGU IN INDIANI

Tudi Utah in Phoenix prebila prvo oviro - Atlanta še »diha«

S. Antonio in Golden State končala svojo pot - Zadnjevrščena Miami in Denver do 5. tekme - »Super« Barkley dosegel 56 točk

Stiri cetrtninalni dvo-boji NBA prvenstva so se že koncali, stiri tek-me pa niso se določile, kdo bo nadaljeval pot v končnici prvenstva. Po Chicagu in Indiani, ki sta zmagala s 3:0, sta se v polfinale uvrstila se Utah in Phoenix, ki sta odpravila Spurse ter Warriorse. Zaostanek je znižala tudi ekipa New Jersey, ki je po po-daljsku premagala Knickse, katastrofi pa so se zaenkrat izognili Atlanta Hawks, ki so v Miamiu premagali Hea-te in tako iztržili peto, odločilno zmago. Zani-mivo je, da tudi med osmouvršcenim Den-verjem in prvouvršce-nim Seattlom je stanje 2:2, kar prica, da v končnici prvenstva ni nič že vnaprej določe-

nega.

VZHOD:

Miami - Atlanta 89:103 (2:2 v zmagah. Z izredno igro Blaylocka - 29 točk, 6:10 za 3 in 9:9 v pm ter solidnim Man-ningom - 26 točk so Hawksi izničili prvi »match point« Miami-ja - Coles 19, Rice le 13)

New Jersey - New York 93:92 (1:2 v zma-gah. Po podaljsku; Cole-man 25 točk in 17 skokov, Anderson 17 ter Ewing 27 točk in 14 skokov, Oakley 17)

ZAHOD:

Denver - Seattle 94:85 (2:2 v zmagah. Po po-daljsku; L.Ellis 27 točk in 17 skokov, Pack 13 ter Schrempf in Payton po 20)

Utah - San Antonio 95:90 (3:1 v zmagah, Utah v polfinalu proti

zmagovalcu Seattle - Denver. Trojka Malona 40 sekund pred koncem je popeljala Jazze v pol-finalne; Malone 34, Stockton 13 točk in 18 asistenc ter Robinson 27, D.Ellis 24)

Golden State - Phoe-nix 133:140 (0:3 v zma-gah, Phoenix v polfina-lu proti zmagovalcu Houston - Portland. V doslej najbolj spektaku-larni tekmi play offa so Suns se tretjic tesno premagali Warriorse; kot se nikoli doslej je zablestel Barkley, ki je s 56 točkami postavil tretji rekord vseh časov v play off tekmah, za Jordanom - 63, leta 86 in Baylorjem - 61, leta 62. »Sir« Charles je iz igre metal kar 23:31 ter imel 14 skokov)

(VJ)

gospodarstvo in finance

FINANČNI TRGI / TAKOJŠNJA REAKCIJA NA POLITIČNO RAZJASNITEV V RIMU

Odjuga med Berlusconiem in Bossijem oživila borzo

Najbolj navzgor Fondiaria in Generali - Lira nadoknadila izgubljeno

MILAN - Med Berlusconiem in Bossijem je prislo do odjuge, na milanskem borznem trgu pa do pravega vretja. Po politični razjasnitvi med koalicijskimi partnerji je namreč milanska borza včeraj oživela s številnimi naročili takoj po odprtju, pravi pospešek pa je doživela popoldne, ko so prisle nove spodbudne novice iz Rima, tako da je indeks Mibtel ob zaključku sestanka »zaslužil« 3,04 odstotka,

Mib pa 3,44 odstotka. Nemalo zasluge za tako briljantni rezultat pa imajo tudi zavarovalne delnice, v prvi vrsti Generali, ki so po objavi sklepa upravnega sveta o povisanju glavnice (o katerem poročamo posebej) dobesedno planile navzgor in pridobile 4,61 odstotka (poskocile so na 47.450 lir), medtem ko so ob zaključku milanskega borznega sestanka veljale 46.839 lir (+3,99%). Borzni trg je

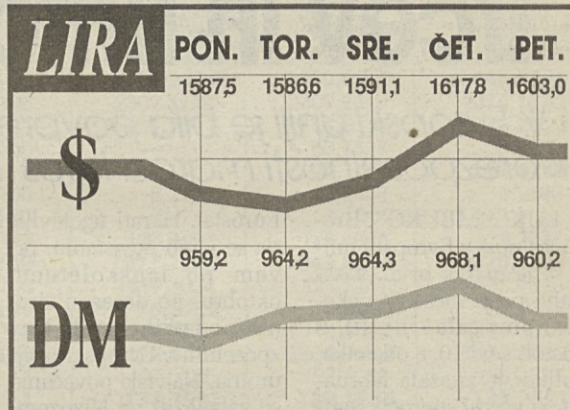
vsekakor »obdaril« ves zavarovalni sektor, za katerega namreč pričakuje, da ga bo politika nove vlade privilegirala. Kot že nekaj dni, so se odlično obnašale tudi delnice florentinske Fondiaria, ki so včeraj doživele megaskok za 5,28 odstotka. Skupna vrednost včerajšnjih borznih menjav je dosegla 1.630 milijard lir, potem ko je bilo povprečje v zadnjem tednu 1.200 milijard.

Razjasnitev na poli-

tičnem nebu je včeraj davedla novega kisika tudi liri, ki se je krepila vse od začetka menjav, ko je marka veljala 963,58, dolar pa 1.610 lir. Nemski bankovec se je nato vse dopoldne zadrževal pod mejo 960 lir in po kotaciji Bance d'Italia sredi dneva gledal na cetrte izgubil okroglih 8 lir. Dolar je izgubil skoraj vse, kar je pridobil v cetrtek in pristal pri 1.603,05 lire, kar je skoraj 15 lir manj kot dan prej, ko je veljal

1.617,8 lire.

Italijanska deviza je - zahvaljujoč se v prvi vrsti notranji politični razjasnitvi - pridobila tudi v razmerju do vseh ostalih glavnih bankovcev, čeprav si je dolar včeraj v Evropi nekoliko opomogel, potem ko se je po objavi podatkov o ameriski inflaciji ovrednotil tudi na domačih trgih. Naj ddamo, da je eku včeraj padel 1.850,24 lire, potem ko je v cetrtek veljal 1.864,12 lire.

NOVICE

Sporazum med videmsko in celovško trgovinsko zbornico

VIDEM - Videmska in celovška trgovinska zbornica sta včeraj v Vidmu podpisali sporazum o ustanovitvi vzajemnih predstavništev v obeh mestih. Predstavništvo celovške zbornice sicer v Vidmu že deluje od preteklega marca, vendar ga bo potrebno okrepiti v perspektivi vstopa Avstrije v Evropsko unijo. Trgovinska menjava med FJK in Korosko pa je že sedaj zelo intenzivna, in to se posebej zaradi uvoza avstrijskega lesa, ki je nujno potrebna surovina za večino furlanskih tovarnih pohistva in stolov.

Januarja nižji presežek trgovinske menjave z EU

RIM - Trgovinska bilanca Italije z državami Evropske unije je januarja zabeležila 390 milijard lir presežka, medtem ko je v istem mesecu 1992 presežek znašal kar 1.720 milijard lir. Po podatkih, ki jih je včeraj objavil zavod Istat, je italijanski uvoz iz držav EU v odločnem porastu (+24,6%), medtem ko izvoz raste s skromnejšo stopnjo (+6,7%).

Zavarovalna grupa Unipol ustvarila 41 milijard dobička

BOLOGNA - Lanska poslovna bilanca zavarovalne grupe Unipol se je zaključila s čistim dobičkom v znesku 41 milijard lir, kar je za 10% več kot leto prej, medtem ko je vrednost zbranih premij dosegla vrednost 1.739 milijard lir (+9,4%). Delničarji bodo prejeli 290 lir dividende za prednostne delnice in 270 lir za redne, medtem ko so lani dividende znašale 10 lir manj za delnico. Med bilančnimi rezultati izstopa občutno povečanje vlaganj in likvidnih sredstev, ko so dosegla 3.622 milijard lir in se povečala za 587 milijard ali za 19,3%. Dobro so se obnesla tudi življenjska zavarovanja s skladoma Vittativa in Vittativa 90, ki sta realizirala povprečni donos 13%, medtem ko se je čisto premoženje grupe s pristetjem dobička povisalo na 781,3 milijarde.

Tudi milanska Cariplo bo zvišala glavnico

MILAN - Občni zbor delničarjev lombardske hranilnice Cariplo, ki bo 6. junija, bo odločal o povisanju glavnice od 3.500 na 4.500 milijard lir (z operacijo v dveh transah, od katerih bo druga izvedena z emisijo obvezniškega posojila), kar bo banki služilo za plasman njenih vrednotnic na borzi. Na dnevnem redu občnega zbora je tudi predlog za pooblastilo za nakup in prodajo lastnih delnic in cela vrsta statutarnih sprememb.

Vse več zanimanja za borzo in skupne sklade

RIM - Življenjska zavarovanja »odkrivajo« borzo in skupne investicijske sklade; v zadnjih mesecih je namreč - tudi po zaslugi močnega ovrednotenja borznih tecajev - vidno porasla udeležba delnic, tako domačih kot tujih, v portfelju življenjskih zavarovanj največjih italijanskih zavarovalnih grup. Prvic so se v njih pojavili tudi skupni investicijski skladi. Na lestevici največjih tovrstnih investitorjev na borzi vodi Sklad INA z delnicami v vrednosti 674 milijard lir (kar je skoraj 6 odstotkov njegove dejavnosti ob koncu lanskega leta), na drugem mestu najdemo RAS, na tretjem pa Generali. Čeprav veliko večino zbranih sredstev se vedno vlagajo v državne vrednotnice in obveznice, je delež, ki ga zavarovalnice namenajo borznim vlaganjem v stalni rasti in kaže, da bo nižanje obrestnih stopenj na državnih vrednotnicah ta trend še pospešilo.

»Čiste roke« tudi v bančnih fundacijah

RIM - V Uradnem listu je bil včeraj objavljen ukrep zakladnega ministra Piera Baruccija, ki določa, da morajo člani fundacij (to so ustanove, ki nadzirajo v delniške družbe preoblikovane hranilnice) svojim upravnim svetom sporočiti prejem morebitnih jamstvenih obvestil in jih seznaniti, če so podvrženi kakršnikoli obliki sodnega postopka, ki predvideva več kot 3-letno zaporno kazen.

Brezplačni dvig glavnice Generali

RIM - Kljub poprejšnjemu zanikanju vztrajnih govoric o novem povisanju glavnice grupe Assicurazioni Generali, se je upravni svet zavarovalnice včeraj v Rimu odločil, da to vendarle stori, saj ga k temu silijo novi razvojni načrti. Po pregledu lanskim bilančnih rezultatov, med katerimi izstopa čisti poslovni presežek v znesku 420,4 milijarde lir (leta 1992 je znašal 398,8 milijarde), je bil odobren brezplačni dvig glavnice od sedanjih 1.457,5 na 1.603,25 milijarde lir. Izvedli ga bodo z brezplačno podelitvijo novih delnic, in sicer eno novo na vsakih 10 delnic v lasti.

Lansko leto je bilo za tržaško grupo nedvomno leto naskoka na tuje trge, ki jih je doslej osvojila že 40: pod njenim znakom deluje po svetu 86 zavarovalnic, 145 pa je finančnih, nepremičninskih, kmetijskih in drugih specializiranih družb z znakom leva. Nič čudnega torej, da se je na Generali usmerila množična pozornost investorjev in varčevalcev, ki pričakujejo novo ekspanzijo grupe tako v Italiji kot na tujem.

AFERI MONTEDISON NA ROB

Za nekaj bencina bo le...

Junija dražba umetnin rodbine Ferruzzi

»Ferruzzijevi zdaj nimajo več niti toliko denarja, da bi si natankali bencina,« so dejali zagovorniki znane družine iz Ravenna, ko je javnost svoj čas izvedela za pustolovska dogajanja okrog afere Montedison. Mislil, da to mora biti precej neprijetno za družino, ki razpolaga z več avtomobili, in se zlasti, če gre za vozila z visoko cilindražo. No, zdaj vendarle kaže, da se ni tako hudo in da se bo za nekaj litrov superja le našel denar. Guido Rossi, sodni varuh Ferruzzijevega družinskega premoženja, je namreč pravkar izročil znani družbi Sotheby's nekaj slik, preprog in starega stilnega pohištva, last Ferruzzijeve rodbine, da jih proda na dražbi, ki bo v prvi polovici junija v Milanu. Zaenkrat gre za serijo kakih 600 umetnin, ki naj bi navrgle okrog 5 milijard lir. Med njimi je tudi nekaj svetilk, ki sta jih v uspešnih letih izdelala Raoul Gardini in Gae Aulenti (kdo bi si mislil, da je bil Gardini tudi umetniško nadarjen?).

No, če pojde vse po sreči, se bo za nekaj litrov goriva za Ferruzzijeve avtomobile le nabralo... (ef)

V škednju žal ni opaziti, da železarski trg spei vleče

Strokovno časopisje poroča, da bodo v državnem metalurškem obratu Ilva v Tarantu v kratkem ugasili enega izmed petih plavzev. Naprava deluje namreč neprekinjeno že nekaj let in je potrebna temeljite prenove. Nič novega, boste rekli, saj se tovrstne operacije redno vrstijo v vseh železarnah in ni daleč čas, ko so nekaj takega opravili tudi v tržaski železarni pod škednjem.

Nov pa je komentar, ki ga ob tem prinaša omenjeni strokovni tisk. Predsednik italijanske zveze jeklarjev Falck namreč obzaruje, da bo plavz v Tarantu ustavljen, in to celo za pet mesecev, prav v trenutku, ko železarski in jeklarski trg izredno »vleče«. Mednarodno povpraševanje se veča, trdi Falck, cene se vzpenjajo in devalvirana lira krepko pomaga domačim izvoznikom. Skratka, znaten del tistih 300 milijard lir, ki jih je država namenila za posodobitev tarantske jeklarne, bo zaradi prekinitve obratovanja v njenem plavzu praktično izpuhtel.

Falcku lahko mirno verjamemo, da trg, na katerega je usmerjena tudi škedenjska železarna, veselo vleče in da bo letošnje leto občutno bolj uspešno kot lansko. Žal pa sami nismo opazili, da so okoliščine za železarsko industrijo danes tako ugodne. Očitno so nas preslepili črne napovedi, ki prihajajo na površje vsakokrat, ko gre za takšno ali drugačno rešitev problemov škedenjske železarne... (ef)

CVETLIČARSTVO / Z OBČNEGA ZBORA CVETLIČARSKE ZADRUGE

Bo Cvetličarskemu centru zavoda ERSa na Proseku zagotovljena ohranitev eksperimentalne vloge?

TRST - Se vprašanje upravljanja Cvetličarskega eksperimentalnega centra na Proseku blizu k ugodni rešitvi? Kaže, da je taka realna možnost, čeprav prav vse, zlasti kar zadeva financiranje, se ni do kraja doceneno.

To osrednje vprašanje je bilo, seveda ne prvič, tudi predmet predsednikovega poročila in razprave na zadnjem občnem zboru Cvetličarske zadrage, ki je potekal 29. aprila na sedežu zavoda ERSa na Proseku. V svojem poročilu je namreč predsednik Miran Starc med drugim dejal, da se je delovanje Zadrage, ki je bilo osredotočeno na proizvodnjo in prodajo cvetja v Cvetličarskem centru ter povezano z raziskovalnim delom Centra, prekinilo, ker ERSa z letošnjim letom ne namerava več neposredno upravljati Centra in zato ni obnovila pogodbe o sodelovanju za leto 1994. Kot je receno v poročilu predsednika Starca, je ERSa sklenila poveriti upravljanje Centra drugi ustanovi, ki bi Center vodila tako s strokovnega kot administrativnega vidika. V ta namen je navezala stike s Cvetličarsko zadrugo, ki je tudi izrazila pripravljenost, da prevzame Center v upravljanje, vendar pod pogojem, da ji ERSa sama in druge

ustanove zagotovijo ustrezna finančna sredstva za nadaljevanje eksperimentalne dejavnosti v korist tržaskih cvetličarjev. Predsednik Cvetličarske zadrage je v poročilu se poudaril, da bi bilo za Zadrugo zelo pomembno, ko bi razpolagala s Centrom, ker bi tako skozi izsledke eksperimentalne dejavnosti lahko nudila svojim članom odgovore na strokovne probleme, s katerimi se srečujejo in obenem zlasti mladim nudila možnost, da v Centru poglobljajo svoje znanje.

Od občnega zbora Zadrage so se stvari premaknile. Prav v torek, 3. t.m. je bil namreč na sedežu ERSa v Gorici posvetovalni sestanek, ki so se ga udeležili predsednik zavoda, prof. Frilli in direktor Balbo, za Cvetličarsko zadrugo predsednik Miran Starc in Mario Gregorič ter se tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec in direktor organizacije Coldiretti Vito Rubert. Predstavnika Cvetličarske zadrage sta ob podpori predstavnikov obeh stanovskih organizacij v bistvu ponovila stališče, da se mora ohraniti dosežena namembnost Cvetličarskega centra, torej raziskovalna in študijska dejavnost, ki bi je morali biti deležni vsi cvetličarji na Trzaskem. To pa bi bilo seveda mogoče le ob primerni finančni podpori zavoda samega, kot

tudi drugih tržaskih ustanov, zlasti Trgovinske zbornice, katerih pristojnost sega tudi na kmetijski sektor.

Predstavniki zavoda ERSa so izrazili pripravljenost, da finančno podprejo delovanje Cvetličarskega eksperimentalnega centra, vendar le v okviru trenutnih bilančnih možnosti in z zneskom, ki bi ga pozneje dopolnili, se manjkajoča sredstva pa naj bi prispevale druge krajevne ustanove.

Tak odgovor je predstavnik Cvetličarske zadrage in obeh stanovskih organizacij le delno zadovoljil, vendar pa bo Zadrugi ponujeno in dovolj konkretizirano rešitev kazalo sprejeti, saj je njena želja in tudi interes vseh tržaskih cvetličarjev, ne le tistih, ki jih združuje, da Cvetličarski center na Proseku nadaljuje svojo eksperimentalno dejavnost. V rokah zasebnikov, ce bi ga prevzeli, bi se namreč spremenil v golo pridelovanje cvetja, kar bi seveda povsem izvotlilo njegovo primarno in dragoceno namembnost.

Naj v zvezi z bodočim upravljanjem Cvetličarskega centra se omeni, da je Cvetličarska zadruga zaprosila tudi Sklad za Trst za prispevek, namenjen za popravilo cvetličnjakov in drugih struktur Centra, ki jih je že nacelel zob časa. (jk)

EVROPSKA UNIJA, KANADA, ZDA / BREZPOSELNOST

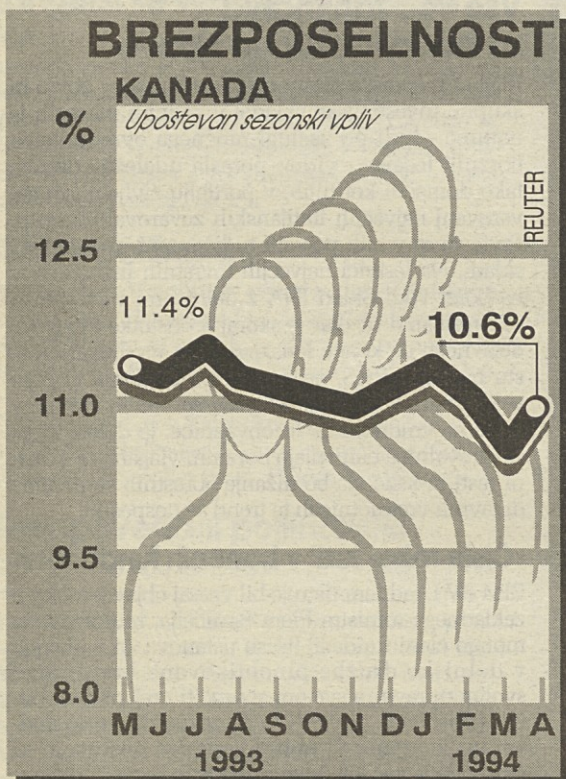
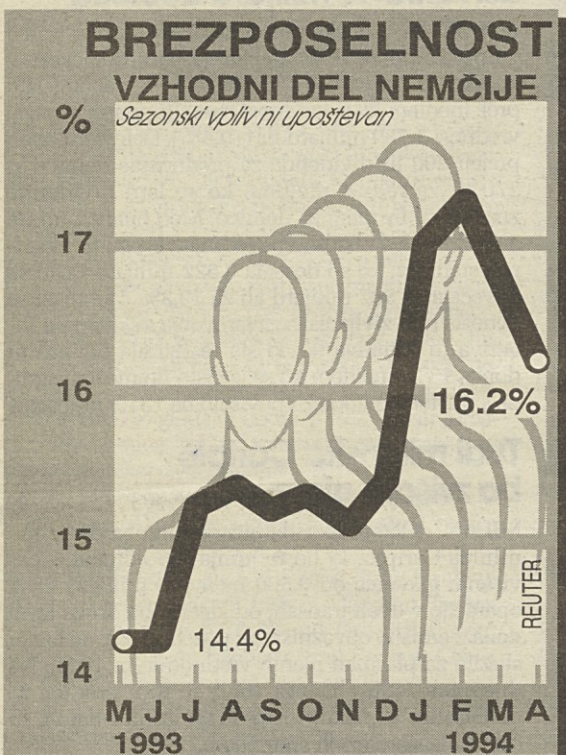
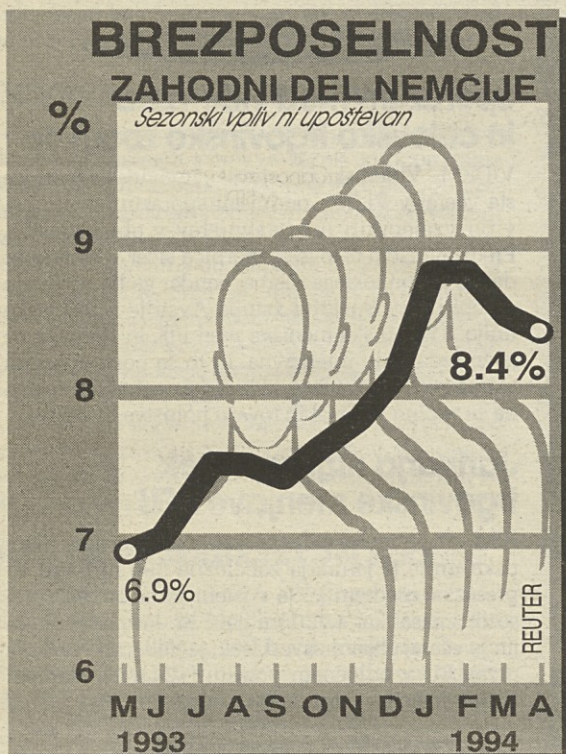
Manj brezposelnih Ircev in Britancev

V Evropski uniji je bila povprečna stopnja brezposelnosti marca letos 10,9-odstotna

LUKSEMBURG - Brezposelnost v Evropski uniji se je marca prvič v zadnjih petih mesecih nekoliko povečala - na 10,9 odstotka od 10,8 odstotka, kolikor je znasala februarja, je včeraj sporočil statistični urad Evropske unije

Eurostat. Hkrati ugotavlja, da se kljub povečanju, prvem po lanskoletnem oktobru, po sezonziranih podatkih stevilo brezposelnih v Evropski uniji umirja. Najvišje povečanje so zabeležili na Nizozemskem, kjer je bila stopnja

brezposelnosti februarja letos 10,7-odstotna, v marca 1993 pa je bila 8,4-odstotna, medtem ko letošnjih marčevskih podatkov se niso objavili. Tudi v Spaniji je marčevska stopnja brezposelnosti v primerjavi z enakim mesecem lani narasla: z 21,2 odstotne marca lani 22,9 odstotno marca letos. Portugalska pa je v istem obdobju zabeležila porast stopnje brezposelnosti s 4,9 na 6,1-odstotno. Velika Britanija in Irsko sta edini članici EU, kjer se je stevilo brezposelnih marca v primerjavi z marcem lani zmanjšalo. V Veliki Britaniji je bila stopnja brezposelnosti marca letos 10,9-odstotna, v Franciji je bila stopnja brezposelnosti 11,2-odstotna, v Italiji 11,3-odstotna, v Nemčiji 6,2-odstotna in v Belgiji 10-odstotna. Podatke o stopnji brezposelnosti sta objavila tudi ameriški in kanadski državni statistični urad. Ameriška stopnja brezposelnosti je marca zdrsnila na 6,4 odstotka. Stevilo delovnih mest brez kmetijskega sektorja se je aprila v primerjavi z marcem povečalo za 267 tisoč mest, po oceni ministrstva za delo pa je bilo vsaj 70 tisoč delovnih mest izgubljenih zaradi vsedrjavne stavke prevoznikov. V Kanadi se je aprila stopnja brezposelnosti povečala: marca je dosegla 10,6 odstotka, aprila pa se je povečala na 11 odstotkov. (Reuters)

ČEŠKA / AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

V škodi so namesto dobička vendarle prikazali izgubo

PRAGA - Češka vlada, ki ima pri Skodi 69-odstotni delež, in Volkswagen z 31-odstotnim deležem sta se končno sporazumela. Uprava Skode je sporočila, da je Skoda Auto AS v letu 1993 imela izgubo v višini 144,3 milijona dolarjev namesto prej napovedanih 4,79 milijona dolarjev dobička. Izguba Skode izhaja »skoraj izključno iz prilagajanja čeških računovodskih predpisov mednarodnim standardom,« so zapisali pri Skodi v izjavi po redni letni skupščini.

Lanskoletna izguba je zdaj primerljiva s predlanskim dobičkom 143,7 milijona dolarjev, saj so pri obeh uporabili isto računovodsko metodo. Spori okrog usodnih podatkov so se začeli, ko je VW lani marca objavil delne poslovne rezultate, ki so vsebovali tudi podatke o velikanski izgubi češkega avtomobilskega proizvajalca, medtem ko je predstavnik Skode Milan Smutni izjavil, da so pri Skodi nameravali objaviti podatke o dobičku, ki naj bi znašal »med 7 in 8 milijoni mark«. Kot poročajo viri, ki so bili blizu pogajanj med VW in Skodo, je prvi poskus, da bi na skupščini delničarjev aprila uveljavili revizijo računovodskih postopkov, spodletel. Podobna metodološka razhajanja so tudi leta 1992 pripeljala do tega, da je uprava Skode objavila dobiček 41,9 milijona do-

VZHODNE DRŽAVE / NALOŽBE

Madžarska je zanimiva

Med vzhodnimi državami je pritegnila največ kapitala

ZENEVA - Med državami nekdanjega vzhodnega bloka je Madžarski nedvomno uspelo pritegniti največ neposrednih tujih vlaganj, saj se je poročilo Združenih narodov (ZN) znasla na prvem mestu, daleč pred mnogo večjo Rusko federacijo. Podatki, ki jih je objavila Gospodarska komisija ZN za Evropo (ECE), kažejo, da so vsa tuja vlaganja v nekdanji vzhodni blok v začetku letošnjega leta znašala 18,3 milijarde dolarjev, večina sredstev pa je prišla iz Zahodne Evrope. Od te vsote, kot navaja četrtletno glasilo ECE East-West Investment News, odpade na Madžarsko 6 milijard dolarjev, sledi ji Ruska federacija s 3,1 milijarde dolarjev, Poljski, v katero so največ vložile ZDA s kar 39-odstotnim deležem tujih vlaganj, je uspelo ob koncu lanskega leta pritegniti 2,1 milijarde dolarjev, Češki 2 milijardi in Romuniji 755 milijonov dolarjev. Sledijo ji Ukrajina s 600 milijoni dolarjev, Slovaška s 380 milijoni dolarjev in Bolgarija z 200 milijoni dolarjev. Preostanek ome-

njene vsote je bil namenjen drugim nekdanjim sovjetskim republikam, tako da znašajo celotna sredstva, ki so jih tuji vložili v Rusijo, 6,8 milijarde dolarjev. ECE ne navaja podatkov za Albanijo, kakor tudi ne za republike nekdanje Jugoslavije razen Slovenije, ki uspela v minulih dveh letih do konca leta 1993 pritegniti 1,2 milijarde dolarjev neposrednih tujih vlaganj. Poročilo tudi ugotavlja, da je 77 odstotkov kapitala, ki so ga tuji vložili na Madžarsko, prišlo iz Zahodne Evrope, od tega 54 odstotkov iz držav EU, toda le 5 odstotkov iz ZDA. Ameriška vlaganja so bila precej obsežna tudi na Češkem, saj so v celotni vsoti tujih vlaganj zavzela 29-odstotni delež. ECE tudi ugotavlja, da je bila več kot polovica celotne vsote neposrednih tujih vlaganj v nekdanji vzhodni blok namenjena proizvodnim programom, zelo malo teh sredstev pa se je, izjemo Madžarske, usmerilo na finančno storitveno področje, v bančništvo in zavarovalništvo. (Reuters)

NEMČIJA / LETALSKI PREVOZI

Vlada je odpravila zadnjo oviro za prodajo Lufthanse

BONN - Nemška vlada je sklenila sporazum o pokojninskih obveznostih, ki je odpravil zadnjo oviro za privatizacijo državne

letalske družbe Deutsche Lufthansa AG. »Ko smo resili tako imenovani problem pokojnin, je padla zadnja ključna ovira,« sta v skupni izjavi zapisala minister za transport Matthias Wissmann in finančni minister Theo Waigel. »S tem se je vlada zelo približala svojemu cilju precejšnjega zmanjšanja državnega deleža v BDP, ki vključuje tudi popolno privatizacijo Lufthanse.« Ministra sta povedala, da bo Bonn jamčil za 617 milijonov dolarjev (1,05 milijarde mark) Lufthansinih pokojninskih skladov, letalska družba pa bo krila za 940 milijonov dolarjev (1,6 milijarde mark) pokojninskih obveznosti v okviru sporazuma o privatizaciji. Zapleti z dodatnimi pokojninskimi pravicami zaposlenih, ki jih je doslej zagotavljala država, so bili poglavitna ovira za načrte vlade, da bi svoj večinski, 51,4-odstotni delež pri tej letalski družbi skrcila v manjšinskega. Wissmann in Waigel sta v svoji izjavi omenila, da bo vlada svoj delež zmanjšala pod 50 odstotkov. Sporočila sta tudi, da Bonn ne namerava sodelovati pri povečanju kapitala, kakršno je predvideno v programu privatizacije Lufthanse. O sporazumu bo s sindikati še ta teden razpravljal upravni odbor Lufthanse. (Reuters)

Hrvaška narodna banka znižala obresti

ZAGREB - Hrvatska Narodna banka je ta teden svojo diskontno obrestno mero s prejšnjih 11 odstotkov znižala na 9,5 odstotka in ne na 9 odstotkov, kot so prvotno sporočili, je v petek pojasnil predstavnik centralne banke. V četrtek zvečer je hrvaški radio poročal, da je podpredsednik vlade Borislav Skegro na seji vlade izjavil, da so to obrestno mero znižali na 9 odstotkov zaradi uspehov, ki jih je vlada dosegla s svojim protinflacijskim programom. Program so začeli izvajati oktobra lani, ko je mesečna inflacija znašala 37,8 odstotka. V skladu s podatki, ki so jih objavili v četrtek, je mesečna inflacija drobnoprodajnih cen v aprilu znašala le 1,4 odstotka, hkrati pa je bil to že peti mesec zapored, ko se inflacija umirja. (Reuters)

Milijoni dolarjev škode za Makedonijo

PRISTINA - Makedonsko gospodarstvo je, odkar je Grčija uvedla svojevrstno gospodarsko blokado, utrpelo škodo v vrednosti približno 160 milijonov dolarjev. V marsičem je bilo makedonsko gospodarstvo namreč odvisno od solunskega pristanišča, prek katerega so letno izvozili za milijardo dolarjev blaga. Od februarja, ko je Grčija uvedla embargo, makedonska vlada poskuša nadomestiti Solun s pristanišči v Bolgariji in Albaniji. To skoraj podvoji stroške prevoza, saj v tem primeru transport za vlakom ni možen kot pri izvozu prek Soluna. Zdaj prevoz poteka s cisternami in tovornjaki. Cenijo, da samo prevoz milijona ton nafte stane približno 50 milijonov nemških mark. Stanje v Makedoniji se bolj zapleta blokada Srbije, ki jo izvajajo Združeni narodi, tako da se je makedonsko gospodarstvo znaslo v hudih težavah. Cenijo, da bo približno 60.000 delavcev (približno 20 odstotkov vseh zaposlenih) zaradi teh dvojnih sankcij ostalo brez dela, dodatnih 137.000 delavcev pa dela v podjetjih, ki poslujejo z izgubo. V makedonski vladi upajo, da bo Grčija pod pritiskom mednarodne javnosti le odstopila od »kazenskih ukrepov« proti Makedoniji, saj se bo ta sicer kmalu znasla v brezizhodnem položaju. (B. S.)

Romunija je dobila posojilo

BUKARESTA - Romunska Narodna banka (BNR) bo v okviru sporazuma, ki ga je v petek podpisala s Zvezo švicarskih bank (UBS), prejela enoletno posojilo v višini 60 milijonov dolarjev. »Posojilo je namenjeno krepitvi romunskih deviznih rezerv,« so izjavili pri romunski centralni banki. Romunija bo posojilo odplačevala z obrestmi, ki so 1,25 odstotka nad liborjem, londonsko medbančno obrestno mero za evrodolarska sredstva. »To pomeni ponovno vrnitev Romunije na mednarodno tržišče zasebnega kapitala, kar je nedvomno dobro znamenje za zahodne finančnike,« so se dodali. Sporazum so podpisali guverner BNR Mugur Isarescu, podpredsednik UBS Robert Favarger in izvršni podpredsednik švicarske bančne zveze Friederick von Schwarzenberg. Romuniji naj bi Mednarodni denarni sklad kmalu odobril tudi nova posojila, ki jih ni dobivala ves čas, ko sta se MDS in Romunija pogajala o gospodarskih ukrepih, ki bi jih ta država morala uvesti za prehod v tržno gospodarstvo. (Reuters)

V Britaniji manj nesolventnih podjetij

LONDON - Britanska trgovinska zbornica (BCC) je včeraj sporočila, da se stevilo nesolventnih podjetij zmanjšuje, kar je dodaten dokaz okrevanja britanskega gospodarstva. Od januarja do marca je bilo v Angliji in v Walesu neseolventnih 4510 podjetij. To je tri odstotke manj kot v prejšnjem trimesecju in 22 odstotkov manj kot v istem obdobju leta 1993. »Stevilo ne likvidnih podjetij je zdaj na najnižji ravni od konca leta 1990, kar vsekakor dokazuje okrevanje gospodarstva v prihodnje,« je izjavil generalni direktor BCC Richard Brown. (Reuters)

Manjše povpraševanje po avtomobilih

BRUSELJ - Povpraševanje po novih avtomobilih v Zahodni Evropi se je aprila zmanjšalo za 0,7 odstotka v primerjavi s istim obdobjem lani, hkrati pa je to prvo zmanjšanje v letu 1994. To kažejo podatki, ki jih je v petek objavila Evropska zveza avtomobilskih proizvajalcev (ACA). Po začasnih podatkih so v 17 zahodnoevropskih državah registrirali 1.089.970 novih avtomobilov, kar je manj kot aprila lani, ko so nove tablice pritrtili na 1.097.740 novih vozil, ugotavlja ACA. Do zmanjšanja je prišlo po treh mesecih rasti, ko se je prekinilo dolgoletno upadanje povpraševanja po novih avtomobilih v Zahodni Evropi. (Reuters)

Nemške banke so služile s pokojninami

BONN - Nemske banke so leta zadrževale milijone mark obresti od neizplačanih pokojnin, dokler ni javna revizija tega razkrila, so sporočili uradni predstavniki. Zvezni urad socialnega zavarovanja za upokojevence (BfA), je v odgovoru na časopisno poročilo, da so banke zadržale del neizplačanih pokojnin upokojevcem, ki živijo v tujini, sporočil, da so zadržali le njihove obresti. BfA izplačuje pokojnine 8 milijonov upokojevcem, 250 tisoč med njimi pa jih živi zunaj Nemčije. Predstavnik BfA je tudi povedal, da ta denar ni izgubljen ne za njihovo organizacijo ne za upokojeince ter da so problem že resili v obojestransko zadovoljstvo. (Reuters)

MENJALNIŠKI TEČAJI

6. maj 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,55	79,05	11,10	11,22	8,05	8,20
A banka Koper	78,50	78,95	11,10	11,21	8,05	8,20
A banka Nova Gorica	78,60	79,00	11,11	11,21	8,05	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,70	79,20	11,16	11,27	8,07	8,25
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	78,65	78,95	11,12	11,22	8,13	8,20
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,60	79,10	11,00	11,26	7,90	8,30
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	78,60	78,90	11,11	11,19	7,95	8,19
Creditanstalt Nova banka LJ	78,60	79,30	11,12	11,26	8,15	8,35
Dom caffè Domžale*t: 715-199	78,70	79,00	11,19	11,25	8,05	8,30
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,70	79,00	11,14	11,20	8,15	8,30
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,75	78,85	11,14	11,16	8,12	8,18
Idila Sečovelje* t: 066/ 79-048	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,73	78,76	11,16	11,17	8,17	8,19
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	78,70	79,05	11,12	11,19	7,79	8,19
Kompas Hertz Velenje* Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	78,70	79,00	11,12	11,19	7,90	8,19
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	78,70	79,00	11,12	11,19	7,90	8,19
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	78,70	79,00	11,12	11,19	7,90	8,19
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13	78,70	79,00	11,12	11,19	7,97	8,19
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13	78,70	79,00	11,12	11,19	7,97	8,19
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	78,60	79,00	11,12	11,19	7,97	8,19
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,95	79,05	11,08	11,23	8,03	8,26
LB splošna banka Celje	78,27	79,37	11,06	11,28	8,00	8,22
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,62	79,12	11,13	11,25	8,11	8,24
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,40	78,85	11,08	11,20	8,12	8,24
Madai NG*, t: 065/ 23-083	78,65	78,90	11,13	11,20	8,15	8,20
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	78,70	78,75	11,10	11,15	8,00	8,12
Poštna banka Slovenije*	77,35	78,90	10,84	11,19	7,90	8,21
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,72	78,79	11,14	11,17	8,12	8,18
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,60	79,00	11,14	11,20	8,11	8,23
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,55	78,99	11,13	11,20	8,00	8,28
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	78,58	78,95	11,12	11,20	7,90	8,19
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,60	79,09	11,11	11,25	8,07	8,23
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,55	79,10	11,10	11,25	8,08	8,23
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	78,58	78,94	11,12	11,18	8,11	8,21
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	78,60	78,95	11,12	11,27	8,10	8,20
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,59	78,90	11,13	11,22	8,05	8,20
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	77,65	79,10	10,90	11,25	8,00	8,28
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,70	79,15	11,13	11,20	8,10	8,20
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	78,60	79,09	11,12	11,20	8,09	8,22
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	78,60	79,60	11,13	11,20	8,10	8,22
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,50	78,74	11,11	11,19	8,12	8,22
SKB d.d.*	78,50	79,15	11,05	11,30	8,05	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,65	78,90	11,13	11,19	8,15	8,22
SZKB d.d. Ljubljana	78,57	78,99	11,10	11,23	8,09	8,19
Tentours Domžale	78,60	79,10	11,14	11,25	8,10	8,35
UBK Ljubljana, t:061/444-358	78,40	79,40	11,10	11,28	8,10	8,27
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,70	78,85	11,13	11,17	8,13	8,20s

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

Upravni odbor Banke Noricum d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: banka)
na podlagi 58.člena statuta banke in skladno z 42. in 43. členom statuta

SKLICUJE

13. sejo zbora banke, ki bo v torek, 17. maja 1994 ob 10.00 uri v hotelu Kompas - Austrotel, Ljubljana, Miklošičeva 9, VI. nadstropje.

Dnevni red:

1. Izvolitev organov zbora
2. Predlog poslovnega poročila Banke Noricum d.d., Ljubljana z letnim obračunom za leto 1993
 - Poročilo nadzornega odbora
 - Ugotovitveni sklep o neto dolžnikih banke
3. Temeljni poslovne politike in program razvoja banke za leto 1994
4. Predlog sklepa o uskladitvi nominalnega zneska delnic 1., 2., 3. in 5. izdaje s preoblikovanjem rezerv v osnovni (ustanovitveni) kapital banke
5. Predlog sklepa o izdaji delnic šeste (6.) emisije v skupni nominalni vrednosti SIT 300.000.000,00 in sicer 7.500 navadnih delnic na ime po SIT 40.000,00
6. Predlog sprememb in dopolnitev statuta banke
7. Predlog za določitev nagrade članom upravnega in nadzornega odbora
8. Predlog sklepa razpisa za imenovanje direktorja banke

Upravni odbor objavlja, da predlagane spremembe in dopolnitve statuta izhajajo iz 580. člena zakona o gospodarskih družbah, na podlagi katerega morajo delniške družbe do 31. 5. 1994 uskladiti ustanovitvene in druge akte z določili navedenega zakona.

Zainteresiranim imetnikom delnic na prinosnika (delnice II. izdaje) je gradivo za sejo zbora na vpogled na sedežu banke.

Imetniki delnic na prinosnika se lahko udeležijo seje zbora, če najkasneje do 13. 5. 1994 deponirajo delnice na sedežu Banke Noricum d.d., Ljubljana, Trdinova 4.

Imetniki delnic na prinosnika imajo pravico sodelovati v delu zbora, nimajo pa glasovalne pravice.

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 087 z dne 6. 5. 1994 - Tečaji veljajo od 7. 5. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,3222	94,6060	94,8898
Avstrija	040	šiling	100	1122,0832	1125,4596	1128,8360
Belgija	056	frank	100	383,2299	384,3830	385,5361
Kanada	124	dolar	1	95,3084	95,5952	95,8820
Danska	208	krona	100	2016,5467	2022,6145	2028,6823
Finska	246	marka	100	2433,2054	2440,5270	2447,8486
Francija	250	frank	100	2302,3142	2309,2419	2316,1696
Nemčija	280	marka	100	7889,7713	7913,5118	7937,2523
Grčija	300	grd	100	—	53,7327	53,8939
Irsko	372	funt	1	—	192,1005	192,6768
Italija	380	lira	100	8,2196	8,2443	8,2690
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	128,0194	128,4046	128,7898
Nizozemska	528	gulden	100	7027,7349	7048,8815	7070,0281
Norveška	578	krona	100	1819,3024	1824,7767	1830,2510
Portugalska	620	escudo	100	76,5702	76,8006	77,0310
Švedska	752	krona	100	1709,7134	1714,8580	1720,0026
Švica	756	frank	100	9272,8481	9300,7504	9328,6527
Velika Britanija	826	funt sterling	1	197,0155	197,6083	198,2011
ZDA	840	dolar	1	131,7591	132,1556	132,5521
Evropska unija	955	ECU	1	152,0398	152,4973	152,9448
Španija	995	peseta	100	95,9001	96,1887	96,4773

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 7. maja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1.500.000	806.966	791.018	1.597.985
3		107,59552%	105,4691%	106,5323%	150.000	80,697	79,102	159,798

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

6. MAJ 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	11,90	12,40
Italija	Tržaška kreditna banka	11,95	12,50

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

6. MAJ 1994

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1585,00	1630,00
nemška marka	953,00	973,00
francoski frank	276,00	286,00
holandski gulden	845,00	872,00
belgijski frank	46,10	47,60
funt sterling	2368,00	2443,00
irski sterling	2300,00	2378,00
danska krona	242,00	250,00
grška drachma	6,40	6,65
kanadski dolar	1147,00	1185,00
japonski jen	15,40	15,90
švicarski frank	1116,00	1151,00
avstrijski šiling	135,00	139,20
norveška krona	219,00	226,00
švedska krona	206,00	212,00
portugalski escudo	9,00	9,60
španska pezeta	11,50	11,90
avstralski dolar	1135,00	1172,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	11,95	12,50
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

6. MAJ 1994

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1583,00	1633,00
nemška marka	951,00	971,00
francoski frank	276,00	286,00
holandski gulden	844,00	864,00
belgijski frank	46,00	47,50
funt sterling	2365,00	2440,00
irski sterling	2300,00	2370,00
danska krona	242,00	249,00
grška drachma	6,40	6,90
kanadski dolar	1145,00	1180,00
švicarski frank	1120,00	1142,00
avstrijski šiling	134,70	138,70
slovenski tolar	11,90	12,40

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

5. MAJ 1994

valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.668	-
francoski frank	-	29.147	-
nizozemski gulden	-	89.031	-
belgijski frank	-	4.856	-
španska peseta	-	1.208	-
danska krona	-	25.518	-
kanadski dolar	-	1.203	-
japonski jen	-	1.622	-
švicarski frank	-	117.580	-
avstrijski šiling	-	14.218	-
italijanska lira	-	1.032	-
švedska krona	-	21.546	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 7. maja 1994 od 00.00 ure dalje

država	valuta	enota	ZA DEVIZE	
			nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1130,6490	1132,7823
Francija	frank	100	2319,8895	2324,2667
Nemčija	marka	100	7950,0000	7965,0000
Italija	lira	100	8,2823	8,2979
V. Britanija	funt	1	198,5195	198,8940
ZDA	dolar	1	132,7650	133,0155

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	79,38	79,50
SKB Banka d.d.	DEM	79,40	79,52

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 7. maja 1994 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
A Banka	DEM	79,42	79,57
Creditanstalt - Nova banka	DEM	79,45	79,55
Bank Austria	DEM	79,40	79,56
UBK banka	DEM	79,36	79,52
SZKB	DEM	79,40	79,55

Devizni tečaji za USD, ATS, ITL in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmeje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaji določijo v sporazumu.
* Banke, ki objavljajo tečaje, se zavezujejo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

6. MAJ 1994	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1603,050	—
ECU	—	1850,240	—
nemška marka	—	960,200	—
francoski frank	—	280,160	—
funt sterling	—	2398,160	—
holandski gulden	—	855,230	—
belgijski frank	—	46,644	—
španska pezeta	—	11,676	—
danska krona	—	245,410	—
irski funt	—	2331,960	—
grška drahma	—	6,522	—
portugalski escudo	—	9,324	—
kanadski dolar	—	1160,370	—
japonski jen	—	15,571	—
švicarski frank	—	1128,350	—
avstrijski šiling	—	136,560	—
norveška krona	—	221,400	—
švedska krona	—	207,850	—
finska marka	—	295,900	—
avstralski dolar	—	1148,590	—

POTOPIS

S kolesom okoli Velike Britanije (18)

Na Škotskem pravega dežja skoraj ni

Konec prvega dela turneje

Po treh tednih kolesarjenja sem dosegal točko, ki je simbolično pomenila konec prvega dela turneje. Z glavne ceste sem zavil na stransko, nato zapornica, pa spust po klančku navzdol, nato navzgor in na parkiršču pred svetilnikom se cesta konča. Naprej proti severu ne morem! Odslej samo še nazaj proti domu.

Peš sem se odpravil do bližnjih klifov. Bil sem razburjen kot morje, ki je butalo ob stene. Tako daleč na severu, od koder je do severnega pola le malenkost dlje kot do doma. Skalna obala je vzbujala strahospoštovanje. Prvic na poti je bil sever tako divji, kot sem si ga zamisljal pred odhodom. Veter, mraz, razburkani valovi, ki butajo ob skalno obalo.

Islandijo sem lahko samo čutil dobrih tisoč kilometrov daleč. Če bi takrat imel možnost, bi sedel na ladjo in se odpeljal naprej proti severu, ki me privlači že sam po sebi. Bil sem vesel, da sem dosegel cilj, zagrenjen, ker me bo pot odslej vodila le še proti domu, pa tudi ponosen.

Se 2000 kilometrov do Londona

Sanjarjenja na spektakularnih klifih so bila le kratkotrajna. Do Londona me je čakalo še dva tisoč kilometrov. Srknil sem požirek viskija, rekel zbogom mistični pokrajini in se po ozki cesti vzdolž severne obale napotil na zahod. Cloveku, ki bi se tod znašel v trenutku, bi se verjetno zdelo, da je vsaj 2000 metrov visoko. Pokrajina se najbolj spominja na švicarski prelaz St. Gotthard. Gole skale brez

rastja ter tu in tam kako jezerce.

Največja umetnost je bilo najti primeren prostor za sotor, saj je sever Škotske eno samo veliko močvirje, na katerem ni mogoče prenočevati.

Prihodnji dan se je začelo deževje, ki me je kot nadlezen gost spremljalo deset dni zapored. Vendar boste na Škotskem zelo redko našli na nali, kot smo jih vajeni pri nas. Marsikdaj sploh ne dežuje, ampak nekako prši. A na kolesu si tudi od pršenja hitro moker. Zatočisto pred dežjem pa je tudi v naseljih težko najti. Cela Velika Britanija ima to »grdo« navado, da hiše praviloma gradi brez napušča. Zato sem običajno vedril ob skodelici angleškega čaja ali kozarcu piva v kakem pubu.

Simon Demšar
(Se nadaljuje)

Dlje proti severu s kolesom ni šlo... (Foto: Simon Demšar)

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Hram umetnosti sredi Goriških brd

Poznorenesančni grad Dobrovo gosti Mušičevo zbirko

Na razgledni vzpetini sredi Goriških brd stoji dvorec Dobrovo, poznorenesančna stavba, ki je imenitno vpeta v naravno okolje in s svojo dominantno lego že od daleč vabi popotnika na obisk.

Sedanji dvorec je prav gotovo naslednik prvotnega stolpastega gradu, ki je najverjetneje nastal v začetku 14. stoletja. Leta 1323 sta omenjena viteza Rusmanus in Joannus de Dobrau, za njima pa so v gradu gospodovali vitezi iz bližnje Fojane.

Leta 1501 je cesar Maksimilijan I. Habsburški Dobrovo prodal grofu Frideriku Colloredo-Walseeju, ki je na temeljih starega gradu sezidal novo grajsko poslopje. Sedanja poznorenesančna stavba je nastala v začetku 17. stoletja.

Grad Dobrovo so zaradi obrambe pred Benečani kmalu utrdili z močnim obzidjem s številnimi strelnimi linami, na vogalih utrjenim z okroglimi obrambnimi stolpci. Kljub temu je beneški vojskovodja Giustiniani januarja 1616 za kratek čas zavzel Dobrovo.

Italijanski vojaki odnesli bogastvo

Grofom Colloredo so na Dobrovem sledili grofje Catterini, markizi Montecuccoli, od leta 1838 do konca druge svetovne vojne pa so ga posedovali španski grofje Bagueri, ki so v viteski dvorani uredili manjši muzej z bogato numizmatično zbirko, izdelki iz keramike, slikami in gobelini. Vse to so odnesli italijanski vojaki med pr-

vo svetovno vojno. Po drugi svetovni vojni je bila v gradu šola in nato stanovanja.

Dvorec je sezidan na četverkotni osnovi s stiri pravokotnimi stolpi na vogalih, ki za celo nadstropje presegajo osrednje poslopje. Grajsko jedro je oblikovano po vzoru beneske plemiske arhitekture z osrednjo vežo, vstran umaknjnim stolpiščem in sobanami, nanimi na obeh straneh. Ohranjen je tudi del obzidja z dvema okroglima stolpicema in vhodnim portalom, ki tvori zaprto pravokotno dvorišče na vzhodni strani gradu.

Izvima notranja oprema

Nekatere sobane so poslikane, posebej lepa osrednja dvorana. V gradu je še originalna notranja oprema, ki izvira iz

Vhodno pročelje gradu Dobrovo

18. in 19. stoletja. Grofje Colloredo so na vzhodni in zahodni strani gradu uredili lep grajski park, ki pa se je danes popolnoma okrnjen ohranil le na vzhodni strani grajskega poslopja.

Dobrovo je bilo močno

poškodovano med potresom leta 1976. V obnovljenem dvorcu je stalna zbirka grafičnih del slikarja Zorana Musica, grajski prostori pa so namenjeni tudi bogatim kulturnim večerom in drugim dejavnostim.

Ivan Jakič

Obnovljeni dvorec (Obe fotografiji: Ivan Jakič)

PODLISTEK/SNEŽNIK

Protokolarni objekti na Slovenskem (18)

Oblast gradu po vojni ni odvzela na silo

Leta 1919, z nastankom Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, je deželna vlada za Slovenijo razglasila nadzor nad posestvom in prepovedala odsvojitve kakršnegakoli zemljišča, to pa zato, ker so bili lastniki nemški državljani. Začasni odvzem lastnine, imenovan sekvester, je bil odpravljen leta 1924 in posest je ostala v lasti družine vse do leta 1945.

Spreten oskrbnik

Med drugo svetovno vojno družina ni bivala na gradu. Zanj je skrbel grajski oskrbnik Sauta, Čeh po rodu, kateremu gre velika zasluga, da med vojno grad ni bil porušen, izropan in požgan. Predvsem se je odlikoval kot spreten diplomat, ki

je prepričal Italijane, naj se ne naselijo v gradu, ker so bili lastniki Nemci. Italijani so se zadovoljili s pristavo. Prepričal je tudi Nemce, ki so prisli na posest po kapitulaciji Italije. Kot spreten diplomat je poskrbel tudi za partizansko vojsko, tako da jim je odprl grajske kasce, od koder so si lahko vzeli hrano.

Povojna usoda gradu

Ker grajski lastniki, čeprav Nemci po rodu, z okupatorjem niso neposredno sodelovali in je tedanji grajski oskrbnik Sauta sodeloval s partizansko vojsko, grad in posest lastnikom nista bila na silo odvzeta in nacionalizirana. Nekje obstajajo dokumenti, ki dokazujejo, da je nekdane lastnike

naša povojna oblast izplačala, in sicer z vojno odškodnino, ki jo je dobila od Italije.

Ko je bil sprejet denacionalizacijski zakon, se nekdanji lastniki niso pojavili z zahtevo po vrnitvi premoženja. Pojavil pa se je Hermanov nečak Wolf, ki je izrazil željo po stricem portretu iz gradu. Zal njegovi želji ni bilo mogoče ustreči, ker je omenjeni portret izginil neznano kam.

Del opreme so odnesli

Po vojni je grad prešel v državno last. Ker je bil zaradi skrbnih zadnjih lastnikov zelo dobro ohranjen ter lepo in bogato opremljen, se je nova oblast odločila, da ga bo uporabljala za svoj protokolarni objekt. Iz gradu so

Knjižnica grofa Hermana (Foto: Bogdan Kladnik)

odpeljali nekaj kosov opreme in jih namenili za opremo Brda in Strmola, domneva pa se tudi, da je nekaj kosov opreme in slik odšlo v domove teda-

njih oblastnikov.

Ker je grad od Ljubljane oddaljen kar 60 kilometrov, je bilo protokolarnih obiskov v njem bolj malo. Zanj so sicer

skrbeli razni grajski oskrbniki, ki pa so se pogosto menjali. V povojnih letih je imela nova oblast z gradom in posestvom velike nacrte. V pristavi so bili

prostori uprave, ki naj bi gospodarno urejala posest, vendar so že leta 1956 propadli.

Vera Senica
(Se nadaljuje)

ZVEZDNO NEBO

Krona, ki jo je bog Dioniz žalosten zalučal proti nebu

Sedem svetlih zvezd ozvezdja Severna krona je vidnih s prostim očesom

Severna krona ali Veneč (Corona Borealis) je eno redkih ozvezdij, ki predstavlja predmet, ne živali ali pravljicnega junaka. Njenih sedem s prostim očesom vidnih zvezd v polkrogu zares izgleda kot nekakšna krona.

Zgodba, kako je Krona našla svoje mesto med ozvezdji, se začne nekega dne jutro, ko je ladja izplula iz atenskega pristanišča. Na pomolu so jokalili stari, saj je na njej odplulo sedem mladenk in sedem mladeničev. Črna jadra so razodevala, da potovanje ne bo prijetno in brezskrbno. Vsi so vedeli, da se s prejšnjih podobnih potovanj otroci niso nikoli več vrnili domov. Sedem deklic in sedem mladeničev so morali podložni

Atenci vsakih devet let zrtvovati kot strašen davek kretskemu kralju Minosu. Tam so jih zaprli v labirint, kjer jih je požrl Minotaver. To je bila pošast s cloveskim telesom in bikovo glavo. Zivela je v ogromnem labirintu, iz katerega ni nihče našel izhoda.

V preteklosti nobena zrttev ni usla grozni usodi. Tokrat pa je posvetil zarek upanja. Mladi Tezej, sin atenskega kralja, je ravnokar zaslovel kot izvrsten bojevnik. Prostovoljno se je prijavil za enega od sedmih mladeničev. Slovesno je zaprisegel, da bo ubil Minotavra. Ko je ladja priplula na Kreto, se je Tezej kot vodja skupine odpravil h kralju Minosu. Od njega je dobil zagotovilo, da bo osvobodil Tezeja

in njegove tovarise, Atene pa oprostil plačevanja kravnega davka, ce bo Tezej ubil Minotavra.

Obljuba je kralju malo pomenila. Dal jo je v prepričanju, da Tezej, ki se bo moral golorok spopasti s pošastjo, ne more zmagati. Tudi ce bi Minotavra ubil, bi moral najti se pot iz labirinta, ki je s številnimi zavitimi hodniki in laznimi prehodi predstavljal neresljivo uganko.

Kraljeva hči Ariadna je poslušala, ko se je Tezej dogovarjal z njenim očetom. Opazila je, kako plemeniti je ta lep in postaven mladenič, in se vanj zaljubila. Pripravljena mu je bila pomagati, ce jo vzame s seboj v Atene in se poroci z njo. Preden so Tezeja in njegove tovarise vrgli v labirint, mu je na skrivaj da-

la meč in klobčič preje. Naročila mu je, naj odvijajo prejo za sabo, ko bo sel po labirintu, tako da bo našel pot nazaj ven, ce mu bo uspelo ubiti Minotavra.

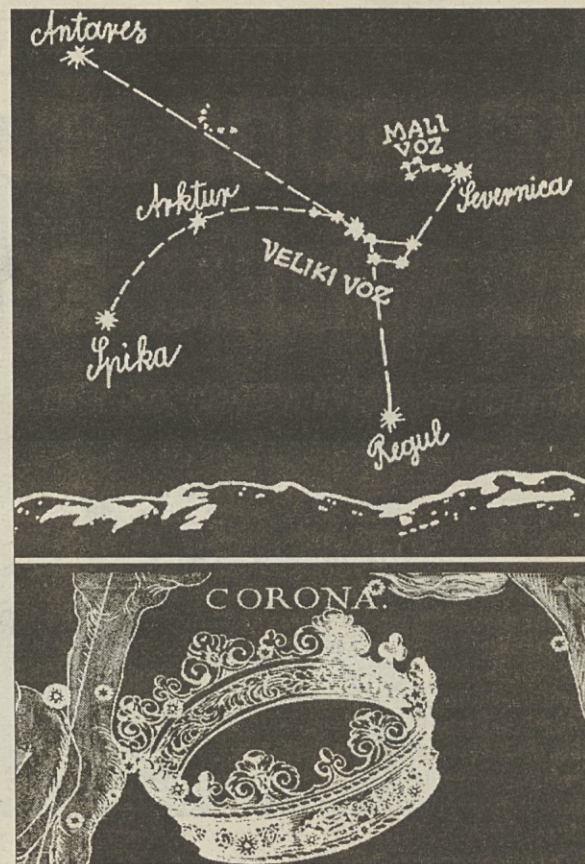
V divjem boju je Tezej posast ubil. S svojimi tovarisi, ki so se v grozi skrivali za njim in opazovali boj, je sledil preji, ki jo je prej odvijal, in srečno prisel iz labirinta. Ker so se bali, da Minos ne bo izpolnil svoje obljube, so se naskrivaj vkrcali v ladjo in odpluli skupaj z Ariadno. Na poti proti domu so se ustavili na otoku Naksos.

Medtem ko je nekega jutra Ariadna se spala, je nehvalezni in nezvesti Tezej odplul brez nje. Morda si v Atene ni upal pripeljati svoje neveste, hčere kralja, ki so ga Atenci sovražili iz dna srca.

Ariadno je vso objokano jo je našel bog Dioniz, lastnik otoka. Njena lepota ga je tako prevzela, da se je vanjo zaljubil na prvi pogled in jo zaprosil za roko. Bil je tako dober in prikopen, da je končno privolila v poroko. Za poročno darilo ji je Dioniz podaril zlato krono s sedmimi svetlimi diamanti.

Kmalu po poroki je Ariadna umrla. Dioniz je zelo zaloval. Odločil se je, da odvrže krono, ki ga je preveč spominjala na izgubljen ljubzen. Krono je zalučal proti nebu. V letu so jo ujeli njegovi prijatelji bogovi. Postavili so jo visoko na nebo, kjer sveti njenih sedem svetlih diamantov in tako sestavlja Severno krono.

Tezeja, ki je tako brezsrčno strl srce in zapustil

Zgoraj: Takole po Velikem vozu najdemo ozvezdja Severna krona, ki je vidno zvečer od marca do oktobra. Glavna zvezda ozvezdja je Dragulj (Gemma). Spodaj: Silka Krone iz starejšega zvezdnega atlasa

mladenko, ki ji je dolgoval svoje življenje, pa so bogovi kaznovali. Niso mu priznali nesmrtnosti na nebu, kar so sicer zagotovili mnogim drugim gr-

skim mitološkim junakom, na primer Perzeju, Herkulu, Orionu, Kastorju in Poluksu, ki zavzemajo častni prostor med zvezdami. **Marijan Prosen**

Horoskop

zapisal

B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Marsikdo bo prišel k vam po nasvet in nihče ne bo odšel razočaran. Znali se boste živeti v njegov položaj in se mu posvetiti z umom in srcem hkrati.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Nove ideje se vam bodo nizale kot za stavo, in čeprav se boste trudili, da bi jih vsaj nekaj spravili v življenje, vam to ne bo uspelo. Pojdite do konca.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Razveselili se boste vsakršne drobne lepote in prijazni boste do vsakogar, ki ga boste srečali na svoji pomladni poti. Prijazni bodo tudi do vas.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Analizirali boste svoje minulo odklonilno vedenje do drugih in ugotovili, da ste marsikoga čutili kot grozno, čeprav nihče ni imel slabih namenov.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ne boste silili v partnerja, ampak se boste postavili v položaj nedostopnega misleca, ki v svojih mislih kuje skrivnostno, skrajno neprijetno odločitev.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Robantili boste čez svojo domnevno nesposobnost, čeprav boste vseskozi vedeli, da ni problem v vas, ampak v preveliki količini načrtov in želja.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Premlevali boste o svojem življenju in spremembah, ki bi jih bilo dobro vnesti vanj. Spremembe se tokrat ne bodo tikale drugih; najpomembnejši boste sebi.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V vsakdanjih stvarih boste ugledali nove lepote in ne boste več toliko težili k vzvišenim, težko dosegljivim ciljem. Najlepše cvetice so pri tleh.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Mimogrede boste ugotovili, da vam materialna plat življenja ne pomeni več toliko kot včasih, zlasti, če jo spremlja duhovna revščina. Resnično modro.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Zbali se boste za stabilnost ljubezenskega gnezdeca, zato boste nastopili odločno. A partner se bo branil, saj vas bo čutil kot sovražnika.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V svojem pomladnem letu boste tako zelo zagledani vase, da bo videti, kakor da obstajate samo vi, drugi pa so zato, da bi ugodili vašim željam. Morda res.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Tega prekrasnega dne boste pogosto sitni in tečni, bodo pa tudi trenutki, ko boste visoko zvišeni. V njihovi senci bo tečnoba prav neznatna.

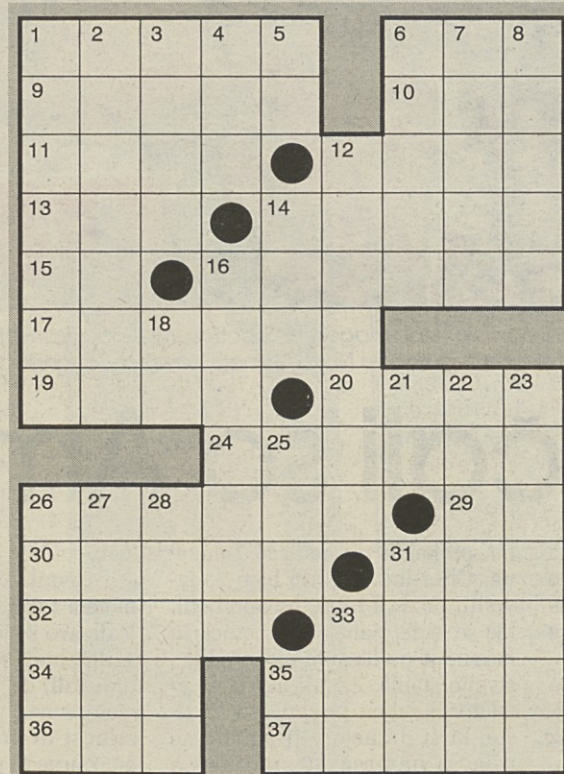
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. sodobna ameriška pisateljica (Belva), 6. kratka slovenske tiskovne agencija, 9. prebivalka antične maloazijske pokrajine Eolije, 10. himalajska koza, 11. svoje-glavost, 12. jedilnik, 13. glavni stevnik, 14. ptica uje-da, mišar, 15. začetnici slovenskega slikarja Jakopica, 16. vinsko zganje, 17. slovenski skladatelj (Marjan), 19. latinsko ime za janež, 20. povabljenec na obisk, 24. ime slovenske novinarko Bizilj, 26. jed iz jesetrovih iker, 29. pamet, 30. ameriška filmska igralka (Madedchen), 31. dirkališče formule 1 v Belgiji, 32. ime nekdanjega madžarskega politika Nagya, 33. sodobnik Keltov, 34. gospodarica morij v nordijski mitologiji, 35. zvijača, 36. osebni zaimek, 37. tepec, neumnez.

Navpično:

1. ekipa na igrišču pri kosarki, 2. zlozljivi naočniki z držajem, 3. ime slovenske filozofinje Sodnik, 4. leto-višce pri Opatiji, 5. kemijski znak za natrij, 6. gorljiva vrstica v sveči, 7. ime slovenske novinarko Starič, 8. pripadnik južnoameriske indijanske etnične skupine, 12. vodilni uslužbenec podjetja, 14. kitajsko glasbilo s strunami, 16. vešala, 18. predzadnji soglasnik in tretji samoglasnik slovenske abecede, 21. oranje, 22. grupa, 23. ameriški macesen, 25. tibetansko govedo, 26. glavno mesto Egipta, 27. glavno mesto Jordanije, 28. ime italijanske filmske igralko Lisi, 31. surovina za pivo, 33. vzdevek nekdanjega ameriskega predsednika Eisenhowerja, 35. kraj med Valjevom in Beogradom.

um, Amick, Spa, Imre, Ilir, Ram, ukana, ona, bedak, kanja, Rj, vilijak, kozina, anis, gost, Ljerka, kavlar, Vodoravno: Plain, STA, Eolka, tar, trna, menu, ena, RESITEV

Danes goduje

Domicijan

Sveti Domicijan je bil skof v Maastrichtu na skrajnem jugu Nizozemske. Kdaj se je rodil, ni znano, deloval pa je v prvi polovici 6. stoletja.

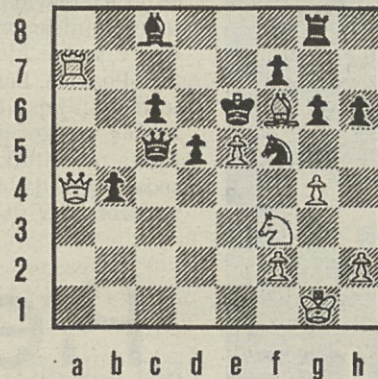
Po rodu je bil Frank in je torej eden prvih svetnikov ponosnega frankovskega naroda, ki je sprejel krščansko vero komaj nekaj desetletij prej (pod kraljem Klodvikom, ki je umrl leta 511). Bil je spreten, usmiljen, moder in za božjo cast zavzet dušni pastir, ki je uspešno trebil poganska izročila med svojim ljudstvom.

Svoj skofovski sedež je imel najprej v Tongernu v današnji Belgiji, v Maastricht pa ga je prenesel potem, ko je Tongern razdejala vojska. V mestu Huy ob reki Maas je kasneje sezidal novo versko središče, prizadeval pa si je tudi za utrditev vere drugod po frankovski državi. Del teh prizadevanj sta bila nastopa na sinodah v Clermontu leta 535 in v Orleansu leta 549.

Iz mnogih legend o svetništvu skofa Domicijana se da razbrati silno spoštovanje, ki ga je užival med ljudstvom. Potem, ko je okoli leta 560 umrl, so se mu se posebej ob njegovem grobu v Huyu priporočali kot zavetniku zoper mrzlico. V Huyu ga se danes časte kot mestnega patrona, leta 1066 pa so v njegov spomin sezidali novo koegiatno cerkev. Sedež njegove skofije so po smrti prenesli v Liege, ki je postal novo žarišče verske vneme.

(Vir: Leto svetnikov)

ŠAH

Fuchs - NN (1955)

Črni kralj sredi sahovnice - obkrožen z belimi figurami, se domislo brani, saj ponuja skakača za odpiranje g linije. Beli, ki je na potezi, pa poizkusa za vsako ceno prodreti na polje e7 in matirati črnega kralja. Kako je to belemu v nadaljevanju tudi uspelo?

Resitev naloge

Iz obrambnih nalog na polju e7 beli uspešno usmeri obe črni figuri z naslednjo kombinacijo: 1.Dc6+!! / slabše je 1.gf5+ gf5+ 2.Kf1 Dc4+ z možnostjo obrambe črnega/ 1...Dc6: 2.Sd4+! Tudi črnega skakača je potrebno usmeriti iz obrambnih vrst. 2...Sd4: 3.Te7 mat!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1823

Rodil se je
ustanovitelj
Rdečega križa

Vojne so stare kot človeštvo, z nastankom družb pa so se pojavila tudi njihova pravila. Tako stari Grki po ukažu bogov z Olimpa niso smeli pobijati kar vsevprek, niso smeli uničevati svetišče ali zastrpljati hrane in vode in v času OI so se vojne vi-hre umirile...

Vojne, ki niso prizanašale ničemu in nikomur, pa so se z vsemi strašnimi posledicami pojavile šele v 19. stoletju in pušale za seboj ogromno število mrtvih in ranjenih, ki so bili v glavnem prepušteni sami sebi ali usmiljenju nekaterih entuziastov.

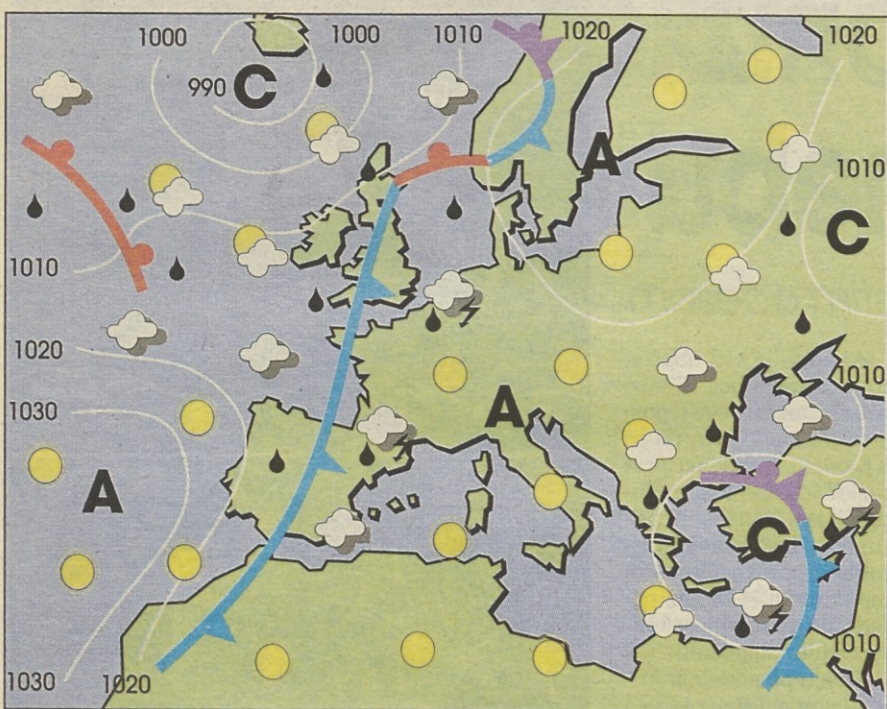
Prvi, ki je začel pogumno in vztrajno buditi vest ljudi, je bil švicarski človekoljub Henri Dunant, rojen 8. maja leta 1823. Zgrozen ob trpljenju, ki ga je videl v bitki pri Solferinu, je predlagal ustanovitev prostovoljnih društev za pomoč vojnim žrtvam. Leta 1863 je bil ustanovljen Mednarodni odbor Rdečega križa in naslednje leto je dvanajst vlad podpisalo zenevsko konvencijo. V njej so zapisana določila o zaščiti vojakov; razsiri-li so jo tako, da so kasneje vanjo vključili tudi žrtve pomorskega bojevanja, vojne ujetnike in dvajset let pozneje tudi civiliste. Konvencije Rdečega križa je doslej ratificiralo že preko 150 držav.

PREBLISK

Vojna se zdi lepa tištim, ki je niso izkusili.

(latinski pregovor)

EVROPA / OB ATLANTIKU DEŽEVNO

Vremenska slika:

Nad severno, vzhodno in srednjo Evropo ter severnim Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Hladni zrak v visinah se umika proti vzhodu. Vetrovi nad našimi kraji slabijo, od severa priteka bolj suh zrak.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod RS

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 4.40, zaslo pa ob 19.17. Dan bo dolg 14 ur in 37 minut. Luna bo vzšla ob 2.57, zasla pa ob 16.20.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Na mejnih prehodih ni daljšega čakanja pri prestopu meje, razen v Dolgi Vasi, kjer je čakalna doba za tovorna vozila do 9 ur.

SNEŽNE RAZMERE

FURLANIJA-JK

Piancavallo -/- cm
Forni di Sopra -/- cm
Zoncolan -/- cm
Trbiz -/- cm
Nevejsko sedlo 30/300 cm
Sauris -/- cm

VENETO

Sappada 30/70 cm

SNEŽNE RAZMERE

SLOVENIJA

Golte -
Kanin do 90 cm
Krvavec -
M. Pohorje -
Pokljuka -
Rakitna -
Rogla -
Soriska planina -
Velika planina -
Vogel do 80 cm

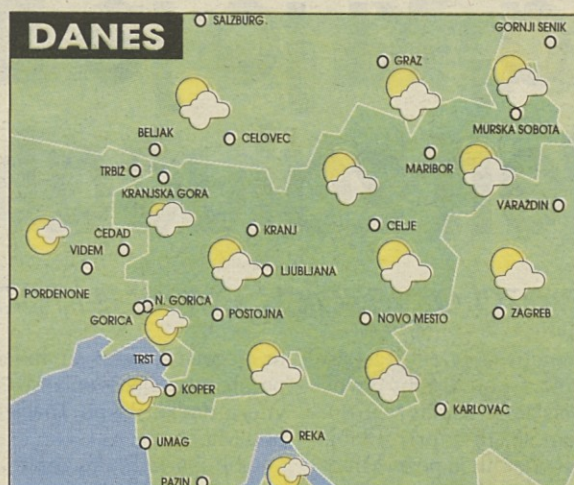
PLIMOVANJE

Danes: ob 2.58 najnižje -41 cm, ob 9.02 najvišje 21 cm, ob 14.26 najnižje -26 cm, ob 20.40 najvišje 47 cm.

Jutri: ob 3.24 najnižje -47 cm, ob 9.35 najvišje 24 cm, ob 14.59 najnižje -23 cm, ob 21.03 na 49 cm najvišje.

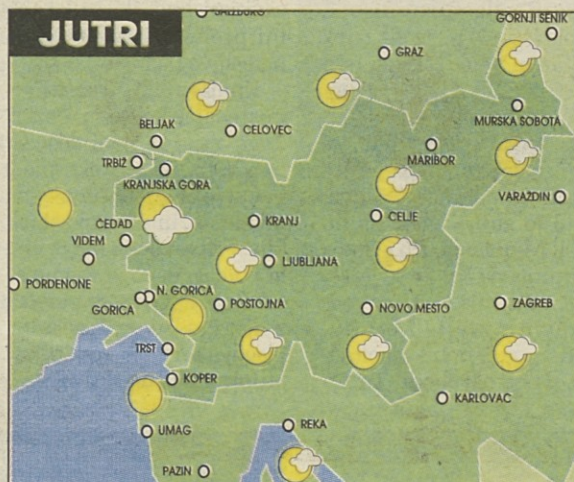
OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

ALPE JADRAN /SONČNO BO

Slovenija: Na Primorskem bo pretežno jasno, drugod delno jasno z zmerno oblačnostjo. Najvišje dnevne temperature od 17 do 23 °C.

Sosednje pokrajine: Sončno bo. Ponekod na Madžarskem in Hrvaškem občasno pretežno oblačno. Toplo bo.

V Sloveniji: V nedeljo bo prevladovalo sončno in se nekoliko toplejše vreme.

Obeti: V ponedeljek bo sončno, le v notranjosti Slovenije bodo popoldne posamezne plohe ali nevihte.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	7/18
TRST.....	-/-
CELOVEC.....	6/15
BRNIK.....	7/15
MARIBOR.....	10/14
CELJE.....	9/16
NOVO MESTO.....	7/15
NOVA GORICA.....	8/19
MUR. SOBOTA.....	8/14
PORTOROŽ.....	9/17
POSTOJNA.....	5/16
ILIRSKA BISTRICA.....	6/17
KOČEVJE.....	7/14
CRNOMELJ.....	8/16
SLOV. GRADEC.....	8/14
RATEČE.....	3/12
VOGEL.....	2/8
KREDARICA.....	-7/-4
VIDEM.....	-21
GRADAC.....	6/14
MONOSTER.....	8/13
ZAGREB.....	10/14
REKA.....	12/-

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	4/16
STOCKHOLM.....	1/14
MOSKVA.....	1/9
BERLIN.....	5/15
VARSAVA.....	8/16
LONDON.....	11/13
AMSTERDAM.....	9/15
BRUSEL.....	9/15
PARIZ.....	12/14
DUNAJ.....	10/17
ZÜRICH.....	7/12
ZENEVA.....	10/15
RIM.....	11/23
MILAN.....	15/23
BEOGRAD.....	10/21
BARCELONA.....	12/19
ISTAMBUL.....	11/17
MADRID.....	9/27
LIZBONA.....	13/27
ATENE.....	13/23
BUCAREST.....	9/19
MALTA.....	15/21
PRAGA.....	6/12

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Anglikansko cerkev bodo
rešili laični pastori

LONDON - Laični pastori bodo rešili britansko anglikansko cerkev, ki jo tareta gospodarska kriza in razkol, pred dokončnim propadom. Za vse so »laični pastori«, za Cerkev pa resitelji, ker sirijo vero in prinasajo uteho, ne da bi bili pravi duhovniki in ne da bi za to zahtevali plačilo. To so gospodinje, učitelji, delavci in upokojenci, ki so jih skofje pooblastili, da po krajšem tečaju nadomestijo izumirajoče podeželske duhovnike. Kot pravi dušni pastirji obiskujejo družine, tolazijo umirajoče, bodrijo trpece in ostarele, molijo s sirotami in širokih rok delijo nasmeh, zaupanje in nasvete. »V bistvu lahko opravijo vse obrede, vključno z obhajilom, če je hostijo prej posvetil pravi duhovnik,« je povedal duhovnik Andrew Bowden.

Za bodoče rodove

Modni ustvarjalci so ta model imenovali »Caprice«, namenjen pa naj bi bil bodočim rodovom. (AP)

Protest
tajskih
prostitutk

BANGKOK - Tajski letoviscarski kraj Pataja, ki turistom ponuja »morje, sonce in seks«, je bil prejšnjo noč priča neobčajnemu protestu tisočih prostitutk. Pridružili so se jim lastniki lokalov, natakariji in drugo osebje, ki je bučno protestiralo, ker morajo po novem zapreti vse nočne lokale že ob enih ponoči. Po uvedbi novega urnika so se prihodki znižali, 15 nočnih lokalov pa so zaprli, ker niso spoštovali novega urnika. Na Tajskem je spolni turizem pomemben vir konvertibilne valute, vlada v Bangkoku pa je vseeno sklenila, da omeji to dejavnost, ker se hoče postaviti po robu mladoletniški prostituciji. V javnih hišah Pataje, Phuketu, Bangkoku in drugih tajskih mest »dela« več kot pol milijona prostitutk, ki se sedaj bojijo, da bodo ob zaslužek.

Za boljše posle

Pod obronki hriba Hagen belopoliti Larry Andagali razpravlja o poslih s svojim domačim sodelavcem, šefom plinske družbe Papue Nove Gvineje Kawijem Tayando. Da bi bili posli boljši, so se oblekli v domorodce. (AP)

Prebičali so Američanko

TEHERAN - Ameriška državljanka, ki jo je neko iransko sodišče pred dvema tednoma obsodilo na 80 udarcev z bicem, je izginila brez sledu. Svicarsko veleposlanstvo, ki skrbi za ameriške interese v Iranu, je danes sporočilo, da ga se vedno niso seznanili z usodo 35-letne Mary Jones.

Zensko, ki je doma iz Texasa, so po podatkih iranskega dnevnika Kahyan kaznovali z 80 udarci z bicem (in to v javnosti), ker so jo zasacili, da se je s psom pija-

na sprehajala po središču Teherana. Obsodbo so torej baje že izvršili, ne da bi uradno sporočili, kje se sedaj nahaja nesrečnica in kaksno je po bicanju njeno zdravstveno stanje. Zaradi kazni, ki jo islamski zakon predvideva za tiste, ki si drznejo piti alkoholne pijače, namreč 80 udarcev z bicem, lahko človek tudi umre. Usoda Mary Jones je v bistvu odvisna od tega, s čim so jo prebičali. Običajno namreč uporabijo za bicanje usnjen bič ali električno

zico.

Dnevnik Kahyan poroča, da bo morala zenska sedaj zapustiti Iran. V državo se je baje prikradla pred 11 leti brez dokumentov. Dnevnik tudi trdi, da je priznala, da je bil njen namen v Iranu siriti »nemoralnost in prostitucijo«. Casopis poleg tega se piše, da je zenska ponoči taval po mestnih parkih in lovila mimoidoce, ki jih je nato vodila v javne hiše. Kahyan zal ne razlaga, kako je Mary Jones uspelo živeti v Iranu brez dovoljenja, pa

se tako dolgo, ne da bi jo odkrili. Za vstop v državo je potreben vizum, ki ga izdajajo za krajša obdobja, poleg tega pa so kontrole zelo stroge.

Tuji opazovalci menijo, da bo primer, ki je resnici na ljubo dokaj nejasen, izzval jezo ameriških oblasti, ki so te dni že ogorceno protestirale, ker so v Singapurju oblasti obsodile 18-letnega Američana Michaela Faya na štiri udarce z bambusovo palico zaradi vandalskih dejanj.